

40. møde

Torsdag den 19. januar 2006 kl. 10.00

Dagsorden

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 15 [afstemning]:

Forespørgsel til statsministeren og socialministeren [om ulighed].

Af Villy Søvnald (SF) og Ole Sohn (SF).

(Forespørgslen anmeldt 27/10 2005. Fremme af forespørgslen vedtaget 2/11 2005. Første del af forespørgslen (forhandlingen) 17/1 2006. Forslag til vedtagelse nr. V 26 af Villy Søvnald (SF), Lotte Bundsgaard (S), Martin Lidegaard (RV) og Jørgen Arbo-Bæhr (EL). Forslag til vedtagelse nr. V 27 af Hans Andersen (V), Pia Kristensen (DF) og Charlotte Dyremose (KF)).

2) Første behandling af lovforslag nr. L 103:

Forslag til lov om Den Europæiske Unions udvidelse med Bulgarien og Rumænien.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).

(Fremsat 8/12 2005).

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 63:

Forslag til folketingsbeslutning om fortsat dansk bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).

(Fremsat 12/1 2006).

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 64:

Forslag til folketingsbeslutning om udvidelse af det danske bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke ISAF i Afghanistan.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).

(Fremsat 12/1 2006).

5) Første behandling af lovforslag nr. L 100:

Forslag til lov om ændring af lov om hjemmevernet. (Ændring af reglerne om uddannelse, udpegelse til distriktsudvalg m.v.).

Af forsvarsministeren (Søren Gade).

(Fremsat 9/12 2005).

6) Forhandling om redegørelse nr. R 6:

Familie- og forbrugerministerens familiepolitiske redegørelse af 25/11 2005.

Af familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed).

(Redegørelsen anmeldt 25/11 2005. Redegørelsen givet 25/11 2005. Meddelelse om forhandling 25/11 2005).

7) Første behandling af lovforslag nr. L 91:

Forslag til lov om lønmodtageres ret til fravær fra arbejde af særlige familiemæssige årsager.

Af familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed).

(Fremsat 30/11 2005).

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 23:

Forslag til folketingsbeslutning om nationalt forbud mod at tilsætte fytosteroler til rugbrød og pølser.

Af Per Clausen (EL) m.fl.

(Fremsat 1/11 2005).

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 38:

Forslag til folketingsbeslutning om gratis og økologisk sund mad i skoler og daginstitutioner.

Af Per Clausen (EL) m.fl.

(Fremsat 18/11 2005).

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om strukturforanstaltninger vedrørende fiskerisektoren. (Statslig medfinansiering af investeringer i private fiskerihavne).

(Lovforslag nr. L 124).

Medlemmer af Folketinget Margrethe Vestager (RV), Christine Antorini (S) og Anne Baastrup (SF) m.fl. har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om frihed til forskellige eksamensformer, herunder gruppeprø-

ver, i uddannelsessystemet samt udvikling af eksamensformer.
(Beslutningsforslag nr. B 65).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 15 [afstemning]:

Forespørgsel til statsministeren og socialministeren [om ulighed].

Af Villy Søvnal (SF) og Ole Sohn (SF).
(Forespørgslen anmeldt 27/10 2005. Fremme af forespørgslen vedtaget 2/11 2005. Første del af forespørgslen (forhandlingen) 17/1 2006. Forslag til vedtagelse nr. V 26 af Villy Søvnal (SF), Lotte Bundsgaard (S), Martin Lidegaard (RV) og Jørgen Arbo-Bæhr (EL). Forslag til vedtagelse nr. V 27 af Hans Andersen (V), Pia Kristensen (DF) og Charlotte Dyremose (KF)).

Formanden:

Forhandlingen er afsluttet, og vi går derfor straks til afstemning.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 27 af Hans Andersen (V), Pia Kristensen (DF) og Charlotte Dyremose (KF) (se side 2717) vedtoges med 62 stemmer (V, DF og KF) mod 47 (S, RV, SF og EL).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 26 af Villy Søvnal (SF), Lotte Bundsgaard (S), Martin Lidegaard (RV) og Jørgen Arbo-Bæhr (EL) (se side 2709).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 103: Forslag til lov om Den Europæiske Unions udvidelse med Bulgarien og Rumænien.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).
(Fremsat 8/12 2005).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erling Bonnesen (V):

Hvis dette lovforslag bliver vedtaget, så giver Folketinget sit samtykke til, at Danmark ratificerer den traktat, der gør det muligt for Rumænien og Bulgarien at blive medlemmer af EU. EU har stor succes med at tilbyde sine nabolande medlemskab af EU, og udsigten til medlemskab sætter en positiv spiral i gang i disse potentielle medlemslande. Udsigten til medlemskab får stjerne til at gøre alt, hvad der står i deres magt, for at opfylde de såkaldte Københavnskriterier, der kræver respekt for demokrati og menneskerettigheder, en velfungerende markedsøkonomi samt accept af EU's regelsæt.

Bulgariens og Rumæniens eventuelle medlemskab er ikke en del af en ny udvidelsesrunde. Bulgarien og Rumænien er sidste del af en østudvidelse, hvor de ti nye lande blev medlemmer den 1. maj 2004. Udvidelsen blev blot udsat til 2007, da de to lande på daværende tidspunkt endnu ikke opfyldte EU's krav til dem. Når kravene er opfyldt, bør Bulgarien og Rumænien indtræde som medlemmer i EU-samarbejdet. Vi skal holde, hvad den daværende regering i 1993 og den nuværende regering i 2004 på Danmarks vegne har stillet disse lande i udsigt.

Vi bør som udgangspunkt gå efter en optagelse i 2007, men hvis Rumænien og Bulgarien på dette tidspunkt alligevel ikke er helt klar til medlemskab, har Rådet en mulighed for at udskyde medlemskabet 1 år frem til den 1. januar 2008. Danmark bør ikke lægge hindringer i vejen for de to landes ambitioner om EU-medlemskab, og landene skal fastholdes i den gode, positive spiral.

Venstre kan derfor støtte forslaget, og der bliver nu mulighed for også under udvalgsbehandling at få afklaret vurderingen af, om optagelseskriterierne er opfyldt.

Kl. 10.05

Svend Auken (S):

Den glædeligste begivenhed i min politiske levetid har været sammenbruddet af de kommunistiske diktaturer i Central- og Østeuropa og den demokratiske udvikling, der er sket, og som ikke mindst medlemskab af Det Europæiske Fællesskab, af Den Europæiske Union har været udtryk for.

Danmark har arbejdet aktivt for, at denne udvidelse kunne finde sted. I København under det danske formandskab i 1993 blev der opstillet

kriterier for, hvem der kunne blive medlem. Venstres ordfører har allerede nævnt de såkaldte Københavnskriterier, og siden har forhandlinger pågået med henblik på udvidelse.

Den daværende danske regering med støtte fra et bredt flertal i Folketinget havde den opfattelse, at alle lande i Central- og Østeuropa skulle have chancen for at vise deres evne til at opfylde kriterierne, og hvis de gjorde det, at blive optaget som medlemmer. Vi gik altså imod Kommissionens tanker om, at det kun var et begrænset antal lande, der skulle have denne chance. Alle lande skulle have muligheden, og det viste sig, at den danske holdning slog igennem.

Vi har nu optaget ti nye medlemsstater, og i København i 2002 gav man Rumænien og Bulgarien løfte om, at de også kunne blive medlemmer, som Venstres ordfører har fortalt det, fra 1. januar 2007, dog med mulighed for en forlængelse frem til 2008, hvis ikke de fuldt ud havde levet op til betingelserne. Så langt, så godt.

Vi har nu et forslag om dansk tiltræden, og jeg kan med det samme sige, at vi fra Socialdemokratiets side har sympati for dette forslag og regner med at kunne stemme for det ved tredje behandling.

Men det er klart, at der er mange problemer i disse ludfattige lande. Der er problemer med mindretalsbeskyttelse, og der er navnlig problemer med at få et retsvæsen til at fungere uafhængigt af regeringsmagten og uden korrupsion. Derfor har Kommissionen været uhyre kritisk over for både Bulgarien og Rumænien, når det gælder netop disse områder.

Kommissionen har stillet de to lande over for en lang række specifikke krav, og i en rapport, som Kommissionen har bebudet vil komme til april, vil man tage stilling til, om landene har gjort tilstrækkelige fremskridt. Jeg synes for flertallets vedkommende, at vi gør klogt i at vente med at skrive betænkning om det her forslag, før vi kender Kommissionens rapport og vi kan foretage en konkret vurdering af, om de to lande opfylder betingelserne.

Vi ønsker altså Rumænien og Bulgarien med i det europæiske fællesskab, men vi skal være sikre på, at de opfylder betingelserne. Det er også vigtigt for mig at få sagt, at den østafale, der gælder for arbejdsmarkedet, selvfølgelig må omfatte Bulgarien og Rumænien. Det går jeg også uden videre ud fra at regeringen er enig med mig i.

Endelig er det klart, at der ud over de to lande i Østbalkan er en række stater i Vestbalkan,

som er optaget af medlemskab. Kroatien er det land, der kommer tættest på at opfylde betingelserne, men også for andre lande i Vestbalkan spiller udsigten til medlemskab en afgørende rolle. Det er klart, at vi ikke på forhånd skal sige nej til disse landes muligheder. Man må, som vi gør det i forhold til Rumænien og Bulgarien, lægge afgørende vægt på, at betingelserne er til stede.

Vi kan altså sige ja til ministerens forslag og håber, at det vil få tilslutning fra et bredt flertal i Folketinget, men før vi tager endelig stilling, før vi skriver vores betænkning, skal vi afvente Kommissionens rapport. Jeg tror også, at den indstilling vil være med til at lægge det fornødne pres på de rumænske og bulgarske myndigheder, når det kommer fra et land, der er så udpræget venligt indstillet over for deres ønsker, som Danmark er.

Kl. 10.10

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er bare et spørgsmål, som hr. Svend Auken måske kan hjælpe med at afklare.

Altså, så vidt jeg har forstået lovforslaget, er det en del af betingelserne for optagelsen af de her to lande, at de skal tiltræde EU-forfatningen. Er det ikke lidt underligt, at i en situation, hvor vi andre har sat EU-forfatningen på standby og har tildelt os selv en tænkepause og de færreste vel forestiller sig, at den bare bliver gennemført i uændret form, siges det her, at for at de to lande kan blive optaget i EU, skal de på forhånd tiltræde den forfatningstraktat, vi andre ikke har tiltrådt?

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Som jeg har forstået det, er det sådan, at man i traktaten tager højde for både den situation, at forfatningstraktaten bliver vedtaget, og den situation, at forfatningstraktaten ikke bliver vedtaget. Det er det, det drejer sig om.

Det spørgsmål, hr. Frank Aaen nævner, er jo en anden sag.

Det er de 25 lande i EU, der har besluttet forfatningstraktaten, og hvis de 25 lande bliver enige om den traktat, og det er der jo ikke meget der tyder på i øjeblikket, men hvis de bliver enige om, at den traktat skal træde i kraft, så skal den selvfølgelig også forpligte nye medlemsstater, hvad enten vi taler om Bulgarien, Rumænien, eller vi taler om Kroatien osv.

Man kan vel ikke sige, at nu har vi en forfatning, og så får vi om nogle år et nyt medlem, og så har vi alligevel ikke nogen forfatning.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nej, men jeg synes alligevel, det er lidt underligt, at vi så markant siger, at den skal tiltrædes.

Det må vel være sådan, at er forfatningen ikke vedtaget på tiltrædelsestidspunktet, så har de fuld ret til at være med i debatten om, hvordan den skal se ud, og til, at de også allerede på nuværende tidspunkt bliver inddraget i debatten om forfatningen, så det ikke bare er noget med, at de skal take it or leave it.

Når de er med i en optagelsesproces, så skal de vel også være med i diskussionen og have indflydelse på det, der foregår.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg er helt enig med hr. Frank Aaen i, at selvfølgelig må det indebære, at Rumænien og Bulgarien kan inddrages.

Jeg går ud fra, at den overgangsordning, der allerede er nu, gør det muligt for Bulgarien og Rumænien at komme med deres synspunkter, og jeg tror derfor, at hele problemstillingen er en anelse teoretisk.

Forfatningstraktaten vil formentlig ikke træde i kraft, og der bliver en almindelig diskussion, hvor Rumænien og Bulgarien har mulighed for at gøre deres synspunkter gældende.

Formanden:

Tak til hr. Svend Auken. Så er det hr. Martin Henriksen som ordfører.

Martin Henriksen (DF):

Dansk Folkeparti ønsker, at Rumæniens og Bulgariens indtrædelse i det europæiske samarbejde udskydes. Vi mener ikke, bl.a. på grund af rapporter fra Europa-Kommissionen selv, der fastslår, at der er problemer med overholdelse af basale rettigheder i Rumænien og Bulgarien, og at der er et omfattende problem med omfanget af korruption, at landene skal optages. Derudover mener vi heller ikke, at Bulgarien og Rumænien har den fornødne grænseinfrastruktur, og de mangler uddannet grænsepersonale for at være i overensstemmelse med EU's bestemmelser om de eksterne grænser, og som sagt er korruption stadig væk et omfattende problem i de her lande.

Transparency International, hvis formål det er at registrere og bekæmpe økonomisk korruption på verdensplan, har for ikke så lang tid siden fremlagt deres årlige liste over omfanget af korruption. 159 lande er blevet vurderet, Rumænien ligger som nummer 85, og Bulgarien ligger som nummer 55. Faktisk bliver Rumænien placeret så langt nede, at man sammenligner det med gennemkorruperte nationer som Syrien og Tyrkiet.

Vi er sådan set ikke principielt imod optagelse af de her to lande, men vi vil godt appellere til Folketingets partier om, at man sender et klart signal til den danske regering om at udskyde optagelsen af de her to lande og i hvert fald tidligst optage dem i EU pr. 1. januar 2008.

Så umiddelbart kan vi ikke støtte lovforslaget.

Jeg synes i øvrigt også, det var et relevant spørgsmål, som kom fra Enhedslisten før. Det er jo lidt mærkværdigt, at forfatningen bliver nævnt så mange gange i bemærkningerne, men sådan er der jo så meget med EU.

Formanden:

Tak til hr. Martin Henriksen, og så er det fru Helle Sjelle som ordfører.

Helle Sjelle (KF):

For langt de fleste i Danmark og ikke mindst for os Konservative stod optagelsen af de ti nye lande i EU i 2004 som en stor og meget glædelig begivenhed og ikke mindst et markant vendepunkt i EU's historie. Størstedelen af de ti nye EU-lande ligger i det Øst- og Centraleuropa, som efter anden verdenskrig kom under sovjetkommunistisk dominans og dermed blev diktaturstater med tvang og undertrykkelse af borgerne.

Kl. 10.15

Optagelsen af de her lande i EU gav os på ny et helt Europa og vel at mærke et Europa baseret på demokrati, frihed og ikke mindst respekt for menneskerettigheder.

I dag er vi så nået til Bulgarien og Rumænien. Det Konservative Folkeparti følger regeringens anbefaling af en dansk ratificering af de to landes indtræden i Unionen. Bulgarien og Rumænien hører med til den udvidelse af EU, hvor størstedelen fandt sted i 2004. De to lande er altså ikke med i en ny udvidelsesrunde, men skal efter planen optages den 1. januar 2007.

For alle lande i udvidelsesprocessen gælder det, at Europa-Kommissionen gennem hele for-

løbet har udarbejdet rapporter, hvoraf det fremgår, hvor langt hvert enkelt kandidatland er kommet med hensyn til at efterleve optagelseskriterierne, og hvad der mangler.

Den seneste rapport om Bulgarien og Rumænien blev udsendt i oktober 2005, og trods store fremskridt begge steder understreges det, at der er et stykke vej endnu, før de to lande er parat til at træde ind som fuldgyltige medlemmer af Unionen.

Kommissionens rapport rummer et detaljeret katalog over områder, hvor der skal gøres en ekstra indsats. Det vil jeg slet ikke komme ind på her. Selvfølgelig kan det ske, at landene ikke helt når målet og må vente på optagelse i f.eks. et ekstra år. Men målet må være, at Kommissionen, Europa-Parlamentet og medlemsstaterne opretholder presset, sådan at landene når at blive parat til nytår.

Københavnskriterierne skal naturligvis være opfyldt til punkt og prikke, inden optagelsen er en realitet. Der skal dog ikke være nogen tvivl om, at på den baggrund vil det være en stor glæde for Det Konservative Folkeparti at byde begge lande velkommen i EU.

Formanden:

Tak til fru Helle Sjelle. Så er det fru Lone Dybkjær som ordfører.

Lone Dybkjær (RV):

Det Radikale Venstre er positiv over for forslaget og vil stemme for forslaget ved den endelige vedtagelse. Vi synes også, det er godt gennemarbejdet, illustrativt og alt det der. Den eneste lille service, som det måske havde været hyggeligt at have, var nogle få faktuelle data om Bulgarien og Rumænien, antal indbyggere, landestørrelser og alt det der, som man jo er så heldig at man kan slå op på Udenrigsministeriets hjemmeside. Jeg savnede det bare sådan, lige da jeg sad og læste det. Det er mere af hensyn til fremtidige udvidelser, men jeg indrømmer gerne, at dataene er nemme at få fat i.

Om vi skal trække udvalgsbehandlingen lidt mere eller mindre, er vi afslappede over for, for det vil under alle omstændigheder være anledning til diskussion, fordi det jo er Rådet, der på basis af en rapport fra Kommissionen skal bestemme, om Rumænien og Bulgarien er klar. Så der vil under alle omstændigheder blive en fornyet diskussion, men hvis udenrigsministeren synes, det er fint, at vi trækker behandlingen lidt, så er det sådan set også o.k. for os.

Det er klart, at betingelserne skal være i orden, inden landene tiltræder, og derfor må vi jo se på udviklingen, om det er muligt, at landene er klar til 2007, hvad vi meget håber.

Når vi er så varme tilhængere af udvidelserne, er det, fordi det har vi været ved samtlige de udvidelser, der har været. Vi mener, at noget af det vigtigste i EU's historie har været, at vi har været i stand til at få alle de udvidelser, for det er det, der i virkeligheden er allermost i overensstemmelse med det helt oprindelige, da Romtraktaten, EF, Kul- og Stålundionen og EF-traktaten blev etableret i sin tid, nemlig det fredsskabende projekt.

Vi mener, at udvidelserne simpelt hen er basis for, at vi virkelig kan tale om, at EU fortsat opfylder sin rolle som værende en fredsskabende sammenslutning, kan man sige.

Jeg synes også, at den danske rolle i forbindelse med udvidelserne, det, at vi ikke fik to grupper, A og B, dengang vi udvidede med de ti lande, viser, at et lille land – jeg vil nok sige måske med støtte af et større land et andet sted i verden, som spillede en rolle i den sammenhæng – kan være med til at sætte sit præg på dagsordenen.

Derfor er vi også tilhængere af de yderligere planlagte udvidelser med Tyrkiet og Kroatien, og hvad der nu kommer på dagsordenen. Det synes vi er vigtigt – igen for at opfylde kravet om EU's fredsskabende rolle.

Kl. 10.20

Så er der spørgsmålet om forfatningstraktaten, som har været rejst, og spørgsmålet om, hvad betingelserne er. Det er uden videre klart, at er forfatningstraktaten ikke vedtaget og Rumænien og Bulgarien er optaget, ja, så er de på linje med alle andre, og hvis forfatningstraktaten skulle være vedtaget, så er situationen en anden. Men det, der er det afgørende, som jeg egentlig har lyst til at sige her, er jo, at Bulgarien og Rumænien sammen med Tyrkiet var med i konventarbejdet og derfor på den måde har været med i hele processen. Det er jo afgørende, og det er givetvis også derfor, Rumænien og Bulgarien har accepteret tingene, sådan som de har accepteret dem.

Så har jeg to afsluttende ting: Jeg kunne godt tænke mig at drøfte betingelserne lidt, og der er det navnlig paragrafferne om overgangsbestemmelserne for udlændinges opkøb af fast ejendom. Der kunne jeg godt tænke mig at spørge udenrigsministeren, ikke lige nu, men eventuelt under udvalgsarbejdet, fordi det ikke fremgår af

forslaget, om Bulgarien og Rumænien rent faktisk har ønsket mere end det, de så har fået. Med andre ord: Hvordan har forhandlingerne rent faktisk været om det med de nationale lovgivninger om udlændinges opkøb af fast ejendom? Jeg er godt klar over, hvad facit er blevet, men jeg kunne godt tænke mig at høre lidt om processen.

Desværre er det ikke lykkedes mig at få fat i formanden for udvalget, men jeg kunne godt tænke mig allerede her at annoncere, at jeg i hvert fald i Europaudvalget vil rejse spørgsmålet, om det ikke var en god idé, at Europaudvalget besøgte Rumænien og Bulgarien i denne periode, også for at blive klogere på, hvordan landenes situation rent faktisk er.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Fru Lone Dybkjær, De Radikales ordfører, fremhævede, at de lande, vi taler om i dag, Bulgarien og Rumænien, var med i konventet til forberedelsen af forfatningen. Det er jo rigtigt, at det var de, og efterfølgende har EU som sådan jo sagt, at her er forfatningen, den skal nu ratificeres.

Siden da er det jo gået galt med forfatningen. Siden da er den blevet forkastet i to lande. Andre har ikke truffet nogen afgørelse endnu. I en sådan situation, hvor vi har tildelt os selv en tænkepause, udskudt vores egen ratificering eller forkastelse af forfatningen, er det så ikke lidt underligt, at vi beder nogle ansøgerlande så bastant, som det foregår i det lovforslag, vi ser i dag, at de skal godkende en forfatning, vi andre ikke har godkendt?

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det er jo en del af betingelserne, men det, man også skal huske, er, at hele det her forløb er afsluttet, inden vi vidste, at forfatningstraktaten blev forkastet. Derfor bliver vi også nødt til at se teksterne i lyset af, at forfatningstraktaten efterfølgende er blevet forkastet.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu er det jo et lovforslag, vi behandler i det danske Folketing her i dag og efter al sandsynlighed vedtager inden for kort tid, selv om der måske bliver en lille udsættelse, som vi hørte før.

Jeg vil da håbe, at udenrigsministeren lidt senere i debatten ville klargøre de her landes ret-

tigheder og placering i forhold til den forfatning, som vi andre altså ikke har godkendt, men som vi, som jeg læser det, kræver at de her lande bare skal godkende. Det synes jeg altså er underligt.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det er jo sådan, at hvis forfatningstraktaten skulle være vedtaget inden den 1. januar 2007, som er den første mulige tiltrædelsesdato, men det er jo unægtelig ikke særlig sandsynligt at den er vedtaget, så er det betingelserne. Det fremgår ikke specielt af vores lovforslag, men det er bare en forklaring på tiltrædelsestraktaten, som jo altså er afsluttet på et tidligere tidspunkt.

Det er sådan, at Rumænien og Bulgarien har accepteret, at hvis forfatningstraktaten er vedtaget inden deres tiltrædelse, så har de accepteret forfatningstraktaten. Sådan er det. Men det er jo – og det vil jeg godt sige til spørgeren – fordi man må se indholdet af tiltrædelseskomplekset i lyset af, at det er sket, længe inden forfatningstraktaten faktisk skulle være blevet vedtaget.

Formanden:

Tak til fru Lone Dybkjær. Så er det fru Anne Grete Holmsgaard som ordfører.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

I SF er vi tilhængere af, at Rumænien og Bulgarien bliver medlemmer af EU, og vi er derfor selvfølgelig også positive over for det lovforslag, vi har til første behandling her.

Historisk set har det været en stor gevinst for både demokratiudvikling og fredeliggørelse i Europa, at vi har udvidet EU. Det var en meget stor dag også for os, da vi i 2004 optog de ti medlemslande, som senest er blevet optaget, og vi ser også frem til at få Rumænien og Bulgarien som medlemmer.

Kl. 10.25

Det er klart, at forudsætningen for det er, som det også fremgår af lovforslaget og hele processen, at Rumænien og Bulgarien lever op til de krav, der er stillet i den forbindelse.

Som hr. Svend Auken sagde, har der været rejst kritik fra Kommissionens side, specielt på retsområdet, altså af ikke at have et åbent, uafhængigt og gennemsigtigt retssystem, men også af spørgsmålet om beskyttelse af minoriteter, herunder romanerne, og det lægger vi selvfølgelig vægt på at der bliver tale om. Men det er jo

også strikket sådan sammen, at hvis ikke der er et gennemskueligt retssystem, så skubber man processen på det her område.

Om vi så skal skubbe vores endelige vedtagelse af dette lovforslag, til efter at vi har set Kommissionens rapport, der kommer i april, så vidt jeg har forstået, kan vi jo altid diskutere i udvalget. Det kan godt være, at det er en god idé at afvente den.

Ellers vil jeg sige, at vi er for det her forslag.

Så har der undervejs af hr. Frank Aaen været stillet spørgsmål til stort set alle ordførerne, om det ikke er mærkeligt, at forfatningstraktaten er omtalt i det her lovforslag. Det er det jo ikke, for som landet ligger nu, vil det være på grundlag af Nicetraktaten, at Bulgarien og Rumænien optages, men hvis det skulle være sådan, at det nuværende EU, altså EU 25, har besluttet sig for forfatningstraktaten inden, så vil det jo være på det grundlag.

Så jeg vil da sige, at det ville være meget mærkeligt, hvis forfatningstraktaten havde været udeladt af det her lovforslag, for så ville det jo kunne komme til at betyde, at vi sådan set skulle gennem denne lovgivning en gang til, hvis – og jeg siger hvis – de 25 lande havde besluttet sig for forfatningstraktaten eller en traktatændring, hvor en del af det, der står i forfatningstraktaten er med inden 2007 eller 2008, afhængigt af hvornår det bliver aktuelt at optage henholdsvis Rumænien og Bulgarien.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det forstår jeg alt sammen ganske udmærket.

Nu er SF jo tilhænger af EU-forfatningen. I modsætning til franskmændene og i modsætning til andre synes SF, at det er en rigtig god forfatning, og det er o.k. Men må det ikke være sådan, at hvis ikke den er trådt i kraft, inden Rumænien og Bulgarien bliver optaget, så må de stå lige så frit i forhold til forfatningen som alle os andre?

Det vil sige, at det, vi har fået dem til at skrive under på, nemlig at de accepterer forfatningen, som den foreligger, må de være fritaget for. Hvis de bliver medlemmer så må de jo være stillet ligesom Danmark, som jo stadig væk står frit til at sige nej til forfatningen. Det må også gælde for Rumænien og Bulgarien.

Er SF ikke enig i det?

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jamen det er jo Bulgarien og Rumænien, der i givet fald selv til den tid tilrettelægger deres ratifikationsproces. Det står vi jo ikke og gør her.

Det, vi tager stilling til her, er, hvilket grundlag Rumænien og Bulgarien skal optages på. Hvilket grundlag synes hr. Frank Aaen de skal optages på? Synes hr. Frank Aaen, at de ikke skal optages, hvis nu det er sådan, at de 25 lande beslutter sig for forfatningstraktaten? Jeg siger hvis. Tidsmæssigt er det måske ikke så sandsynligt, men synes hr. Frank Aaen så, at man ligesom skal skrive ind i det her, at så skal man fuldstændig forfra med Rumænien og Bulgarien, eller hvad er det, hr. Frank Aaen er ude efter?

Er det sådan en almindelig ideologisk markering af, at Enhedslisten ikke kan lide forfatningstraktaten, eller handler det om Bulgarien og Rumænien?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg stillede jo faktisk et ganske enkelt spørgsmål, som jeg synes SF's ordfører burde kunne svare lige så enkelt på.

Hvis ikke forfatningen er godkendt, inden Bulgarien og Rumænien bliver medlemmer af EU, og det er meget sandsynligt at det bliver sådan, må det så ikke være sådan, at så har Bulgarien og Rumænien lige så mange rettigheder, som Danmark har, og dermed står de lige så frit i forhold til EU-forfatningen, som den foreligger, som Danmark gør, som Frankrig gør, som Holland gør, som alle de andre nuværende EU-lande gør? Så må de have de samme rettigheder. Vi må da være enige om, at de ikke kan være stillet ringere end andre nuværende EU-lande.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg har faktisk svaret på det i første runde, så jeg må sige, at jeg er lidt forvirret over, hvad det egentlig er, hr. Frank Aaen gerne vil have frem, for jeg har svaret på det en gang.

Men måske var hr. Frank Aaen uenig i mit svar, og det kan jeg jo desværre ikke gøre noget ved.

Kl. 10.30

Formanden:

Tak til fru Anne Grete Holmsgaard. Og så er det hr. Frank Aaen som ordfører.

Frank Aaen (EL):

Forleden hørte vi, hvordan man fra EU-Kommissionens side vil påtvinge Danmark snesevis af sprøjtegifte, som vi i Danmark har forbudt, fordi vi mener, at de er usunde, til skade for naturen og til skade for vores drikkevand. Det illustrerer meget godt selve princippet i EU, nemlig det, at i EU er kemiindustriens ret til at sælge deres gifte overalt vigtigere end vores ret til at beskytte vores grundvand.

Nu er det ikke vedtaget endnu, og guderne forbyde, at det bliver vedtaget, men det viser alligevel med utrolig klarhed, hvad det er for en konstruktion, EU er, nemlig en konstruktion, hvor det er kapitalen, hvor det er retten til, at kapital, varer og arbejdskraft kan flyde frit over alle grænser, hvor det er ultraliberalisme, der er selve fundamentet for EU-konstruktionen, og derfor er vi imod den.

Det så vi også her lige før jul, da EU var med til verdenshandelsorganisationen WTO's møde i Hongkong, og hvor det var lysende klart, at EU's vigtigste opgave på det møde var at tryne ulandene og presse dem til at acceptere, at vores monopoler skal have mere fri adgang til deres markeder for at tjene penge i ulandene. Det var simpelt hen det, man kaldte en udviklingsrunde for ulandene, men det viste sig at være en udviklingsrunde for de multinationale selskaber og deres rettigheder og deres muligheder for at tjene penge på bekostning af industrier og på bekostning af bønder i de fattige lande i verden. Det er EU-konstruktionen.

Den er vi ikke enige i; den bekæmper vi jo alt det, vi kan, og derfor kan vi heller ikke tilråde befolkningerne i Bulgarien og Rumænien at søge ind i det selskab, for det er et skidt selskab – ikke fordi vi andre lande ikke er gode lande, det er ikke det, men den mangel på demokrati, den måde hele tiden at understrege, at det er pengene, der er det vigtigste, og at det er monopolerne og deres rettigheder, der står over alt andet, den konstruktion kan vi ikke tilråde at de søger ind i.

På den anden side: Hvis de lande beslutter sig for, at de gerne vil ind – og det har de jo indtil videre gjort – så vil vi ikke på nogen måde blokere for dem. Selvfølgelig skal de have lov til at komme ind i EU, hvis de vil, og derfor vil vi også stemme for lovforslaget, når det kommer til anden og tredje behandling, for det er deres beslutning, og den vil vi ikke på nogen måde prøve at gøre os til overdommere over her i Folketinget. Vi har bare et godt råd til dem, og det

giver vi dem – det har vi så også givet i den her debat – men kommer det til, at de gerne vil, skal de selvfølgelig have lov.

De skal selvfølgelig opfylde de betingelser omkring menneskerettigheder og demokrati, som er opstillet, og vi håber også, at de lande sørger for at få en rigtig grundig demokratisk proces, inden de træder ind i EU. Vi vil også tilråde, at de har en folkeafstemning først, for det er der ikke så store traditioner for.

Til sidst til det emne, der har været oppe omkring EU-forfatningen i de korte bemærkninger, og som jeg håber at udenrigsministeren er i stand til at svare klokkeklart på, nemlig det, at uagtet hvad der står i teksten, og uagtet hvad de lande har skrevet under på indtil nu, uagtet hvad de har været med i af proces indtil nu vedrørende forfatningen, hvis forfatningen så ikke er gennemført, når de træder ind i EU, skal de her lande stå lige så frit i forhold til EU-forfatningen, som Danmark og de øvrige EU-lande gør. Det vil sige, at de skal have ret til at sige nej til forfatningen efter deres tiltræden, hvis ikke forfatningen på det tidspunkt er gældende.

Er det ikke sådan, vil jeg spørge udenrigsministeren, at vi må sige, at de her lande, Bulgarien og Rumænien, under ingen omstændigheder kan have færre rettigheder og stå svagere end Danmark, hvad angår forfatningen, hvis vi stadig væk har en proces kørende om ratifikation af forfatningen?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt sige tak til alle partierne, som altså alle sammen nu siger ja til dette forslag om, at Danmark accepterer, at Bulgarien og Rumænien bliver medlemmer af EU. Jeg er godt klar over, at Enhedslisten ville fraråde dem at gøre det, men hvis de selv vil, så accepterer Enhedslisten det også. Det vil sige, at det er et enstemmigt Folketing, der accepterer forslaget om at gå ind for en tiltrædelseslov, som giver Bulgarien og Rumænien medlemskab af EU, og det synes jeg er meget vigtigt.

Kl. 10.35

Som flere ordførere har været inde på, så har det jo været en meget, meget væsentlig politik for skiftende danske regeringer at sørge for, at EU bliver et fællesskab for alle de demokratier, som ønsker optagelse, og som man har evne til at optage i EU.

Det har været en målsætning siden Murens fald for samtlige regeringer, der har siddet. Jeg vil da godt nævne, at Det Radikale Venstre har

en stor ære ved udenrigsminister Niels Helveg Petersens indsats for at få det, der hedder regatamodellen igennem – og det var ikke det, man havde vedtaget, før Danmark fik ændret spillereglerne omkring optagelsen. Og der spillede så altså udenrigsminister Niels Helveg Petersen en væsentlig rolle for, at alle, som kunne opfylde betingelserne, også kunne komme med, og så havde vi jo så fornøjelsen af i 2002 under vores regerings formandskab at sørge for, at der kom de ti ind, samtidig med at Bulgarien og Rumænien fik at vide, at de kunne komme med, når de blev klar. Der sagde man 2007 med mulighed for at udsætte det til 2008.

Den mulighed for udsættelse er bestemt til stede. Det har jeg også selv givet udtryk for i mine samtaler med de bulgarske og rumænske udenrigsministre: at deres hjemmearbejde skulle være i orden. Og jeg ser ikke nogen konflikt i dette Folketing om, at Rumænien og Bulgarien selvfølgelig skal leve op til kravene om mindretalsbeskyttelse, retsvæsen, tredeling af magten og bekæmpelse af korruption – problemer, som hr. Martin Henriksen jo også med rette var inde på er store i landene, men som landene og altså også deres regeringer sætter meget ind på at bekæmpe. Det skal være på plads.

Derfor er der også lavet alle disse overgangsforanstaltninger. Også hvis det måtte blive 2007 eller 2008, kommer alle disse overgangsforanstaltninger, som er omtalt på side 5 – fortsat i bemærkningerne – på tale. Det er jo netop for at sikre, at vi hele tiden kan holde øje med udviklingen, og der vil også altid efter en optagelse komme Kommissionens undersøgelse af, om forholdene også lever op til det, der er aftalt.

Det er sådan, at Kommissionen skal komme med sin vurdering af, om der er behov for at udsætte optagelsen til 2008, ikke i april måned, men i maj måned. Der skal Det Europæiske Råd i juni måned så tage stilling til, om man vil fastholde 2007 eller udskyde til 2008.

Den beslutning vil jo selvfølgelig have sammenhæng med kommissionsrapporten, og den kan på grund af Folketingets mødetimer selvfølgelig blive vanskelig at få passet ind med en anden- og tredjebehandling, men jeg er åben for, at Folketinget naturligvis med fuldstændig åbne øjne skal vide, hvem det er, man optager, og derfor også skal kunne vurdere, om Rumæniens og Bulgariens optagelse bør udsættes, eller om de er klar. Så jeg synes ikke, det behøver at være noget problem her i Folketinget, at vi selv-

følgelig skal vide, hvad vi gør. Det burde jo altid være sådan.

Jeg siger netop dermed, at situationen i de to lande ikke er uden problemer, og det har jeg altså også som sagt selv påpeget over for dem. Men det, vi siger, når vi accepterer det, Folketinget har sagt i dag, er:

Vi agter faktisk at acceptere jeres medlemskab; I er velkommen, når I er klar, og vi ønsker, at I bliver klar. Men det er jer selv, der skal gøre jer klar.

Og der holder vi så øje med Kommissionen.

Nogle enkelte bemærkninger skal jeg give:

Der var et spørgsmål fra fru Lone Dybkjær, som altså er af en sådan art, at jeg ikke her på stående fod kan fortælle, hvordan Kommissionen måtte have haft et forhandlingsforløb om fast ejendom og Rumæniens og Bulgariens forhold til fast ejendom. Det vil jeg så foreslå bliver besvaret i udvalget.

Jeg skal sige til fru Anne Grete Holmsgaard: Jeg var fuldstændig enig i både fru Lone Dybkjærs, hr. Svend Aukens og fru Anne Grete Holmsgaards svar til hr. Frank Aaen, som også ønskede at høre mig om status for disse to lande, hvad angår forfatningstraktaten. Det ville have været meget, meget mærkeligt, som fru Anne Grete Holmsgaard sagde, hvis vi havde udeladt forfatningstraktaten i denne tekst, for så kan man sige: Hvilket grundlag er de optaget på, hvis forfatningstraktaten er vedtaget inden 2008?

Det kan man jo ikke vide noget om, for det er stadig væk sådan, at Tyskland siger, at de da regner med, at forfatningstraktaten kan vedtages. Og der er altså 13 lande, som har sagt ja og ikke rigtig kan forstå, hvorfor den ikke skal kunne vedtages. Men det er klart, at vi venter på Holland og Frankrig og på, hvad de vil gøre. Vi har så også en tænkepause, hvor vi skal drøfte videre i juli måned.

Men jeg vil godt gøre hr. Frank Aaen opmærksom på, at det altså er vigtigt at kunne læse tekster ordentligt, når man bruger Folketingets tid. Det er vi så tit ude for at hr. Frank Aaen ikke kan, fordi han altid manipulerer lidt med teksterne eller ikke rigtig kan læse dem.

Der står jo her:

»I dette tilfælde betyder det – bortset fra de fastsatte tidsbegrænsede overgangsforanstaltninger – fuld accept af de grundlæggende traktater (herunder forfatningstraktaten, hvis den måtte træde i kraft) ...«.

Hvis den måtte træde i kraft! Det vil sige, at der faktisk er taget højde for, at man kan være i den situation, at den *ikke* træder i kraft. Hvis den ikke træder i kraft, så er Rumænien og Bulgarien naturligvis ikke forpligtet til at efterleve en traktat, der ikke er trådt i kraft. Og er de blevet medlemmer, før man har afsluttet hele forløbet omkring traktaten, så har de selvfølgelig også, ligesom alle andre lande, mulighed for at sige, at de ikke vil ratificere den.

Kl. 10.40

Det har Danmark, det har Frankrig, det har Holland, og det har Bulgarien og Rumænien selvfølgelig også, hvis traktaten ikke måtte være trådt i kraft på det tidspunkt, de bliver medlemmer. Det er derfor, der står, at de skal acceptere den, hvis den er trådt i kraft. Det ville være højst absurd, hvis de meldte sig ind i en forening og så underkendte foreningens grundlag. Det kan man jo ikke have.

Så lige til sidst til hr. Frank Aaen, som brugte indlægget – når nu man går ind for Rumænien og Bulgarien – til lige at komme med lidt kritik af EU: Jeg vil godt gøre opmærksom på, at vi selvfølgelig er uenige i visse ting, der bliver vedtaget i EU – det er jo en demokratisk forsamling, og man kan ikke være enig om alt.

Men de fleste miljøvedtagelser i EU har klart forbedret miljøforholdene – også i Danmark. Og hvad angår Hongkongmødet, synes jeg igen, det var meget manipulerende. Den eneste vedtagelse, der i virkeligheden *kom* igennem i Hongkong, var at eksportstøtten på landbrugsvarer skulle udfases – alle former for eksportstøtte: Så det er både den canadiske, amerikanske, australske og europæiske, der skal udfases i 2013. Det var vedtagelsen. Det andet er stadig væk under forhandling.

Så jeg takker her for den positive modtagelse, der har været, og vil naturligvis holde mig tæt i samarbejde med udvalget om det videre forløb, også omkring Kommissionens meddelelse.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Det er sådan set ikke et spørgsmål, det er mere for at få det gjort helt klart, at sådan som det ligger lige nu, så kan Dansk Folkeparti ikke støtte regeringens forslag om optagelse af Bulgarien og Rumænien i EU. Det kan vi ikke, fordi vi tvivler stærkt på, at det kan lade sig gøre inden for den tidsramme, der er lagt, at de vil have bekæmpet korruptionen i et sådant omfang, at vi mener, det kan være ansvarligt.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det beklager jeg da, men jeg har noteret mig her fra hr. Martin Henriksens tale, at hr. Martin Henriksen sagde, at Dansk Folkeparti ikke principielt var imod, men ønskede en udskydelse til 2008 på grund af korruption. Det tolker jeg så på den måde – for der er jo ingen af os, der ønsker at velsigne korruption – at har man fået styr på korruptionen, og mener Kommissionen, at de rigtige tiltag er taget, så vil Dansk Folkeparti været indstillet på at optage dem i 2008. Sådan fortolker jeg den første tale, men jeg beklager, hvis det er forkert.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Men det er jo sådan set mere, fordi vi måske ikke har den samme tiltro til EU-Kommissionen, som andre har, og derfor er vi ikke sikre på, at EU-Kommissionen vil nå frem til den samme konklusion, som Dansk Folkeparti og andre forhåbentlig fornuftige mennesker vil nå frem til, nemlig at de ikke vil være egnede til at blive optaget i EU den 1. november 2007. Derfor er vi ikke sikre på, at det vil blive udskudt, og derfor kan vi som udgangspunkt ikke støtte regeringens forslag.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Men jeg konstaterer stadig væk, at ordvalget ikke principielt var imod. Godt.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for det imødekommende svar omkring arbejdet her i Folketinget. Jeg beklager min misforståelse med hensyn til tidspunktet for Kommissionens afgivelse af rapport. Jeg troede, det var i april, nu viser det sig, at det er i maj, men vi kan med et godt samarbejde her i Folketinget – der har vi regler, der gør det muligt – få vedtaget det inden Folketingets sommerferie.

Jeg synes også, det er et godt teknisk udarbejdet forslag. Men det undrer mig alligevel, når man har et forslag på 44 sider, at man så ikke bare kortfattet finder plads til at referere de mange kritiske punkter, som Kommissionen har i deres monitorering af de to landes opfyldelse af deres forpligtelser.

Vi er positive. Men jeg synes ikke, man gør reformprocessen i de lande en tjeneste ved at for-

tie de problemer. Det gjorde ministeren jo heller ikke fra Folketingets talerstol. Hvorfor står der ikke et ord om de meget alvorlige advarsler, som Kommissionen er kommet med i sin oktoberrapportering? Det er et spørgsmål til ministeren.

Nu kan vi jo ikke rette det med tilbagevirken-
de kraft, det kan vi gøre undervejs i udvalgsar-
bejdet, men jeg tror, at man i fremtiden gør klogt
i med dokumenter vedrørende Europa også at
trække de kritiske punkter frem, de negative si-
der frem. De positive er klart i overvægt, men vi
skal også have blik for de negative punkter.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen det er jeg ikke uenig med hr. Svend
Auken i. Det kan så komme frem i forbindelse
med spørgsmål og svar, som jo er offentligt til-
gængelige. Men jeg synes, man i hvert fald indi-
rette kan læse det i disse overgangsordninger,
der er. Der skal jo både være plusser og minus-
ser, så jeg tager den til mig, men vi kan klare det
under udvalgsarbejdet, for at få det mere præ-
cist.

Kl. 10.45

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil gerne sige til udenrigsministeren, at jeg
ikke havde drømt om, at udenrigsministeren
skulle redegøre for overgangsbestemmelserne i
forbindelse med jordopkøb. Jeg er bare interes-
seret i processerne sådan i forbindelse med den
almindelige diskussion om, hvorvidt der er om-
råder, hvor vi skal sige, at EU som sådan måske
skal gå lempeligere til værks. For efter min op-
fattelse har det aldrig været meningen, at det
var de rigeste mennesker i Europa, der skulle
opkøbe landene eller i hvert fald landenes bed-
ste jorder. Derfor ser jeg frem til udvalgsarbej-
det.

Mit spørgsmål til ministeren er om noget an-
det: Hvilke overvejelser er der egentlig i forbin-
delse med optagelsen af de her to lande og den
ændring, det vil kræve af Kommissionens sam-
mensætning? For allerede i 2009 vil det jo bety-
de, at Kommissionen ikke bare kan have et med-
lem fra hvert land ifølge Nicetraktaten – nu for-
udsætter jeg selvfølgelig, at forfatningstraktaten
ikke lige ligger på bordet.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Aftalen sker jo først, når man kommer op over
alle 28 medlemmer i Kommissionen; de her bli-
ver 27. Det vil sige, at aftalen er, at når man er
over et vist antal, har hvert land ikke en kom-
missær. Jeg mener ikke, at det rammer ned, når
Rumænien og Bulgarien kommer med. Det er
sådan, at man til den tid skal tage stilling til
Kommissionens størrelse, som altså ikke dækker
én pr. land, men der er overhovedet ikke taget
stilling til, hvordan man løser det problem.

Det var det, man ville have løst i forfatnings-
traktaten, og der er ikke i Det Europæiske Råd
taget stilling til, hvordan man så tackler Kom-
missionens størrelse til den tid. Det lå jo i den
nye forfatningstraktat.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det er ikke for at være krakilsk, vil jeg sige til
udenrigsministeren, men det fremgår faktisk af
bemærkningerne:

»Kravet om en mindre Kommission træder
således ved de to landes tiltrædelse i kraft i
2009.«

Det vil sige, at man jo faktisk allerede nu skal
påbegynde diskussionen om tingene. I virkelig-
heden er det sådan set også en bemærkning til,
at jeg ikke synes, at den her tænkepause skal
trækkes i det uendelige. Det synes jeg ikke, fordi
enhver dansk debat om f.eks. vore forbehold sy-
nes at være stoppet i tænkepausen. Men jeg sy-
nes så også, at det her kræver, at tænkepausen jo
altså ikke kan fortsætte i al uendelighed.

Jeg accepterer, at det ikke er diskuteret. Nu
opfordrer jeg bare til, at det bliver det.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen det står på side 37, anden spalte:

»... skal den første Kommission efter optage-
sen af det 27. medlemsland« – efter optagelsen,
det står der i teksten her – »have færre medlem-
mer, end der er medlemslande.«

Det vil sige, at når man har fået nr. 27 på
plads – lad os sige, at det er i 2008 – skal den før-
ste Kommission, der udpeges efter 2008, have
færre medlemmer end 27. Det er det, der så ta-
ges stilling til i forfatningstraktaten, som det
også fremgår af teksten.

Men det er fuldstændig rigtigt, som jeg sag-
de, og som fru Lone Dybkjær bekræftede, at Det
Europæiske Råd ikke har taget stilling til situati-

onen vedrørende Kommissionen, når nr. 27 er kommet ind. Det skal vi selvfølgelig.

Det får vi jo altså også ganske god tid til. Det er en af de ting, der skal løses, men der er jo mange måder at løse det på, og der er ingen, der har taget stilling til løsningsmåden. Der er flere år at diskutere det i, men løses skal det, det har fru Lone Dybkjær ret i.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg skal takke for de svar, jeg fik. Diskussionen om WTO vender vi tilbage til, da vi åbenlyst ikke er enige, og da det også vil vise sig i de kommende måneders forhandlinger, at det, jeg har sagt, kommer til at passe.

Vedrørende spørgsmålet om Bulgariens og Rumæniens placering i forbindelse med ratificering af forfatningen vil jeg bare takke for svaret. I modsætning til det, som udenrigsministeren antydede om, at det kan man læse i loven, vil jeg sige, at det kan man ikke. Men jeg er glad for tilsagnet her om, at selvfølgelig står de lige med alle andre lande i den situation, hvor forfatningen ikke er trådt i kraft, og hvor de er blevet medlemmer.

Det er jeg glad for. Det vil vi lige undersøge i udvalgsarbejdet, nemlig om det på en eller anden måde skal ind i loven, eller om vi kan nøjes med det tilsagn, vi fik her fra udenrigsministeren.

Det, der er min pointe, er, at det ikke kan være sådan, at de, selv om de har skrevet under på det, de har skrevet under på, automatisk bliver medregnet som lande, der har ratificeret forfatningen den dag, de bliver medlemmer. Der må de altså stå frit som os andre. Jeg forstod også udenrigsministeren sådan, at det er vi enige i, og det takker jeg for.

Kl. 10.50

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det, der er vigtigt at præcisere her, er for det første, som fru Lone Dybkjær sagde, at de jo har været med i hele arbejdet med det, men det er da rigtigt, at de har været med som observatører.

Det, der er meningen med den tekst her og med den beslutning, der træffes, er, at de skal gå

ind og acceptere den forfatning, som gælder på det tidspunkt, de træder ind.

Da man på det her tidspunkt ikke har en forfatningstraktat og jo stadig væk ikke har afgjort, om man får en forfatningstraktat, siger det sig selv, at den altså ikke gælder på det tidspunkt, hvor vi behandler det her, men at Rumænien og Bulgarien skal acceptere den traktat, der er. Hvis det er forfatningstraktaten, skal de acceptere den ved deres tiltrædelse, hvis den eksisterer – hvis den ikke eksisterer, skal de jo ikke tiltræde den. Og i det øjeblik, de er blevet medlemmer, har de jo medlemsret som alle de 25 andre.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg skal takke for det klare svar, men tilføje dette spørgsmål: Hvordan er de her lande inddraget i den proces, der pågår i øjeblikket? For det, de har skrevet under på, er jo en forfatning, som den ligger i dag, men som er forkastet i to lande, og som muligvis bliver det i flere, hvis ratifikationsprocessen kommer i gang igen.

Så den skal formentlig jo ændres på en måde. Jeg går ud fra, at Bulgarien og Rumænien er fuldt inddraget i de forhandlinger om eventuelle forandringer af forfatningen.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

De er fuldt inddraget. De sidder med ved alle ministermøder.

Formanden:

Tak til udenrigsministeren.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 63:

Forslag til folketingsbeslutning om fortsat dansk bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).
(Fremsat 12/1 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Troels Lund Poulsen (V):

Folketinget behandler i dag B 63 om forlængelse af de danske soldaters mandat i Irak frem til den 1. juli 2006. Forud er gået mange timers debat her i Folketingssalen om nytten og effekten af at være aktiv i Irak, og flere af Folketingets partier har gjort det til deres varemærke at overbyde hinanden vedrørende en dato for, hvornår de danske soldater skal trækkes ud af Irak.

Lad mig sige det her i dag: Det er ikke en konkurrence, som Venstre ønsker at deltage i. For Venstre er det derimod af afgørende betydning, at den danske beslutning om tilbagetrækning bliver baseret på målbare fremskridt i Irak og de anbefalinger, vi får fra FN og den irakiske regering. Krige har aldrig og vil aldrig blive vundet ved hjælp af tidstabeller.

Sortsyn, hvad angår Iraks fremtid, har fyldt meget i den danske Irakdebat, og lad mig benytte denne ordførertale til at gøre status over den danske indsats og give Venstres bud på fremtiden.

I januar 2005 deltog 8,5 millioner irakere i det første frie valg nogen sinde; i sommeren 2005 blev der enighed om en demokratisk forfatning for Irak; i oktober 2005 deltog næsten 10 millioner irakere i Iraks første folkeafstemning om en forfatning; og i december 2005 deltog næsten 11 millioner irakere i parlamentsvalget. Det svarer til en imponerende stemmeprocent på omkring 70.

Disse fire politiske milepæle viser, at Irak bevæger sig væk fra Saddam Hussein og terror mod frihed og demokrati. Det har vi grund til også at være stolte af her i Danmark, fordi vi med vores militære tilstedeværelse har været med til at gøre en forskel og sikre udviklingen.

Også når vi kaster et blik på den økonomiske udvikling, kan vi med tilfredshed konstatere, at der er fremskridt. Iraks olieproduktion er steget;

Iraks vækst i bruttonationalproduktet er steget i det seneste år og vil vokse alene med 17 pct. i 2006; Iraks arbejdsløshed er faldet; inflationen forventes at blive reduceret til en tredjedel i 2006 i forhold til 2004; over 30.000 nye virksomheder er blevet registreret siden april 2003; og også det irakiske mediebillede er blevet væsentlig forbedret med flere radio/tv-stationer og uafhængige aviser.

Irak bevæger sig i den rigtige retning, men der er fortsat brug for en stærk og handlekraftig international tilstedeværelse. Der er stadig væk grupper af terrororganisationer, som er styret helt eller delvist af Al-Qaeda, der ønsker at underminere det spirende irakiske demokrati. De ønsker jo desværre ikke at følge de demokratiske spilleregler. Vi kender deres metoder. Deres kamp mod demokratiet er primært rettet mod civile irakere gennem terrorhandlinger. De arbejder målrettet for et destabiliseret Irak.

Netop med afsæt i denne situation skal vi gøre arbejdet færdigt i Irak. Vi skal solidarisk bakke op om FN og FN's resolution 1546, der jo som bekendt er en appel til FN's medlemsstater om at yde et bidrag til sikringsstyrken. Det er hverken klogt eller konstruktivt at fastsætte en dato for dansk tilbagetrækning netop nu, hvor vi endnu ikke har konsulteret den nyvalgte irakiske regering.

Kl. 10.55

Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til at udtrykke min store forundring over den måde, hvorpå Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre har optrådt under de forhandlinger, der har været om beslutningsforslaget. Jeg synes ikke, at det har været et særlig kønt syn at se på, at de ikke ville tage et medansvar for indholdet af det beslutningsforslag, som vi diskuterer i dag, specielt med baggrund i de meget flotte taler, som begge partier holder om vigtigheden af at bakke op om FN's fredsbevarende operationer rundt om på kloden. Men denne omsorg for FN gælder åbenbart ikke over for den irakiske befolkning.

Lad mig til sidst nævne et par centrale punkter for Venstres fremtidige irakpolitik. Vi skal støtte anmodningen fra FN's Sikkerhedsråd og den irakiske regering om fortsat militær tilstedeværelse; støtte den fortsatte politiske proces, herunder kapacitetsopbygning til at varetage egen sikkerhed; støtte den civile genopbygning og styrke økonomien; støtte opbygningen af de irakiske sikkerhedsstyrker og det irakiske politi.

De danske soldater skal ikke være i Irak én dag længere end nødvendigt, men så længe FN og den irakiske regering bakker op om vores tilstedeværelse og beder os om at blive, og så længe vi kan gøre en fornuftig indsats – til forskel fra hvad nogle partier, som ønsker at stoppe indsatsen, mener – så lang tid skal vi blive der.

Derfor mener vi, at vi bliver nødt til at bakke op og også gøre arbejdet færdigt, og derfor kan jeg også på vegne af Venstre anbefale at støtte beslutningsforslaget.

Formanden:

Der er foreløbig fire, der har bedt om korte bemærkninger til ordføreren. Først hr. Holger K. Nielsen.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Når man hører hr. Troels Lund Poulsens beskrivelse af situationen i Irak som nærmest værende rosenrød – i hvert fald præget af meget store fremskridt – er det jo lidt underligt.

Man må spørge sig selv, om hr. Troels Lund Poulsen overhovedet har læst den analyse, som FE, Forsvarets Efterretningstjeneste, har lavet om situationen i Irak. Den går jo i den stik modsatte retning end den, hr. Troels Lund Poulsen giver udtryk for. Der er jo tale om en pessimistisk vurdering som aldrig nogen sinde før med hensyn til situationen i Irak, hvor angreb på koalitionen er steget mellem 2004 og 2005; hvor konflikten har svækket alle moderate kræfter både hos sunnier og shiitter; og hvor militante kræfter har taget kontrollen både hos shiitterne og hos sunnierne.

Hvordan kan hr. Troels Lund Poulsen på det grundlag sige, at her går det vel nok godt?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Som jeg også nævnte i min ordførertale, kan jeg sige til hr. Holger K. Nielsen, at det jo er rigtigt, at der stadig væk findes områder i Irak, hvor der er ustabilitet, og hvor situationen skal forbedres væsentligt, inden man kan trække sig ud. Det er også derfor, at det er nødvendigt, at man bliver i Irak og gør arbejdet færdigt og ikke, som SF og andre partier, trækker sig ud allerede nu, med fare for at man så får et Irak, der bryder helt sammen. Derfor skal vi gøre en særlig indsats.

Den holdning, som hr. Holger K. Nielsen giver udtryk for, den holdning, som SF's formand,

hr. Villy Søvndal, også har givet udtryk for, er – og jeg citerer:

Hvis USA trak sig ud med en undskyldning, så ville den folkelige opbakning til terroristerne svinde ind. Citat slut.

Det er det, hr. Villy Søvndal har sagt om exitstrategien for SF. Og der må jeg bare sige, at den exitstrategi, som SF lægger op til, er jeg meget, meget uenig i, for den fører ikke nogen steder hen.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Nu er et af problemerne jo, at den her regering jo overhovedet ikke har nogen exitstrategi; overhovedet ikke har villet diskutere, hvordan man trækker sig ud af de problemer, som man står i.

Hr. Troels Lund Poulsen forholder sig jo overhovedet ikke til det, som FE skriver i sin meget, meget dystre rapport – *i sin meget, meget dystre rapport* – og som jo bekræftes af udsagn fra andre steder.

USAID kom i går med en rapport, der var endnu mere dystre. Jeg står her med et citat fra Sir Michael Rose, en af de mest fremtrædende britiske generaler, der til The Guardian har sagt følgende:

Krigen har påført den irakiske befolkning hidtil uførelse lidelser og gjort alvorlig skade på Vestens muligheder i den bredere krig mod global terror. Citat slut.

Med andre ord: Der er jo en stor, stor, bred kritik af det her, men det påvirker tilsyneladende overhovedet ikke hr. Troels Lund Poulsen; det er som at slå vand på en gås.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Nej, hr. Holger K. Nielsen, det er ikke som at slå vand på en gås. Men som jeg sagde til hr. Holger K. Nielsen, er det, FE skriver, netop også et udtryk for, at ja, der er provinser i Irak, hvor der er meget stor uro, meget stor ustabilitet. Men hvad er svaret på det? Er det at trække sig ud, som SF ønsker? Er det at give en undskyldning, som hr. Villy Søvndal siger er SF's exitstrategi?

Kl. 11.00

Nej, det er det bestemt ikke. Det, der er regeringens holdning, det, der er Venstres holdning, er at blive og give den fornødne kapacitet til, at irakerne selv kan tage over.

Det er netop også derfor, at det billede, som FE er med til at tegne, jo netop også er et billede af nødvendigheden af at blive i Irak og gøre ar-

bejdet færdigt og ikke trække sig ud før tid. Trækker man sig ud før tid, er alle de kræfter, vi har brugt på at genopbygge Irak, spildt, og det er jo så det, som SF ønsker. Og der må jeg bare sige, at der skiller vandene. Der er vi uenige.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jo, men man kunne jo godt forestille sig en vis refleksion hos hr. Troels Lund Poulsen og Venstre, når vi nu kan se her i år 2005, at den militære indsats er vokset. Samtidig er den folkelige modstand i Irak mod besættelsesstyrkerne vokset; samtidig – og det er ifølge Forsvarets Efterretningstjeneste – er antallet af angreb vokset; samtidig kan man sige, at den væbnede konflikt i stigende grad medvirker til, at landet bliver splittet i forskellige etniske og religiøse grupperinger og områder, og at der er en stigende etnisk-religiøs vold, etniske udrensninger. Altså, samtidig med at der har været den linje, regeringen og hr. Troels Lund Poulsen står for – nemlig at nu skal vi gøre arbejdet færdigt med det militær, vi har – og den indsats er vokset i 2005, så er modstanden, volden, angrebene vokset.

Er der ikke noget, der tyder på, at det nærmest bliver værre og værre, jo mere militær USA og Danmark indsætter, og ikke det modsatte?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Nej, det er der ikke noget som helst der tyder på, og det billede, som hr. Frank Aaen tegner, deler jeg heller ikke.

Det er ganske korrekt, at der i FE's rapport står, at der i visse områder i Irak er en ustabilitet og en kraftig uro. Men hvordan sørger vi for, at det ikke bliver det billede, der tegner sig? Det mener jeg bedst vi gør ved at sikre, at det arbejde, som vi har påbegyndt, gør vi også færdigt. Det gør vi jo ikke ved at sætte en bestemt dato. Det gør vi ved at opsætte nogle klare, målbare kriterier og sige, at vi skal have uddannet flest mulige irakiske soldater, vi skal have uddannet flest mulige politibetjente i Irak, hvilket gør, at irakerne er i stand til at varetage deres egen sikkerhed.

Det må vi erkende at irakerne ikke er på nuværende tidspunkt. Vi må erkende, at FN beder os om at blive. Enhedslisten priser FN over alt på jorden, men når FN kommer med en anmodning, lever Enhedslisten jo ikke op til det princip om, at man ønsker at bakke op og være solidarisk med de lande og de befolkninger, som har

brug for vores hjælp. Så siger Enhedslisten: ikke lige i det her tilfælde.

Ellers ser man jo generelt, at Enhedslisten synes, det er vigtigt at leve op til FN's anbefalinger om at være aktiv rundtom i verden, bare ikke hvad angår Irak. Deri er vi uenige. Fundamentet er, at irakerne ikke kan stå på egne ben endnu. Derfor skal vi være med til at opbygge deres kapacitet, og jeg er overbevist om, at 2006 kommer til at være det år, hvor irakerne får en langt bedre kapacitet.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu har vi jo hørt de her optimistiske vurderinger: Ikke i år, men næste år. Altså, alt tyder på, at det går værre og værre i Irak.

Nu synes jeg nok, at hr. Troels Poulsen bagatelliserer det, så derfor vil jeg lige læse citatet op igen:

»En række oprørs- og terrorgrupper yder omfattende voldelig modstand mod regeringen i Bagdad og koalitionen. Antallet af angreb på koalitionen og de irakiske sikkerhedsstyrker er steget i 2005 sammenlignet med 2004. Den væbnede konflikt« – altså den, som vi er en del af – »bidrager til, at Irak i stigende grad bliver splittet langs landets etnisk-religiøse skillelinier. Volden mellem de etnisk-religiøse grupper er tiltagende og i et vist omfang finder etnisk udrensning sted i områder med blandet befolkning.«

Det er selve indledningen til den vurdering, Forsvarets Efterretningstjeneste har lavet af udviklingen i Irak. Og der står så lidt senere hen, at den folkelige modstand – altså ikke bare få grupper – mod besættelsesstyrkerne også er voksende. Samtidig har vi altså set en voksende militær indsats, og vi har set USA smide fosforbomber, vi har set USA bruge napalm. Vi har set, at USA nu i højere grad går over til at kaste bomber, hvor de i stigende grad også rammer civile. Det er jo derfor, jeg spørger: Er der ikke lidt refleksion hos Venstre over, om den militære satsning, som vi i dag er en del af, er en klog satsning?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Nej, men jeg tror heller ikke, hr. Frank Aaen kan forstå det, som jeg siger som Venstres ordfører.

Kl. 11.05

Men jeg kan forstå, at FE's rapport nu er mantræet hos Enhedslisten. Det plejer sjældent at være sådan, at Enhedslisten stoler på FE, men

jeg noterer mig så her, at det er det allervigtigste dokument for hr. Frank Aaen.

Så beder jeg blot hr. Frank Aaen om at læse punkt 7, de sidste to linjer, hvor der står følgende:

»Situationen i Irak vil sandsynligvis eskalere til en egentlig borgerkrig, hvis koalitionen forlader Irak, før de irakiske sikkerhedsstyrker er i stand til at opretholde sikkerheden.«

Det er et billede på det, som hr. Frank Aaen ønsker der skal ske i Irak. Der må jeg bare sige til hr. Frank Aaen: Det er Venstre meget uenig med hr. Frank Aaen i.

Lad mig også minde om, hvad der er sket i 2005. Der har været afholdt tre demokratiske valg. Hvad er det, der er sket i forbindelse med de valghandlinger, i hvert fald i de to første valghandlinger? Der har været en meget, meget stor mobilisering fra de terrororganisationer, som opererer, primært fra Al-Qaeda, for at forsøge at destabilisere landet og forsøge at undgå, at det blev en succes.

Det er så heldigvis ikke lykkedes for Al-Qaeda, men det er jo bl.a. derfor, vi har set mange selvmordsangreb i forbindelse med valghandlinger, fordi Al-Qaeda har ønsket at destabilisere landet. Det har de heldigvis ikke haft held til, men det får de held til, hvis vi trækker os ud for tidligt, og det skal vi ikke.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Nu opremsede hr. Troels Lund Poulsen jo meget rigtigt, hvad der er sket med hensyn til demokratiske processer, valg, grundlag for genopbygningsindsats, økonomi osv. – jeg tror, det var det, hr. Holger K. Nielsen betegnede som en rosenrød beskrivelse – men jeg synes ikke, at hr. Troels Lund Poulsen forholder sig til det irakiske folk, hvor det jo viser sig, at rundspørger blandt folk, bl.a. fra det engelske forsvar osv., viser, at fire ud fem irakere er imod tilstedeværelsen af udenlandske soldater.

Det viser sig, at over halvdelen af den irakiske befolkning accepterer, at der gøres anslag mod den militære tilstedeværelse. Gør det ikke indtryk på hr. Troels Lund Poulsen, at legitimiteten, accepten i den irakiske befolkning af tilstedeværelsen ikke er der?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Det gør altid indtryk på mig, når man kan læse forskellige meningsmålinger. Det er også vigtigt

så at gå spadestikket dybere i de meningsmålinger og se på, hvad det er, der bliver sagt, når man stiller spørgsmålet, om irakerne ønsker, at de udenlandske soldater skal forlade Irak øjeblikkeligt. For så er det jo ikke det billede, der tegner sig. Nej, det billede, der tegner sig, er selvfølgelig, at irakerne ønsker at blive herre i eget hus. Derom er vi enige, men vi er jo i Irak på en opfordring fra den irakiske regering, på en opfordring fra FN, og det er nu den nyvalgte irakiske regering, der må formodes at blive sammensat i løbet af kort tid, som må afgøre, hvorvidt den ønsker, at der skal være udenlandske soldater.

Vi er jo ikke i Irak uden en opfordring fra den irakiske regering, men vi har kunnet konstatere, at den irakiske regering har bedt os om at være til stede for at gøre en forskel. Og jeg synes da, det er naturligt, at irakerne i de meningsmålinger giver udtryk for, at de gerne vil være herre i eget hus, men samtidig giver de jo også udtryk for i de meningsmålinger, sådan som jeg læser dem, at de godt er klar over, at det er de ikke på nuværende tidspunkt. Derfor ønsker de også, at de udenlandske soldater skal blive, indtil man kan varetage sin egen sikkerhed.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Når vi nu engang er i den boldgade, der hedder at gøre indtryk, vil jeg godt spørge Venstres ordfører, om det ikke gør indtryk, at englænderne, som var en af de to krigsførende magter – USA og England – har reduceret deres bidrag fra 12.000 soldater til 8.000 soldater. Det vil sige, med al respekt for FN og koalitionen og alt muligt, at englænderne altså har reduceret bidraget med 4.000 soldater i det område, hvor de danske tropper i øvrigt også befinder sig.

Der har vi altså end ikke kunnet reducere forholdsmæssigt i forhold til englænderne. Gør det ikke indtryk med disse reduktioner, herunder også hollændernes tilbagetrækning af 1.200 soldater? Hvad er det, der gør, at det danske bidrag med godt 500 soldater er så vigtigt for hele den konstruktion?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg vil gerne komme med den politiske indrømmelse til hr. Per Kaalund, at det jo selvfølgelig ikke er de ca. 500 danske soldater, der gør den afgørende forskel i Irak. Det tror jeg vi alle sammen kan være enige om. Men det har en meget

stor politisk betydning, og det betyder også meget, at man lever op til den solidaritet, som også skal være mellem de lande, der har ydet en indsats hele vejen igennem.

De tal, jeg har og forholder mig til, viser, at det engelske bidrag var på 8.000 i slutningen af 2004, og at det fortsat er på 8.000. Men det er jo selvfølgelig noget, som de to ministre, der får mulighed for at tale senere, kan bekræfte. Så jeg kan ikke bekræfte den meget store reduktion, som hr. Per Kaalund taler om. Snarere tværtimod.

Kl. 11.10

Men det, jeg kan bekræfte, er nødvendigheden af, at vi fortsat bliver ved med at være solidariske i forhold til det arbejde, som Danmark var med til at indlede i 2003, og der tror jeg, at vi kan være enige om, at der er det altså fundamentalt, at vi gør arbejdet færdigt, også på foranledning af FN. Jeg ved, at hr. Per Kaalunds parti lægger meget vægt på at følge, hvad FN beder om, og her vil regeringen gerne leve op til det. Det undrer mig så, at Socialdemokratiet ikke ønsker at være med her.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Allerførst i forbindelse med FN-sporet er det jo på kanten af det ironiske at høre, at Venstre, der gik i krig uden et FN-mandat, nu står og snakker om, at alt, hvad FN gør, stiller man også op til. Det siger næsten sig selv, at der er en indbygget modsætning. Den holder altså ikke i længden, vil jeg sige til hr. Troels Lund Poulsen. Ellers må man forstå det på den led, at når FN kalder på os i Darfur eller Congo, må der også være tilsagn fra Venstres ordfører om, at det er man parat til at stille op til – ubetinget. Det kunne være en interessant melding, hvis det er sådan, det skal forstås.

Men lad mig i øvrigt sige, at det virker, som om udviklingen i Irak er gået helt hen over hovedet på Venstres ordfører, altså den diskussion, der pågår i en lang række andre lande. Nordmændene trækker sig ud, hollenderne trækker sig ud, ja, selv englænderne gør det, og amerikanerne gør det, men Venstres ordfører gør det ikke, og det gør åbenbart ikke noget stort indtryk på Venstres ordfører.

Mit spørgsmål er: Når Venstres ordfører siger, at vi skal gøre arbejdet færdigt, og at vi ikke skal trække os ud før tid, så indebærer det vel også, at vi i teorien er i Irak også om 20-25 år, eller hvad? Hvor lang tid er vi i Irak?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Det var jo mange spørgsmål fra hr. Morten Helveg Petersen. Nu må jeg se, hvor mange jeg kan nå i første runde.

Først og fremmest ved hr. Morten Helveg Petersen jo godt, at der var stor debat om, hvorvidt der var et FN-mandat eller ej, her i Folketingssalen. Der var et FN-mandat, og det var det, som regeringen lagde til grund for den irakpolitik, som vi vedtog i 2003. Det var der selvfølgelig debat om, men hele det grundlag var jo bl.a. det, som kom fra Udenrigsministeriets kontor, som foretog en vurdering af, hvorvidt der var et mandat eller ej. Så jeg er helt af den opfattelse, at der var et FN-mandat.

Lad mig så sige til hr. Morten Helveg Petersen, hvilket jeg også sagde til hr. Per Kaalund, at englænderne jo stadig væk er i samme antal i Irak. Det er jo ikke sådan, at englænderne har foretaget den her massive tilbagetrækning, som hr. Morten Helveg Petersen taler om.

Så taler hr. Morten Helveg Petersen også om, at vi er i Irak på ubestemt tid. Nej, det tror jeg da bestemt ikke vi er, og jeg kan også garantere for, at det jo er derfor, vi løbende diskuterer irakpolitikken her i Folketinget.

Vi lægger jo også op til, at vi i løbet af foråret må lave en irakanalyse og se på: Hvordan er udviklingen nu? Men skylder vi ikke at tage en snak med de respektive partier, der bliver valgt i Irak, en drøftelse om, hvordan vi kan hjælpe Irak videre? Eller skal vi bare melde ud nu og så sige: Den 1. juli er det slut? Det kan jeg så forstå er den exitstrategi, som Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet har; det er en dato, der er deres exitstrategi.

Min og Venstres exitstrategi er en anden, det er, når vi kan leve op til de mål, som vi har sat os.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Og så er det, jeg spørger: Hvad er det for mål, regeringen har sat sig? Pointen her er jo, at der ikke er nogen mål, der er ikke nogen konkrete kriterier for, hvad det er, man vil opnå.

Vi tilbød for knap et år siden regeringen at styrke træningsindsatsen af irakiske styrker med henblik på at kunne opstille flere soldater, uddanne flere soldater til at kunne varetage ansvar for egen sikkerhed. Det ville regeringen ikke på det tidspunkt. Vi sagde samtidig, at der-

for trækker vi os ud efter den 1. juli 2006. Det sagde regeringen nej til på det tidspunkt.

Mit spørgsmål er: Når man formulerer sig, som man gør i beslutningsforslaget, at vi skal være i Irak, så længe det gør nytte, så kan det jo også være om 20 år. Hvad er det for kriterier, som Venstre lægger frem her i dag?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Lad os starte med de irakiske sikkerhedsstyrker. Hvad er målsætning der? Er det, at man skal have det nuværende niveau? Er det 215.000, som er målet? Nej, det er det ikke.

Den målsætning, som man opererer med, er, at de irakiske sikkerhedsstyrker, dvs. militær og politi, skal op på 280.000. Der er altså stadig væk et stykke vej at gå, inden man når de 280.000. Det er et klart mål, som ikke er indfriet endnu, som skal være indfriet, inden man begynder at diskutere, hvorvidt Irak kan stå på egne ben eller ej.

Derudover kan jeg også sige til hr. Morten Helveg Petersen: Vi bidrager med et meget stort antal soldater til NATO's træningsindsats, til EU's træningsindsats, og de danske soldater gør jo også en særlig træningsindsats i forhold til de irakiske soldater og det irakiske politi, som man har tæt kontakt med i det område, hvor Danmark er aktiv.

Så vi planlægger og gør mere og mere for, at irakerne selv bliver i stand til at tage vare på egen sikkerhed, men vi må blot konstatere, at det er irakerne ikke på nuværende tidspunkt, og derfor kan man ikke stille et ultimativt mål op om, at det er den og den dag, man forlader Irak. Man skulle hellere koncentrere sig om, hvad det er for nogle målsætninger, der skal være opfyldt, inden man kan forlade Irak, og der er vi så uenige.

Kl. 11.15

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg forstod på hr. Troels Lund Poulsen, at krigen og besættelsen havde ført til en markant styrkelse af Al-Qaedas position i Irak. Anderledes kan jeg nemlig ikke forstå det, når hr. Troels Lund Poulsen refererer til, at der stadig er masser af modstand og væbnede aktioner, og at de alle sammen direkte eller indirekte er styret af Al-Qaeda.

Så er pointen vel også, at krigen og besættelsen har ført til en markant styrkelse af Al-Qaeda

i Irak, og så må jeg bare spørge hr. Troels Lund Poulsen, om det også var en del af målene med krigen og besættelsen.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg kan sige til hr. Per Clausen, at det er ganske korrekt, at vi kan se, at mange af de terrorhandlinger, der finder sted, bliver udført af folk, der kommer fra steder uden for Irak, kommer ind til Irak og bliver brugt som levende bomber; de er villige til at sprænge sig selv i luften.

I dag er dagligdagen jo den, at man kan bestille en selvmordsbomber i et hvilket som helst af nabolandene omkring Irak og få en person leveret, som er villig til at springe sig selv i luften. Det er den terrorvirksomhed, som man oplever i dag i Irak, og det er det, som vi må forholde os til.

Men hvis man ser på den situation, der har været i Irak, kan man se, som jeg har beskrevet i min ordførertale, klare fremskridt på det politiske område, på det økonomiske område, og også for så vidt angår det, vi mener skal være gældende i fremtiden.

Det er nogle meget målbare fremskridt, som er sket. Men vi må jo selvfølgelig også forholde os til, at der stadig væk er grupper i det irakiske samfund, som ønsker, at den proces, man har sat i gang med demokrati, ikke skal blive vellykket.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg kan så konstatere, at hr. Troels Lund Poulsen fastholder det synspunkt, at krigen og besættelsen har ført til en styrkelse af Al-Qaeda i Irak, uden at det dog giver anledning til, at hr. Troels Lund Poulsen gør sig nogle overvejelser om, hvorvidt den taktik og strategi, man har anlagt, har været rigtig.

Nu kunne det jo være, at det måske ville være nyttigt for hr. Troels Lund Poulsen og regeringen, hvis man i debatten om forholdene i Irak tog det synspunkt ind, at der faktisk er ganske mange i Irak, som er modstandere af besættelsestropperne tilstedeværelse, ønsker tropperne ud her og nu – hvis man altså ikke ønsker at alliere sig med Al-Qaeda.

Men for hver gang hr. Troels Lund Poulsen og ligesindede laver en fuldstændig soleklar ligestilling mellem folk, som aktivt bekæmper besættelsen, og Al-Qaeda og de metoder, Al-Qaeda bruger, så styrker hr. Troels Lund Poulsen vel i virkeligheden i den måde, han argumenterer

på, også Al-Qaeda's mulighed for at bygge sig stærke i Irak?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg hverken kan eller vil bekræfte nogen af de ting, som hr. Per Clausen vil have mig til at bekræfte. Men jeg vil i hvert fald gerne kort redegøre for nogle af de ting, som sker i dag i Irak.

Det er helt rigtigt, at der er nogle spændinger imellem shiaer og sunnier i Irak. Det er jo også derfor, det er vigtigt, at der kommer en bred regering i Irak, som også samler de kræfter op, som måske kan være skyld i, at der kommer øgede uroligheder. Det er derfor, vi må kæmpe på alle fronter for, at der kommer en bred regering – det er jo for tidligt at sige noget om på nuværende tidspunkt – men det er jo netop for, at det ikke nødvendigvis skal være shiaerne, der sætter sig fuldstændig på regeringsmagten. Det håb deler vi alle sammen, håbet om, at det kan lade sig gøre.

Men lad mig også sige, at vi har en klar forpligtelse til nu at føre Irak videre. Og som jeg også sagde til hr. Per Clausens kollega, hr. Frank Aaen, så undrer det mig, at et parti som Enhedslisten, som lægger så kraftigt vægt på FN, på, at man skal leve op til, hvad FN beder om, i det her tilfælde, hvor vi er der på anbefaling af FN, bestemt ikke mener, at FN på nogen måde er en organisation, som man skal forholde sig til, eller at man skal forholde sig til det, som FN beder om.

Det gør den danske regering, fordi vi har en forpligtelse til at gøre det, fordi vi vil gøre en forskel i Irak.

Formanden:

Så er vi igennem de korte bemærkninger, og derfor tak til hr. Troels Lund Poulsen. Den næste ordfører er hr. Per Kaalund.

Per Kaalund (S):

Regeringen støttet af Dansk Folkeparti sendte som bekendt Danmark i krig i Irak i marts 2003, og som bekendt stemte Socialdemokraterne imod krigsdeltagelse. Grundlaget var efter vores opfattelse ikke i orden, og der forelå intet mandat fra FN.

USA's præsident, George W. Bush, erklærede krigen for afsluttet nogle måneder senere, i maj 2003. USA og England overgik til at være besættelsesmagt, som Danmark dermed blev en del af. Og i henhold til folkeretten medfører det en

række forpligtelser over for det besatte land og dets befolkning.

I juni 2003 forelå der en resolution fra FN, der angav mandatet for besættelsesmagterne. Siden har Socialdemokraterne støttet dansk militærs tilstedeværelse i Irak, og de danske styrker har i den forløbne periode udført et stort og vigtigt arbejde under særdeles vanskelige vilkår.

Kl. 11.20

Som bekendt havde USA og England ingen plan for freden. Krigen blev vundet, men man tabte freden; og det på trods af at alle var klar over, at der forestod kolossale opgaver med genopbygning af Irak og forsøg på at indføre demokratiske tilstande, et retssystem, respekt for menneskerettigheder m.v.

Den politiske proces i Irak skrider frem med bl.a. en ny forfatning efter demokratiske valg og senest frie valg til parlamentet, og der forventes nu dannelsen af en ny irakisk regering.

Irak er fortsat og vil stadig være præget af en række etniske og religiøse modsætninger mellem befolkningsgrupperne, sunnimuslimerne, shiamuslimerne og kurderne, så det er ikke nogen let opgave at forene parterne. Også i den sydlige del af Irak er der jo frygt for islamisk ekstremisme, ikke mindst påvirket af Iran, nabolandet. Men irakerne tager mere og mere over, for så vidt angår sikkerhed og stabilitet, bl.a. med opbygning og træning af irakisk militær og irakisk politi.

Det er Socialdemokraternes opfattelse, at vi på dette område kunne gøre en større og mere intensiv indsats, og vi er villige til at støtte med yderligere personel til disse opgaver, som ledes af NATO.

Irak er stadig præget af uroligheder, som koalitionen ledet af amerikanerne stadig forsøger at bekæmpe. Men spørgsmålet er, i hvor høj grad militærets tilstedeværelse efterhånden mere er en del af problemet, end det er en del af løsningen.

Socialdemokraterne mener, at Danmarks militære engagement nu må afsluttes jo før des bedre, og at den 1. juli i år *bør* være sidste frist, og efter vores opfattelse *er* sidste frist.

Socialdemokraterne har i mere end et år efterspurg en exitstrategi, dvs. en plan for tilbagetrækning, men det har været umuligt at få regeringen i tale på dette område. Statsministeren har tilsyneladende deponeret sin beslutningskraft i lommen på USA's præsident. Det er beklageligt, ligesom det er beklageligt, at regeringen end ikke debatterer problemet vedrørende

tilbagetrækning. Selv i USA og England er der løbende debatter om engagementet i Irak, og selv om nogle dér taler om total tilbagetrækning, så taler alle i hvert fald om kraftige reduktioner af amerikanske og engelske styrker.

Danmark er bortset fra Berlousconis Italien det eneste vesteuropæiske land, der deltager med tropper i den amerikansk-engelske koalition. Senest har Holland trukket sine 1.200 soldater hjem, det vil sige, at det er et antal, der er to gange større end det danske bidrag. Og Ukraine har også trukket sig tilbage.

Den danske regering har end ikke diskuteret reduktioner i det danske styrkebidrag, og her kunne vi under henvisning til, at England har reduceret fra 12.000 soldater i 2003 til 8.000 nu, have reduceret tilsvarende.

Selv om vi er vidende om, at den irakiske regering har opfordret bl.a. Danmark til foreløbig at fastholde styrkerne i 2006, bør man også hæfte sig ved, at den irakiske befolkning ikke længere ønsker udenlandske soldater i Irak. Jeg har i mit spørgsmål til hr. Troels Lund Poulsen gjort rede for den irakiske befolknings opfattelse af disse ting, og der kan altså sættes et stort spørgsmålstegn ved legitimiteten af vores fortsatte tilstedeværelse i Irak.

Det er Socialdemokraternes opfattelse, at Danmark fortsat skal medvirke i genopbygningen af Irak, eventuelt også med militær tilstedeværelse, men i givet fald ikke som en del af koalition, men med FN-opgaver, NATO-opgaver eller for den sags skyld civile EU-opgaver. Der vil være et sådant behov i årene fremover. Aktuelt medvirker vi gerne med flere soldater for at styrke NATO's træningsindsats af irakisk militær.

Afslutningsvis er det vores opfattelse, at det altid er at fortrække, at der er bred opbakning i Folketinget og i befolkningen, når dansk militær er på mission i udlandet. Det er bl.a. i dette lys, at vi har kunnet medvirke og kan medvirke til at forlænge mandatet, som er til behandling i dag, men vi mener samtidig, at de danske styrker skal trækkes tilbage hurtigst muligt og senest den 1. juli 2006, og ved at tilslutte sig vores synspunkter dér vil regeringen fortsat have bred opbakning i Folketinget.

Formanden:

Der er foreløbig tre, der har bedt om korte bemærkninger. Først får hr. Jens Rohde ordet for en kort bemærkning til ordføreren.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg må sige, at jeg nærmest synes, det er forstemmende at høre socialdemokrater igen og igen sige, at de danske soldater er en større del af problemet, end de er en del af løsningen, når alle, der bare følger en lille smule med, ved, at de danske soldater gør en fantastisk indsats i Irak. De sætter livet på spil for at sikre fornødenheder som el, vand, sikkerhed, træning af irakiske sikkerhedsstyrker; fornødenheder, som er helt basale forudsætninger for, at der overhovedet kan skabes en endelig og varig fred i Irak.

Kl. 11.25

Derfor vil jeg godt spørge: Hvordan i alverden kan hr. Per Kaalund det ene minut sige, at freden er tabt i Irak, og samtidig sige at de danske soldater skal trækkes ud den 1. juli. Jeg forstår simpelt hen ikke rationalet.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Til hr. Jens Rohde: Det er jo en kendt sag, at man gik i krig i Irak – amerikanerne og englænderne førte an, Danmark sluttede sig umiddelbart til med et flertal her i Folketinget – på et grundlag, der ikke var til stede og uden et FN-mandat.

Det, vi efterfølgende har kunnet se, er, at der jo ingen plan var, ingen strategi for, hvad der efterfølgende skulle ske, når Saddam Hussein var fjernet; når man havde væltet regimet som sådan, hvad skulle der så ske? Der var ingen plan. Og det er det, jeg mener med, at freden er tabt.

I øvrigt gav jeg i mit indlæg ros til de danske soldater, de har gjort et ganske udmærket stykke arbejde. Mine betragtninger om problem og løsning går på de i størrelsesordenen op imod 150.000 udenlandske soldater, der i dag er til stede i Irak, hvoraf danskerne har 500. Det vil sige, at stiller man f.eks. 300 soldater op på rad og række af dem, der er repræsenteret i Irak, vil den ene være dansk.

Derfor mener vi, at vi har gjort en indsats derude, og det har været en god indsats, men vi må, i lighed med hvad Holland og en række andre lande har gjort, kunne trække os tilbage nu.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg synes, at man fuldstændig desavouerer og nærmest latterliggør de danske soldaters indsats med den holdning, som Socialdemokraterne lægger for dagen, og det, som hr. Per Kaalund står og siger. Det synes jeg bare er meget beklageligt.

geligt, når det er sådan, at vi har danske soldater ude i verden, som oven i købet er der – i hvert fald nu – på et meget, meget klart FN-mandat.

Med hensyn til exitstrategien synes jeg jo, at det eneste, jeg kan høre af exitstrategi hos Socialdemokraterne, er tænk på et tal eller rettere tænk på en dato – den 1. juli. Hvad er baggrunden for, at man lige nøjagtig den 1. juli ønsker at få disse soldater ud?

Hvis nu den irakiske regering, som – i demokratisk ånd – må tænkes at være repræsentanter for den irakiske befolkning, modsat alle mulige meningsmålinger, som hr. Per Kaalund har refereret til, ønsker, at de danske soldater skal blive der indtil oktober eller november, hvorfor skal man så på forhånd lægge sig fast lige på den 1. juli? Hvad er rationalet bag denne dato?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Først en bemærkning til det, hr. Jens Rohde udtrykte om latterliggørelse af danske styrker: Det er der intet belæg for, det har ingen gang på jorden.

Socialdemokraterne har været med i forsvarsforlig, og vi har været med i stort set alle – for ikke at sige *alle* – aktioner, bortset fra at vi stemte mod deltagelsen i Irakkrigen, og vi har fuldt ud bakket op om disse ting. Så derfor er der intet belæg for at komme med bemærkninger af den art. Det er, for at sige det ligeud, noget vrøvl.

Med hensyn til en exitstrategi har vi efterlyst den gang på gang, og det er nu engang ikke oppositionens rolle, men måske snarere regeringens rolle at komme med en exitstrategi. Vi har ikke set antydningen af den. Holland må da have haft en exitstrategi, Ukraine må have haft det, en lang række andre lande må have haft en exitstrategi. Man kunne da prøve om ikke andet så at kigge på de exitstrategier og se, hvad de går ud på.

Med hensyn til den 1. juli er det ikke, fordi vi har sagt, at den 1. juli *skal* være datoen for tilbagetrækning. Vi har sagt, at vi mener, at den tilbagetrækning burde have fundet sted på nuværende tidspunkt, og at vi gerne ser den hurtigst muligt. Vi har bare sagt, at den 1. juli er den yderste frist for os; det er ikke et spørgsmål om, at det præcis skulle være på den dato.

Vi har i øvrigt også sagt, at hvis endelig regeringen havde sagt, at det havde været et spørgsmål om en eller to måneder eller lignende, så kunne vi da have diskuteret det. Men vi savner

regeringens exitstrategi her; den er ikkeeksisterende, og det mener vi er for dårligt.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Et kort øjeblik fik man jo nærmest den opfattelse, at det var hr. Mogens Lykketoft, der stod på talerstolen. Hr. Per Kaalund plejer jo ellers at være meget velafbalanceret i sin holdning til Irak, men det oplever vi desværre ikke i dag.

Kl. 11.30

Jeg vil blot stille det spørgsmål, som jeg også har stillet hr. Per Kaalund før, nemlig om det ikke gør indtryk på et parti som Socialdemokratiet, der bekender sig så meget til FN, og som støtter FN så varmt over hele verden og også i sin politikformulering her i Folketinget, at FN beder om, at vi bliver i Irak; at man beder om, at arbejdet bliver gjort færdigt; at den gamle irakiske regering beder om det; eventuelt at den nylvalgte irakiske regering beder om det – og så også spørge til exitstrategien:

Hvilke helt præcise mål har Socialdemokratiet stillet op? Det må jo være i dag, at vi skal have dem frem på banen. Skal vi trække os ud nu, hvor de irakiske sikkerhedsstyrker på ingen måde er fuldt uddannede, hvilket jeg også sagde i min ordførertale? Det ville jo være en situation, hvor de ikke havde nået det niveau, som er nødvendigt for, at de kan varetage deres egen sikkerhed. Hvad er det for en exitstrategi, Socialdemokratiet har?

Det, Socialdemokratiet har som exitstrategi, er desværre kun én ting, nemlig en dato. Det er ingen strategi overhovedet, men bare et tal.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Vi har, og det ligger også i hr. Troels Lund Poulsens bemærkninger, meget respekt for FN og for de beslutninger og resolutioner, der kommer derfra. Det havde vi også i marts 2003, da et flertal her i Folketinget mod socialdemokratiske stemmer sendte Danmark i krig i Irak. På daværende tidspunkt forelå ikke et FN-mandat.

Vi kender udmærket det mandat, man har i øjeblikket, og som er det, man kører på, og vi er overbeviste om, at hvis der skulle uddeles karakterer og en karakterbog og laves en test og en resultatvurdering, så ville Danmark stå meget højt på listen som et land og en nation, der har ydet en meget stor indsats i Irak. Vi er et lille land, men forholdsmæssigt har vi ydet en meget stor indsats, og den mener vi har været fin og til-

pas. På den anden side mener vi også, at det nu må være slut.

Vi har tidligere i forbindelse med en exitstrategi tilbudt, at man øgede indsatsen for både en del civile opgaver og for noget genoptræning af forskellig art. Den indsats ville vi gerne øge, og det tilbud står stadig væk ved magt, for det er en NATO-operation, der kører dernede, og den vil vi gerne støtte op om.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Så vil jeg bare bede hr. Per Kaalund bekræfte, at der i det beslutningsforslag, som Socialdemokratiet sagde man overhovedet ikke ønskede at tage stilling til indholdet af, netop er en opprioritering af alle de ting, som hr. Per Kaalund har stået og talt om, hvad angår den civile genopbygning og træningsindsatsen. Alle de parametre, som Socialdemokratiet har lagt vægt på, kan aflæses i beslutningsforslaget.

Jeg bliver også nødt til at stille hr. Per Kaalund et spørgsmål. Man lægger meget vægt på, hvilke lande der forlader Irak, men man burde nævne de rigtige lande, for, som det forhåbentlig også er hr. Per Kaalund bekendt, har Ukraine jo ikke forladt Irak. De er stadig væk aktive i Irak med hensyn til NATO's træningsindsats. Så det med at bygge det hele op på en exitstrategi, hvor man begynder at bruge lande, som ikke har forladt Irak, skal man måske passe en smule på. Det tilkommer ikke mig at give Socialdemokratiet råd, men det gør det i hvert fald i forhold til den her debat.

Lad mig til sidst spørge: Hvornår er det så, at vi har uddannet de irakiske sikkerhedsstyrker, som Socialdemokratiet også lægger vægt på skal kunne tage vare på landets sikkerhed? Har man det på nuværende tidspunkt? Mener hr. Per Kaalund, at man i løbet af foråret har irakiske sikkerhedsstyrker nok, hvilket betyder, at irakerne kan varetage deres egen sikkerhed?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Med hensyn til en opprioritering af uddannelsesindsatsen har vi tidligere fremsat forslag om, at man gjorde det.

Man skal skelne mellem to ting: Den ene er, at koalitionen, som USA og England leder, er én ting, og den er vi med i med 530 soldater. Den anden militære indsats, vi har dernede, er en NATO-opgave med et FN-mandat, der drejer sig om bl.a. genoptræning, hvilket der refereres til.

Når jeg nævner de lande, der trækker sig ud, er det altså ud af koalitionen som sådan. Der er også lande, der stadig væk bliver, selv om de trækkes ud af koalitionen, med en træningsindsats under NATO og et FN-mandat.

Jeg må sige, at det jo er lidt imponerende, at Danmark skal stå der med 530 soldater. Vi er det eneste vesteuropæiske land, der er inde, bortset fra det krigsførende England og Berlusconi's Italien. Hvor er Sverige, Norge og Finland – nu har Holland trukket sig ud med 1.200 soldater – og hvor er Tyskland, Frankrig osv.? Alle de vesteuropæiske lande, som vi normalt sammenligner os med, er ude af koalitionen, og så kan det jo ikke stå og falde med, om Danmark har 530 soldater dernede, så gode, som de end er.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg fristes til at citere hr. Kaalunds egen partiformand, som til Berlingske Tidende har sagt, og jeg citerer:

Jeg mener, at vi skal markere langt kraftigere, at vi ikke forlader Irak, før der er et fredeligt, stabilt og demokratisk Irak at forlade. Citat slut.

Kl. 11.35

Hvad er det lige, der gør, at Socialdemokratiet mener, at den situation er opnået nu, hvor man efter tre demokratiske valg med solid og markant opbakning fra de irakiske vælgere er i gang med komplicerede forhandlinger om dannelsen af en regering? Hvad er det, der gør, at man netop nu mener, at tiden er inde til, at vi med høj fart skal trække os ud og tage hjem? Hvorfor skal vore tropper være ude den 1. juli? Hvorfor ikke afvente regeringsdannelsen i Irak og derefter analysere situationen og høre den nye demokratisk valgte regerings eget bud på, hvad der skal ske, hvorefter vi kan tage bestik af situationen? Ville det ikke være en hel del mere ansvarligt, og ville det ikke være at give freden en chance frem for at dømme den borte, sådan som ordføreren gjorde det for et øjeblik siden?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Det aviscitat, som fru Pia Christmas-Møller referer til, går jeg ud fra er det, der var i Berlingske Tidende for kort tid siden, hvor fru Helle Thorning-Schmidt samtidig svarede på dette indlæg.

Det er en enig socialdemokratisk gruppe, der i dag fremlægger sine synspunkter om det her – selvfølgelig med partiets formand i spidsen. Man skal hele tiden se på, på hvilket tidspunkt

og under hvilke forudsætninger man udtaler sig. Det gælder os alle sammen.

Vurderingen i den socialdemokratiske gruppe i dag er den, at vi nu kan trække os tilbage. Man skal også huske, at det, vi befinder os i, er Basraregionen, som trods alt er en af de mere rolige regioner i Irak. Derfor mener vi, det er rigtigt, også med de tidligere bemærkninger, der er faldet, at vi nu forlader Irak.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Dermed tilsidesætter den socialdemokratiske ordfører, og jeg kan forstå også en fuldstændig enig socialdemokratisk folketingsgruppe, fuldstændig FN's anmodning om, at vi bliver der; irakernes egen anmodning om, at vi bliver der; Forsvarets Efterretningstjenestes vurdering af, at hvis vi hurtigt trak de internationale styrker ud, ville vi efterlade et land, der meget hurtigt ville ende i en borgerkrig.

Det er konsekvenserne af det, den socialdemokratiske ordfører lægger op til her. Er det helt gennemtænkt, og kan Socialdemokraterne virkelig stå ved en sådan politik?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Efter vores opfattelse er det selvfølgelig helt gennemtænkt. Vi kender godt FN's resolution og anmodning, vi kender brevet fra den irakiske regeringschef, og vi kender brevet fra Condoleezza Rice, den amerikanske udenrigsminister; vi kender hele baggrunden for det her.

Vi tilsidesætter ikke noget af det. Vi har vurderet det, og jeg synes, at man igen skal se på proportionerne i det her, altså at de danske styrker på nuværende tidspunkt befinder sig i Basraregionen, og se det i forhold til, at der er 150.000 soldater i Irak. Fordi de 500 danske trækkes ud, tror vi altså ikke, at hele korthuset vælter.

Vi ser også gerne, hvad man også drøfter i USA og i England, en tilbagetrækningsstrategi dér, og meldingerne fra både USA og England er selvfølgelig, at de agter at reducere væsentligt i 2006. Det vil sige, at de vil reducere fra 150.000 soldater og nedefter. Vi mener, at vi med den indsats, Danmark har gjort, godt på nuværende tidspunkt kan reducere med de 500 soldater og stadig væk blive der i NATO's træningsmission og måske endog udvide den.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Hvis man prøver at skruer tiden lidt tilbage til dengang, vi i Folketinget i maj måned også debatterede formålet eller ikkeformålet med, hvorvidt vi fortsat skulle være med i koalitionen styrker i Irak, var diskussionen nogenlunde den samme som den, vi oplever i dag, specielt argumenterne fra bl.a. hr. Per Kaalunds eget parti om, at man ønsker den her exitstrategi.

Jeg har et spørgsmål til ordføreren. Det drejer sig om hele sikkerhedsaspektet i, at man nu ønsker den her slutdato – endelig og endegyldig – for, hvornår ...

Per Kaalund (S):

Undskyld, jeg kan næsten ikke høre det. Må jeg lige få det gentaget?

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg vil gerne spørge ordføreren om hele sikkerhedsaspektet i, at man fra Socialdemokratiets side ønsker at sætte en dato for, hvornår man vil have de danske styrker ud af Irak. Jeg har svært ved at se, hvordan det skal harmonere med bl.a. sikkerheden for uddannelsen af irakiske politistyrker og også de almindelige irakiske sikkerhedsstyrker. Der vil jo være en stor trussel, hvis det, Socialdemokraterne foreslår, bliver til virkelighed.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Vi agter at fortsætte uddannelsen og deltage i uddannelsen af irakisk militær og irakisk politi og gerne med en forøget indsats i forhold til den, vi yder nu. Jeg har flere gange nævnt en NATO-opgave med et FN-mandat. Det fortsætter vi meget gerne med.

Kl. 11.40

Med hensyn til det med en dato synes jeg, man skal hæfte sig ved, at den dato, vi har sat, ikke er en militærstrategisk dato for, hvornår det er det helt rigtige tidspunkt. Det er en dato for, hvornår vi mener, at det politisk ophører med vores deltagelse til at give mandat her, og konsekvensen af det er selvfølgelig, at vi ønsker dansk militær hjem. Kan det blive den 15. april eller den 3. maj eller en anden dato efter en eller anden exitstrategi, som vi stadig væk efterlyser, er det meget fint med os.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Den exitstrategi, som man efterlyser og efterlyser og efterlyser med halvårligt interval her i Folketinget, er det en politisk exitstrategi, eller er det en militæranalytisk exitstrategi? Det kunne jeg godt tænke mig at vide. For jeg synes da, at Socialdemokraterne har et gevaldigt forklaringsproblem over for bl.a. de personer, som ordføreren nu står og siger gerne må blive i Irak og deltage i den civile opbygning, og som stadig væk gerne må være i landet med henblik på at rådgive om at uddanne irakiske politistyrker osv.

Hvor mange danskere specielt inden for det her tror ordføreren har lyst til at blive i Irak og være behjælpelige med de her opgaver, hvis ikke det sker på en sikkerhedsmæssig og militær baggrund med støtte fra dansk forsvars side?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Der er jo adskillige lande, der deltager i NATO's træningsopgaver, og adskillige lande, der overhovedet ikke har været en del af koalitionen. De føler sig åbenbart rimelig trygge ved at være i Iraks sydlige del og deltage i disse træningsopgaver. Det ville være de samme vilkår for danskernes vedkommende.

Der var et spørgsmål om, hvorvidt det var en militærdato eller lignende. Det, vi ønsker, er at komme ud af koalitionen med USA og trække vores soldater hjem. Vi har sagt, at vi godt kan forestille os, at der også fortsat kan være dansk militær i Irak, men så bliver det blot under et andet FN-mandat og i en anden opgave, måske en NATO-opgave, måske endog også nogle civile EU-opgaver, hvis det kunne lade sig gøre. Vi deltager meget gerne i genopbygningen af det irakiske samfund.

Formanden:

Der er ikke flere korte bemærkninger, derfor tak til hr. Per Kaalund. Undskyld, der er en kort bemærkning til ordføreren fra hr. Frank Aaen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg undskylder, men jeg syntes, at jeg så formanden nikke for lang tid siden, da jeg rakte hånden op.

I modsætning til højresiden synes jeg, at hr. Per Kaalund kom med flere udmærkede betragtninger i sit indlæg, herunder at den militære

re tilstedeværelse snarere er en del af problemet end løsningen. Jeg er helt enig.

Derfor kan man godt undre sig lidt over, hvorfor konklusionen er at stemme for et beslutningsforslag, som jo betyder, at vi bare skal fortsætte den linje med at gå efter USA endnu et halvt år. Det kunne jeg ikke lige helt fange argumentationen for. Jo, jeg hørte godt, at det var for at sikre bred opbakning i Folketinget og i befolkningen bag danske soldater, der er ude. Men helt ærligt, hvordan kan det være et formål og en begrundelse at sikre bred opbakning, når det er en bred opbakning til en linje, der er forkert?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Det er således, at vi mener, at vi har givet regeringen den ene chance efter den anden for at komme med en exitstrategi og finde ud af, hvorledes vi kan trække det danske bidrag tilbage efter en lang og god indsats i Irak. Der har været drøftelser så sent som i december måned og også her over nytår om udformningen af det, vi i dag har til behandling, nemlig en forlængelse af mandatet.

Vi er rimelig ræsonnable og fornuftige folk i Socialdemokratiet, og derfor mener vi, at regeringen passende kan finde et godt tidspunkt inden for det nærmeste lille halve år og trække de danske styrker tilbage. Så vil der fortsat være enighed eller i hvert fald bred opbakning i det danske Folketing.

Vi har bare sagt, at vores tålmodighed nu er brugt op, så man ikke kan forvente at få socialdemokratiske stemmer til forlængelse af mandatet ud over den 1. juli 2006. Vi har endog i forhandlingen tilbudt også regeringen, at drejer det sig om en måned eller to eller lignende, så kunne vi da tale om det. Men det er en tålmodighedsgrænse, og tålmodigheden er opbrugt. Den 1. juli er sidste frist for vores accept af et mandat til irakstyrkerne.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Den argumentation er da i hvert fald en argumentation. Jeg vil sige, at hvis regeringen med sine udtalelser bare antydede, at den var på vej til at bøje sig for Socialdemokratiets linje og Det Radikale Venstres linje, så kunne jeg måske til nød forstå det, men det er jo ikke tilfældet.

Kl. 11.45

Vi kan bare tage den stribe af korte bemærkninger, der har været her. Det er jo én lang op-

bakning til at fortsætte med at følge George Bush i Irak og dermed den voldslinje, som USA står for, med fosforbomber og napalm. Der er jo ikke antydning af en afstandtagen, eller at man er på vej til at forlade USA's katastrofale linje i Irak.

Derfor forstår jeg faktisk ikke, hvorfor man i dag vil bidrage til bred opbakning. Det, der er brug for, er jo en klar markering af, at det er en gal linje, ved at stemme nej til det her beslutningsforslag. For hver måned, der går, bliver det værre og værre både med militæret, med angrebene og med modsætninger, der vokser, med det, der mere og mere bliver til en borgerkrig i Irak. Det er jo en daglig katastrofe.

Der er altså brug for et stærkere budskab, vil jeg sige til hr. Per Kaalund.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Mit svar vil være ganske kort:

Jeg mener at have læst, og jeg mener også, at det står i beslutningsforslaget – det skal regeringen da trods alt have – at i givet fald at situationen ændrer sig, vil man tage op til overvejelse at ændre mandatet, også i det lille halve år, vi taler om nu.

Jeg tror, det er udtrykt sådan, at hvis FN i sin gennemgang føler, at der ikke er behov længere, og hvis den irakiske regering meddeler, at den ikke længere ønsker de danske styrkers tilstedeværelse, vil man overveje en reduktion eller en tilbagetrækning som sådan. Det skal regeringen have; den mulighed ligger der i det.

Ellers må jeg henholde mig til mit første svar.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg må tilstå, at jeg bliver lidt forvirret over det svar, der her kommer fra hr. Per Kaalund. Han siger, at der kan ligge en mulighed, hvis regeringen på baggrund af den irakanalyse, der skal laves her i løbet af foråret, vil gå ind for nogle reduktioner i antallet af danske tropper eller måske en tilbagetrækning.

For det første: Vil det sige, at Socialdemokraterne vil være tilfredse, hvis man reducerer antallet? Kan man da forestille sig, at Socialdemokraterne, hvis der kommer en aftale om en reduktion i løbet af foråret 2006, vil stemme for en forlængelse, når vi kommer frem til den 1. juli?

For det andet: Ligger der stadig væk hos Socialdemokraterne en tro på, en illusion om, at man kan genskabe det brede samarbejde her i

Folketinget med regeringen, på baggrund af den arrogance, som regeringen jo har ført frem i forhold til Socialdemokraterne og De Radikale i den her sag?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg forsøger blot, også i mit svar til hr. Frank Aaen, at referere bemærkningerne til beslutningsforslaget, altså hvad regeringen giver udtryk for der. Der ligger ikke i det nogen ændring i vores opfattelse. Vores tålmodighedsgrænse ligger altså senest den 1. juli. Vi medvirker ikke til at forlænge mandatet efter den 1. juli i år.

Hvad der vil ske i den mellemliggende periode, ved jeg ikke, men vi opfatter det altså fra vores side som et tilbud til regeringen om at nå at besinde sig inden den 1. juli, og den brede enighed vil så fortsat være til stede.

Jeg håber også, at der fremover, når det gælder internationale opgaver – vi skal behandle en senere i dag – vil der være bred enighed her i Folketinget. Det vil være godt, først og fremmest for de militære folk, vi har ude i disse sammenhænge, og tilsvarende også for en større accept i den danske befolkning.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg ønsker ikke at være polemisk, for jeg er bare forvirret.

Når hr. Per Kaalund siger, at han håber på, at regeringen besinder sig, hvad er der så at besinde sig på? Hvad er det for en tro, Socialdemokraterne kan have der?

Med andre ord går jeg da ud fra, at når nu Socialdemokraterne ikke vil stemme imod denne gang – hvilket også undrer mig, men o.k. – så er det, der ligger i den socialdemokratiske melding, at man under alle omstændigheder stemmer imod en forlængelse, når vi kommer frem til den 1. juli.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg kan bekræfte det sidste. Hvis der kommer et nyt beslutningsforslag, der skulle forlænge det, der ligger her, ud over den 1. juli og videre frem, vil Socialdemokratiet stemme imod. Det ligger fast.

Med hensyn til, om regeringen besinder sig, anser vi det altså for en chance for regeringen til at sikre den brede enighed ved at sørge for en tilbagetrækning inden den 1. juli i år.

Formanden:

Så er der vist ikke flere korte bemærkninger. Tak til hr. Per Kaalund, og så er det hr. Hans Kristian Skibby som ordfører.

Hans Kristian Skibby (DF):

I forbindelse med Folketingets beslutning den 31. maj 2005 blev der givet et dansk mandat frem til den 2. februar 2006, hvor danske styrker bidrager til den multinationale sikringsstyrke i Irak. I Irak bidrager der bl.a. med NATO's træningsindsats, hvor man til stadighed har sat øget fokus og øgede midler målrettet ind på træning og uddannelse af de lokale irakiske sikkerhedsstyrker.

Dansk Folkeparti er af den opfattelse, at Danmark fortsat bør bakke politisk og militært op om den multinationale sikringsstyrke og arbejdet i Irak, forudsat at FN og de irakiske myndigheder fortsat anmoder om vor assistance.

Dansk Folkeparti er fuldt ud klar over, at den militære tilstedeværelse ikke gør det alene, og at der skal arbejdes på alle fronter for at genstabilisere og demokratisere Irak efter Saddam Husseins fald. Det er vigtigt at understøtte den fortsatte politiske proces i Irak, herunder regeringsdannelsen og hele forsoningsprocessen, som fortsat står over for store og vanskelige opgaver.

Det internationale samfund har lagt sig i seelen for at hjælpe det nye demokrati i gang i Irak, hvor målet klart er et fredeligt og stabilt Irak. Hvis denne opgave skal lykkes, mener Dansk Folkeparti, at man klart skal sigte på fortsat at bidrage og understøtte den civile genopbygning af Irak og dermed forbedre mulighederne for, at befolkningen finder sikringsstyrkernes tilstedeværelse nødvendig.

Således finder Dansk Folkeparti det godt, at den særlige støtteenhed til genopbygningsindsatsen, der p.t. omfatter 10 personer, nu med dette forslag udvides med ca. 35 personer, som bl.a. med fokus på logistik og beskyttelse vil kunne understøtte hele processen omkring den civile genopbygning af Irak.

Ligeledes er det vigtigt, at fokus opretholdes på en fortsat international støtte til opbygning af de irakiske sikkerhedsstyrker. Jo før man får udannet de irakiske styrker til et tilfredsstillende sikkerhedsmæssigt niveau, desto før vil den multinationale sikringsstyrke kunne mindskes i antal, hvorefter man kan tage fat på den endelige exitstrategi, som Socialdemokraterne og De Radikale har efterlyst.

Men jeg vil gerne understrege, at opgaven skal være løst og bestået, før Dansk Folkeparti vil anbefale, at de multinationale sikringsstyrker kan og skal forlade Irak og dermed overlade hele opgaven til de irakiske myndigheder.

Således kan Dansk Folkeparti tilslutte sig det fremsatte beslutningsforslag og dermed en forlængelse af det danske militære bidrag til den multinationale sikringsstyrke i Irak frem til den 1. juli 2006.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Dansk Folkepartis stemmer var jo afgørende for, at Danmark gik med i den her ulovlige krig for 3 år siden, at vi tilsluttede os USA's militære indsats, som siden har kostet i titusindvis af irakere livet; som har kostet mere end 2.000 amerikanske soldater livet; som har kostet danske soldater livet; som har medført, at Irak nu er på vej mod opløsning med borgerkrig; som har medført, at de mest fundamentalistiske religiøse kræfter i Irak står stærkere, end de har gjort nogen sinde, og at ekstremister og Al-Qaeda har fået en base i Irak.

Kort sagt har det været en katastrofal udvikling, som Dansk Folkeparti har været med til at sætte i gang, og hvor Dansk Folkepartis stemmer var helt afgørende for, at Danmark gik med.

Derfor vil jeg gerne spørge hr. Hans Kristian Skibby: Er Dansk Folkeparti tilfreds med indsatsen? Er Dansk Folkeparti tilfreds med det, man har været med til at sætte i gang?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Allerførst vil jeg da gerne sige til Enhedslistens ordfører, at man jo altid kan diskutere, hvornår en krig kan være ulovlig, og hvornår en krig kan være lovlig.

Jeg synes jo i princippet, at man skulle gøre alt, hvad man kunne, for at undgå krig. Men det, man har været vidne til igennem hele historien, hvor FN har arbejdet på at stabilisere samfundet i Irak og lagt massivt pres på for at få Saddam Hussein til at overholde selv de mindste og mest minimalistiske regler inden for hele FN-konventionens lovgivning osv., nemlig at skulle tilgode se bl.a. civile og religiøse mindretal, er, at Irak og det daværende styre totalt har tilsidesat al sund fornuft og diktatorisk afvist ethvert demokrati.

Det gør jo selvfølgelig også, at da man skulle tage en beslutning om dansk tilstedeværelse i den her sikringsstyrke i Irak, skulle man ikke

kun overveje det, som Enhedslistens ordfører nævner her, altså et langt sammensurium af, hvad der selvfølgelig og helt klart har været af negative konsekvenser af den her militære indgriben i Irak, men også omvendt, synes jeg, forsvare det ud fra, at man har forskånet det irakiske samfund for en masse andre lidelser, der i stedet for ville have været.

Lad mig eksempelvis nævne, at Amnesty International har anslået, at 300.000 er blevet dræbt af Saddam Husseins styre gennem tiden. Det er trods alt også et væsentligt antal personer.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu er det jo et dårligt forsvar for det, man selv har ansvaret for, at fremhæve, at andre skam også har slået en masse ihjel. Den type af forsvar vil jeg ikke anbefale at bruge i almindelighed, det kommer man ikke langt med, i hvert fald ikke i en fornuftig retning.

Jeg har lagt mærke til, at Dansk Folkeparti er ekstremt bange for folk, der har en islamisk overbevisning, og ekstremt bange for fundamentalister, så jeg vil bare høre, om der ikke er lidt refleksion i Dansk Folkeparti over, at det, der er sket i Irak, er, at der er Al-Qaeda, fundamentalister og terrorister i et antal som aldrig før, at religiøse ekstremistiske kræfter er ved at tage magten i landet, og at der er en borgerkrig i Irak, som vil vare i lang tid, også efter at vi har trukket os ud.

Er der ikke bare en antydning af refleksion i Dansk Folkeparti over, at det nok var uklogt at gå med i en ulovlig krig, og at alt det, som blev remset op før som en begrundelse for krigen, nemlig masseødelæggelsesvåben og det, der blev fremhævet dengang, alt sammen var en løgn?

Er der ikke lidt refleksion hos Dansk Folkeparti: Det var nok dumt, det vi gjorde der?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Det kunne da være spændende og udviklende for Folketinget som sådan, hvis man kunne få Enhedslisten til at lave en oversigt over, hvilke krige der igennem hele samfundshistorien har været lovlige, og hvilke der har været ulovlige. Det synes jeg er et mærkeligt sammensurium, men hvis det er det, man ønsker fra Enhedslistens side, skal man have lov til det. Det er ikke en diskussion, som Dansk Folkeparti ønsker at bidrage til.

Det, der har været helt udslagsgivende for, at vi valgte at gå med, har netop været, at der har været et ønske om at stoppe den massive undertrykkelse af den civile befolkning i Irak, et ønske om at stabilisere samfundet, fordi man kunne se, at den irakiske ledelse på daværende tidspunkt på en lang, lang række områder totalt tilsidesatte alle normer og regler om, hvad der var almindelig anstændighed over for mennesker.

Det undrer mig da, at man så i dag skal opleve Enhedslisten stå og forsvare, at man skulle lade Saddam Hussein blive ved med at husere i et så ustabil samfund, som Irak var.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Man må sige, at Dansk Folkepartis forhold til lov og orden er overmåde interessant. Når indvandrerdrænge laver noget forkert, skal skruen strammes, og jeg ved ikke hvad. Når USA går i krig, er det ligegyldigt, om det er ulovligt eller ej. Men o.k., sådan kan der jo være så meget.

Det, der så slår mig, er, at Dansk Folkeparti jo nok er det mest islamkritiske parti, der findes i Danmark og også på europæisk plan. Dansk Folkeparti mener, at islam ikke er nogen religion, men en terrorbevægelse. Man taler om, at det er en pest over Europa. Så jeg vil godt spørge, om det egentlig ikke gør indtryk på hr. Skibby, når FE i deres rapport skriver følgende:

»Den shiitiske del af Irak har siden Saddam Husseins regimes fald fået et mere islamisk islæt. Islamistiske politiske bevægelser og deres militser står bag en islamiserings-kampagne, som har til formål at indføre en mere konservativ islamisk samfundsorden. Også i det sunni-arabiske område forsøger yderligtgående islamistiske bevægelser at gennemtvinge en mere konservativ islamisk orden i det offentlige rum.«

Gør det ikke indtryk på et islamkritisk parti som Dansk Folkeparti, at man har været medvirkende til den udvikling?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Nu synes jeg jo, at spørgerens ord om pest og terror osv. må stå for egen regning, det er ikke ord, som jeg står bag.

Det, jeg gerne vil svare på spørgsmålet, er, at det er forbavsende, at vi i dag skal bruge spørgetiden vedrørende det her beslutningsforslag på at skulle have synliggjort alle de ting, der er sket af negativ karakter, specielt fra SF's side og fra Enhedslistens side.

Kl. 12.00

De fortæller ikke, hvad der er sket af gode ting, at man har fået åbnet skoler og sygehuse og fået en lang række ting forbedret i Irak, at man har fået bedre forsyninger af el og vand, bedre kloakering og sanitet osv. EU har bl.a. bidraget med 500 mio. euro til genopbygningen på den civile side af det, der skal foregå i Irak.

En lang, lang række positive ting og tiltag er gået i gang i Irak. Det negligerer man fuldstændig fra SF's og Enhedslistens side, og så kigger man på, at der står på side dit og side dat i FE's rapport, at nogle har været udsat for dit og dat.

Jeg siger ikke, at det ikke er sandheden. Selvfølgelig er sandheden, at der har været en lang række negative konsekvenser. Det sker, når der er så stor en proces i gang som den i Irak. Jeg synes, at man i stedet for fra SF's og Enhedslistens side skulle prøve at løfte sig lidt og være positive, altså tænke på, hvordan det ellers ville være blevet, hvis ikke vi havde gjort det, vi har gjort.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes, at hr. Skibby skal tage det helt roligt. Jeg konstaterer bare, at Dansk Folkeparti jagter muslimer her i Danmark, hvor man kan komme til det. Enhver lille lommetyv skal klynges op, for at sige det lidt hårdt. Man jagter muslimer, når man kan komme til det.

Samtidig støtter man et hundrede og tyve procent en krig, som har bevirket, at fundamentalistiske islamiske bevægelser har fået langt mere vind i sejlene; som har medført en kraftig islamiseringskampagne i Irak; som har medført, at Iran har fået mere indflydelse i hele regionen; som har medført, at de fundamentalistiske religiøse kræfter har fået mere at skulle have sagt.

Det må da være interessant at vide – også for de vælgere, der har stemt på hr. Skibby, fordi de mener, at hr. Skibby skal bekæmpe muslimer – at man har støttet den her krig, som faktisk betyder, at de fundamentalistiske islamiske kræfter er styrket ganske kraftigt.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg synes, at det i hvert fald er ganske interessant at opleve, at SF med hr. Holger K. Niensens indlæg især klart definerer, at der er behov for at adskille religion og politik. Det er faktisk det, der i mange, mange år har været et problem i mange af de muslimske verdenssamfund og lan-

de, nemlig at man ikke har forstået og ikke i dag forstår at adskille politik fra religion.

Jeg synes, det er fantastisk, at vi skal opleve hr. Holger K. Nielsen fra SF stå her og synliggøre for Folketinget, at det faktisk er den skinbarlige sandhed. Den kan jeg fuldt ud tilslutte mig.

Formanden:

Vi vil nu holde frokostpause. Der er tre mere, der har bedt om en kort bemærkning. Det er hr. Morten Helveg Petersen, hr. Per Clausen og hr. Per Kaalund, og de vil få ordet, når vi begynder igen.

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 12.03

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges

Første næstformand (Svend Auken):

Mødet er genoptaget, og vi fortsætter behandlingen af beslutningsforslag nr. B 63. Det er et forslag til folketingsbeslutning af udenrigsministeren om et fortsat dansk bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak.

Vi er i gang med korte bemærkninger til Dansk Folkepartis ordfører, hr. Hans Kristian Skibby, og jeg beder ordføreren om at komme op på talerstolen igen.

Den næste, der har korte bemærkninger til ordføreren, er hr. Morten Helveg Petersen, værsgo.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg vil gerne fortsætte lidt i det spor, hvor vi slap. Jeg hørte ordføreren sige i sit indlæg, at et af formålene var at demokratisere Irak. Jeg synes ellers, at jeg har hørt repræsentanter for Dansk Folkeparti i den offentlige debat i øvrigt ytre sig om, at man ikke kan demokratisere et muslimsk land. Så det kunne selvfølgelig være interessant at få lidt nærmere belyst, hvad Dansk Folkeparti egentlig forestiller sig.

Så har vi i øvrigt kredset om, hvad succeskriterierne er for den danske indsats. Vi hørte Venstres ordfører sige, at der skulle trænes 280.000

irakiske soldater, og jeg vil så spørge, om det også er Dansk Folkepartis målsætning. Betyder det, at Danmark er i Irak, indtil der er trænet 280.000 irakiske soldater, hvorefter man så kan trække sig ud?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Indledningsvis vil jeg gerne svare hr. Morten Helveg Petersen på spørgsmålet om, hvorvidt det ikke er en stor udfordring at være med til at forsøge at synliggøre over for et land som Irak, at der er så utrolig store fordele ved at være et åbent og demokratisk samfund. Jeg vil da gerne medgive spørgeren, at det er en utrolig stor udfordring. Men Dansk Folkeparti er ikke bange for udfordringer, dem har vi haft mange af igennem de godt og vel 10 år, partiet har eksisteret.

Med hensyn til situationen i Irak synes jeg godt, at man nogle gange kunne vælge at lægge de fine fornemmelser lidt til side, altså det der med: Er du muslim, eller er du ikke muslim? Er du kristen, eller er du ikke kristen? Man kunne så prøve at have fokus på, hvad det reelt var, der foregik i det daværende Irak, før vi lavede den her koalitionsstyrke, der gik ind.

Det var faktisk noget, der var meget, meget værre. Det var i hvert fald noget, hvor man blandede tro sammen med politik, og hvor det endte i massiv korruption og undertrykkelse osv. Så jeg synes egentlig, det er fornøjeligt – for ikke at sige det omvendte måske – at man skal opleve at blive kritiseret for at være med til at skabe demokrati.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Grunden til, at jeg spørger, er, at Dansk Folkeparti i mange andre sammenhænge siger, at demokrati og islam er uforeneligt. Og nu siger Dansk Folkepartis ordfører i dag, at vi er i Irak for at demokratisere. Det er bare den modsætning, som jeg egentlig godt kunne tænke mig at få belyst. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at jeg efterlyser et svar på mit spørgsmål: Vil Dansk Folkeparti, at Danmark er i Irak, indtil der er trænet 280.000 irakiske soldater?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Spørgsmålet om, hvor mange veluddannede irakiske soldater der skal være i forbindelse med en tilbagetrækning af de styrker, som er der i

øjeblikket, skal jeg ikke gøre mig utrolig klog på, for det ved jeg ikke så meget om. Men jeg vil gerne sige, at det hele tiden må begrundes ud fra en militærfaglig synsvinkel. Det synes jeg må være det fornemste at gøre.

Hvis ikke man har det for øje, ender man jo let i en situation, hvor man kunne komme til at tage en beslutning med meget, meget uheldige konsekvenser, specielt for den civile befolkning i Irak. Det er bl.a. de uheldige konsekvenser, som det ville få, hvis De Radikale og Socialdemokraterne fik ret i, at der skulle vedtages en beslutning om, at vi skulle sætte en bestemt tidsfrist på, hvornår vi skulle forlade Irak. Det ville i hvert fald være en utrolig uheldig situation.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg vil godt følge lidt op på det spørgsmål, som hr. Morten Helveg Petersen har rejst. Det spørgsmål, man nemlig godt kunne stille, er, hvor mange mennesker der skal dø, fordi Dansk Folkeparti forsøger at indføre noget i Irak, som Dansk Folkeparti ikke selv mener kan lade sig gøre. Det gælder, hvad enten det er irakere eller danskere, der dør. Er det ikke lidt underligt at have et projekt, man ikke selv tror på?

Så kan jeg forstå, at Dansk Folkeparti ikke længere taler om krig mod terror eller masseødelæggelsesvåben, når vi taler om Irak. Nu er det kun et spørgsmål om at sikre, at der kommer demokrati i Irak, og så jeg vil bare spørge:

Hvordan synes man, at det er gået, når man ser på, at vi tidligere i dag har fået dokumenteret og også erkendt af Venstres ordfører, at Al-Qaeda står stærkere end nogen sinde, at vi har borgerkrigslignende tilstande i store dele af Irak, og at ekstreme islamistiske kræfter står stærkere end nogen sinde? Hvor godt synes hr. Hans Kristian Skibby selv det går med at indføre demokrati?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg vil gerne prøve at svare på det sidste spørgsmål først:

Jeg synes, det er ret underligt, at man, når man fra Enhedslistens side hænger sin hat på Forsvarets Efterretningstjenestes rapport i forbindelse med alt, hvad der er ret og rimeligt og korrekt, så vælger at sætte spørgsmålstegn ved, at der i den samme rapport står, at hvis der bliver en tilbagetrækning af den koalitionsstyrke, der er der, vil det ende i en borgerkrig. Det står i

den samme rapport, som Enhedslistens ordfører, hr. Per Clausen, nu står og siger at man på den anden side skal bruge.

Jeg vil gerne svare på det andet spørgsmål også. Der bliver spurgt om, hvor mange der skal dø, inden man tager en anden beslutning. Lad os prøve at vende den et hundrede og firs grader og spørge: Hvor mange skulle der dø, inden man tog en beslutning?

I mange, mange år var det altså FN, der var til grin i forbindelse med de samarbejder, der var med det daværende styre i Irak. Alt blev negligeret og gjort til grin og forhånet. Alle de resolutioner, som kom fra FN, lod man hånt om.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det er rigtigt, at hvis den daværende borgerlige regering i Danmark, f.eks. i 1985, klart havde taget afstand fra Irak og dengang etableret en boykot af Irak i stedet for at se passivt til, mens en lang række vestlige lande forsynede Irak med masseødelæggelsesvåben, kunne meget have set anderledes ud. Det er til spørgsmålet om, hvor længe man skulle vente.

Men det, jeg alligevel synes er en lille smule interessant, er at kunne konstatere, at Venstres ordfører selv siger, at Al-Qaeda er blevet styrket af den krig, man har ført. Og jeg refererede sådan set ikke til FE's rapport, jeg refererede såmænd bare til Venstres ordfører, der meget klart sagde, at der var masser af voldelige aktioner i Irak, og som gav det klare indtryk, at Al-Qaeda stod bag det hele.

Det fremgår også klart, at islamistiske grupperinger, som ikke kan kaldes demokratiske, er stærkere end nogen sinde, og at der er borgerkrigslignende tilstande i Irak.

Så spørger jeg bare Dansk Folkepartis ordfører, om det inspirerer til at anvende samme metode, når Dansk Folkeparti finder et andet sted, hvor man vil etablere demokrati.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Det var i sandhed et meget, meget indviklet og fordrejet spørgsmål, som i særdeleshed er meget svært sådan lige at svare på. Men gennemgående vil jeg sige, at det, jeg får ud af spørgsmålet fra hr. Per Clausen, er, at hr. Per Clausen spørger, hvad man ellers kunne have gjort.

I debatten i dag og i de spørgsmål, som især er kommet til Venstres ordfører og til undertegnede, har der selvfølgelig været en massiv kritik,

noget med at være bagklog, og hvad sagde vi, osv. Jeg synes, at man omvendt måske skulle prøve at gribe lidt i egen barm og i stedet selv komme med nogle initiativer, sin egen plan, sine egne ting, som kunne beskrive, hvordan vi ellers skulle have fået nogle bare nogenlunde forbedrede vilkår i Irak, set i forhold til, hvordan der var under Saddams styre.

Alle de initiativer og gode ting har vi intet hørt om fra Enhedslistens side og heller ikke fra SF's side. Det synes jeg hellere man skulle prøve at undersøge i egne rækker.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Nu er det jo en kendt sag, at Fremskridtspartiet og senere, da det blev Dansk Folkeparti – de ledende i Dansk Folkeparti kommer i hvert fald fra Fremskridtspartiet – stort set har stemt mod alle internationale opgaver, som Danmark har påtaget sig, og som det danske forsvar har deltaget i, med undtagelse af den her Irakkrieg, som man stemte for.

Hvordan har hr. Hans Kristian Skibby det med den irakiske forfatning, som både taler om demokrati og menneskerettigheder og alle de rigtige ting, vi kender, og samtidig baserer sig på islam og de islamiske ting, der ligger i det?

Det vil sige, at man fra Dansk Folkepartis side er i gang med at opbygge en stat, det taler man jo meget for, som risikerer at blive en islamisk stat. Den kan endda blive delt i flere sektioner. Vi ved, at påvirkningen fra Iran er ganske kraftig. Frygter Dansk Folkeparti ikke, at det udvikler sig til en islamisk stat, noget, som Dansk Folkeparti i øvrigt bekæmper overalt, hvor de kan komme til det?

Kl. 13.10

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Er der noget, man kan frygte, så er det ikke sådan bare en muslimsk stat, så er det en udemokratisk muslimsk stat. Og hvis man kigger på den måde, verden er bygget op på i dag, så findes der ikke ret mange demokratiske stater, som har muslimske indbyggere. Så selvfølgelig er det noget, som giver anledning til bekymring.

Men igen vil jeg gerne på Dansk Folkepartis vegne prøve at tage udgangspunkt i virkelighedens verden. Og virkelighedens verden har altså været, at der har været et massivt problem i Irak, sikkerhedsmæssigt, borgerretsmæssigt og demokratisk osv. osv., og også et religionsmæssigt

problem, i og med at der er flere forskellige muslimske grupper osv. Det giver en masse forskellige ikke bare barrierer, men deciderede konflikter, som man ikke kan undgå.

Men det har i og for sig ikke så meget at gøre med, at der nu af især den vestlige verden er sat en proces i gang, hvor man yder store, store bidrag ikke for at gøre Irak til et kristent samfund eller til et superdemokratisk projekt, hvor man kan sige: Der kan I bare se, venner, det kunne faktisk godt lade sig gøre. Det ville nok være naivt at tro, at det ville ske på ret kort sig. Det skulle jeg hilse og sige.

Men omvendt har den vestlige verden i hvert fald været med til at bidrage både økonomisk og militært til også at forbedre vilkårene for befolkningen i Irak, og det må da trods alt stå højere end trosretning.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

I mit spørgsmål før lå der også spørgsmålet om den linje fra Fremskridtspartiet og med de ledende folk derfra, der gik over og blev Dansk Folkeparti, om holdningen til internationale konflikter og opbygningen og sikringen af islamiske stater. Er det en holdning, man vil fortsætte med? Er det en ny politik fra Dansk Folkepartis side, at man medvirker til opbygningen af islamiske stater og dermed fremmer islamisme?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Nu har jeg jo svært ved at se, hvad spørgsmålet om, hvad et parti, som ikke er repræsenteret i Folketinget, sagde for 20 eller 15 år siden, har med den her debat at gøre.

Dansk Folkeparti er altså mig bekendt ikke Fremskridtspartiet. Der er i hvert fald så noget, som jeg har misforstået, eller også er det måske hr. Kaalund, der har misforstået noget.

Er SF DKP i dag? Eller er Det Radikale Venstre Venstre? Nej, det er de ikke. Der er altid en politisk brydningsproces i gang, hvor samfundet ændrer sig. Og det betyder også, at der efterspørges forskellige politiske partier. Jeg synes, det er et noget særpræget spørgsmål, og jeg har egentlig ikke nogen kommentarer til det.

Første næstformand (Svend Auken):

Der er ikke flere bemærkninger til ordføreren. Vi siger tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken, og den næste er fru Pia Christmas-Møller.

Pia Christmas-Møller (KF):

Formålet med den internationale styrkes indsats i Irak er at bane vejen for, at irakerne selv kan overtage ansvaret for en stabil udvikling frem mod demokrati, forsoning, fred og fremgang.

Vi skal derfor ikke være i Irak et eneste øjeblik længere, end irakerne selv ønsker det, eller FN beder os om det. Med andre ord, vi skal ikke være der et eneste øjeblik længere end nødvendigt. Men vi er endnu ikke der, hvor vi med god samvittighed kan trække os ud.

Derfor står Det Konservative Folkeparti fuldt og helt bag beslutningsforslaget. Vi støtter uden forbehold og uden taktiske reservationer den foreslåede forlængelse af mandatet til de danske styrkers deltagelse i Irak.

Vi støtter også den del af forslaget, som lægger op til, at der skal lægges stadig større vægt på træning og uddannelse af de irakiske sikkerhedsstyrker og støtte til den civile genopbygning.

Vi vakler ikke. Det har vi ikke gjort, og det ønsker vi heller ikke at komme til. Et internationalt samfund, der i de afgørende faser ryster på hånden, stikker halen mellem benene og lader halvfærdigt arbejde bag sig, inviterer til kaos. Det er det eneste, den hårdt prøvede irakiske befolkning ikke har brug for.

Vi siger ja til at forny mandatet af tre stærke grunde. For det første fordi de demokratisk valgte ledere af det irakiske folk beder os om det. Det er sket med breve fra premierminister al-Jafaari. For det andet fordi FN beder os om det. Det er sket med resolution 1546 og senest fornyet med resolution 1637 fra den 8. november sidste år. Og for det tredje, fordi vi selv mener, at vort personel, vores soldater, vores styrker, vores civile gør en mærkbar og positiv forskel.

Kl. 13.15

Et politisk demokratisk spor blev lagt med bl.a. FN-resolution 1546 fra juni sidste år. Og det er på trods af yderst vanskelige vilkår og dystre forudsigelser rent faktisk også blevet fulgt. FN-mandatet er siden fornyet med resolution 1637.

Den politiske proces blev indledt med en midlertidig regering, der var ansvarlig for nedsettelsen af en forfatningskommission. Forslaget til en ny forfatning kom til folkeafstemning i oktober, hvor den irakiske befolkning bakkede op både ved i stort omfang at stemme og ved at sige ja til forslaget.

Derefter fulgte parlamentsvalget, som helt efter planen blev afviklet den 15. december og det under relativt sikre forhold. Igen kvitterede ira-

kerne med en høj valgdeltagelse, denne gang med mere end 70 pct., og i modsætning til tidligere deltog sunnierne generelt i valget.

Den relativt rolige ramme, hvori de demokratiske valg er blevet afviklet, skyldes ikke mindst irakernes egen indsats. Opbygningen, træningen og uddannelsen af de irakiske sikkerheds- og politistyrker er altså nået dertil, at de med succes kan varetage opgaverne i forreste linje.

Netop nu i disse uger pågår intense forhandlinger om en regeringsdannelse. Skulle den internationale koalition svigte netop nu, ville al anstændighed høre op. Man ville svigte irakernes berettigede forventninger på et meget sårbart tidspunkt. Så længe regeringsdannelsen fortsat er uafklaret, og så længe ingen aner, hvornår den vil blive tilendebragt, og hvordan situationen til den tid ser ud, vil det være uansvarligt at træffe konkret beslutning om en endelig såkaldt exitdato. Det ville være at gå terroristernes ærinde.

At der fortsat er sikkerhedsmæssige problemer af betydelig karakter, skal ikke få os til at ryste på hånden eller svigte. Det skal ikke være terrorister, men derimod de folkevalgte, der sætter dagsordenen.

Lige så uforstående vi er over for oppositionens halvhjertede støtte og krav om, at vi nu træffer beslutning om den 1. juli som såkaldt endelig exitdato, lige så sikkert er det, at vi ønsker, vi håber, og vi arbejder for, at den situation må opstå, hvor det vil være forsvarligt, ansvarligt og rigtigt at begynde en tilbagetrækning. Vi deler håbet om, at det allerede kan ske i år. Derfor lægger vi vægt på fortsat løbende at vurdere sikkerhedssituationen, løbende at vurdere udviklingen, og vi ser frem til regeringens næste irak-analyse, som kommer til maj. Det må være saglige vurderinger og nøje afvejninger af fremtidsperspektiverne for irakerne og for vores muligheder for at gøre en positiv forskel, der skal afgøre, hvilken dag vi vælger at forlade Irak.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren. Der er foreløbig tre, der har bedt om bemærkninger. Den første er hr. Morten Helveg Petersen.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg er sådan lidt forbløffet over indlægget, fordi fru Pia Christmas-Møller taler om det her med at gå terroristernes ærinde. Altså de lande, som har trukket tropper ud, går de virkelig terrori-

sternes ærinde? Er det det, fru Pia Christmas-Møller vil sige til Norge, til Holland? Er det også det, fru Pia Christmas-Møller vil sige til Tony Blair, at nu går Tony Blair terroristernes ærinde, når briterne begynder at trække styrker ud? Eller for så vidt Rumsfeld eller Bush selv? Går de også terroristernes ærinde?

Jeg synes, det er en argumentation, der måske er lidt for skinger og trukket lidt for hårdt op, men det kunne da være interessant at høre, om fru Pia Christmas-Møller har tænkt sig at sige det til den stribe lande, den lange række lande, som faktisk har trukket styrker ud eller er begyndt at trække styrker ud.

Mit spørgsmål går egentlig på: Hvis irakerne beder os om det, forestiller fru Pia Christmas-Møller sig så, at vi også er i Irak om 25 år?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Hr. Morten Helveg Petersen har en dårlig sag, og derfor er han jo selvfølgelig nødt til at prøve at vende situationen til et angreb.

I Det Konservative Folkeparti mener vi, at det er i Danmark, Danmarks udenrigspolitik skal formes, og ikke nogen som helst andre steder. Og vi ønsker ikke at svigte vores indsats i Irak. Vi ønsker ikke på dette tidspunkt, hvor man har en uafklaret regeringssituation, at forlade Irak med det ragnarok, der kunne være følgen.

Hvis vi skulle følge det radikale forslag om at have trukket alle vores tropper ud pr. 1. juli, så måtte vi jo også forvente, at andre lande gjorde det samme, amerikanerne, briterne og alle de øvrige i alliancen, som jo i dag består af 22 lande ud over Danmark. Hvis alle i den internationale koalition gjorde, som Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet anbefaler, så skulle man være ude den 1. juli i år.

Kl. 13.20

Det ville ikke være ansvarligt. Det ville være at efterlade de demokratiske kræfter i Irak i et ragnarok. Det kan man simpelt hen ikke være bekendt.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Men virkelighedens verden er jo, at en lang række andre lande er i fuld gang med at trække styrker hjem i et langt, langt større omfang end de 530 mand, som vi har. Så virkelighedens verden er jo, at det her foregår, at det er noget, som andre tager stilling til og diskuterer, det gør vi bare ikke herhjemme, hvis det står til Det Kon-

servative Folkeparti, og det synes jeg er lidt underligt at lytte til.

Jeg hørte fru Pia Christmas-Møllers indlæg i retning af, at man gik terroristernes ærinde, ifald man begyndte at trække sig ud. Det må jeg så forstå er det, en lang række andre lande omkring os gør. Vi har forsøgt at komme i dialog med regeringen igennem et år omkring en konkret strategi for tilbagetrækning, og regeringen har ikke villet den dialog. Derfor står vi selvfølgelig fast på vores strategi for tilbagetrækning, som vi har forsøgt at præsentere for regeringen og diskutere med regeringen igennem lang, lang tid.

Endelig ville jeg gerne have et svar på mit spørgsmål: Er vi i Irak om 25 år, hvis irakerne beder os om det? Det er jo sådan, man må forstå den konservative ordfører her i dag.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

For det første: Vi er i Irak, så længe irakerne selv beder os om det, så længe FN beder os om det, så længe vi selv mener, vi gør en mærkbar forskel til den positive side. Det er tre væsentlige forudsætninger, som Det Konservative Folkeparti igen og igen har fremhævet.

For det andet må jeg ikke med hensyn til hr. Helveg Petersens spørgsmål om, hvorvidt det er at gå terroristernes ærinde, hvis man giver en præcis exitdato, bare referere til et ritzautelegram, som er kommet, og som refererer til, hvad Al-Qaeda selv mener er situationen i Irak. Her siger en meget fremtrædende repræsentant for Al-Qaeda-terrornetværket i en videooptagelse fredag, at den amerikanske plan om at trække soldater ud af Irak betyder, at USA er blevet besejret af muslimer. Det er da tydeligt for enhver, at terroristerne vil opfatte en tilbagetrækning på nuværende tidspunkt som en klar sejr.

Nu er der heldigvis ikke tale om en fast beslutning fra amerikanernes side, det er en voldsom overtolkning fra Al-Qaedas side, men det er at gå terroristernes ærinde, hvis vi giver dem en præcis dato for, hvornår vi vil være ude af landet. Det vil give dem muligheden for at forberede en modoffensiv, og det har ingen demokratiske og fredelige kræfter interesse i.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Vi hører den konservative ordfører gentage det mantra, som har kørt hele tiden, at vi er her, for-

di den irakiske regering har bedt os om det. Men det passer jo ikke.

Den 30. november stillede SF's formand et spørgsmål her i Folketinget til statsministeren, hvor han spurgte, om man nu kunne forestille sig, at den irakiske regering bad os blive i en situation, hvor USA har trukket sig ud. Svaret var et klart nej. Det kunne statsministeren ikke forestille sig.

Derfor er sandheden jo, at vi er i Irak, fordi USA har bedt os om at være i Irak. Det er jo det, som er sandheden i det her. Det har intet at gøre med den irakiske regering, det har intet at gøre med kampen for demokrati. Det har noget at gøre med, at den danske regering ville stå på god fod med George W. Bush, og at den amerikanske regering havde brug for allierede i en situation, hvor en række andre europæiske lande syntes, at det var en dårlig idé. Der havde statsministeren og Det Konservative Folkeparti så travlt med at gøre George W. Bush tilfreds, at man nu sidder i det her morads. Det er sandheden.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Hr. Holger K. Nielsen befinder sig jo konsekvent i fantasiens verden, når det drejer sig om udenrigspolitiske forhold. Det er igen hvis og hvis og hvis, sådan har det været hele vejen igennem med SF's udenrigspolitik, som jo på den ene side siger, at man meget gerne vil deltage aktivt i internationalt forpligtende samarbejde, men bare ikke lige i det, der er muligt i det virkelige livs verden.

Hr. Holger K. Nielsens argumentation her ligner jo i forbløffende grad Holbergs, hvor der argumenteres med, at Gamle Bedste ikke kan trille, det kan en sten heller ikke, ergo er Gamle Bedste en sten. Det er jo en fuldstændig barok argumentation, vi får præsenteret her.

Det siger sig selv, at Danmark alene med 530 mand ikke kan løse den udestående opgave, der er i Irak. Det siger sig selv. Men som en del af en international koalition kan vi påtage os vores del af ansvaret, fordi vi fører en udadvendt udenrigspolitik, fordi vi gerne vil vise omverdenen, at vi faktisk mener noget med demokrati, menneskerettigheder og respekt for individet. Det vil vi gerne sætte handling bag med de kræfter, vi nu forholdsmæssigt har.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Ved lejlighed vil jeg godt drøfte Holberg med fru Pia Christmas-Møller, det tror jeg måske bliver på en lidt anden måde end det, som hun gav udtryk for her. For det her har hverken noget at gøre med bedstemødre, Erasmus Montanus eller noget som helst andet. Det har noget at gøre med den danske udenrigspolitik.

Der bekræftede statsministeren fuldstændig tindrede klart, at det her slet ikke handler om irakerne, det handler om USA. Det, som regeringen og Det Konservative Folkeparti bliver nødt til at forholde sig til, er, hvor længe endnu vi skal være logrende skødehund for den amerikanske udenrigspolitik. Hvor længe endnu skal vi føre politik på grundlag af, hvad George W. Bush mener er det rigtige? Hvor længe endnu skal vi være uselvstændige i vores udenrigspolitik? Hvornår får vi en linje, hvor vi fra dansk side begynder at tænke os om og have nogle selvstændige strategier og nogle selvstændige tanker om, hvad der skal gøres, også i forhold til Mellemøsten?

Kl. 13.25

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg er nødt til at sige det ligeud til hr. Holger K. Nielsen: Danmark er et lille land. Vi kan ikke alene redde hele verden, vi er nødt til at finde samarbejdspartnere, og her er det glædeligt, at amerikanerne har påtaget sig en central rolle, når det drejer sig om at bekæmpe en despot som Saddam Hussein, som overfaldt et lille land, Kuwait, det er jo forhistorien, som har ført krig mod egen befolkning med mere end 80.000 døde til følge. Det er en despot, man har gjort op med.

Man har søgt at sætte handling bag det internationale samfunds advarsler, som løbende kom gennem 12 år. FN kunne ikke forny mandatet, sådan at man der sagde, at der nu skulle sættes magtanvendelse ind, det sagde man ikke offensivt. Men så sørgede man i USA for at samle en international coalition, som på grundlag af det FN-spor, der forud var blevet lagt, nemlig med resolution 1441, der sagde, at hvis Irak ikke overholdt de krav, der blev stillet af det internationale samfund, fra FN, så ville serious consequences blive følgen, og disse serious consequences var det, amerikanerne tog på sig at sætte igennem, og vi andre tog stilling til, om vi ville følge det op, og det ville vi. Det er forhistorien.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Fru Pia Christmas-Møller bruger jo stærke udtryk indimellem, og jeg noterede mig da, at man ikke kan trække sig tilbage med god samvittighed, man stikker halen mellem benene, hvis man trækker sig tilbage, man svigter, hvis man trækker sig tilbage, og så det sædvanlige, fru Pia Christmas-Møller altid siger, at man går terroristernes ærinde, hvis man trækker sig tilbage.

Det er jo stærke ord, og nu er Danmark, som fru Pia Christmas-Møller selv siger, et lille land, og vi har i dag sammenlignet os og vil fortsat sammenligne os med Holland, som også er et lille europæisk land, selv om det just har næsten tre gange så mange indbyggere som Danmark.

Vil det sige, at Holland er gået terroristernes ærinde? Jeg vil stille det samme spørgsmål til udenrigsministeren, så kan ministeren jo begynde at forberede sig til det. Er det virkelig Det konservative Folkepartis opfattelse, at hollænderne går terroristernes ærinde, at hollænderne har svigtet, at hollænderne har stukket halen mellem benene, at de må have en rigtig dårlig samvittighed?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg kan forstå, at hr. Kaalund lader Socialdemokratiets udenrigspolitik pantsætte hos nogle hollændere, og det må være hr. Kaalunds og Socialdemokratiets problem, men at det vil få alvorlige konsekvenser for irakerne, hvis man nu, lige nøjagtig nu, traf beslutning om at trække de internationale tropper ud, ja, det vurderer Forsvarets Efterretningstjeneste jo også.

I trusselsvurderingen skriver man direkte på side 2: Situationen i Irak vil sandsynligvis eskalere til en egentlig borgerkrig, hvis koalitionen forlader Irak, før de irakiske sikkerhedsstyrker er i stand til at opretholde sikkerheden.

Det står der direkte.

Det er jo i direkte forlængelse af, hvad de irakiske ledere selv vurderer. Husk lige på, at det er demokratisk valgte ledere i Irak, der beder FN, der beder os om fortsat at blive der. Irakerne mener det jo også selv.

De meningsmålinger, vi har fået refereret her i salen, har jo kun været kvart refereret, for selvfølgelig vil irakerne som sådan gerne have den internationale styrke ud, det vil vi også gerne selv, men når man spørger, om det skal være nu, så er der et markant flertal, som siger nej tak, det skal først være på et senere tidspunkt, hvor

de selv kan varetage sikkerheden på deres eget territorium.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg vil ikke takke for svaret, for jeg fik ikke noget svar om Holland, og det forventede jeg i og for sig heller ikke, men udenrigsministeren får spørgsmålet senere på eftermiddagen.

Så vil jeg gerne spørge: Hvorfra har fru Pia Christmas-Møller den opfattelse, at vi har sagt, at alle udenlandske tropper skal trække sig tilbage den 1. juli i år? Jeg mener ikke at have hørt det her i salen fra nogen af dem, der i øvrigt støtter mandatet. Vi taler om det *danske* kontingent.

Der er i dag ca. 150.000 udenlandske soldater i Irak, og de 500 er danske, det er forholdet 1:300. Mener fru Pia Christmas-Møller, at den irakiske situation væsentligt forringes, hvis det danske kontingent på 500 trækkes tilbage inden for de nærmeste måneder? Vil det forværre, vil det ødelægge situationen? Der vil være 149.500 soldater tilbage, så vidt jeg kan forstå tallene.

Kl. 13.30

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Hvor er det forstemmende, og hvor er det trist at høre den socialdemokratiske ordfører fortsætte sin latterliggørelse af den indsats, de danske soldater yder i Irak.

Hvor er det forstemmende netop at høre hr. Per Kaalund føre en argumentation, som giver mindelser om Hørups hvad skal det nytte-politik tilbage fra forrige-forrige århundrede. Vi er meget bevidste om Danmarks lidenhed, men vores lidenhed gør ikke, at vi så overhovedet ikke skal deltage i verden. Tværtimod har Danmark præsteret at blive et velfærdssamfund, fordi vi har haft vinduerne åbne ud mod verden, fordi vi har engageret os, fordi vi har været dygtige til at handle, og fordi vi også undertiden har været i stand til at påtage os vores del af ansvaret.

Må jeg ikke til hr. Kaalunds indledende bemærkninger om mit ordvalg, mine stærke ord, ansvarsløst og sådan noget, bare citere, hvad hr. Kaalunds nuværende, erkender nuværende, formand, Helle Thorning-Schmidt, har sagt om sagen til Berlingske Tidende, og det er senest citeret 12. januar i år:

»Jeg mener godt, at Mogens Lykketoft kunne sige, at det simpelt hen er uansvarligt at trække

sig ud af Irak. Samlet ville Europa stå bedre, hvis vi alle blev.«

Stærke ord, ja, indimellem må man bruge stærke ord, når de er velplacerede og de eneste, der kan beskrive situationen.

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, men det skal være inden for taletiden. Så er det hr. Frank Aaen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu er Danmark jo kun en relativt lille aktør i Irak. Det meste, der foregår, er jo det, amerikanerne står for.

Derfor vil jeg gerne spørge fru Pia Christmas-Møller, hvordan Det Konservative Folkeparti har det med at være allieret med en magt, som for at befri et folk kaster med fosforbomber – fosforbomber, der, når de rammer huden, brænder sig ind til knoglen, hvorefter folk dør en langsom, smertefuld død – bruger napalm, bruger tortur og andre overgreb, bruger lejesoldater, der skyder på må og få, der hver eneste dag, som USA gør, kaster 200 500-kilo-bomber i Irak? Det er 100 t om dagen.

Det er en enorm krigsindsats, som selvfølgelig rammer masser af civile. Kan den konservative ordfører forstå, hvis der er ret mange irakere, der efterhånden synes, at den hjælp er de helst fri for, og at de gerne så besættelsen høre op? Det her er en situation, hvor man hele tiden kan rekruttere nye støtter til oprørsgrupper og til torturgrupper, og det er det, der er problemet.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg kan fuldt ud bekræfte, at Det Konservative Folkeparti helt og holdent kan forstå de mange irakere, som deler også vores ønske om, at der snart kan komme fred til Irak, at man snart kan få gjort op med uroen og volden. Det kan jeg garantere for er et ønske, som også vi deler. Det er jo det, der er hele projektet.

Må jeg ikke sige, at så vel samarbejdspartnere, alliancepartnere, som andre selvfølgelig skal overholde den internationale folkeret og den humanitære ret, sådan er det, og det krav stiller vi selvfølgelig også til vores allierede. Det kan der ikke være nogen tvivl om.

Må jeg ikke sige om fosfor, at der ikke er nogen dokumentation for, at det har været anvendt mod civile. Det er der ikke nogen dokumentation for. Men tingene bliver jo diskuteret, og så-

dan er det. I åbne demokratier kommer tingene frem og bliver diskuteret, og er der hold i det, bliver det også retsforfulgt. Sådan skal det være.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg forstod nu, at selv Pentagon har anerkendt, at der blev brugt fosforbomber i Falluja, og at det gik ud over civile, men det er selvfølgelig bedst at lukke øjnene.

Det, jeg spurgte om, var: Det er en krigsførelse i et omfang af 100 t bomber om dagen i gennemsnit, og USA har lige erklæret, at det skal øges, fordi man for at undgå, at egne soldater bliver slået ihjel på jorden, i højere grad vil bombe langvejs fra, og hvor man selvfølgelig vil ramme masser af civile.

Er fru Pia Christmas-Møller i virkeligheden helt i sit hjerte overbevist om, at så massiv en krigsindsats af irakerne vil blive opfattet som en hjælp? Eller er der ikke god grund til at tænke i helt andre baner end så massiv en krig?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

For det første er det mig bekendt ikke blevet anerkendt af Pentagon, at der er blevet anvendt hvidt fosfor mod civile. Tværtimod er det netop blevet benægtet.

For det andet er det jo velkendt, at hr. Frank Aaen aldrig synes, at det er værd at give en håndsrekning til de demokratiske kræfter, der søger at opbygge fred, skabe fred. Det er altid i hr. Frank Aaens ånd at argumentere imod de metoder, der nu er mulige at anvende i bekæmpelsen mod diktatorer og despoter.

Må jeg ikke minde om, at Saddam Hussein altså har været ansvarlig for mere end 80.000 kurderes død; mere end en million menneskers død har været en følge af hans krigshandlinger i regionen. Det har virkelig været nødvendigt at tage et opgør med den herre, og det er sket.

Kl. 13.35

I kølvandet er der en lang række problemer, og det vil jeg ikke på nogen måde prøve at benægte. De problemer skal selvfølgelig håndteres, og det er jo det, man er i fuld gang med. Men man gør det altså ikke i form af besættelse, som hr. Frank Aaen bevidst gentager mod bedre vidende. Man gør det efter opfordring fra de demokratisk valgte ledere i Irak, som jo altså er blevet valgt af en irakisk befolkning, der faktisk imod alle forventninger deltog i valghandlingen i et ganske betydeligt omfang. Jeg tror, irakerne

er bedre til at vurdere deres egne behov, end hr. Frank Aaen er det.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu har fru Pia Christmas-Møller jo ret i, at det ville være godt, hvis Vesten havde vist rettidig omhu i omgangen med Saddam Hussein, sådan at man ikke havde allieret sig med ham i krigen mod Iran og forsynet ham med masseødelæggelsesvåben, som han efterfølgende brugte mod kurderne. Det havde været godt, hvis tidligere danske regeringer, også de borgerlige, vi havde i 1980'erne, klart havde givet udtryk for deres afsky over for Saddam Hussein og forsøgt at alliere sig med de rester af modstand, der stadig væk var i Irak dengang. Det har fru Pia Christmas-Møller ret i, og jeg er glad for den selverkendelse og selvkritik, som fru Pia Christmas-Møller her giver udtryk for.

Så til mit spørgsmål: Når nu formålet er at bekæmpe terror og udvikle demokrati, hvordan mener fru Pia Christmas-Møller så selv, det går, når vi i dag kan konstatere, at Al-Qaeda står stærkere i Irak end nogen sinde, og at det ikke mindst skyldes krig og besættelse?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Ingen skal være i tvivl om, at vi står blandt de forreste i kampen mod terror og antidemokratiske, uroskabende kræfter, men det var altså ikke det primære formål med indsatsen i Irak. Det primære formål med indsatsen i Irak var rent faktisk at sætte handling bag det internationale samfunds ord, som krævede, at Saddam Hussein positivt, konstruktivt og aktivt samarbejdede med våbeninspektørerne, således at man kunne konstatere, at han efterlevede de aftaler, som var en følge af våbenhvilen efter Kuwaitkrigen. Det var historien bag aktiviteterne i Irak og ikke specifikt terrorbekæmpelse.

Ingen skal være i tvivl om, at vi naturligvis vil bruge alle vores acceptable midler i kampen mod terror, og det er slet ikke for at underkende den opgave, men det var ikke hovedformålet med indsatsen i Irak.

Med hensyn til at Al-Qaeda er blevet styrket i Irak, er det jo en påstand. Man så ikke meget til Al-Qaeda under Saddam Husseins tyranni, for man så i det hele taget ikke meget til nogen andre end Saddam Hussein og hans støtter. Så jeg kan overhovedet ikke bekræfte den påstand, hr.

Per Clausen er kommet med her, om, at Al-Qaeda er blevet styrket.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu tror jeg nok, hvis man følger med i debatten om det her, at de fleste har opdaget, at de masseødelæggelsesvåben, som var undskyldningen for at gå i krig, ikke var der. Tilsyneladende var de destrueret eller forsvundet, også dem, som Vesten havde solgt til Saddam Hussein. Det står vist også nogenlunde klart, at Al-Qaeda sådan set slet ikke var til stede i Irak dengang, selv om det jo også var et af argumenterne, at Saddam Hussein var tæt forbundet med Al-Qaeda.

Nu er det så bare, at krigen er ført igennem, og krigen startede jo ikke, fordi irakerne bad Danmark om at angribe Irak. Krigen startede, fordi USA bad os om at være med. Nu er krigen så gennemført, eller rettere sagt den er stadig i gang, det er jo derfor, man bomber, og også fulgt op af en besættelse, og så er konsekvenserne bare, at fundamentalistiske, islamistiske politiske grupperinger er styrket, og at Al-Qaeda er styrket. Så jeg synes bare, vi er langt fra det, der var fru Pia Christmas-Møllers mål med at føre den her krig.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Må jeg først anbefale hr. Per Clausen at læse det beslutningsforslag, der var grundlaget for Danmarks deltagelse i krigen mod Saddam Hussein i 2003, nemlig B 118. Her er opregnet 13 grunde til, at regeringen anbefalede, at vi gik med i en international alliance vendt mod Saddam Hussein. Der er ikke blandt de 13 grunde et eneste sted, hvor hr. Per Clausen kan finde belæg for, at vi henviser til, at Saddam Hussein rent faktisk besidder masseødelæggelsesvåben.

Det hindrer ikke, at mange i verdenssamfundet troede, han besad dem, fordi han ikke aktivt ville efterleve det pålæg, han selv havde accepteret fra FN, om at samarbejde med våbeninspektørerne, for man vidste jo, at han havde haft dem. Der var immer væk millioner af mennesker, der var døde som konsekvens af det. Så det vil jeg indledningsvis anbefale hr. Per Clausen.

Kl. 13.40

Må jeg så ikke om det andet sige: Vores motiver for at være i Irak er at overgive kontrollen med den irakiske udvikling til irakerne selv. Vi synes, det er en god udvikling, at der nu har været afviklet tre demokratiske valg. Vi afventer en

regeringsdannelse, og vi håber, at det vil kunne give os fornyet tro på, at irakerne snart selv kan overtage ansvaret for udviklingen i eget land.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken. Så er det hr. Morten Helveg Petersen, som er den næste.

Morten Helveg Petersen (RV):

Danske soldater leverer en flot indsats under ekstremt vanskelige forhold i Irak i dag; de fortjener stor anerkendelse.

Det Radikale Venstre støtter regeringens beslutningsforslag om forlængelse af det danske militære bidrag, men siger samtidig, som vi har gjort gennem knap et år nu, at den 1. juli 2006 skal være seneste tidspunkt for afslutning af det danske militære engagement i sin nuværende form.

Danmark bør dog også efter dette tidspunkt bidrage til fremme af stabilitet, demokrati, udvikling og sikkerhed i Irak, og der kan lægges særlig vægt på at støtte løsning af NATO's opgave i Irak omkring træning, lige så vel som vi gerne støtter en langsigtet genopbygningsindsats.

Den politiske proces i Irak som omtalt i FN-resolution 1546 nærmer sig sin afslutning. Vi kan derfor påbegynde overdragelsen af ansvaret. Kun irakerne selv kan skabe fred på lang sigt. Derfor skal der trænes irakiske sikkerhedsstyrker, og der skal trænes et stærkt og troværdigt politi.

Der lægges i regeringens beslutningsforslag op til en ændring af det danske bidrag i retning af øget træning og uddannelse af irakiske sikkerhedsstyrker i det danske område samt fokus på NATO's træningsindsats og den civile genopbygningsindsats. Det er ting, som vi har efterlyst fra Det Radikale Venstres side gennem længere tid, og det kvitterer vi for.

Vi har imidlertid tidligere foreslået en forstærket træningsindsats i perioden frem til den 1. juli 2006. Det har regeringen afvist. Vi har haft meget svært ved at komme i dialog med regeringen omkring de her forhold, på trods af at vi har fremlagt vores konkrete planer og strategier for knap et år siden.

Der er nu snart opstillet tre dansktrænede irakiske bataljoner. Amerikanerne siger som en tommelfingerregel, at tre irakiske bataljoner kan erstatte én fra koalitionen – også derfor kan vi snart påbegynde overdragelse af ansvaret.

Regeringen har endnu ikke udarbejdet en egentlig strategi for tilbagetrækning, og det på trods af at det står lysende klart, at flere koalitions partnere allerede har trukket sig ud af Irak, og at stort set alle resterende lande i koalitionen, inklusive USA, inklusive Storbritannien, går med seriøse overvejelser om troppereduktioner – vel at mærke troppereduktioner, der langt overstiger det nuværende danske bidrag på omkring 530 mand.

Vi har efterlyst en plan for tilbagetrækning af de danske styrker helt tilbage fra efteråret 2004, og vi kan se, hvordan der i andre lande pågår en sådan intens debat. Norge og Holland har trukket sig ud; USA har hjemsendt 20.000 soldater hen over julen og taler om konkrete exitstrategier; Italien – ca. 3.000 soldater skal ud i år; og alt tyder på, at Storbritannien vil skære betragteligt i antallet af udsendte soldater og måske trække sig helt hjem.

Dertil kommer, at der desværre er god brug for danske soldaters dygtige indsats mange andre steder på kloden. Som eksempel kan nævnes, at NATO mangler 6.000 mand i Afghanistan; som eksempel kan nævnes, at FN ønsker 20.000 flere soldater til Dafur, hvis folkemordet skal stoppes – et folkemord, der har kostet tusinder og atter tusinder af menneskeliv og har drevet millioner på flugt. Så der er god brug for en dansk indsats også andre steder på kloden.

Som led i debatten om beslutningsforslaget finder vi det nødvendigt at gøre det klart, at den danske regering som deltager i militære operationer har et ansvar for, at international ret til hver en tid og under alle omstændigheder skal overholdes. Det samme gælder for de irakiske sikkerhedsstyrker og det irakiske politi, som er trænet og støttet af koalitionen, og som desværre også har gjort sig skyldig også i alvorlige overgreb. Endvidere bør regeringen være opmærksom på denne problematik samt løbende evaluere udviklingen med samtænkning af civile og militære indsatser.

Kl. 13.45

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Tak for talen af den radikale ordfører. Det, som bringer mig på banen, er et spørgsmål til hr. Morten Helveg Petersen om, hvad der helt præcist er forskellen på det beslutningsforslag, der er til debat i dag, og som jeg kan forstå Det Radikale Venstre stemmer for, men ikke overhovedet

ønsker at forholde sig til substansen i, og så det papir, som S og R, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre lavede før jul. Hvad er det helt præcist, der er forskellen på de to ting? Hvad er det, der gør, at Det Radikale Venstre har den der holdning, at man ikke skal imødekomme det, som FN beder os om, men at den 1. juli skal være deadline, og så ser man bort fra, både hvad irakerne ønsker, og hvad FN måtte ønske?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Som jeg forsøgte at sige i min ordførertale, er det her jo ikke noget nyt standpunkt for vores vedkommende. Det er faktisk et standpunkt, vi har gjort gældende over for regeringen i knap et år. Vi har endda tidligere i det offentlige rum sagt, at vi ønsker en strategi for tilbagetrækning. Men det korte af det lange er, at vi for lang, lang tid siden har sagt til regeringen, at vi gerne ville styrke træningsindsatsen med henblik på at kunne trække os ud fra den 1. juli 2006.

Så det er noget, der er velkendt for regeringen. Vi har søgt en dialog med regeringen netop for at kunne lave en god og ordentlig langsigtet planlægning på det her felt. Det har regeringen ikke taget imod.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Det blev jeg ikke så meget klogere af. Men vi prøver igen: Hvad er forskellen så på det beslutningsforslag, der foreligger nu fra regeringen, og Det Radikale Venstres forslag? Kan hr. Morten Helveg Petersen bekræfte, at der i det beslutningsforslag, vi diskuterer i dag, er en klar oprioritering af træningsindsatsen? Eller er hr. Morten Helveg Petersen uenig i det?

Og derudover: Hvad har hr. Morten Helveg Petersen tænkt sig at gøre? Hvad har Det Radikale Venstre tænkt sig at gøre som et parti, der jo varmt støtter alt, hvad FN måtte anbefale?

Når FN nu kommer med en appel om, at alle medlemslande bliver i 2006, hvad er det så, der gør, at Det Radikale Venstre, som jo nærmest ikke kan tale varmt nok om FN, nu vælger at sige: Lige i den her situation må vi altså sige til FN, at vi ikke vil være med til det? Hvad er det helt præcist, der ligger til grund for, at det er irakerne, der skal lide under den holdning, Det Radikale Venstre har, at vi nu ikke skal følge FN? Hvad er det helt præcist, der er grunden til det?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg sagde i min ordførertale, at vi støtter beslutningsforslaget, og at vi kvitterer for den drejning, der er af bidraget, over i retning af træning og uddannelse. Det mener jeg jeg sagde ret tydeligt i min ordførertale, og nu har jeg i hvert fald gentaget det her for hr. Troels Lund Poulsen.

Og lad mig så sige til hr. Troels Lund Poulsen: At høre Venstre tale om, at man nu skal bakke op om FN på den historiske baggrund, at man er gået i krig uden et FN-mandat, er altså meget svært. Det er svært at få de to modsætninger til at mødes.

Det Radikale Venstre er som bekendt varme fortalere for FN. Jeg sagde også i min ordførertale, at FN kalder eksempelvis i Darfur, eksempelvis i en række af de afrikanske konflikter, som vi er meget optaget af. Og jeg må næsten forstå Venstres argumentation på den måde, at Venstre også kan give tilsagn til det, fordi det er FN, der kalder.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Mit spørgsmål til hr. Morten Helveg Petersen er, hvorvidt det alene er en dato, der mangler i det her beslutningsforslag. Er det alene en exitdato, der mangler, for at det Radikale Venstre ville støtte det her forslag? For det lyder jo sådan, når hr. Morten Helveg Petersen står på talerstolen og siger: Jamen vi bakker fuldt op om alt det, der står her, men vi mangler exitstrategien. Jeg skal bare vide: Er det alene en dato, der mangler i beslutningsforslaget?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Der ligger jo mange ting i det med at formulere en dato, var jeg ved at sige. Vi har jo sagt til regeringen, at vi ønsker en plan for en egentlig tilbagetrækning, og det, vi hører regeringen sige i dag, er, at man jo ikke vil sætte dato på den. Næh, man vil være i Irak, så længe irakerne selv beder om det, og det kan jo også være om 25 år. Vi har ikke fået noget svar fra regeringens eller Dansk Folkepartis side på, hvor lang tid vi så i givet fald skal være i Irak.

Det, vi siger, er, at vi gerne vil styrke træningsindsatsen. Det har vi sagt igennem lang, lang tid, og havde vi kunnet finde hinanden i den proces, så havde der måske været andre toner her i dag. Problemet er, at regeringen jo ikke har villet ind i den dialog.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg synes jo, det er ret interessant at høre hr. Morten Helveg Petersens svar på det her spørgsmål, for jeg tror, vi alle i denne Folketingssal ved, at irakerne ikke ønsker, at der sættes en fast exitdato. Vi ved alle i det her Folketing, at FN ikke ønsker, at der fastsættes en exitdato. Tværtimod har FN jo lige præcis meldt ud, at man ønsker en forlængelse af mandatet for hele 2006. Så derfor har jeg meget, meget, meget svært ved at forstå, hvordan det dog kan være, at Det Radikale Venstre – Det Radikale Venstre, som jo ellers altid, som min kollega også var inde på, taler så varmt for FN – så brændende ønsker en exitdato, når det er sådan, at der faktisk ikke er nogen andre af dem, som er dybt involverede i det her, også mere involverede, end vi selv er, nemlig lige præcis irakerne, som ønsker det? Det forstår jeg simpelt hen ikke, og det tror jeg sådan heller ikke irakerne forstår.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Vi har for knap et år siden sagt til regeringen, at vi ville styrke træningsindsatsen. Og vi var parate til at styrke træningsindsatsen også ud over det, som regeringen lagde på bordet. Vi ville gerne styrke træningsindsatsen i halvandet års tid med henblik på, at kunne trække os ud den 1. juli 2006. Det tog regeringen ikke imod, og derfor står den dato selvfølgelig stadig væk fast.

Kl. 13.50

Det, jeg synes er lidt mærkeligt her, er, at regeringen bliver ved med at sige, at så længe det gør nytte, så længe irakerne selv beder om det, så er vi i Irak. Det er det samme som et Cypernszenarie; det er stort set det samme som at sige, at vi også er i Irak om 20-25 år. Så synes jeg, man skal sige dét. Jeg synes, det ville være ærlig snak, hvis man sagde: Jamen vi forventer, at vi også er i Irak om 20-25 år. For det må jo være konsekvensen af argumentationen.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Punkt 1: Efterhånden forstår jeg den radikale ordfører sådan, at betingelsen om en exitdato pr. 1. juli 2006 alene skyldes, at man alternativt tror, at vi ellers må være der i 25 år. Hvis vi nu kan give tilsagn om, at det ikke er alternativet, at der løbende vil blive søgt mandat, og at hr. Morten Helveg Petersen og andre gode mennesker løbende vil få mulighed for at få indflydelse på si-

tuationen, kunne man så få en reovervejelse fra Det Radikale Venstre?

Punkt 2: Kan vi få en direkte bekræftelse på, at der er lagt op til en betydelig forøgelse af træningsindsatsen med det beslutningsforslag, der behandles her? Kan vi få den bekræftelse?

Og punkt 3: Kunne vi så få bare ét argument for, at vi skal trække os ud nøjagtig den 1. juli 2006 – et argument, som ikke bare er, at Det Radikale Venstre har sagt det tidligere, og at det er et velkendt standpunkt, men et argument, der bygger på en vurdering af situationen i Irak?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Vi kan også godt trække os ud før den 1. juli 2006, må jeg lige sige til fru Pia Christmas-Møller. Det, vi har efterlyst fra Det Radikale Venstres side gennem hele forløbet, har været en plan for tilbagetrækning. Vi har efterlyst en styrket træningsindsats – oven i købet også ud over, hvad regeringen har lagt på bordet – med henblik på at kunne sige til amerikanerne ikke mindst, at vi gerne vil styrke træningsindsatsen. Og når vi har gjort det indtil et halvt år efter, at hele den demokratiske og politiske proces er gennemført i Irak, så kan der også være fornuft i at trække sig ud.

Lad mig dertil sige, at Danmark nu har bidraget til at træne tre bataljoner. Det svarer i henhold til den amerikanske målestok på området til, at man kan trække én bataljon ud.

Derfor er der sådan set god logik i det, vi siger, og derfor ærgrer det også os, at vi ikke har kunnet komme i den dialog med regeringen, når vi nu efterhånden igennem et års tid eller mere har lagt konkrete forslag frem, som regeringen sådan set godt kunne have inviteret os til at diskutere. Det har jo bare ikke været tilfældet.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg hører fortsat ikke et eneste argument, som beror på en vurdering af situationen i Irak. Det vil altså sige, at det ikke er af hensyn til irakerne eller demokratiudviklingen eller irakiseringen eller sikkerheden eller noget i den stil. Det har intet med det at gøre, når Det Radikale Venstre kræver, at vi skal være ude senest den 1. juli 2006. I virkeligheden kunne vi godt trække os ud endnu før, hvis det stod til Det Radikale Venstre. Nu mener jeg ikke lige, at hensynet til Det Radikale Venstre er omdrejningspunktet, jeg

mener sådan set, det er hensynet til irakerne, der bør være omdrejningspunktet her.

Derfor vil jeg godt spørge hr. Morten Helveg Petersen: Er det ikke korrekt forstået, at med beslutningsforslaget leverer regeringen præcis, hvad Det Radikale Venstre ønsker med hensyn til en styrkelse af træningsindsatsen og en styrkelse af det civile, humanitære område – bortset fra ét ønske?

Det Radikale Venstre har sammen med Socialdemokratiet bedt om, at der kom 50 mand til NATO-missionens træningsindsats. Det vil altså sige, at man kræver, at vi skal have mere end 10 pct. af den samlede indsats der. Det kan blive lidt vanskeligt, når der er over 20 lande, der gerne vil deltage lige nøjagtig i den funktion, eftersom der samlet er 200 i missionen. Det er altså et ønske, som hverken NATO eller vores samarbejdspartnere beder os opfylde eller i virkeligheden er interesseret i, at vi opfylder. Så er det jo en gratis omgang at komme og sige, at man vil mere end regeringen, når det drejer sig om træning, for man beder regeringen gøre noget, der overhovedet ikke er efterspørgsel på.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Men hvis fru Pia Christmas-Møller anlægger den målestok og siger, at det er af hensyn til irakerne, og det er med udgangspunkt i irakerne, at vi er der, så svarer det vel også til at sige, at hvis irakerne siger eller ønsker, at vi er der om 25 år, så kan vi også være der om 25 år. Så synes jeg, man skal sige det. Det, jeg hører regeringen sige i dag, er, at så længe det gør nytte, så længe irakerne beder om det, så er vi også i Irak.

Problemet er jo også, at der er en lang række andre konfliktområder rundt omkring på denne her klode, hvor der er god brug for en dansk indsats, og hvor der er folkemord, der udspiller sig for vores øjne. Det er vi vel også nødt til at forholde os til i et eller andet omfang.

Det, som vi kritiserer regeringen for, er, at der ikke er en konkret plan for tilbagetrækning. Det, vi kritiserer regeringen for, er, at den ikke tager bestik af, hvad der i øvrigt pågår i alle de andre koalitionslande omkring os, hvor man er i fuld gang med den her diskussion. Den her diskussion har bare ikke ramt Danmark endnu. Der siger man stadig væk: Vi er der, så længe irakerne beder om det. Og det kan åbenbart – sat på spidsen – også være om 25 år.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Den radikale ordfører startede med at sige, at de danske soldater i Irak gjorde en eller gør en flot indsats, som man bør rose. Det er vi meget, meget enige i. Når man så er enig i det, er det så ikke lidt politisk stædighed, når man siger, at den indsats, der gøres nu, ikke er den indsats, der skal gøres? Nu skal der laves en træningsindsats, som i øvrigt også bliver ydet. Men der er den gode indsats, som vores dygtige danske soldater står for i Irak i øjeblikket, og som irakerne sætter pris på. Hvad er det lige præcis, der gør, at De Radikale og den radikale ordfører ikke kan acceptere, at man forlænger mandatet også ud over den 1. juli, så længe indsatsen er god og rosbar, og så længe irakerne er glade for den?

Kl. 13.55

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Allerførst kvitterer vi for det dygtige arbejde, som udføres. Det er hævet over enhver tvivl, at det er et godt og glimrende arbejde.

Men igen: Vi har fremlagt ting og forsøgt at få regeringen i tale med hensyn til en plan for tilbagetrækning, hvor vi har sat den 1. juli 2006 som bagkant. Når vi ikke har kunnet få regeringen i tale, eller rettere når regeringen ikke har villet tale med os, fordi den havde sit flertal med Dansk Folkeparti – og statsministeren i øvrigt har haft sin politik sammen med præsident Bush – er det jo klart, at vores plan for tilbagetrækning består.

Nu kommer Det Konservative Folkeparti her i ellefte time og siger, at de åbenbart gerne vil diskutere videre, og det synes jeg da er meget sympatisk. Men det er bare ikke den politik, regeringen fører, og det er vel her, problemet ligger.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Uanset hvordan vi vender det med, om vi kommer i sidste øjeblik, så er det, det drejer sig om, vel ikke politisk fnidder her i Folketinget. Det drejer sig vel om at gøre en indsats, som er den rigtige indsats i forhold til det, som foregår i Irak blandt vores soldater og blandt det irakiske folk. Så den indsats skal bearbejdes, og en tilbagetrækning skal drøftes. Det, vi er imod, er, at der bliver sat en dato på den tilbagetrækning. Vi vil meget gerne være med til sammen at drøfte,

hvordan vi yder den fortsatte indsats, så længe det nytter noget, og så længe vi bliver bedt om det. Vi beder om, at man ikke snakker så meget om en fastlagt dato.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Men det, der står tilbage efter i dag, er jo, at der ikke fra regeringens side er en konkret plan for tilbagetrækning. Regeringen taler om, at vi er i Irak, så længe irakerne beder om det, og så længe det gør nytte. Der siger vi, at hvis man skal tage det for pålydende, kan vi vel også være i Irak om 25 år. Jeg har ikke hørt nogen fra regeringen benægte, at vi også skulle være der om 25 år. Det kan være, udenrigsministeren vil tage det op, men man har ikke mere konkrete kriterier.

Jeg spurgte tidligere Venstres ordfører: Er succeskriteriet 280.000 irakiske soldater, der er trænet, og at vi ikke forlader Irak, før de 280.000 soldater er trænet? Er det det, der er succeskriteriet? Det er der ingen, der har kunnet bekræfte, men det agter jeg da også at spørge udenrigsministeren om. Så tilbage står, at der i øjeblikket ikke er nogen succeskriterier andet end: Så længe det gør nytte. Det er vist en ret bred formulering, tror jeg vi hurtigt kan blive enige om.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren og går videre i ordførrækken med hr. Holger K. Nielsen.

Holger K. Nielsen (SF):

Det er nu næsten 3 år siden, at Irakkrigen startede; en krig, der var folkeretsstridig; en krig, der blev startet på falske forudsætninger, på et falsk grundlag; en krig, der ikke var flertal for i FN's Sikkerhedsråd.

USA ville krigen alligevel. Tænkningen i den amerikanske regering var, at en højteknologisk, effektiv krig med få tab kunne få Saddam Husseins styre til at falde fra hinanden, og at demokratiet så ville blomstre op efterfølgende. Dette blomstrende irakiske demokrati ville blive et forbillede for resten af den arabiske verden, så man på den måde ville kunne bekæmpe terrorismen effektivt.

Bag det lå de konservative kræfters og de konservative høges korsfarermentalitet, en mentalitet, som er meget udpræget i den amerikanske administration, hvor man vil udstrække såkaldte vestlige / amerikanske værdier til hele verden med magt og med krig, hvis det er nødvendigt.

Vi er nogle, der hele tiden har været skeptiske over for denne korsfarertankegang, som ligger hos de konservative kræfter i USA. Vi tror ikke på, at man kan gennemføre demokrati ovenfra gennem krig. Vi tror ikke på, at man kan bekæmpe terrorismen gennem krig, og vi vil ikke acceptere en verdensorden, der udelukkende er præget af den stærkes ret og af, hvad USA bestemmer skal være gældende, som så også bliver gældende.

Kl. 14.00

Her 3 år efter kan vi gøre situationen op. Er der demokrati i Irak, er der demokrati andre steder i Mellemøsten? Er terrorismen bekæmpet? Har vi fået mere stabilitet?

Da jeg skulle forberede den her tale i dag, overvejede jeg faktisk bare at læse op fra den rapport, der er kommet fra Forsvarets Efterretningstjeneste. Jeg syntes alligevel, at det ville blive for lidt. Men når man læser den, kan man se en sønderlemmende kritik af alle de argumenter, vi har hørt fra regeringens side i dag.

Vi kan se, at angrebene på koalitionen styrker er steget mellem 2004 og 2005. Vi kan se, at der foregår etniske udrensninger i områderne med blandet befolkning. Vi kan se, at konflikten har svækket de moderate kræfter blandt både sunnier og shiitter. Vi kan se, at shiitiske militser i allerhøjeste grad har taget magten og kontrollen i syd. Vi kan se, at den shiitiske del har fået et mere islamisk islæt, og vi kan se, at den nye regering, der er dannet, næppe vil kunne tilfredsstille sunniernes behov, og at de vil fortsætte de væbnede oprør. Med andre ord står vi foran en periode med fortsatte væbnede oprør og terroraktioner.

Vi kan se en besættelsesmagt, der i høj grad umuliggør en stabil udvikling. Det er også derfor, at meningsmålinger fra det britiske forsvarsministerium viser, at opbakningen er meget begrænset. Man har fra borgerlig side lagt meget vægt på, at vi ikke kan lægge noget i, at 82 pct. gerne vil have tropperne ud, for det vil de selvfølgelig.

Ja, men nok så interessant er jo, at 72 pct. markerer, at de ikke har tillid til de udenlandske tropper, og at 45 pct. markerer, at de støtter oprørsgrupper. Det, som er kernen i den udvikling, der også beskrives i rapporten fra Forsvarets Efterretningstjeneste, er, at her ikke er tale om små afgrænsede terroristgrupper, som enten er kommet udefra, eller som er opstået i kølvandet på en krig. Der er tale om langt voldsommere konflikter på baggrund af etniske skillelinjer, på

baggrund af utilfredsstillede behov, på baggrund af en social og økonomisk udvikling, der på ingen måde kan tilfredsstille den almindelige befolkning.

I forlængelse af det er der også en genopbygningsudvikling præget af meget stor korruption, hvor de genopbygningsmidler, der er kommet til Irak, er forsvundet mærkelige steder hen gennem den måde, forskellige irakiske embedsmænd har forvaltet midlerne på. Det hænger også sammen med, at der er adskillige amerikanske firmaer, der betragter det her som et krigsbytte, hvor de skal ud og have del i det gennem gunstige kontrakter og gennem gunstige økonomiske aftaler.

Det hænger sammen med, at man umuligt i den muslimske verden kan komme væk fra den tanke, at det her handler om korsfarermentaliteten og ikke demokratiet. Det handler om en korsfarermentalitet, der skal sikre benhårde økonomiske, politiske og sociale interesser for den amerikanske regering. Derfor må vi vurdere, om vi stadig væk skal være med i den udvikling.

Skal vi være med i et projekt, der har stadig større problemer i sig, som i stadig højere grad viser, at man ikke løser de problemer, der skulle løses, og som i stadig højere grad ligger langt, langt væk fra det, man havde forestillet sig, da man startede krigen for 3 år siden?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu har vi efterhånden en del gange diskuteret Irak her i salen i forbindelse med regeringens beslutningsforslag, men også, fordi SF har rejst forespørgselsdebat om Irak og Iraks sammenhæng til terrorisme og sådan noget lignende.

Jeg vil godt høre, om hr. Holger K. Nielsen er enig med hr. Villy Søvndal i, at hvis nu USA og de allierede trækker sig ud af Irak og siger undskyld, så vil den folkelige opbakning til terrorisme forsvinde, sådan her (*knipser med fingrene*). Er hr. Holger K. Nielsen enig i det?

Kl. 14.05

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg er ikke sikker på, at hr. Villy Søvndal har knipset med fingrene på den måde. Jeg kender ham som en, der faktisk overvejer tingene meget grundigt.

Jeg ved, at hr. Villy Søvndal og SF er kommet med en række forslag til, hvordan man kan

komme ud af det her. Jeg vil ikke påstå, at det er hele det program, der skal til, men det er betydelig mere end det, som bliver fremført af Venstres ordfører.

Det er rigtigt, at en undskyldning hører med. Vi tror faktisk på, at en vigtig del af det, der skal gøres, hvis man skal skabe opbakning i befolkningen, er, at man siger undskyld for de tusindvis af civile irakere, der blev dræbt i den her krig. Man bør sige undskyld for den napalm og de andre former for bomber og giftgasser, der er sendt ud i Irak.

Men vi tror også på, at der skal en meget mere systematisk civil indsats til gennem en Marshallhjælp, kan man kalde det, til Irak, gennem en markant indsats for at styrke uddannelserne af irakiske sikkerhedsfolk, gennem udveksling af studerende fra Irak til Danmark osv. Vi tror på, at der er mange muligheder, og det er ikke nok bare at knipse med fingrene, og det har vi aldrig nogen sinde sagt.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg står her med et ritzautelegram fra den 29. august sidste år. Her er, hvad hr. Villy Søvndal er citeret for i ritzautelegrammet, og da der ikke har været noget dementi af det her, går jeg ud fra, at det var, hvad hr. Søvndal rent faktisk sagde. Hr. Søvndal sagde:

Hvis USA trak sig ud med en undskyldning, så ville den folkelige opbakning til terroristerne svinde ind.

Jeg fik ikke noget svar på, om hr. Holger K. Nielsen faktisk mener, at den folkelige opbakning til terroristerne ville svinde ind, hvis USA trak sig ud med en undskyldning.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg er ikke i tvivl om, at hvis man skal have stabiliseret situationen, er det en forudsætning, at de udenlandske besættelsestropper kommer ud. Det er ikke, fordi det ville være nogen nem beslutning, og jeg tror bestemt heller ikke, at det bare ville gå så let som at knipse med fingrene. Der var en tv-debat i mandags, hvor en iraker sagde det på den måde, at jo, det ville blive vanskeligt og også farefuldt, men det ville være mindre vanskeligt og mindre problematisk end det, man ser i øjeblikket. Det er jo de to ting, vi skal holde op over for hinanden.

Vi ser en situation netop nu, som har været i 3 år. Vi sendte tropper til Irak, vi har ført krig i

Irak, hvor vi har været besættelsesmagt, og hvor vi kan sige, at det i hvert fald ikke har skabt stabilitet. Så siger vi: Hvis vi trækker os ud, er der ikke nogen garanti for det, men chancen er alligevel større. Det er derfor, at vi med en exitstrategi, som indbefatter en undskyldning og indbefatter en økonomisk opbygning, tror, at det vil blive en bedre udvikling.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Nu begynder det i hvert fald at blive meget interessant, for hvis de her to linjer, som Ritzaus Bureau den 29. august citerer SF's formand for, er exitstrategien fra SF, må vi jo forstå, at det, vi skal gøre, er, at vi skal trække os ud med en undskyldning, og så vil den folkelige opbakning til terroristerne svinde ind. Det er bottom line for, hvad hr. Holger K. Nielsen baserer dansk udenrigspolitik på, det er SF's holdning.

Er det virkelig rigtigt, at det er den måde, som SF ønsker vi skal forlade Irak på? Og mener hr. Holger K. Nielsen, at det er sandsynligt, når SF fremlægger to linjer om, hvordan vi skal trække os ud af Irak, at det vil medføre noget, der overhovedet kan minde om stabilitet? Eller vil man uddybe det lidt mere end det, vi har hørt i dag?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen kære ven, det var da det, jeg gjorde før. Jeg blev afbrudt af formanden, men skal gerne fortsætte.

Jeg stod netop før og sagde, at vi jo har mere end det, som Venstres ordfører citerer SF's formand for. Jeg kan ikke huske det pågældende ritzautelegram. Det er helt sikkert rigtigt refereret, men vi har da fremlagt adskillige andre ting end det, og det er jo netop, som jeg sagde, at man etablerer uddannelsesprogrammer mellem irakiske og danske unge, og at man får FN langt mere direkte på banen i Irak og gerne med flere sikkerhedsstyrker fra muslimske lande.

En af årsagerne til, at det er meget, meget vanskeligt at skabe stabilitet nu, er, at det jo er de selv samme amerikanske soldater, der stod for krigen, og som har været årsag til, at i tusindvis af civile irakere er blevet dræbt, der skal skabe stabilitet. Hvordan tror hr. Troels Lund Poulsen, at den dreng, der har set sin far og sin mor blive dræbt af amerikanske bomber, vil kunne få tillid til den amerikanske soldat, der skal skabe sikkerhed for ham bagefter?

Kl. 14.10

Det er jo der, hele fejl vurderingen har været fra amerikansk og dansk side, hvor man havde en forestilling om, at bare man fik krigen, så fik man løst problemerne, og så ville en jublende befolkning stå og tage imod George W. Bush og Anders Fogh Rasmussen i Bagdads gader, når krigen var forbi. Det er jo ikke sket, vil jeg sige til hr. Troels Lund Poulsen.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Tak til hr. Holger K. Nielsen for en meget stærk, propagandistisk tale. Det var nærmest sådan, at man følte sig helt medrevet af talestrømmen.

Men lad os bare holde os til en af de ting, hr. Holger K. Nielsen kom til at sige – jeg ved ikke, om det var en fejl, men det var hans meget varme forsvar for FN, for vigtigheden af, at FN nu går ind, at FN gør noget mere, og at flere muslimske lande kommer med. Det er jeg jo sådan set helt enig med hr. Holger K. Nielsen i, men hvad er det så, der gør, at SF ikke vil være med til at gøre FN stærk? Hvorfor er det, vi ikke skal være i Irak under FN's mandat? Hvad er helt præcis årsagen til det?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Den der papegøjesnak har jeg hørt hele dagen, hvor Venstre bliver ved med at sige, at man skal tage FN alvorligt. Der er ingen tænkende mennesker i det her land, der overhovedet kan tage det alvorligt, når Venstre siger det, når man ved, at den danske regering var flintrende ligeglad med FN, da krigen startede i 2003. Altså, hør nu her, så ubegavet er befolkningen jo heller ikke, at den ikke godt kan gennemskue det hykleri, der ligger der.

Det, som er det essentielle her, er, at så længe du har en amerikansk ledet besættelse, hvad du stadig væk har, så længe er der tale om, at de tropper, der – som jeg sagde før – stod for krigen, stod for drabet på i tusindvis af civile irakere, skal stå for genopbygningen. Det kan bare ikke lade sig gøre på en ordentlig måde. Det er essensen i det her.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg kan forstå, at hr. Holger K. Nielsen mener, at vi skal ud hurtigst muligt; vi skulle aldrig have været der, og vi må sørge for, at amerikanerne si-

ger undskyld. Så skal det nok udvikle sig i den rigtige retning, dvs. frem mod stabilitet.

Jeg forstår, at hr. Holger K. Nielsen er glad for den stabilitet, der var under Saddam Hussein, og det kan jo bekræftes, at der i hvert fald var større grad af stabilitet for store befolkningsgrupper, ikke for alle, og slet ikke for dem, der døde af den stabilitet, men for mange.

Skulle vi ikke lige prøve at dreje sporet en lille smule? Skulle man ikke prøve at se på, at der rent faktisk er blevet afviklet tre demokratiske valg i Irak med massiv folkelig opbakning? Skulle man ikke prøve at kigge på, at der er en markant vækst i Irak? 17 pct. forventes i indeværende år. Arbejdsløsheden er voldsomt faldende, efterspørgslen er voldsomt stigende, der er etableret mange forretninger og virksomheder, en fri presse er groet op, og man har oplevet en eksplosiv udvikling i adgangen til internettet, som jo er adgangen til viden, adgang til omverdenen. Omkring 4.500 var knyttet til internettet før krigen, efter krigen er man oppe på 150.000.

Er der ikke bare en lille smule grøde, som selv hr. Holger K. Nielsen kan få øje på?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Den der debat om, at vi var så glade for stabiliteten under Saddam Hussein, synes jeg vi burde have haft i starten af 1980'erne, da vi jo kritiserede Saddam Hussein og Irak meget, meget kraftigt *imod* den daværende borgerlige regerings ønske.

Jeg kan da huske, at efter nedslagtningen af kurderne i sin tid sagde den daværende udenrigsminister, Uffe Ellemann-Jensen, at det var dog en kedelig sag. Ja, det tør antydes, at det var en kedelig sag. Man kunne ikke mande sig op til overhovedet at gøre noget som helst. Hvorfor ikke? Fordi man havde brug for Irak i kampen imod Iran.

Vesten støttede Irak i den krig, der var mod Iran, fordi man anså Iran for at være farligere for Vesten. Derfor støttede man Saddam Hussein. Det er den brutale sandhed i det. Så jeg giver ikke ret meget for, at det skal bruges nu her i dag.

Hvad angår optimismen: Fru Pia Christmas-Møller har da lov til at fremføre den optimisme, som hun gav udtryk for her, det er vi da alle sammen glade for. Men jeg vil bare gøre opmærksom på, at det altså stort set er det eneste sted i Europa, hvor et regeringsparti giver udtryk for den jubeloptimisme, som fru Pia Christ-

mas-Møller giver udtryk for her. Og den er i stik modstrid med det, vi har hørt fra Forsvarets Efterretningstjeneste om situationen.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Altså, jeg ved ikke, om hr. Holger K. Nielsen nogen sinde melder sig ind i den virkelige verden og prøver at tage bestik af situationen. Jeg prøver at hage mig fast i det, der kunne tolkes som en lille smule fremadrettet i hr. Holger K. Nielsens ordførerindlæg, nemlig bekymringen for den almindelige iraker, den almindelige borgers muligheder.

Kl. 14.15

Vel, der er uroligheder, der er sikkerhedsmæssige problemer. Det prøver vi jo netop at tage hånd om sammen med den demokratisk valgte regering i Irak. Det gør vi. Men parallelt hermed er det jo vigtigt, at der sker en civil udvikling, hvor folk får mere velfærd, får arbejde, får uddannelse, får sanitære forhold, som er sundhedsbefordrende osv.

Hr. Holger K. Nielsen var i sit ordførerindlæg inde på, hvilke betydelige summer der er brug for i genopbygningen af landet. Og det er der. Man har vurderet, at der er behov for omkring 36 mia. US-dollar. Der er allerede givet tilsagn fra donorlandene om i størrelsesordenen 32 mia. US-dollar. Amerikanerne står for 22 milliarder dollar og har doneret de 11 milliarder dollar. Danmark er et lille land, og det reflekterer sig selvfølgelig i, at beløbet er noget mindre, men vi har afsat 500 mio. kr., og derefter har vi faktisk også for nylig besluttet at eftergive en gæld på 250 mio. kr., dvs. næsten 1 mia. kr. har vi fra dansk side bidraget med. Er det da ikke værd at hæfte sig en lille smule ved?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes, jeg præcis ser, at vi kan få en interessant diskussion. Fru Pia Christmas-Møller siger, at USA har afsat 22 mia. dollar. Men kunne det så ikke være relevant at se på, hvad man har brugt på krigen? Bush fik en bevilling på 79 mia. dollar, da krigen startede. For nylig beregnede Joseph Stiglitz, nobelpristager i økonomi, at krigen har kostet USA – hold nu fast – 2 billioner dollar, 2.000 mia. dollar har det kostet USA.

Hvis nu fru Pia Christmas-Møller kunne gøre sig et tankeeksperiment og overveje, hvad disse 2.000 mia. dollar kunne have været brugt til, hvis man i tide havde støttet oppositionen i Irak,

hvis man havde støttet civile projekter i hele den muslimske verden, hvordan tror fru Pia Christmas-Møller så, at man bekæmper terrorismen bedst? Ved at bruge 2.000 mia. dollar på en krig, der har ført til mere ustabilitet, mere uro, mere terrorisme, end ved at man alternativt bruger dem på social og politisk genopbygning? Jeg kender godt svaret.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Ja, det svar er da i hvert fald først og fremmest, at vi har en irakisk befolkning, som nu har haft tre demokratiske valg, og som er blevet befriet fra Saddam Hussein. Havde det stået til hr. Holger K. Nielsen og SF, så havde Saddam Hussein jo siddet der endnu. Det havde jo været bottom line i hele den her diskussion. Desværre, desværre, men sådan er det.

Det, jeg synes er interessant, er, at hr. Holger K. Nielsen anklager Venstre for hykleri med hensyn til det at tage FN alvorligt. Fair nok, det kan hr. Holger K. Nielsen så mene. Men dermed siger hr. Holger K. Nielsen så også, at SF er hyklere, fordi SF ikke tager det alvorligt, at de soldater, der er der nu, rent faktisk er der på et FN-mandat. Hr. Holger K. Nielsen forsøger at undskylde sin egen manglende tagen FN-mandatet alvorligt med, at Venstre ikke tager FN alvorligt. Jeg vil godt spørge hr. Holger K. Nielsen, om han synes, at den enes fejl undskylder den andens?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Hvad er sandheden bag det her FN-mandat? Det er, at da Irakkrigen startede, blev FN's Sikkerhedsråd kørt fuldstændig ud på et sidespor. USA tog styringen, USA besluttede at gå ind i krigen helt af sig selv. Efterfølgende forsøger Kofi Annan, som er kørt helt ud, så alligevel at få reddet så meget som muligt af stumperne, og man får så strikket et FN-mandat sammen, som jo i realiteten ikke er udtryk for en FN-operation, men for en FN-legitimering af en amerikansk operation. Det er ikke det, jeg kalder en FN-aktion. Det, som er sandheden i det, er, at det stadig væk er en amerikansk ledet aktion.

Det er rigtigt, at man har fået en FN-legitimering af den, men det skyldes jo udelukkende, at FN var nødt til at redde så meget som muligt af stumperne, efter at man var ved at blive kørt helt ud på et sidespor, da krigen startede. Det har Kofi Annan haft nogle pragmatiske grunde

til, dem kan man diskutere. Jeg tror ikke, det var så uklogt endda, men det er udtryk for en politik fra amerikansk side støttet fra dansk side, hvor man systematisk har gjort, hvad man kunne for at underløbe FN.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Det kan vi så have forskellige holdninger til. Nu prøver hr. Holger K. Nielsen at undskylde sig med alle mulige mellemregninger og modifikationer med hensyn til, hvorfor han ikke støtter, at soldaterne skal være der på det FN-mandat, der er. Det er så et problem, hr. Holger K. Nielsen selv må slås med.

Kl. 14.20

Men så kommer vi jo til bundlinjen igen, og den er, at hvis man nu trak alle soldaterne ud, så er det SF's opfattelse, at der så er fred og fordragelighed i Irak, og så kan de klare det selv. Det er mig en kende naivt, især når man hører det fra et menneske, som trods alt har beskæftiget sig med udenrigspolitik i mange år.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen jeg har ikke sagt, at der bare kommer stabilitet med det samme, det er ikke det, jeg siger. Jeg er helt med på, at der er tale om nogle vanskelige valg, som man står over for her, det er jeg med på.

Men det, som jeg synes er vigtigt at have fat i, er, som det også blev sagt tidligere af den socialdemokratiske ordfører: Hvis nu besættelsestroppeperne mere bliver en del af problemet end en del af løsningen, er man så ikke nødt til at genoverveje sin strategi? Hvis man kan se, at efter 3 år, hvor man har haft en militær besættelse, er situationen blevet forværret og forværret, er man så ikke nødt til at gentænke sin strategi? Det er det, der ligger bag vores ræsonnement.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Jeg synes mere og mere, at det bliver tydeligt for enhver, at SF og hr. Holger K. Nielsen graver sig ned i et hul og nægter at se virkeligheden i øjnene.

Jeg står her med betænkningen fra Forsvarsudvalget i 2003 om vores medvirken i Irak. Der har SF et betækningsbidrag, og jeg citerer fra det:

At Saddam Husseins styre er totalitært, menneskefjendsk og undertrykkende, er hævet over

enhver tvivl. At det vil være ønskeligt med et regimeskifte i Bagdad, så den tyranniske leder Saddam Hussein kunne komme for Menneskerettighedsdomstolen, ville være en stor humanitær og demokratisk sejr.

Der er Saddam Hussein så nu. Synes hr. Holger K. Nielsen ikke, at det her har været værd at kæmpe for? Synes hr. Holger K. Nielsen ikke, at vi skal gøre den sag færdig?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Hør her. Det her handler jo ikke kun om personen Saddam Hussein. Han får en behandling i retten i øjeblikket, og forhåbentlig går det retfærdigt til, og han får sin straf. Det her handler jo meget mere om de civile irakere, de tusindvis af civile irakere, der er blevet dræbt gennem den her krig, gennem en udvikling i Irak, som bliver stadig mere destabiliseret, gennem en social udvikling, som ikke giver håb for almindelige irakere, gennem en besættelsesmagt, der laver helt de samme overgreb som Saddam Hussein i Abu Ghraib-fængslet og andre steder, og som bruger giftgas.

Det er da det, det handler om, i stedet for personen Saddam Hussein. Ham giver jeg ikke noget som helst for. For min skyld kunne han komme hen, hvor man kun i sin dårligste fantasi kan forestille sig det. Det er jo ikke det, det handler om, det handler om den civile iraker og udviklingen i Irak og Mellemøsten.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Så kan jeg virkelig undre mig over, hvorfor SF havde så travlt med at få det betækningsbidrag med om, at man ønskede, at Saddam Hussein skulle dømmes og i fængsel. Der sidder han nu. Hvis ikke manden betød noget, hvorfor var det så så vigtigt at få det med?

Tror hr. Holger K. Nielsen, at hans opfattelse deles af den irakiske demokratiske valgte regering, der i dag beder os om at blive og hjælpe med at gøre det arbejde færdigt, vi er i gang med i Irak?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg kan da ikke forestille mig, at formanden for Forsvarsudvalget og Det Konservative Folkeparti gik i krig bare for at få Saddam Hussein i fængsel. Sådan må jeg forstå hr. Niebuhr. Det kan da ikke være rigtigt, så useriøs er man da

vel ikke selv hos De Konservative. Jeg ved godt, der sker mange underlige ting også i det parti, men så useriøs kan jeg da ikke forestille mig man er.

Så igen tilbage til det med, at det er den irakiske regering, som har bedt os om det. Det er jo i langt højere grad, fordi George W. Bush har bedt os om det. Det er jo det, som er hele kernen i den her problemstilling, nemlig at af hensyn til den danske statsministers gode forhold til George W. Bush gik man med i den her krig.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Hans Kristian Skibby som ordfører, og det er foreløbig den sidste.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Nu nævnte ordføreren, hr. Holger K. Nielsen, enten i sit indlæg eller også i de svar, der har været efterfølgende, ordet stabilitet indtil flere gange. Der kunne jeg da godt tænke mig at spørge ordføreren, hvorvidt man egentlig ser forskel på ordet fred og ordet frihed, og hvorledes disse to ord måske mere skulle ses i en sammenhæng.

Kl. 14.25

For det, vi har været vidne til indtil nu, har jo været, at man måske nok har haft en form for fred i Irak, mens det var så som så med frihed. Der kunne det da være spændende at høre ordførerens holdning til, hvorvidt man finder det rimeligt, at man med de initiativer, der nu er i gang, er ved også at få frihed i Irak. Det er da noget af det, som er det væsentlige og det positive ved, at man har sat gang i alle de her projekter til alle de her milliarder, som åbenbart stadig væk er for få efter hr. Holger K. Niensens egen overbevisning.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg sagde, at når man ser på, hvad der er brugt på krigen, sat i forhold til hvad der er brugt på genopbygning, viser det sig, at forholdet mellem disse jo virkelig er helt ved siden af.

Jamen jeg må sige, at jeg synes, at det da virkelig er interessant at høre Dansk Folkeparti i dag, ja, man undrer sig jo. Der bliver talt om frihed, samtidig med at man kan læse i FE-rapporten, at »den shiitiske del af Irak har siden Saddam Husseins regimes fald fået et mere islamisk islæt. Islamistiske politiske bevægelser og deres militser står bag en islamiseringskampagne,

som har til formål at indføre en mere konservativ islamisk samfundsorden.«

Hvis man sådan ser på, hvad Dansk Folkeparti i øvrigt mener om islam; at de siger, at det ikke er nogen religion, men en form for terrorbevægelse, og at de også har karakteriseret den som en pest og en sygdom, så burde Dansk Folkeparti jo i virkeligheden støtte Saddam Hussein – altså, der burde da være en stor alliance mellem fru Pia Kjærsgaard og Saddam Hussein for at bekæmpe islamister.

Det er i hvert fald interessant at høre Dansk Folkeparti stå her og forsvare, at nu er friheden kommet til Irak, i en situation, hvor man kan se, at islamiske bevægelser har fået mere og mere indflydelse, og hvor der er sket en islamisering af hele det irakiske samfund. Jeg tror, at mange vælgere godt ville have det opklaret hos Dansk Folkeparti.

Dansk Folkeparti har problemer med efterlønnen i øjeblikket. Jeg tror også, at man får problemer med det her, det må jeg altså indrømme.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi skal overholde taletiderne.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Ja, jeg må jo indrømme, at jeg ikke rigtig synes, at ordføreren svarede ret sagligt på mit spørgsmål om, hvor meget man egentlig ville kæmpe i SF for, at også frihed kom ind, frem for kun at ville diskutere fred. Det, ordføreren sagde, var: Jamen det er stabiliteten, vi går efter. Hvad er den værd, hvis man ikke har frihed? Det er nemt nok at undertrykke folk, det gør man ved hjælp af diktaturer osv., men friheden kommer, og den har altså også en pris.

Nu nævner man jo i det her forslag fra SF's side, at man hellere vil have de danske soldater hjem, fordi der åbenbart er en situation i Irak, der gør, at det er muligt. Så er mit spørgsmål til ordføreren: Er der så ikke også en mulighed for, at de 600 afviste asylansøgere, som er i Danmark med irakisk statsborgerskab, kan rejse hjem til det land, som SF mener er så fantastisk dejligt at bo i?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg forstår, at det er vigtigt for Dansk Folkeparti, at man kan sende de der flygtninge hjem, og at det måske i virkeligheden er den egentlige årsag til, at man støtter det her.

Jeg mener, som jeg sagde før, at hvis man ser på, hvad Dansk Folkeparti ellers går og siger, så burde man jo være begejstret for Saddam Hussein. Han fik virkelig slagtet nogle muslimer over en bank; i tusindvis fik han slagtet, han holdt dem nede, de havde ikke en chance, da han var der. Men Dansk Folkeparti støtter krigen, og det skyldes måske i virkeligheden, at man kan sende nogle asylansøgere hjem. Det er her, hunden ligger begravet. Tak for oplysningen, hr. Hans Kristian Skibby.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg kender jo lidt til hr. Holger K. Nielsens baggrund og ved, at han i høj grad har teologisk interesse, selv om jeg også ved, at han ikke ynder, at jeg trækker den frem og diskuterer den med ham.

Men jeg vil godt spørge ham: Er det helt fremmed for ham, at aktionen i Irak jo måske drejer sig om at søge at stabilisere Mellemøsten – denne for Danmark også i høj grad faretruende verdensdel – så der er mulighed for at skabe et civilt samfund med netop en vis grad af stabilitet, som forhåbentlig kunne brede sig i den islamiske verden og måske også føre til en begrænset form for frihed?

Så kan hr. Holger K. Nielsen med sin teologiske interesse diskutere, i hvor høj grad en lovreligion kan acceptere frihed. Jeg vil gerne spørge: Er det helt ukendt for hr. Holger K. Nielsen, at det altså er en stabilisering af regionen, det egentlig drejer sig om?

Kl. 14.30

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen der vil jeg så svare, at det jo er et helt andet ræsonnement end det, som kom fra hr. Skibby før. Og det er jo en diskussion, man kan tage. Jeg mener ikke, at der er skabt mere stabilitet, tværtimod, og det er sådan set et hovedargument hos mig, at tværtimod har det skabt mere ustabilitet.

Lad mig sådan i forlængelse af vores teologiske interesser prøve at returnere til hr. Søren Krarup, som jo mig bekendt lægger stor vægt på, at der skal være en sontring mellem det politiske og det religiøse – skæg for sig og snot for sig, som man siger – at det jo er derfor, hr. Søren Krarup har ført en indædt kamp imod menneskerettigheder som en eller anden religiøs idé, der er kommet ind.

Den konservative amerikanske regering, der står for det her – folk som Pearl, Wolfowitz, Cheney – er jo befængt med en korsfarermentalitet, en moderne korsfarermentalitet i det 21. århundrede, der skal indføre amerikanske værdier i hele verden. Er det ikke noget, der faktisk kan påvirke hr. Søren Krarup med den teologiske grundholdning, han har?

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Nu ved hr. Holger K. Nielsen ud fra sit grundige teologiske forstudium naturligvis, at det at være korsfarer er en ugudeligt beskæftigelse, som bl.a. Martin Luther tog meget klar afstand fra, men det er jo heller ikke korsfarermentalitet, når man vil skabe en borgerlig stabilitet, der naturligvis som sådan er knyttet sammen med begrebet frihed.

Det er fuldstændig rigtigt, at man kan diskutere, hvor meget frihed der er muligt i et islamisk land. I hvert tilfælde er der jo ikke tvivl om, at med hensyn til stabiliteten i Mellemøsten hænger den også sammen med, at der gives mulighed for i hvert tilfælde en begrænset form for frihed i det civile liv.

Jeg vil da sige, at nu har jeg – i modsætning til næsten alle SF-politikere, tror jeg – været på besøg i Irak og har kunnet konstatere, hvilken imponerende indsats de danske tropper ydede i retning af at skabe et civilt samfund netop med stabilitet og dertil hørende borgerlig frihed.

Er det ganske ukendt for hr. Holger K. Nielsen, at det kunne være det, der var meningen, og at der derfor er en forbindelse til frihed også i det borgerlige?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen jeg vil slet ikke afvise, at det kan være bevæggrunden hos politikere og andre, der træffer beslutninger her. Det, jeg bare også må konstatere i forlængelse af rapporten, der er kommet fra Forsvarets Efterretningstjeneste, og en rapport, der kom i går fra USAID, er, at stabiliteten jo ikke er blevet styrket. Der er jo en formidabel mangel på stabilitet.

Det er derfor, at vi er nogle, der er kommet frem til den opfattelse, at denne militære besættelse måske er problemet i stedet for løsningen. Så længe man har en militær besættelsesmagt, så længe civile menige irakere oplever, at amerikanske soldater, der i teorien skal genopbygge deres samfund, men som er de samme som dem,

der slog deres far og mor ihjel, så går den bare ikke. Så brutalt er det, så enkelt er det, og derfor er man nødt til at få en afslutning på den her besættelse.

Det er ikke nemt, overhovedet ikke, men hvis man skal have en ny begyndelse, bliver man nødt til det. Og der burde vi ligesom andre europæiske lande trække vores tropper ud.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jeg kunne høre på ordførerens svar til hr. Hans Kristian Skibby, at hans religiøse irakkort er lige så forenklet som hans politiske danmarkskort. Jeg kunne forstå, at hr. Holger K. Nielsen lavede sådan en kobling, der bestod i, at Dansk Folkeparti er utilfreds med at få Danmark fyldt med muslimer, ergo må Dansk Folkeparti være tilhænger af Saddam Hussein, der holdt dem nede med hård hånd. Må jeg ikke komplimentere hr. Holger K. Nielsen for den følgeslutning, som er utrolig original.

Så vil jeg lige spørge hr. Holger K. Nielsen: Er det ham ukendt, at det aldeles ikke var alle muslimer, der blev holdt nede med hård hånd? Shiitterne og kurderne blev blodigt forfulgt af Saddam Hussein. Det var sunnimuslimerne og dem alene, der var stærkt privilegerede, og derfor er det dem, der nu laver selvmordsaktioner. Er det fuldstændig ukendt for hr. Holger K. Nielsen?

Kl. 14.35

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Det er ikke kun sunnimuslimerne – de gør det også, det er rigtigt, og det er en kilde til utilfredshed hos sunnierne, at de ikke føler sig tilgodeset i den politiske proces i Irak. Men det er meget mere komplekst end som så.

Det centrale for mig er, at man altså ikke får stabiliseret situationen i Irak, så længe man har den her udenlandske besættelse, som det reelt er. Det er jo derfor, at forskellige meningsmålinger viser, at der er en meget begrænset opbakning til de udenlandske tropper.

Om Dansk Folkepartis holdning til muslimer generelt synes jeg i hvert fald, at det er tankevækkende – jeg siger ikke, at man støttede Saddam Hussein – at man fra Dansk Folkepartis side er meget opmærksom på at bekæmpe alt, hvad der har at gøre med islam. Når det så drejer sig om en krig, der faktisk har fremmet en islamisering, så støtter man den et hundrede procent.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jamen det er fuldstændig rigtigt, at Dansk Folkeparti nøje skelner mellem hensigtsmæssigheden ved at have mange muslimer i Irak og ved at have mange muslimer i Danmark, det er fuldstændig rigtigt. Men nu vil jeg så lade hr. Holger K. Niensens følgeslutninger ligge.

Jeg vil spørge hr. Holger K. Nielsen: Hvem er det egentlig, der skal stå for legitimiteten bl.a. hos de fremmede tropper; de amerikanske, danske osv. tropper i Irak? Er det de sunnimuslimer, som terroriserer og bliver selvmordsbombere, eller er det landets lovlige regering, der er sammensat af parlamentarikere fra samtlige indbyrdes meget forskellige grupper? Det ville da egentlig være rart at høre.

Er det landets lovlige regering – eller anerkender hr. Holger K. Nielsen overhovedet ikke dens lovlighed – eller er det terroristerne?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jo, jo, jeg anerkender lovligheden af den regering, det har jeg aldrig benægtet. Men man er jo altid nødt til at vurdere – også i forlængelse af svaret til hr. Søren Krarup før – om den indsats, man gør, skaber stabilitet, eller om den skaber det modsatte.

Det er da en legitim ret. Jeg mener også, at det er en pligt for parlamentarikere, når vi sender danske tropper ud, at vi har en klar forestilling om, hvad farerne er for de danske tropper, hvad opgaven er, og hvad muligheden er for, at de kan løse opgaven, og hvorvidt der er en sammenhæng mellem mulighederne for, at man kan løse den opgave, og de ressourcer, man har osv.

Det er da nogle beslutninger, vi skal tage, vi kan ikke overlade ansvaret for vores beslutninger til den irakiske regering. Den har et ønske, ja, men det er jo os her i Folketinget som politikere, der skal træffe beslutningen, og det er vores ansvar.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Vi går videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er Enhedslistens ordfører hr. Frank Aaen.

Frank Aaen (EL):

Som det er fremgået af debatten, er Enhedslisten imod den danske deltagelse i besættelsen af Irak. Vi er imod at være med i den militære indsats, der går så hårdt ud over den irakiske be-

folkning, hvor titusinder er døde, hvor amerikanske familier dagligt må modtage den frygtelige meddelelse om, at deres søn, mand, eller far er død, og hvor vores danske soldater er døde.

Det, der sker i Irak, er ikke en vej til fred og udvikling. Og den militære løsning, som et flertal åbenbart vil støtte en fortsættelse af, er ikke en løsning, men en del af problemet. For hver dag, der går på den måde, som det går i øjeblikket, vokser problemerne, som Forsvarets Efterretningstjeneste så udmærket har beskrevet det i den rapport, vi har fået i forbindelse med den her debat.

Jeg forstår slet ikke, at et flertal her i Folketinget fastholder danske soldater i en så farefuld mission, som det er tilfældet, hvor der ikke er nogen særlig udsigt til, at missionen vil lykkes.

Vi mener i Enhedslisten, at der skal tænkes i helt andre baner og sættes gang i en helt anden proces med fredeligt demokrati og forsoning, og vi har lavet et forslag med nogle punkter, som jeg godt vil bruge min ordførertale til at gennemgå.

Det første skridt skal være en beslutning om at trække alle udenlandske tropper ud af Irak. Det vil jo ikke i sig selv skabe fred, men det vil være et skridt i den rigtige retning, som straks vil medføre, at mange af de voldsepisoder, vi ser i øjeblikket, vil ophøre, og at mange oprørsgrupper naturligvis vil indstille deres aktioner.

Kl. 14.40

For det andet skal der oprettes en fond baseret på de milliarder, der i dag anvendes på krigsførelse. Det er sådan, at USA i gennemsnit bruger 500 mia. kr. om året på krigsindsatsen i Irak, og for en sådan sum kan der på nogle få år skabes en ganske enorm udvikling.

For det tredje skal der i forbindelse med tilbagetrækningen afholdes en fredskonference uden for Irak. Til konferencen inviteres alle grupper i Irak, herunder irakiske oprørsgrupper, der er parat til at indgå i en dialog med den irakiske regering. Man kan på en sådan konference indgå en aftale, der kan danne basis for en udvikling hen imod fred og udvikling.

For det fjerde skal der i forbindelse med fredsprocessen iværksættes en international overvågning, og hvis irakerne ønsker det, synes vi, det ville være en god idé at overveje, hvordan man kan skabe en fredsbevarende styrke, der selvsagt ikke må komme fra de lande, der i dag er en del af besættelsesmagten. Det kunne f.eks. være muslimske styrker, og Indien og Indonesien og også andre lande vil være i stand til at stil-

le med i et tilstrækkeligt antal soldater med muslimsk baggrund, som kunne være fredsbevarende.

For det femte skal oprørere, der nedlægger våbnene og ikke har deltaget i målrettet drab på civile, have amnesti for deres angreb mod udenlandske styrker og regeringsstyrkerne. En del af de midler, der er i genopbygningsfonden, skal anvendes til reintegration i samfundet af modstandsfolk og militsmedlemmer gennem jobskabelse til gengæld for, at de har nedlagt våbnene.

Endvidere foreslår vi, at der i forbindelse med fredsprocessen nedsættes en sandhedskommission, som skal undersøge overgreb begået af udenlandske tropper, regeringsstyrker og oprørere, som sikrer oprejsning og erstatning til ofrene og forestår en reform af politi, militær og retssystem. I den forsoningsproces, som også er nødvendig, skal også det, der skete i Saddamtiden, inddrages.

Det er vores forslag til at sætte gang i en freds- og forsoningsproces. De er i øvrigt meget inspireret af det, der skete, da apartheidstyret blev styrtet i Sydafrika, og efter vores opfattelse indeholder de en langt mere perspektivrig vision end det, der foregår lige nu. Jo tidligere en sådan proces kan erstatte den ulykkelige udvikling, der sker i øjeblikket, jo bedre.

Jeg vil sige, at da Danmark fra starten har været allieret med USA, vil det være et meget klart signal – både internationalt og til irakerne – hvis vi i stedet for bare at vedtage, at vi vil fortsætte på samme måde som de sidste 3 år, siger: Nej, nu stopper vi. Nu stopper vi med at stille med danske soldater som en del af den amerikansk ledede besættelsesstyrke og vil i stedet fremme en fredsplan nogenlunde i stil med den, jeg har oplinet her. Det tror jeg vil bringe os meget tættere på fred, demokrati og udvikling i Irak end det, som flertallet i Folketinget – desværre og til min store beklagelse – er i fuld gang med at give sin tilslutning til nu.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Der er ikke nogen korte bemærkninger, og den næste ordfører er hr. Høgne Høydal.

Høgne Høydal (TF):

Frels os fra os selv, eller frels os fra følgerne af vore egne gerninger. Det må vel være overskriften til denne debat og hele debatten om den danske deltagelse i Irakkrigen.

Jeg er fortsat fuld af forundring over, at man stadig kan have en debat her i Folketinget om

danske militære styrkers tilstedeværelse i Irak i det 21. århundrede. Jeg er også overrasket over, at man fortsat kalder det for et dansk bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak, for det mener jeg er en meget pæn omskrivning af virkeligheden.

Jeg er til stadighed meget harmfuld over, at et samfund, som kalder sig demokratisk, kan beslutte at gå i krig på et spinkelt flertal i Folketinget og på et direkte forkert grundlag og dermed drage mennesker, der er imod krigen, med i det inferno af drab på civile, væbnet magtkamp, skabelse af nye fjender, økonomisk udbytning og menneskelig fornedrelse og afmagt, som altid er følger af en krig. Det er jo selve krigens væsen.

Kl. 14.45

I den nordatlantiske gruppe er vi klart imod Irakkrigen og også imod en fortsat besættelse af Irak. Både det færøske parlament, Lagtinget, og det grønlandske parlament, Landstinget, stemte imod Irakkrigen, før den startede, men på trods heraf er vi draget med ind i krigen, fordi vi jo ikke endnu har den fulde demokratiske ret til også at bestemme vores egen udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Argumenterne i de to parlamenter var klare: En krig mod Irak ville være at straffe civilbefolkningen for en diktators ugerninger; den ville splitte hele det internationale samfund; den ville skabe et ragnarok og føde terrorister i hver en kælder, hvor der ikke før havde været terrorister, og i hele regionen ville den skabe nye fjendebilleder og nye blodige kulturelle, religiøse og økonomiske konflikter, som også ville påvirke hele den globale stabilitet.

I dag ved vi, at alle disse argumenter og advarsler var rigtige. Danmark har ved at følge den amerikanske enegang som en anden dr. Frankenstein været med til at skabe sit eget monster, som man nu skal bruge dage og uger og midler til at bekæmpe. Man gør sig til talsmand for, at nu er alle de, der var imod krigen, ikke med på at bekæmpe det monster, man selv har skabt, og det synes jeg er en meget irriterende argumentation. Det er næsten den samme argumentation, som vi hører fra George Bush: Hvis I ikke er med os, er I imod os, og de, der ikke støtter krigen, støtter Saddam Hussein. Jeg synes, det er et argument, man helt burde udelade i denne debat.

Jeg har svært ved at forstå, hvorfor man ikke fra dansk side erklærer, at krigen var en fejl, og erklærer, at man ikke vil være med til at besætte

Irak i koalitionen af såkaldt villige. Derudfra kunne man fra dansk side selvfølgelig tilbyde al den hjælp af civil, humanitær, økonomisk og social karakter, som er nødvendig for at prøve at komme ud af moradset i Irak.

Men det, der undrer mig allermost, er altså det demokratiske problem, at man både anno 2003 og i dag, anno 2006, kan godtage, at Danmark går i krig på et så spinkelt grundlag. I et retssamfund rejses der sigtelse for selv en lille forseelse, og der kræves undersøgelser og beviser og domstole, men her kan man gå ind i en krig, som man ved vil koste titusindvis, måske hundredtusindvis af menneskeliv, på et direkte forkert grundlag og med et meget spinkelt flertal i ryggen, og det spørgsmål synes jeg det danske Folketing og det danske folkestyre burde tage op. Det kan ikke være rigtigt, at hverken en krig eller en fortsættelse af besættelsen af Irak skal bygges på et så spinkelt demokratisk grundlag. Der burde være en mindretalsbeskyttelse eller noget andet, så en så fatal fejl ikke gentages.

Argumenterne her i dag er vel egentlig gået på, at på den ene side bruger flertallet jungleloven og den stærkes ret – den stærke har altid ret – mens mindretallet på den anden side prøver at argumentere ud fra saglige, demokratiske og humanitære synspunkter, og det er jo en debat, der ikke fører nogen vegne. Hvis man går ind for den stærkes ret, hvis man går ind for jungleloven, er en egentlig debat i Folketinget vel ikke mulig, for så taler man ud fra helt forskellige grundlag, og så kommer man ikke videre i denne sag.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt takke for en omhyggelig debat, men før jeg kommer med de afrundende bemærkninger, vil jeg godt anfægte hr. Hoydal, der fortæller, at Folketinget sagde ja på et forkert grundlag, for det er jo simpelt hen ikke sandt.

Hvis hr. Hoydal havde ulejlighet sig med at se beslutningsforslaget, havde han kunnet se, at det er det manglende samarbejde med FN, som anføres i de 13 punkter, der er begrundelsen for, at der blev sagt ja i marts 2003. Der er endnu ikke nogen, der har påstået, at Irak op til marts 2003 samarbejdede med FN på et tilfredsstillende grundlag, så det er simpelt hen ikke rigtigt. Men i øvrigt er det jo ikke emnet i dag. Emnet i dag er, om vi vil imødekomme FN's opfordring til at være med til at stabilisere og sikre Irak i 2006, og jeg er meget glad for, at et meget bredt

flertal fortsat ønsker at imødekomme FN's ønske.

Kl. 14.50

Jeg er godt klar over, at nogle af dem, der er med i flertallet i dag, siger, at det kun er frem til den 1. juli. Det skal jeg vende tilbage til, men i hvert fald er vi enige om at imødekomme FN's opfordring indtil den 1. juli. Vore 530 soldater, der siden juni 2003 efter opfordring fra FN og Irak har lavet et fremragende stykke arbejde, kan nu få at vide, at de også efter den 1. februar kan udføre det arbejde, FN og Irak beder dem om: stabilisere og sikre Iraks og det irakiske folks ret til at bestemme over sig selv og ikke blive underkastet diktatorer eller terrorister.

Jeg vil godt sige til hr. Holger K. Nielsen, at nu skal hr. Holger K. Nielsen i sin iver efter at være retorisk mester her i Folketinget – hvad han naturligvis er, jeg bøjer mig i støvet for ham – altså være meget varsom med sine ord. Jeg er faktisk temmelig ubehagelig tilpas ved, at hr. Holger K. Nielsen snakker om korsfarermentalitet og derved sætter korsfarerstemplet på de danske soldater dernede. De er jo ikke dernede som korsfarere, og ved at bruge ordet korsfarer bruger hr. Holger K. Nielsen lige præcis det ord, som Al-Qaeda ønsker at hæfte på de vestlige soldater, som er dernede efter opfordring fra Irak. Det er præcis det udtryk, som de bruger i deres propaganda, og som SF's ordfører altså bruger her fra Folketingets talerstol om de danske soldater, og jeg er nødt til at sige, at det kræver en undskyldning fra hr. Holger K. Nielsens side over for de danske soldater.

Jeg vil godt læse noget fra en bog, som udkommer i netop disse dage. Den hedder »Soldat for Danmark«, den drejer sig om oversergent Jakob Birger Hansen og er skrevet af Peter Ernstved Rasmussen, og den beskriver, hvad det vil sige at være soldat dernede. Det kan være, hr. Holger K. Nielsen skulle læse den senere.

På side 206 i bogen står der, at irakerne er glade – virkelig glade, virkelig begejstrede – fordi vi har hjulpet dem med at opbygge deres skoler, overdraget dem en tandklinik og givet dem en vandpumpe eller bare nogle fodbolde; de er glade, fordi de ikke længere behøver at frygte for kidnappinger og for, at hospitalet virker, fordi vi har givet hospitalsudstyr og penge til at bygge et nyt sengeafsnit.

Er det korsfarermentalitet? Er det ikke netop hjælp? Er det ikke præcis det, det irakiske folk ønsker? Er det ikke præcis det, FN har ønsket, vi skulle hjælpe med til? Og er det ikke præcis det,

vi styrker med beslutningsforslaget, som taler om øget indsats på det civile/militære område, øget indsats på det humanitære område og øget indsats på genopbygningsområdet? Det er bare et lille billede af den danske soldats virkelighed, og det har ikke meget med korstog at gøre.

Når man læser, hvad al-Zawahiri siger om situationen, som den er nu – fru Pia Christmas-Møller var lidt inde på det – siger han netop, at det er en sejr for terroristerne, at amerikanerne planlægger at trække soldater ud af Irak, og at det betyder, at USA er blevet besejret af muslimer. Det vil sige, at terroristerne hele tiden har opfattet os som korsfarere. Det er al-Zawahiris sprog, hr. Holger K. Nielsen anvender over for de danske soldater, som er dernede og hjælper med det praktiske arbejde, og jeg siger velkommen, som en anden politiker har sagt fra den talerstol.

Der vil i maj måned komme en analyse af, hvordan situationen ser ud på det tidspunkt. Så vil vi selvfølgelig drøfte situationen igen inden den 1. juli, og det er naturligvis mit håb, at alle – også S og R – vil gøre det med et åbent sind og se på den reelle situation i stedet for at binde sig til en teoretisk dato. Det handler jo, som fru Helle Thorning-Schmidt sagde så klogt i 2004, om at gøre arbejdet færdig og ikke gå i utide. Der skal være et fredeligt, stabilt og demokratisk Irak at forlade, sagde hun, og hun sagde også, at efter hendes mening skal vi markere langt kraftigere, at vi ikke forlader Irak, før der er et fredeligt, stabilt og demokratisk Irak at forlade. Og hun fortsatte: Jeg mener godt, at Mogens Lykketoft kunne sige, at det simpelt hen er uansvarligt at trække sig ud af Irak nu. Det var jeg enig med fru Helle Thorning-Schmidt i, og jeg er bare ked af, at hun enten ikke længere er enig med sig selv, eller at gruppen ikke er enig med fru Helle Thorning-Schmidt.

Det, vi skal drøfte i maj måned, er jo: Er vi virkelig på vej mod et fredeligt samfund i Irak, eller kan vi med en lille ekstra indsats fremme dette fredelige, demokratiske Irak, som fru Helle Thorning-Schmidt gerne ville have, og som vi også gerne vil have? Det synes jeg faktisk vi skal se på i stedet for at binde os til en teoretisk dato.

Kl. 14.55

Vi vil selvfølgelig tage stilling til: Hvad beder FN os om? Og hvad beder Irak – den nye irakiske regering er jo formentlig på plads på det tidspunkt – os om? Det er en regering, der er valgt på baggrund af frie valg og på baggrund af en ny forfatning, og jeg synes selvfølgelig, at vi i

stedet for at låse os fast skal lytte til den. Jeg vil til fulde respektere, hvis man siger: Selv om vi helst vil ud den 1. juli, er vi stadig åbne over for at tage stilling til situationen og se på, om arbejdet er udført tilfredsstillende, eller om vi skal blive lidt længere, hvis den irakiske regering og FN beder os om det.

Der er gode ting at sige om situationen. Jeg er godt klar over, at der sker forfærdelige ting, f.eks. blev en sydafrikansk ingeniør og en ingeniør fra Madagaskar dræbt i går, men undskyld mig – var den sydafrikanske ingeniør og ingeniøren fra Madagaskar, der blev dræbt i går i Bagdad, korsfarere? Jeg tror det ikke. Samtidig blev ti af disse ingeniørers irakiske sikkerhedsvagter for resten dræbt, og var disse ti irakere korsfarere? Nej, det var de nok ikke, vil jeg sige til hr. Holger K. Nielsen.

Hele verdenssamfundet er med i forsøget på at hjælpe. Vidt forskellige religiøse overbevisninger, vidt forskellige steder i verden og vidt forskellige kulturer er repræsenteret, og jeg synes, vi skylder at vurdere, om vi sammen med dem kan fremme et demokrati og et frit samfund. På trods af disse tilbageslag og på trods af mordene på irakere og andre, som hjælper til, især i 4-5 provinser ud af de 18, har der været holdt tre frie valg med meget stor valgdeltagelse, og ikke mindst i januar måned var det en meget, meget fornem demonstration, fordi Al-Qaeda jo havde lovet at skyde alle, der stemte. Alligevel stemte et flertal af Iraks befolkning, og det var et kolossalt udtryk for vilje til at sætte terroristerne stolen for døren.

Man har nu et stort antal frie dagblade, radio- og tv-stationer; det havde man ikke før. Der var opstillet 300 partier til valget; før var der ét. Der er sket en økonomisk fremgang, som illustreres af, at i 2002 havde man pr. capita 802 US-dollar, men i dag har man pr. capita 1.051 US-dollar; Den Internationale Monetære Fond venter, at den irakiske økonomi vil vokse med ca. 17 pct. i 2006; der er siden april 2003 skabt over 30.000 nye firmaer, de fleste af dem små og middelstore virksomheder i andre sektorer end oliesektoren, og det betyder så, at arbejdsløsheden nu er begyndt at falde fra et meget højt til et betydelig lavere niveau, nemlig mellem 27 og 40 pct. Den er stadig alt for høj, men den er dog stærkt faldende.

Alt dette betyder, at 73 pct. af befolkningen siger, at sammenlignet med situationen før den militære aktion er deres situation i dag enten meget bedre, noget bedre eller uændret, og 68

pct. af befolkningen siger i den samme meningsmåling, som Oxford Research International foretog i november 2005, at om et år vil situationen i Irak være noget eller meget bedre end i dag. Skal vi så ikke hjælpe dem med at gennemføre, at situationen bliver bedre end i dag, i stedet for at sende dem i armene på terroristerne eller baathisterne?

S og R siger, de gennem et helt år har prøvet at få fastlagt en exitstrategi. Jeg vil godt sige, at jeg har haft talrige møder med S og R, så det er jo ikke sandt – det er i hvert fald en fejlerindring – når de siger, at de ikke er blevet hørt. De er blevet hørt, og hvis man ser på de fem punkter, S og R sendte ud i begyndelsen af januar måned som deres plan for en exitstrategi, vil jeg bare sige, at de tre af punkterne jo er opfyldt i det beslutningsforslag, som S og R klogeligt nok vil stemme for, bl.a. fordi vi selvfølgelig har lyttet til dem.

Vi har øget indsatsen for administrative reformer og civilsamfundsopbygning, som S og R ønsker. Vi øger vores bidrag til EU's retsstatsprogram, og der skal holdes to kurser herom i Danmark inden for kort tid. Vi øger vores bidrag til træning af irakisk politi; der har hidtil været 6-9 mand, men nu kommer der 11, heriblandt højtstående, politifolk til Bagdad. Det er de tre ting, vi har gjort.

Det fjerde punkt, som vi ikke har kunnet efterkomme, er, at man ønsker 50 trænere til NATO's træningsmission. Der er bare ikke nogen, der ønsker 50 danske trænere til NATO's træningsmission, for det ville betyde, at vi stod for 25 pct. af træningen, og da der er 26 lande, der gerne vil deltage i træningen, kan ét land altså ikke dække 25 pct., for så kan de andre ikke være med. Men alligevel øger vi personantallet fra 16 til 21 ifølge beslutningsforslaget.

Kl. 15.00

Sidst, men ikke mindst: Jeg læste op, hvad der blev skrevet om, at det civile/militære samarbejde betyder noget for forbedringer af den konkrete hverdag ude på stedet, også med lokal arbejdskraft, og derfor øges med beslutningsforslaget antallet af personer, som skal beskæftige sig med det, fra 10 til 25.

Til hr. Morten Helveg Petersen: Jo, vi har sandelig lyttet, og vi har prøvet at udforme et forslag, som udtrykker vores bedste overbevisning, også fordi det er vores indtryk, at det også er S og R's overbevisning, at vi skal fortsætte ad den vej.

Exitstrategien skal gå på at sørge for mere og mere irakisering, så man, som fru Thorning-Schmidt sagde, kan efterlade et fredeligt og stabilt Irak. Man skal ikke efterlade et uroligt, borgerkrigshærget og anarkistisk Irak, man skal præcis efterlade det Irak, som fru Helle Thorning-Schmidt har efterlyst, og det går exitstrategien også ud på.

Hr. Morten Helveg Petersen mente, at når nu den tredje bataljon er på plads, kan vi godt rykke ud. Men som forsvarsministeren vil forklare om lidt, er den tredje bataljon faktisk ikke på plads, så man er ikke i stand til at rykke ud. Men hvis den kan komme på plads efter den 1. juli, forstår jeg, at hr. Morten Helveg Petersen vil være indstillet på at vente.

Til sidst vil jeg godt sige noget om det, der blev sagt om, at vores tålmodighed er ved at være opbrugt – jeg tror, det var hr. Per Kaalunds udtryk, at pr. 1. juli vil vores tålmodighed være opbrugt. Ja, man kan da godt være utålmodig over mennesker, men mennesker er jo nogle utaknemlige nogle, der ikke altid gør lige præcis det, man gerne vil, og på det tidspunkt, man gerne vil, så man kan ikke bare sige: Nu har jeg mistet tålmodigheden med jer, så nu kan Al-Qaeda eller baathisterne få lov til at få jer. Det minder mig lidt om Bert Brecht, som i fortvivlelse over Centralkomiteen sagde i 1953: Centralkomiteen er utilfreds med folket, opløser det og vælger et nyt. Men det kan man jo ikke. Det irakiske folk er jo også et folk, som har sine vanskeligheder og sine modstående interesser, der støder sammen.

Vi har støttet FN kraftigt i FN's rolle i den politiske proces, for FN ønsker ingen anden militær rolle end den, de har givet koalitionsstyrkerne mandat til. Vi har også støttet FN i hele indsatsen for et samlet irakisk folk, nu er der også mere aktiv deltagelse fra sunniternes side, end der har været før, men vi ønsker mere, og jeg er helt sikker, at også hr. Per Kaalund og hr. Morten Helveg Petersen ønsker, at vi får fremmet det, der hedder inklusionen, dvs. inddragelsen af sunnitter, så resultatet af det valg, der har været afholdt, bliver en regering, som samler og er repræsentativ.

Men det kræver tålmodighed. Det kræver faktisk tålmodighed at have demokrati. Diktatur handler kolossalt hurtigt og får kolossalt hurtigt skabt fred, men det er dødens fred, frygtens fred. Demokratiet er meget langsomme, så lad os nu ikke blive så utålmodige, at demokratiet bukker under på grund af vores utålmodighed.

Jeg vil opfordre til, at vi udviser tålmodighed og udviser forståelse for vanskelighederne. Vi skal drøfte spørgsmålet i maj, og så kan vi se på situationen igen, men i dag vil jeg takke for, at det brede flertal stadig respekterer FN's kalden og Iraks kalden og støtter de soldater, der er dernede – ikke som korsfarere, men som hjælpere.

(Kort bemærkning).

Høgni Hoydal (TF):

Nu vil jeg ikke gå ind i en længere diskussion om det rigtige og/eller forkerte i det forslag til folketingsbeslutning, der er blevet fremsat som grundlag for Irakkrigen, men jeg undrer mig bare over, at jeg ikke hører nogen form for refleksion eller selverkendelse fra udenrigsministeren og heller ikke fra regeringen, og derfor vil jeg stille et meget enkelt spørgsmål: Vil udenrigsministeren medgive, at der er gjort noget forkert fra den danske regerings side i dens støtte til Irakkrigen og det, der er sket efterfølgende? Er der noget, som ministeren vil indrømme er en fejl?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det ville jeg meget, meget gerne indrømme, hvis jeg kunne se, vi havde begået en fejl i forbindelse med udsendelsen af de 530 mand, vi har dernede. Der kan da være sket personfejl, men med hensyn til strategien, indsatsen og målsætningen kan jeg ikke rigtig se nogen fejl, og der gøres en fremragende indsats dernede.

Kl. 15.05

(Kort bemærkning).

Høgni Hoydal (TF):

Ja, det var jo et klart svar.

Jeg må understrege, at jeg har meget stor respekt – og det tror jeg alle har, også dem, der er imod krigen – for de danske soldaters indsats i Irak, og at jeg ikke finder det reelt, men faktisk meget utilstedeligt, hvis man prøver at sige, at de, der er imod Irakkrigen, er imod det, de danske soldater udretter i Irak, og nærmest siger, at det var de danske soldater, der traf beslutningen om at gå i krig. Det er det jo ikke. De er selvfølgelig udsendt til Irak af en regering med et spinkelt folketingsflertal bag sig, og de gør sikkert en fremragende indsats. Men udenrigsministeren kan da ikke mene, at man nu skal bruge soldaternes indsats som forsvar mod de bevisligt fejlagtige argumenter for at gå i krig.

Og så vil jeg lige tilføje, at det jo er underholdende og spændende at høre udenrigsministerens læggen vægt på, hvor lang tid tingene tager i et demokrati, og at man ikke bare kan miste tålmodigheden med folk osv. Var det ikke just det, man gjorde, da man fulgte trop med Bush og gik i krig uden at tænke over, hvor lang tid det ville tage, og hvad der skal til for at skabe et virkelig demokratisk samfund?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Ja, man mistede tålmodigheden, men det var ikke med folket. Det var jo med Saddam Hussein, og SF gav jo også i sit betækningsbidrag kraftigt udtryk for, at man var meget utålmodig med Saddam Hussein, som man ønskede bragt for en domstol. Det har man nu fået, men man er også utilfreds, for det skulle ikke være den domstol. Men det var altså det, SF ønskede.

Nu er det jo ikke krigsgrundlaget, der diskuteres her, men naturligvis er der da nogle af ting, amerikanerne sagde om krigsgrundlaget, som senere har vist sig ikke at være holdbare. Men jeg vil bare gøre hr. Hoydal opmærksom på, at det, vi dengang forelagde dette Folketing i beslutningsforslaget, gik på det manglende samarbejde med FN.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Den næste korte bemærkning er til hr. Holger K. Nielsen..? O.k., han venter til anden omgang. Så er den næste korte bemærkning til hr. Per Kaalund.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Tak for det.

Blot for at præcisere med hensyn til tålmodighed: Vi har stor tålmodighed, også i forbindelse med demokrati, og vi har ikke mistet tålmodigheden med demokratiet. Men vi har mistet tålmodigheden med regeringen, det er sådan set det, der ligger i vores bemærkninger, og det er derfor, vi har nævnt datoen den 1. juli 2006 som sidste frist.

Udenrigsministeren refererede til Berlingske Tidende fra den 12. januar angående nogle udtalelser af fru Helle Thorning-Schmidt, som ligger mere end et år tilbage. Jeg vil blot sige, at udenrigsministeren også godt kan citere det svar, samme fru Helle Thorning-Schmidt gav den 12. januar på spørgsmålet om at forlade Irak, før det

er blevet fredeligt, stabilt og demokratisk. Fru Helle Thorning-Schmidt svarede:

»Det hænger jo sammen med, at vi er nødt til at tage højde for den virkelighed, der eksisterer. Jeg er desværre efterhånden overbevist om, at koalitionsstyrkerne på trods af de danske soldaters indsats er begyndt at blive en del af problemet frem for en del af løsning ...«.

Det gik igen i min tale, og jeg lovede jo at stille et spørgsmål til udenrigsministeren. Men jeg får jo en anden omgang, og så kan jeg gøre det.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det har jeg ingen kommentarer til.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg forstår godt det svar, der blev givet her, og så vil jeg blot sige, at med hensyn til at gå terroristernes ærinde hørte vi den konservative ordfører, fru Pia Christmas-Møller, bruge stærke udtryk. Jeg vil referere til dem, og jeg vil gerne spørge udenrigsministeren, om udenrigsministeren og den danske regering mener, at Holland går terroristernes ærinde.

Jeg så til min skræk, da jeg den 12. januar læste fru Helle Thorning-Schmidts svar, at udenrigsministeren minsandten var citeret for at sige, at ligesom statsministeren har udenrigsministeren igen og igen understreget, at regeringens mål selvfølgelig også er at få de danske soldater hjem hurtigst muligt, men at det at fastsætte en dato og en deadline vil være at gå terroristernes ærinde. Jeg forstår, at hvis man overhovedet kan tænke på at trække sig tilbage fra Irak, er det i konservativ og i regeringens optik det samme som at gå terroristernes ærinde.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det vil jeg meget gerne forklare for hr. Kaalund, for det er meget centralt:

Jeg nævnte, hvad al-Zawahiri sagde, nemlig at den amerikanske plan om at trække soldater ud af Irak betyder, at USA er blevet besejret af muslimer, og at muslimer i zawahirisk forstand er terrorister, er Al-Qaeda.

Hvad vil der ske, hvis man efterlader Irak i en situation, hvor al-Zawahiri kan sige: Nu har vi fået alle dem, der i vore øjne ikke er muslimer, smidt ud, også sydafrikanerne, også dem fra Madagaskar, altså alle fremmede, alle, der ikke er irakere – nu er han ikke selv iraker, men det

generer ham altså ikke – og nu drejer det sig altså om at få den vestlige kultur ud? Så vil de begynde at destabilisere område efter område, fordi de vil kunne pege på, at det kan lade sig gøre at tilintetgøre resultatet af de frie valg, der er blevet holdt i Irak, gennem terror.

Kl. 15.10

Vi er der for at sikre, at den irakiske befolkning frit kan få lov at vælge sit samfund og ikke blive underlagt terrorister eller diktatorer.

Hollands regering har altså truffet sin beslutning, og det må den jo så selv om, men jeg skal jo ikke gøre som Holland. Jeg vil godt sige, at man jo principielt skal handle sådan, at ens egne handlinger også kan blive brugt af andre, og hvis alle andre handlede ved at gå ud, så ville man præcis efterlade det hele til dem, der for øjeblikket prøver at skabe maksimal uro for at forhindre demokratiet i at slå rod.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Det er jo sådan set en meget, meget skarp kritik, som udenrigsministeren kommer med, af lande, som vi ellers betragter som nærtstående allierede i alle mulige andre sammenhænge.

Altså, paradokset for os andre er jo, at Norge, Holland og stribevis af andre lande kan trække soldater ud i et væsentlig større antal end det danske kontingent på 530, og så bliver vi andre beskyldt for at gå terroristernes ærinde. Det er altså store ord, må jeg sige til udenrigsministeren, i forhold til den virkelighed, som er ude i den store verden i dag. Det ville jo være glædeligt, om den form for diskussion også kunne komme ind over kongerigets grænser og finde sted i salen her. Det synes jeg måske ikke helt at regeringen har lagt op til.

Det var egentlig ikke det, der var anledningen til mit spørgsmål. Jeg hører udenrigsministeren sige, at vi stræber efter et fredeligt Irak, det gør vi jo alle, og det er jo en god målsætning. Men hvad indebærer det? Hvornår har vi et fredeligt Irak? Er det udenrigsministerens opfattelse, at Danmark skal være i Irak, indtil der er et fredeligt Irak? Det kan jo i teorien være om – hvad ved jeg? – 25 år eller noget i den retning.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Hvornår tidspunktet er inde til at trække sig tilbage? Det må jo være efter en vurdering fra FN, fra Iraks regering, når den kan sige, at nu kan de

godt klare sig selv. Det er jo det, irakiseringen går ud på.

Det er jo også en irakisering, hr. Morten Helveg Petersen foreslår i sit indlæg her, også gerne efter 1. juli, og det er jo også det, vi imødekommer i vores beslutningsforslag.

Hvornår er irakiseringen så fuldbragt? Nu tror jeg altså ikke, den irakiske regering beder nogen om at blive i 25 år. Jeg tror, den irakiske regering så hurtigt som muligt, når den har fået stillet sikkerhedsstyrkerne, ca. 300.000 mand, op, og de er uddannet, vil sige: Så er vi på plads, nu kan vi klare det selv.

Men det er nu altså en vurdering, vi selv skal foretage her i Folketinget, om vi synes, det er fredeligt nok, om demokratiet har fået tilstrækkelig fredelige vilkår, og at de nu må klare sig selv. Det er en vurdering, vi skal foretage her i dette Ting ud fra en vurdering af situationen, ud fra en vurdering af opfordringen fra Irak, ud fra en vurdering af opfordringen fra FN.

Der kan man selvfølgelig have forskellige opfattelser, men der er jo ingen af dem, der er gået ud, der har sagt, at de har løst opgaven, at den er slut. De har bare mistet tålmodigheden, men jeg synes, at fordi andre mister tålmodigheden, behøver vi jo ikke miste tålmodigheden. Det er jo ikke Holland, der skal føre dansk udenrigspolitik i Danmark.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Det blev det sidste svar i denne omgang. Så kommer den næste korte bemærkning fra hr. Morten Helveg Petersen.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Udenrigsministeren må jo forstå, at vi andre leder efter, hvad der er den konkrete strategi, og de målsætninger, som er opstillet, er generelle – og også for generelle.

Altså, jeg ville kunne forstå det og kvittere for det, hvis udenrigsministeren i dag sagde, at det er en irakisk styrke på 280.000, der er målsætningen. Når de er uddannet, så kan vi påbegynde en tilbagetrækning. Men det er bare ikke det, jeg hører.

Det, jeg hører udenrigsministeren sige, er, at det skal være et fredeligt Irak, inden man kan begynde de her overvejelser, og det er jo altså mildest talt elastik i metermål, må jeg sige til udenrigsministeren.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er jo ikke så enkelt. Det er jo en samlet vurdering, der må finde sted. Det ville være forkert at tage et enkelt element ud. Det element kan jo godt være i orden, men så er der en kolossal masse, der ikke er i orden. Derfor må det være en samlet vurdering.

Det er jo også derfor, jeg siger til Folketinget, at i maj måned kommer vi med en ny vurdering. Der håber jeg så på, at vi i stedet for at låse os fast på alle mulige forudindtagne standpunkter, kan se på den analyse og den vurdering.

Som jeg plejer at sige, er det jo ikke datoen, der bestemmer virkeligheden, det er jo virkeligheden, der må bestemme datoen, og vi prøver altså målrettet og sejt at fremme den virkelighed, som betyder, at der også kan komme en dato. Det er jo en exitstrategi uden en dato.

Det, der skiller os, er jo, at jeg mener, det er teoretisk at have en dato, at det ikke er virkelighedsnært.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg må medgive, at regeringen har et argument, når det fremføres, at vi har et ansvar for situationen i Irak, og at vi derfor ikke bare kan gå. Det er helt oplagt, at vi har et ansvar for situationen og må overveje, hvordan vi hjælper irakerne ud af den.

Kl. 15.15

Mit spørgsmål til ministeren er: Har den danske regering på noget tidspunkt tænkt, at der var et alternativ til den nuværende linje med fosforbomber, med napalm, med overtrædelse af menneskerettigheder, med brud på krigens love og den ulykkelige udvikling, som Forsvarets Efterretningstjeneste beskriver for os? Har regeringen overvejet, om man måske skulle gå en anden vej, altså en anden proces, hvor man i stedet for at satse på det militære, som man gør nu, prøver at sætte gang i en freds- og forsoningsproces i Irak, lidt i stil med det, jeg var inde på i mit indlæg.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt sige til Frank Aaen, at jeg beklager, at jeg ikke fik kommenteret Enhedslistens fredsplan. Jeg synes, der er mange gode elementer i den. Der er bare det ved det, at den jo ikke har

nogen mulighed her på jorden, hvis ikke den også er omgærdet af sikkerhed. Hvis man satte den i gang med det samme, ville den jo ikke komme nogen vegne.

Jeg vil godt nævne et par af elementerne: Amnesti er meget rimeligt i den betydning, som hr. Frank Aaen nævnte, og det er man jo faktisk også i gang med. Det er kun dem, som har blod på hænderne, som man for øjeblikket siger ikke kan blive reintegreret.

Forsoningsprocessen synes jeg er et meget fornuftigt kapitel. Det er også det, vi prøver at fremme ved at sige, at sunnierne må med ind. Reform af militær, bl.a. af hensyn til menneskerettighederne, forståelsen af at have et demokratisk politi, en demokratisk hær, er jeg også enig med hr. Frank Aaen i.

Jeg er også enig med hr. Frank Aaen i, at man ønsker en stærkere muslimsk fredsbevarende tilstedeværelse. Det har jeg argumenteret for og arbejdet for længe og også drøftet med Den Arabiske Liga. Den Arabiske Liga er jo også begyndt at drøfte det, så det er også et fornuftigt synspunkt. Enhedslisten har, som jeg også vil støtte og være med til at fremme. Ligaen skal mødes her i begyndelsen af februar måned, og på et eller andet tidspunkt håber jeg, at vi også vil se muslimske fredsbevarende styrker i området. Jeg er helt enig i det punkt.

Vi tænker også på de ting, hr. Frank Aaen har med, men vi kommer ingen vegne, uden at vi også har sikkerhed omkring det.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det skal jeg takke for, og jeg tror, jeg vil prøve at komme lidt videre med det i anden runde. Hvis vi er enige om, at sådan en proces er nødvendig, så er det jo en god diskussion, om den proces kan komme i gang, så længe der foregår så massiv en militær aktion i Irak, som tilfældet er i øjeblikket.

At have demokrati i et land, der er besat – ministeren prøvede at sige, at det ikke er en besættelse, men det tror jeg de fleste irakere alligevel opfatter det som – hvor der er op mod 150.000, 200.000 fremmede tropper, er svært, og det er altså også meget svært at få gang i en freds- og demokratiudvikling. Skulle man ikke overveje lidt at starte forfra, hvad angår det med at skabe sikkerhed, og så samtidig få gang i forsoningsprocessen?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg tror altså, det er et både-og og ikke et enten-eller, for den irakiske regering beder jo også om, at vi bliver der for præcis at fremme de udviklingsstræk, som hr. Frank Aaen peger så fornuftigt på.

Det store flertal af irakere ønsker jo nu, at vi bliver der, fordi de præcis ikke vil have prisgivet de fremskridt, som er sket, og for at få forbedret vilkårene, hvor der ikke er fremskridt.

Derfor mener jeg faktisk, hr. Frank Aaens tanker er gode og de er inde i en både-og-sammenhæng. Som jeg også nævnte, arbejder vi jo med nogle af dem, og nogle af dem fremmes også i dag. Så det er et både-og. Det er ikke et enten-eller. Man kan ikke få hr. Frank Aaens tanker igen, uden at der er sikkerhed, men sikkerheden skal også føre til, at de forsoningstanker, hr. Frank Aaen er inde på, bliver realiseret.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til udenrigsministeren i denne omgang. Så går vi til anden omgang. Foreløbig er det tre ordførere, der har ønsket ordet. Vi skal lige have forsvarsministeren.

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg har nogle supplerende informationer til udenrigsministerens fremlæggelse, og de går på, at man jo kunne få det indtryk, at regeringen ikke lytter til ønsker fra oppositionen eller ikke ser på situationen i Irak og bare – hvad skal vi sige? – hovedløst forlænger tilstedeværelsen i Irak uden at skele til bidragssammensætningen. Til det vil jeg gerne sige, at vi både lytter, og at vi også ser på situationen i Irak.

Det er sådan, og det fremgår af beslutningsforslaget, at vi faktisk øger antallet af soldater, der er dedikeret til genopbygningsprocessen i Irak. Med antallet af soldater i den såkaldte støtte- og samtækningsenhed vil bataljonen i den sydlige del af Irak øges med ca. 35 soldater, således at den i alt vil omfatte omkring 45, altså knap 10 pct. af styrken i den sydlige del af Irak. Nogle af disse soldater vil arbejde i dedikerede sikrings- og eskorteenheder, nogle vil være i transportenheder. Muligheden for at bevæge sig sikkert omkring i området er af stor betydning for de enkelte projekters gennemførelse, og vi styrker herved mulighederne for dels at gennemføre bataljonens egne civilprojekter, dels ikke mindst også støtte projekter iværksat af Udenrigsministeriet.

Kl. 15.20

Jeg vil gerne sige, at i bataljonens område er der til dags dato lavet mellem 500 og 600 større eller mindre projekter, alle med det formål at gøre livet en lille smule lettere for de irakere, der befinder sig i den sydlige del, altså i vores ansvarsområde.

Jeg ser denne styrkelse af enheden som et tydeligt tegn på, at vi reelt opprioriterer denne del af forsvarrets indsats i Irak. Opprioriteringen er endvidere afspejlet ved, at vi har revideret retningslinjerne for soldaternes civile indsats, således at betydelig flere projekter kan godkendes lokalt enten af den danske styrkechef eller af Udenrigsministeriets styringsenhed i Basra. Hermed har vi jo gjort det endnu hurtigere og endnu nemmere at gennemføre genopbygningsprojekter i Irak.

Herudover er det også vigtigt, at vi får en stigende irakifisering af genopbygningsprocessen. Irakerne *skal* tage et ansvar for genopbygningen af deres land, for det er den eneste måde, hvorpå vi kan sikre, at projekterne er levedygtige, også efter at vi har forladt Irak.

I det daglige genopbygningsarbejde søger vi derfor i størst muligt omfang at inddrage lokale irakiske entreprenører. For Iraks udvikling er det langt bedre, at det er en irakisk ingeniør, der forestår et genopbygningsprojekt, end at det er danske soldater.

Uddannelsen af de irakiske sikkerhedsstyrker er et fokusområde for det danske militære bidrag til Irak. Indsatsen i forbindelse med uddannelse af de irakiske sikkerhedsstyrker er løbende blevet styrket siden vedtagelsen af beslutningsforslag nr. B 89 den 31. maj 2005.

Ni personer blev i juli 2005 udsendt til den britiske division i den sydlige Irak. De indgår i et fælles britisk og dansk uddannelsesteam, der forestår uddannelse af de højere stabe ved den irakiske hær i den sydlige del af Irak. Den danske bataljon forestår endvidere fortsat uddannelse og vejledning af den irakiske bataljon, der opererer i det danske ansvarsområde.

Briterne forestår uddannelsen og vejledningen af endnu en bataljon i Basraområdet, og de irakiske myndigheder planlægger endvidere at opstille en tredje irakisk bataljon i Basra-provinsen. Denne tredje bataljon planlægges uddannet af briterne med støtte fra den danske bataljon.

Det danske bidrag til NATO's træningsmission i Irak blev i efteråret 2005 styrket med yderligere 5 personer fra 16 til 21, hvilket er over 10 pct. af det samlede antal personer ved NATO's

træningsmission. Herudover støtter militærpolitiet ved den danske bataljon fortsat det danske politis indsats med at uddanne det irakiske politi, ligesom den danske bataljon i øvrigt bidrager med logistik og sikring.

Så der er altså også i det beslutningsforslag, vi behandler i dag, en øget ændring i fokusområderne og en ændring, som går i retning af en øget irakifisering, en øget fokus på genopbygningsdelen og samtidig en fastholdelse og en forøgelse af vores engagement med hensyn til at træne irakiske soldater og irakiske politifolk.

Nu har tallet 280.000 været nævnt flere gange i dag, men tallet er altså på den anden side af 300.000, og med den hastighed, hvormed man opbygger politi og en irakisk hær, vil man højst sandsynligt engang i 2007 nå et tal mellem 300.000 og 325.000.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til forsvarsministeren. Så går vi til anden runde, og den første, der har meldt sig, er hr. Per Kaalund.

Per Kaalund (S):

Vi har jo nu hørt en første omgang og mange synspunkter, og skal jeg konkludere på mit partis vegne, må det jo være, at regeringen simpelt hen ikke forholder sig konstruktivt til muligheden for en exitstrategi fra Irak, for så vidt angår de danske bidrag.

Vi har set, at mange lande, Holland er nævnt adskillige gange, har trukket sig ud, uden at det har ændret væsentligt på situationen, og det har selvfølgelig noget at gøre med størrelsen af de kontingenter, man stiller med. Der er, som det er nævnt i debatten, 150.000 udenlandske soldater i Irak i dag, og Danmark befinder sig med sine godt 500 soldater i den sydlige del af Irak, i Basraregionen, og der har man nu udført et godt og solidt stykke arbejde gennem snart 3 år. Meget prisværdigt, en flot indsats der!

Vi har den opfattelse, at nu er det tiden til at trække det danske bidrag tilbage, og regnestykket lyder, at når Danmark trækker sig, så vil der være ikke 150.000 soldater, men 149.500 soldater tilbage i Irak.

Kl. 15.25

Som vi ser det, må hovedkonklusionen være, at den danske regering, statsminister og udenrigsminister har deponeret deres stillingtagen i denne sag hos USA, og at man kun afventer et go. Så vi må jo afvente, hvad USA siger.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Den næste er hr. Holger K. Nielsen. Jeg gør opmærksom på, at taletiden er 3 minutter i anden omgang, hvilket den første ordfører holdt sig fint inden for. Det var ingen bebrejdelse, det var en faktuel oplysning.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg syntes, det ville være rimeligt at få lov til at kommentere det sådan set meget skarpe og efter min mening usaglige angreb, som kom fra ministeren før.

Når jeg talte om korsfarermentalitet, så var det jo en beskrivelse af den amerikanske regering, den højreorienterede klike, som i høj grad har taget magten i Pentagon, som styrer en stor del af den amerikanske udenrigspolitik, og hvis synspunkter på Irakkrigen i hvert fald var meget vigtige. Det er folk som Perle, Wolfowitz, Cheney, som helt klart har formuleret et ideologisk grundlag, hvorefter USA har ret til at gå ud i verden og med krig gennemtvunge amerikanske værdier over hele verden.

Det kalder jeg korsfarermentalitet, og det er ikke kun Al-Qaeda, der gør det. Det er anerkendt i den internationale diskussion om den politik, som i øjeblikket føres af de konservative høje i Washington.

Derfor er det fuldstændig utilladeligt, når ministeren vil have mig til at give undskyldninger til de danske soldater, som er nede i Irak, fordi jeg har kaldt dem for korsfarere, og jeg ved ikke hvad.

Jeg har talt om den amerikanske udenrigspolitik, som vi har tilsluttet os fra dansk side, og som vi derfor indgår i. Hvis nogen føler sig truffet, så skal det ikke være de danske soldater, men den danske udenrigsminister og den danske statsminister, som fuldstændig ukritisk har fulgt denne dødsensfarlige amerikanske udenrigspolitik op, som i øjeblikket kører.

Så giver ministeren en beskrivelse fra en bog, som jeg ikke har læst – jeg vil gerne læse den og glæder mig til det – af, hvad de danske soldater laver, og jeg kan forstå, at det er noget med nogle civile genopbygningsprojekter, noget med noget ingeniørarbejde osv.

Det er jo præcis der, hvor jeg synes det hele bliver uansvarligt fra det danske Folketings side. Det er jo den beskrivelse, man har forsøgt at give hele tiden, nemlig at det her var en eller anden civil indsats, vi skulle gøre for at hjælpe de civile irakere, uden at fortælle, at der er tale om krig.

Vi er i krig, og der er en speciel logik i den krig. Det var jo i høj grad derfor, man fik de problemer, som Annemette Hommel kom til at stå i, hvor der var uklarhed om Genèvekonventionen og der var uklarhed over, hvad der var rutinerne, hvor det helt åbenlyst har været sådan, at man fra forsvarlets ledelse ikke fuldt ud har været opmærksom på, at det her er krig, og at man derfor er nødt til at undervise meget, meget grundigt i Genèvekonventionen, i krigens love. Når man tænker på, hvordan man har behandlet Irak i det her Folketing, så er det meget præget af, at det her ikke er krig, det er sådan noget civil genopbygning. Men det er krig, og krig er beskidt.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):
Det blev så det sidste ord i anden omgang fra SF's ordfører, og vi går videre til hr. Frank Aaen i anden omgang, 3 minutter.

Frank Aaen (EL):

Jeg tager ordet for at takke ministeren for de trods alle de andre uenigheder i denne sag så dog positive bemærkninger om de ting, vi drog frem i debatten, om en freds- og forsoningsproces, og jeg synes faktisk, der lød flere gode takter i det, ministeren sagde, som jeg mener vi bør drøfte efterfølgende for at se, om det kan udvikles videre.

Der, hvor der er den største uenighed, er selvfølgelig, når udenrigsministeren siger, at det er en både-og-proces, dvs. både fred og forsoning og en fortsat voldsom krigsindsats. Jeg må sige, at det tror vi ikke på virker.

Kl. 15.30

Problemet er jo, at mange grupper skal inddrages i en freds- og forsoningsproces, både baathister, oprørere, nationalister og nogle af de religiøse grupper. Jeg tror ikke, terroristerne kan inddrages i sådan en proces, men alle de andre grupper, som er en del af oprøret mod besættelsen, skal jo inddrages i freds- og forsoningsprocessen.

Så længe der er en krig, som der er i øjeblikket, hvor det både er krig mellem disse forskellige grupper og den amerikanske besættelse og de irakiske sikkerhedsstyrker og oven i købet i et stigende omfang, som det sker, så er det jo vanskeligt at forestille sig, at man kan lave en freds- og forsoningsproces, hvor de selv samme grupper bliver inddraget, og hvor der er tillid til, at de kan tale sammen uden at slå hinanden ihjel.

Det er derfor, vi siger, at det første skridt til at få gang i sådan en freds- og forsoningsproces i virkeligheden er, at vi siger, at nu stopper vi med krigsindsatsen. Det kan være, vi så kan tænke i nogle andre baner for at sikre en form for fredsbevarende styrke i Irak, som alle parter har tillid til, i modsætning til de styrker, der er der i øjeblikket, og som det jo er klart, at ikke alle parter har tillid til, og at vi kan begynde på den vej og så få gang i en freds- og forsoningsproces. Jeg tror altså, det er nødvendigt og meget mere konstruktivt at tænke i den retning.

Mit afsluttende spørgsmål til udenrigsministeren skal bare være: Hvad kan vi gøre? Hvad vil regeringen gøre? Hvad kan vi i fællesskab gøre for at udvikle tanker i den retning, så vi også får et alternativ? Det er jo lidt korrekt, at hvis man kun siger, at tropperne skal ud, og ikke har andet svar, så har vi jo ikke givet nogen løsning på det morads, som vi har draget irakerne ind i.

Derfor skal vi selvfølgelig bruge energi på at udvikle alternativet, og det skal vi så åbenbart, hvad enten vi er tilhængere af det forslag, vi har til debat i dag, eller vi ikke er.

Vi vil selvfølgelig foreslå, at man lod være med at fortsætte den indsats, vi er en del af i øjeblikket, og fik gang i en anden, men vi vil under alle omstændigheder meget gerne være med til at drøfte, også med regeringen, hvordan vi kommer videre med at diskutere andre midler til fred og forsoning i Irak.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):
Så går vi til udenrigsministeren. Igen som oplysning: Udenrigsministeren har 10 minutters tale tid, så hvis der er nogle ordførere, der føler, de får for lidt, så må de i stedet satse på at blive ministre.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg skal ikke bruge de 10 minutter, jeg skal kun sige til hr. Frank Aaen, at jeg faktisk synes, det er godt, at vi kan få en konstruktiv debat.

Jeg mener stadig væk, det er både-og – men det behøver vi ikke trampe videre i – for jeg mener ikke, man kan komme videre med fredsprocessen, Zawahirityperne vil underminere den, og Zarqawityperne vil underminere den, uden at man også har sikkerhed og stabilitet omkring det demokrati og den forsoning, man skal lave.

Når der så bliver spurgt, hvad vi vil gøre for den forsoningsproces, som hr. Frank Aaen med fuld ret efterlyser, ja, så er vores strategi jo den at

medvirke i det civile samfund. F.eks. har ngo-huset i Basra, som vi er med til at lave, 250 ngo'er. Det vil sige, at der arbejdes på basis, der undervises i menneskerettighederne, menneskerettighedscenteret er med, demokratiopbygning er vi aktivt involveret i, politi- og retsmission er vi aktivt involveret i, så vi får opbygget et rets-samfund.

Så vi er inde i alle de civile elementer, der skal til, for at et samfunds borgere kan leve civiliseret med hinanden på demokratiske, retsstatsmæssige elementer. Det er disse elementer, der skal styrkes, og det er det, jeg håber på vi hele tiden får kræfter og fred til at få styrket.

Jeg vil takke hr. Frank Aaen for den konstruktive indstilling, han har haft til problematikken og til denne debat, og den synes jeg vi skal videreføre.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Helge Adam Møller): Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 64:

Forslag til folketingsbeslutning om udvidelse af det danske bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke ISAF i Afghanistan.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).
(Fremsat 12/1 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Troels Lund Poulsen (V):

Målet med dette beslutningsforslag, B 64, om den internationale sikringsstyrke i Afghanistan er at skabe stabilitet og sikkerhed for de kræfter, som er i gang med at genopbygge landet. Tale-

ban og Al-Qaedas greb om landet er heldigvis reduceret til enkelte lommer, og terrorgrupperne har i dag rigeligt at gøre med at undgå at blive taget til fange. Det er en meget positiv udvikling, som Afghanistan har gennemgået.

2005 var et skelsættende år for afghanerne. I september var der parlamentsvalg og regionale valg i Afghanistan. Mere end 6 millioner afghanere trodsede Talebans trusselsregime for at afgive deres stemme. Det er første gang i mere end 30 år, at de fik chancen for det. En hel generation af afghanere har kun kendt til krig og blodig undertrykkelse, men alligevel var de meget villige til at deltage i afstemningen.

Kl. 15.35

Et stort lyspunkt var det høje stemmetal til en række kvindelige kandidater. På forhånd var de afghanske kvinder sikret 25 pct. af pladserne, og den danske valgchef i Afghanistan, Peter Erben, var blandt de mange, som på forhånd udtrykte håb om, at de kunne vriste yderligere et par pladser fra mændene. For mange kvinder blev det en stor personlig succes, og der var mange kvinder, der kunne træde ind i parlamentet med en kolossal selvtillid.

Enkelte kommentatorer har med vanlig arrogance udtrykt skuffelse over stemmeprocenten, der kun lige sneg sig over de 50. Men jeg vil gerne her i dag minde om, at det afghanske valg fandt sted i et uvejsomt terræn, i en sønderlemmet nation, hvor man ved det første valg i mands minde var i stand til at fremvise en stemmeprocent, som jeg bestemt mener man kan være tilfreds med.

De politiske processer ligger nu helt og holdent i hænderne på afghanerne selv, men der er fortsat brug for en omfattende international støtteindsats. Det er baggrunden for, at vi i dag diskuterer beslutningsforslag nr. B 64 om udvidelsen af det danske bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke ISAF i Afghanistan med et bidrag til det sydlige Afghanistan i 2006.

Det danske bidrag har til formål at støtte den demokratisk valgte præsident Karzai med at skabe et demokratisk og stabilt Afghanistan, som ikke længere skal være underlagt Talebans middelaldermørke eller Al-Qaedas terrorbaser.

Venstre har længe ønsket et større engagement i Afghanistan og er derfor meget tilfreds med, at regeringen nu lægger op til at øge det samlede styrkebidrag i 2006 til at udgøre 360 personer. Bidraget til det sydlige Afghanistan vil i lighed med den øvrige danske indsats være fleksibelt sammensat og tilgodesee muligheden

for sammentænkning af den militære og civile indsats.

Danmark deltager på flere måder aktivt i den internationale indsats. Foruden Danmarks militærbidrag har regeringen afsat 670 mio. kr. til den civile genopbygning og humanitære indsats på finanslovene 2006-2009. Den langsigtede bistand bliver primært koncentreret om menneskerettigheder og genopbygning af de sociale sektorer, herunder uddannelse med særlig vægt på pigers og kvinders adgang til undervisning, udvikling af de fattigste landområder, etablering af demokratiske institutioner samt genetablering af de nationale administrative systemer i Afghanistan.

Den humanitære bistand omfatter bl.a. fremme af fødevarerikkerhed, minerydning samt hjælp til flygtninge og internt fordrevne. Alt i alt er der tale om en helstøbt indsats, som vi fra Venstres side bifalder, og derfor vil jeg meddele, at vi naturligvis støtter beslutningsforslag nr. B 64.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Igen hører vi sådan en fantastisk optimisme fra Venstres side om udviklingen i Afghanistan, og endnu en gang må jeg spørge, om Venstres ordfører overhovedet har læst den analyse, der er kommet fra FE, Forsvarets Efterretningstjeneste, om Afghanistan, som jo giver et langt, langt mere nuanceret billede end det, som Venstres ordfører giver udtryk for, et billede af meget store problemer, hvor der ikke er tale om, at der er sådan små terrorgrupper, der sådan gør lidt her og der, og som man meget nemt kan få kontrol med. Det giver et indtryk af, at der i det sydlige Afghanistan, hvor de nye danske styrker skal til, er en meget stor indflydelse fra Al-Qaeda, fra talebanfolk, fra lokale militsfolk, kriminelle bander, med andre ord et helt, helt andet billede, end det positive, som blev givet af hr. Troels Lund Poulsen.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Det var meget svært for mig at få fat i spørgsmålet, men hvis det bare var hr. Holger K. Nielsen, der igen ønskede at give SF's syn på verden, så er det noteret.

Jeg vil da gerne indrømme, at der selvfølgelig er nuancer i Afghanistan. Jeg sagde ikke, at det blev en nem indsats. Det bliver en vanskelig indsats, det sagde jeg også i min ordførertale.

Spørgsmålet gik hen over hovedet på mig, men jeg må opfatte det som en kommentar til ordførertalen.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

For god ordens skyld skal jeg sige, at korte bemærkninger ifølge forretningsordenen ikke behøver at indeholde et spørgsmål, og tilsvarende behøver ordføreren ikke at svare på dem, hvis han mener, der ikke var noget spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Tak, formand, det er en fornøjelse, at formanden har forstået forretningsordenen.

Der var faktisk et spørgsmål, nemlig om hr. Troels Lund Poulsen overhovedet har læst rapporten fra FE, som giver et helt andet billede, og i forlængelse af det, om det ikke gør noget indtryk på hr. Troels Lund Poulsen, når man i aftes i TV-avisen kunne se tidligere oberstløjtnant Poul Dahl sige, at han var meget bekymret for den uddannelse, som de danske soldater, der skal derned, har. Han siger, at der er tale om en langt, langt farligere mission end det, som man forsøger at give indtryk af fra regeringens side, og han betvivler, at de spejdere, man har tænkt sig skal af sted, effektivt nok vil være i stand til at varetage den her opgave.

Kl. 15.40

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Først og fremmest: Hvad angår FN-rapporten, så har jeg læst den, vil jeg sige til hr. Holger K. Nielsen. Det er jo helt korrekt, som jeg også sagde i mit første svar, at det er en vanskelig opgave, som forestår, men en af grundene til, at vi er med til at støtte det her beslutningsforslag, er jo netop nødvendigheden af, at vi kommer rundt i hele Afghanistan, at vi følger det, der er fastlagt for, hvordan Afghanistan på sigt bliver gjort til et samfund, som er stabilt, og hvor der bliver skabt demokratiske reformer og demokratiske muligheder i hele landet.

Så havde jeg også fornøjelsen af at se TV-avisen i går aftes, og jeg hørte også P 1 her til morgen. Det kan jeg selvfølgelig ikke vide om hr. Holger K. Nielsen gjorde. Men her var der jo et glimrende interview med den tidligere chef, der netop i går kom hjem fra vores styrker i Afghanistan, og som bestemt ikke delte den opfattelse, som hr. Poul Dahl gav udtryk for i går aftes i TV-avisen. Han var af den opfattelse, at de danske

soldater var rigeligt klædt på til den opgave, de stod over for.

Der er selvfølgelig mulighed for hr. Holger K. Nielsen for at gå ind i en dyb dialog om de danske soldaters uddannelse, for forsvarsministeren er jo til stede, men jeg vil sige, at med baggrund i det, som fremgik i morges af P 1, og også i forhold til det mandat, som vi giver her i Folketinget, så føler jeg mig tryk ved, at de danske soldater selvfølgelig har de redskaber og den uddannelse, der skal til. Jeg deler med andre ord ikke hr. Poul Dahls vurdering af situationen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det spørgsmål, jeg har, er, om Venstre har overvejet – i virkeligheden på samme måde som i diskussionen om Irak – det her med at kunne fremme en demokratisk proces i et land med en forstærket militærindsats. Er det så indlysende, at det er muligt? 20 års erfaring fra Afghanistan viser, at udenlandsk militær tilstedeværelse faktisk fremmer alt muligt andet.

Jeg vil også spørge, om den der måde at bekæmpe opiumsdyrkning på bedst varetages ved, at man brænder bøndernes marker af, eller om den fremmes ved, at man hjælper bønderne til at dyrke noget andet, de kan leve af, så de kan få et godt liv. For så vidt angår hele den overordnede strategi, har Venstre overvejet, om det er et galt spor, og om man skulle overveje noget helt andet?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Vi har jo mulighed for løbende at overveje de strategier, som finder anvendelse. Der er vist ikke nogen hemmelighed i, at hr. Frank Aaens strategier om, hvordan man løser konflikterne i verden, og Venstres opfattelse ligger meget, meget langt fra hinanden.

Under den sidste debat kunne man høre hr. Frank Aaens bud på, hvordan man løser konflikten i Irak. Det var vist at lave et såkaldt fredseminar uden for Irak, måtte jeg forstå. Det var det, som var løsningen på Irakkonflikten. Jeg forstod aldrig helt, hvorfor det så ikke var i Irak, man skulle holde det, men lad det være.

Til spørgsmålet om, hvorvidt en yderligere indsats i forhold til militær tilstedeværelse skulle udgøre et problem, må jeg sige til hr. Frank Aaen, at det mener jeg ikke det gør.

Nu skal vi jo huske på, at vi er der på opfordring af FN, og FN har bl.a. bedt NATO stå i

spidsen for ISAF, og det, som der er brug for nu, er, at vi udvider hele den indsats, der er i Afghanistan, netop for at sikre, at vi kommer rundt også i de uvejsomme dele af Afghanistan, hvor det ikke har været muligt at have en særlig stor militær tilstedeværelse. Det er nødvendigt, og jeg mener også, at historien, f.eks. på Balkan, har vist, at en stærk militær tilstedeværelse har været med til at forhindre udviklingen af krigen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Hvis der har været en overvejelse i partiet Venstre om, hvorvidt man skulle vælge en udviklingsstrategi frem for den militære, så kom det i hvert fald ikke særlig tydeligt frem i svaret her.

Det er jo et fundamentalt spørgsmål. Kan man forestille sig, at man med militær i et land som Afghanistan, der er så uvejsomt, og som er opdelt i, jeg ved ikke hvor mange klaner og stammer, som hver har deres egen lille milits, kan kontrollere landet? Altså, der har jo aldrig nogen sinde været en magt, der har kontrolleret hele Afghanistan. Der har været nogle, der har kontrolleret Kabul, men resten af Afghanistan har været delt op i mange forskellige magtcentre.

Kl. 15.45

Det er derfor, jeg vil sige, at man nok skal overveje meget dybt, om man ved at have sat et styre ind i Kabul og ved at sende soldater rundt i forskellige dale i Afghanistan overhovedet er i stand til at skabe noget som helst, der ligner en fornuftig udvikling, og om man ikke bare fremmer modstand og fortsat militær konfrontation.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jo, men jeg vil sige til hr. Frank Aaen, at Venstres bud ikke er et enten-eller, det er jo et både-og. Jeg ved, at hr. Frank Aaen er en meget aktiv lytter, og derfor ved jeg også, at hr. Frank Aaen lyttede til, hvad jeg sagde i min ordførertale, nemlig at der jo også er et klart udviklingsperspektiv i det. 670 mio. kr. bliver brugt til udvikling i Afghanistan. Det er jo netop også for at sikre, at alt ikke skal gå til militær. Der skal også være en økonomisk udvikling, som er med til at skabe baggrunden for demokrati, for fremskridt, for udvikling. Det er klart, at det hænger sammen.

Men det er altså også nødvendigt at nedkæmpe nogle af de grupper, som stadig væk vil forandre Afghanistan, men som ikke ønsker, at man skal gå i en demokratisk retning. Vi har en

forpligtelse til at støtte de mange, der nu er blevet fri, de kvinder, der har fået mulighed for at stemme, dem skal vi hjælpe til et ægte demokrati.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Vi går videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er Socialdemokraternes ordfører, hr. Per Kaalund.

Per Kaalund (S):

Danske militære styrker har i flere sammenhænge og omgange været indsat i Afghanistan, bl.a. vore specialstyrker. Den danske indsats er med rette blevet rost fra flere sider. Efter talebanstyrets fald forløber genopbygningen og den demokratiske udvikling positivt, selv om det må erkendes, at det er en meget vanskelig og tidkrævende proces.

Den internationale sikkerhedsstyrke ISAF, der er under ledelse af NATO og med et FN-mandat i ryggen, bistår den afghanske regering med opretholdelse af sikkerhed og stabilitet. For dem er målet, at den afghanske centrale regerings myndighed skal udstrækkes til hele Afghanistan.

Vi kan fra Socialdemokraternes side støtte, at indsatsen i det sydlige og østlige Afghanistan optrappes, styrkes. Ustabilitet i disse områder er en trussel mod genopbygnings- og demokratiseringsprocessen.

ISAF, stadig væk den af NATO ledede styrke, har p.t. 12.000 soldater og foreslås styrket med 6.000, hvoraf det er foreslået, at Danmark bidrager med 200 soldater. Det kan vi støtte fra Socialdemokraternes side. Det samlede danske bidrag i Afghanistan vil herefter udgøre 360 soldater. 290 af de danske soldater vil blive indsat i Helmandprovinsen og Kandaharprovinsen og vil indgå i en britisk kampgruppe. Samarbejdet mellem briterne og danskerne har jo i flere sammenhænge de senere år fungeret godt.

USA, der p.t. har 20.000 i deres mission i Afghanistan, agter at trække 4.000 tilbage.

Vi er opmærksomme på, at det sydlige Afghanistan er et farligt område, hvilket også fremgår af trusselsvurderingen, som siger:

»Truslen for angreb og terrorhandlinger fra oprørsstyrker vurderes høj i hele Afghanistan, idet antallet af angreb er størst i de sydlige og sydøstlige områder.«

Der er brug for et robust mandat, og der vil givet være behov for i et vist omfang at gå fra

det, vi kalder at opretholde sikkerhed, til det, vi kalder at skabe sikkerhed.

Om et par uger vil der blive afholdt en international konference om Afghanistan, som forventes at resultere i en ny aftale benævnt, i udkast i hvert fald, »Afghanistan Compact«. Den skal afløse Bonnaftalen fra 2001. Det er vores håb, at aftalen vil forpligte Afghanistan til at fortsætte demokratiseringsprocessen, samt at der vil blive sat fokus på alternativer til opiumsproduktion og den deraf følgende meget alvorlige kriminalitet, som jo som bekendt er et kæmpeproblem i Afghanistan og for dem, det i øvrigt berører uden for.

Samtidig må det internationale samfund fortsat støtte stabiliseringsprocessen politisk, militært og økonomisk.

Socialdemokraterne kan anbefale, at der gives samtykke. Det har hele tiden – i hvert fald i lang tid – været vores ønske, at vi styrkede indsatsen i Afghanistan. Så vi kan støtte det.

Kl. 15.50

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg må sige, at jeg er lidt undrende over for den socialdemokratiske melding her, når jeg tænker på den melding, man havde til irakaktionen, hvor man jo sagde, at den militære besættelse er blevet en del af problemet i stedet for en del af løsningen.

Vil hr. Per Kaalund ikke medgive mig, at den aktion, vi skal ud i nu i det sydlige Afghanistan, har meget større lighedspunkter med det, vi kender til fra Irak, end det, vi har kendt til fra Afghanistan indtil nu? Det er med andre ord en situation, der minder meget om Irak, med oprørsgrupper, med terrorgrupper, med en befolkning, hvor Taleban har langt, langt større indflydelse, end de har andre steder i Afghanistan, hvor opiumsproduktion skal bekæmpes – sådan som vi har forstået det – og hvor man skal sikre et alternativt grundlag for de lokale bønder. Kan man få det? Hvordan tror hr. Per Kaalund de lokale bønder vil reagere, hvis man går ud og fjerner deres eksistensgrundlag?

Det er med andre ord en langt, langt farligere opgave.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Vi har ikke på den måde sat lighedstegn mellem det, der for nærværende foregår i Irak, og det, som vi agter at foretage os i Afghanistan.

I Afghanistan ser vi det som en fortsættelse af den mission, hvor man starter i Kabulområdet, fjerner talebanstyret og til dels også rydder Al-Qaeda fra de områder. Der ser vi det som en fortsættelse geografisk ned mod de sydlige og østlige egne, Helmand- og Kandaharområdet, hvor vi ved – det fremgår jo også af trusselsvurderingerne – at der stadig væk er Al-Qaeda-celler, og der er træningslejre osv. Derfor mener vi, at det er en noget farligere opgave dernede, det erkender vi, men at det er en oprydningsopgave, således at man får udbredt de centrale afghanske myndigheders kontrol med de områder. Det er det, vi ser som missionen.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jo, men er hr. Per Kaalund klar over, at det vil kræve noget helt fundamentalt anderledes dernede end det, man har været i gang med omkring Kabul og andre steder i Afghanistan? Her vil man komme i mere direkte kamphandlinger, hvor det ikke vil dreje sig om fredsbevarelse, men om aktiv fredsskabelse med kamphandlinger imod paramilitære grupper, måske militære grupper, mod kriminelle bander, og hvor man samtidig jo ikke vil have den støtte fra lokalbefolkningen, som man har haft andre steder. Det er med andre ord noget, der i langt højere grad ligner situationen i Irak end den i resten af Afghanistan, og derfor er man nødt til at overveje det her ganske, ganske nøje, før man kaster sig ud i det.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Som jeg har forstået og læst det materiale, der har været tilgængeligt omkring det her – og det sagde jeg også i mit ordførerindlæg – er det her en mere farlig mission, end hvad vi har set tidligere. Vi føler os trods alt rimelig – efter omstændighederne – trygge, forstået på den måde, at det er en NATO-operation, der er tale om, der er et klart FN-mandat, og vi skal arbejde tæt sammen med englænderne, som vi i forskellige sammenhænge har haft et udmærket samarbejde med. Det er tanken, at danskerne skal være en del af en engelsk kampgruppe.

Jeg deler også den opfattelse, der blev givet udtryk for i radioens P 1 i morges af vores chef dernede, Blixenkrone-Møller, som giver udtryk for, at de folk, vi sender ud i disse missioner, har den fornødne uddannelse – de vurderes højt, hvad det angår – og at også udstyret er på plads.

Det er klart, at vi også har specialstyrkerne i ryggen, de har tidligere været dernede, og i givet fald må man jo vurdere, om de også i visse af opgaverne skal sættes ind. Det må der så finde en drøftelse sted af.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Vi går videre i ordførerrækken. Den næste er Dansk Folkepartis ordfører, hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 15.55

Hans Kristian Skibby (DF):

Med det fremlagte beslutningsforslag skal Folketinget tage stilling til, om danske militære styrker i den internationale sikkerhedsstyrke, ISAF, i Afghanistan skal styrkes med et bidrag på ca. 200 personer til i alt 360 personer.

Ønsket om flere udstationerede i Afghanistan skal ses i lyset af, at NATO i forbindelse med overdragelsen af ansvaret for ISAF-missionen i august 2003 udarbejdede en operationsplan, der i firetapers modulopbygning gradvis skulle udbygge den militære sikkerhedszone og dermed gøre operationsområdet, hvor sikkerhedsstyrkerne skal være, bedre i stand til at udføre deres opgave.

Dermed åbnes der nu op for, at også det sydlige område af Afghanistan via etape 3 skal under øget sikkerhedskontrol. Dansk Folkeparti anerkender vigtigheden af, at hele Afghanistan på sigt vil kunne komme under den afghanske centralregerings myndighed for herigennem at øge stabiliteten for civilbefolkningen og understøtte reformarbejdet i hele Afghanistan.

Dansk Folkeparti støtter således forslaget, men vil samtidig gerne holde regeringen fast på løbende at vurdere det danske bidrags sammensætning med henblik på at sikre en effektiv opgavevaretagelse. Jeg tænker her specielt på debatten omkring indsættelse af eventuelle sikkerhedsstyrker, jægerkorpset osv. Der skal det hele tiden være på baggrund af en konkret militærfaglig vurdering.

Det er vigtigt, at de danske soldater, som er på missioner i udlandet, til stadighed er udstyret med velbeskrevne opgaver og kender deres rettigheder og pligter. Ligeledes er det vigtigt at udstyre de udsendte med ordentligt og professionelt militært udstyr, så vi ikke igen skal opleve, at der eksempelvis mangler egnede pansrede køretøjer til de styrker, vi i forvejen har i Afghanistan.

Den her situation skulle dog være forbedret nu, men det er vigtigt, når folk kommer af sted, at vi også ad den vej sikrer, at udstyret er på plads, inden vi sender folk af sted. Det andet er den forkerte rækkefølge.

Med de kommentarer kan vi støtte forslaget.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Og den næste ordfører, er den konservative ordfører, fru Pia Christmas-Møller.

Pia Christmas-Møller (KF):

Det Konservative Folkeparti støtter forslaget om at øge det danske militære kontingent i Afghanistan. Der hersker ingen tvivl om, at udviklingen ikke mindst i den sydlige og østlige del af landet må vække bekymring. Terroristernes intensive forsøg på destabilisering af det gryende demokrati i det plagede land kræver et internationalt modsvar.

Og her kan også Danmark yde en indsats. Det er derfor positivt, at regeringen foreslår en udsendelse af yderligere 200 soldater, sådan at det samlede danske bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke i Afghanistan i løbet af i år vil komme op på i alt 360 personer.

Målet med en intensivering af indsatsen er naturligvis at styrke centralregeringens myndighed og autoritet med henblik på at øge Kabulstyrets mulighed for selv at kunne overtage en stadig større del af den samlede sikkerhedsopgave.

Den afghanske regering har selv nået betydelige fremskridt i opbygningen af en egentlig militær struktur og en operativ politistyrke, men der er fortsat behov for international hjælp til at varetage sikkerhedsopgaverne. Derfor er det afgørende, at appellen til det internationale samfund efterkommes.

Truslen mod stabiliserings- og genopbygningsprocessen kommer primært fra terror- og oprørsgrupper i landets østlige og sydlige del, hvor danske styrker ikke hidtil har været indsat. Der hersker derfor ingen tvivl om, at det er forbundet med en vis sikkerhedsrisiko at øge indsatsen i de urohærgede områder, hvor rester af talebangrupper og Al-Qaeda-enheder har optrædet deres aktiviteter, og det er det danske forsvars vurdering, at risikoen vil blive yderligere forøget, hvis danske styrker bliver indsat i kampen mod narkotikadyrkningen, der er en hovedkilde til finansiering af terror- og oprørsgrupperne. Det er dog heller ikke meningen, at

de skal involveres direkte i et opgør med narkotikakriminaliteten.

Det betyder, at karakteren af det danske militære bidrag kan ændre sig, sådan at der bliver mere fokus på at skabe sikkerhed frem for blot at opretholde den. Det kan føre til, at danske enheder kan blive involveret i kamphandlinger i en anden og større målestok, end det hidtil har været tilfældet for vores enheder i den internationale sikkerhedsstyrke.

Men for Det Konservative Folkeparti er det afgørende, at også Danmark yder sit bidrag til at skabe mere stabile forhold i Afghanistan. NATO har siden 2003 haft ansvaret for den internationale sikkerhedsstyrke, ISAF, og senest har den afghanske regering i sin henvendelse til FN's Sikkerhedsråd anmodet om, at styrkens indsats bliver udbredt til andre dele af Afghanistan.

Det danske militære bidrag bygger således på et FN-mandat senest gennem Sikkerhedsrådets resolution 1623 af 13. september 2005. Sikkerhedsrådet har samtidig bemyndiget den internationale styrke til at »anvende alle nødvendige midler« for at kunne udføre sin opgave. Foreløbig løber det nuværende FN-mandat frem til oktober i år.

KL 16.00

Det Konservative Folkeparti mener, at det er politisk naturligt, at også Danmark yder sit bidrag til en stabilisering af forholdene. Vi glæder os over, at der tegner sig et meget bredt flertal her i Folketinget bag ønsket om at øge det danske engagement i Afghanistan. Vi har allerede for længst sagt ja til FN's og den afghanske regerings anmodninger, og når der er konstateret et konkret behov for en yderligere indsats, er det i overensstemmelse med vores internationale forpligtelser at være positive over for en sådan anmodning.

Hvis man afstår fra at bekæmpe terrorismen og terroristerne der, hvor det er farligt, så har terroren vundet. Det kan vi selvfølgelig ikke acceptere.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Det er om en bemærkning, som jeg muligvis har misforstået, men lad mig lige prøve at få det præciseret: Jeg forstod den konservative ordfører sådan, at hun sagde, at de danske styrker ikke direkte skal involveres i at bekæmpe narkotikakriminalitet. Hvis det er rigtigt opfattet, så er det interessant, for man kan læse i dagbladet Information i dag, at det er et direkte pålæg, direk-

te en vigtig del af opgaven for de danske styrker, at man skal brænde opiumsvalmuemarker af.

Jeg vil da godt høre, om det er noget, den konservative ordfører er bedre orienteret om, end jeg er, og det synes jeg vi skal have afklaret her, enten ved et svar fra fru Pia Christmas-Møller eller i hvert fald fra forsvarsministeren – for det er jo meget interessant, om det er en del af opgaven. I givet fald: Hvad kan det få af konsekvenser, og hvad vil man gøre i stedet for?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det forholder sig sådan, at det ikke bliver en primær, direkte opgave for de danske styrker at deltage i bekæmpelse af opiumdyrkningen og narkokriminaliteten, men vores aktiviteter i den sydlige og østlige del af Afghanistan kan indirekte selvfølgelig undertiden blive kædet sammen med den slags aktiviteter. Men det er ikke en primær og direkte opgave, det kan højst blive indirekte, så det er altså en forkert oplysning, hr. Holger K. Nielsen har fra Information.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

O.k.: »indirekte«. Hvad skal det så betyde?

Men jeg kan forstå, at man ikke kan regne med, at det bliver en del af kommissoriet, en del af opgaven for de danske styrker, at de skal ud og brænde valmuemarker af i Afghanistan, og at den artikel, der er i Information i dag, bygger på fuldstændig forkerte forudsætninger. Det vil jeg høre fra den konservative ordfører, men jeg vil selvfølgelig også høre det fra forsvarsministeren, for det giver nok lidt mere autoritet i svaret. Men det er i hvert fald interessant, det her.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg bøjer mig helt for den opfattelse, at forsvarsministeren har større autoritet end mig, men jeg kan jo kun udtrykke, hvad jeg har af viden, og den viden, jeg har, indebærer altså, at de danske styrker ikke skal indsættes i frontlinjen, når det drejer sig om bekæmpelse af narkokriminalitet, og herunder opiumdyrkning. Det er ikke formålet. Formålet er, at de danske styrker skal indgå i ISAF, og det indebærer andre opgaver, og det kan forsvarsministeren selvfølgelig uddybe senere, når hr. Holger K. Nielsen anmoder om det, men det er altså sådan, det forholder sig efter min bedste overbevisning.

Formanden:

Der er vist ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger. Tak til fru Pia Christmas-Møller. Og så er det hr. Morten Helveg Petersen som ordfører.

Morten Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstre kan støtte beslutningsforslaget.

Forslaget forlænger mandatet for den danske deltagelse i NATO's mission i Afghanistan, ISAF, for 2006, og ud over forlængelsen udvides missionen for fra ca. 150 til omkring 350 soldater, ligesom fokus flyttes fra Kabul til det sydlige Afghanistan. Som tidligere nævnt af andre ordførere vil de danske soldater primært skulle indgå i britiskledede enheder i Helmand- og Kandaharprovinserne.

Det Radikale Venstre har støttet det militære engagement i Afghanistan hidtil, det hviler på et klart folkeretligt grundlag. Den demokratisk valgte regering i Kabul har behov for støtte til at skabe kontrol over alle dele af Afghanistan, og vi finder det også rigtigt at udbrede den afghanske centralregerings myndighed til andre dele af landet. Dertil kommer, at det virker, som om der i den afghanske befolkning er grundlæggende opbakning til tilstedeværelsen af udenlandske soldater.

Kl. 16.05

ISAF kan siges at være en prøvesten for NATO's evne og vilje til at agere på den globale scene. Og det er jo interessant, at ISAF på den måde bliver udtryk for et NATO, der fungerer som entreprenør for FN's Sikkerhedsråd også i tunge fredsoperationer.

Vi finder de bemærkninger og intentioner, der er i beslutningsforslaget omkring ikke mindst samtækningsperspektivet, interessante. Vi vil følge udviklingen af det nøje. Samtidig skal vi være meget nøgterne og åbne med hensyn til, at det, vi begiver os ind i her, er farefuldt, og at det er en kompleks og farlig sikkerhedssituation, hvad beslutningsforslaget også giver udtryk for. Det er farlige områder at operere i, og det skal vi være meget åbne og nøgterne omkring.

Dertil kommer, at der vil være behov for at følge operationen nøje. Der lægges også op til i beslutningsforslaget, at et dansk styrkebidrag tidligst vil blive udsendt, når NATO vurderer, at de nødvendige militære kapaciteter for ISAF's indsats er til stede i det sydlige Afghanistan. Så heri ligger, at der er mange ting, som vi skal føl-

ge løbende, men Det Radikale Venstre kan støtte beslutningsforslaget.

Endelige vil jeg sige, at vi i udvalgsbehandlingen også vil interessere os lidt for, hvordan man kan komme det nærmere med hensyn til, hvad der er af strategier for en tilbagetrækning, og hvad af der er succeskriterier på den lange bane, jævnfør den diskussion, vi har haft, og debatten, vi har haft tidligere på dagen om Irak.

Men vi kan støtte beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg må sige ligesom i min kommentar til Socialdemokraterne, at jeg synes, det er lidt mærkeligt, at Det Radikale Venstre nu er meget kraftigt imod irakmissionen, og så støtter den her mission, som efter vores vurdering har mange, mange paralleller til det, der er tilfældet i Irak. Der er sket en irakisering af den afghanske konflikt, og det er man nødt til at forholde sig til.

Men nu har hr. Morten Helveg Petersen flere gange i den tidligere debat henvist til Holland. I Holland er der jo en interessant debat om de her ting, hvor specielt Det Radikale Venstres søsterparti, D66, som sidder i den hollandske regering, nu er begyndt at vende sig imod Afghanistanmissionen ud fra det argument, at der her er meget mere tale om fredsskabelse, at der bliver meget mere tale om direkte kamphandlinger, at det bliver svært at sondre mellem det civile og det militære, og at man derfor er imod.

Gør det ikke noget indtryk på hr. Morten Helveg Petersen, at hans hollandske søsterparti i den grad har vendt sig imod den her aktion?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Jo, det gør indtryk. Og det er selvfølgelig også en diskussion, som vi følger meget nøje. Nu sidder vi så ikke i regering, som vores søsterparti i Holland gør, men det er så en anden diskussion.

Jeg forsøger sådan set også at sige i min ordførertale, at vi er opmærksomme på de her problemstillinger. Vi går ind i det her med åbne øjne vel vidende, at det er en farefuld mission, at det er en farefuld opgave. Så det korte svar på hr. Holger K. Nielsens spørgsmål er: Ja, vi er opmærksomme på det.

Formanden:

Tak til hr. Morten Helveg Petersen. Og så er det hr. Holger K. Nielsen som ordfører.

Holger K. Nielsen (SF):

Vi kan ikke støtte det her beslutningsforslag. Jeg må tilstå, at det er en meget hurtig behandling, det her skal have i Folketinget, i betragtning af hvor stor en beslutning det er.

Jeg tror, det er en meget større beslutning, end de fleste er bevidste om. Det vil få ganske, ganske store konsekvenser for det danske forsvar, dansk forsvarspolitik og den danske udenrigspolitik i Mellemøsten, at vi går ind i den her aktion.

Det har noget at gøre med det, som jeg tidligere har antydnet, nemlig at den operation, vi er i gang med nu, er noget helt, helt andet end det, som hidtil har været missionen i Afghanistan. Det bliver en mission, der minder meget om det, vi kender til i Irak – efter fleres vurdering i virkeligheden langt farligere, langt mere problematisk end det, vi har set i Irak – med en større fare for tab af danske soldater end det, vi hidtil har været vidne til. Derfor er det med meget stor alvor, at Folketinget skal behandle det her forslag.

Man kan selvfølgelig altid spørge, om man ikke skal gøre hvad som helst for at støtte en anmodning om at skabe stabilitet i et område. Det er jo en debat, vi har haft omkring Irak, og som vi selvfølgelig også skal have her. Men man er altså også nødt til at vurdere det i forhold til, hvad mulighederne er, og hvad man i øvrigt vil kunne gøre i det pågældende område, hvis man skal kunne levere en meningsfyldt indsats.

Kl. 16.10

Det, vi kommer ind i her, er en NATO-operation, hvor vi er en del af den britiske mission i NATO's mission i Afghanistan. Og af meget gode grunde har der også i Storbritannien været en stor debat om de her ting, og i øvrigt også en meget stor eftertænksomhed og tøven med hensyn til, hvor mange man skal sende af sted fra britisk side.

I går kunne man se, at den amerikanske ambassadør i NATO meget tydeligt advarede de britiske beslutningstagere om, at det her ikke er en søndagsskoleudflugt. Der vil blive tale om meget kraftige kamphandlinger. Man må være klar over, at der vil være tale om kamphandlinger i denne her aktion, og at man skal forberede sig på det. Det er jo derfor, at det er vanskeligt fuldstændig at sondre mellem den her NATO-aktion og den amerikanske Enduring Freedom-aktion, der har kørt indtil nu. I hvert fald i praksis vil det blive opfattet som værende meget det samme.

Det er her, vi har et af problemerne, og det er også noget af det, som vi skal have afklaret i udvalgsbehandlingen, nemlig de opgaver, de danske soldater skal ud i. Jeg kan forstå, at man ikke skal ud at brænde opiumsmarker af, men vi mangler jo en meget mere klar beskrivelse af, hvad der er forholdet mellem det civile arbejde, man skal i gang med, genopbygningsarbejdet, og de såkaldte militære operationer. Hvad er det for militære operationer, man konkret skal ud i?

Lad mig nævne et problem vedrørende de sproglige kvalifikationer, at man jo ikke har uddannet folk, der kan tale sproget pashtun, men at man er nødt til at have tolke med. Vi ved fra tidligere, hvilke problemer det har givet i Irak. Vi ved, hvilke problemer det har givet i Kandahar, hvor der har været en sag om nogle tolke og nogle torturanklager imod danske soldater. Derfor er vi altså nødt til at have meget større klarhed over, hvad det er for ting, vi kommer ud for. Hvad er det for kvalifikationer, de folk, vi sender ud, har? Er de velkvalificerede til den her opgave?

Som sagt: Vi er meget bekymrede for den her aktion. Vi er meget overbeviste om, at det kommer til at minde meget om Irak, og at man kommer i den samme situation, at den her militære udvidelse ikke skaber stabilitet og ro, men tværtimod det modsatte, så man står i en konfliktsituation mange år fremover, som man gør det i Irak nu.

Formanden:

Tak til hr. Holger K. Nielsen. Så er det hr. Frank Aaen som ordfører.

Frank Aaen (EL):

Vi kan heller ikke støtte det her beslutningsforslag. Det er vores opfattelse, at også i Afghanistan er der opstået den problemstilling, at det at være en del af en amerikansk ledet militær indsats gør, at man bliver meget kraftigt kompromitteret, uanset hvor gode intentioner man måtte have med sin indsats.

Man skal jo ikke tage fejl af, at USA har stået bag mange handlinger, som har skadet civilbefolkningen, og som har været med til at gøre USA's styrker meget upopulære i Afghanistan. Det er fejlbombninger af landsbyer, det er et utal af sager om tortur, som der er blevet afsløret i forskellige fængsler, og som selvfølgelig har gjort den afghanske befolkning rasende og utilfreds. Der har været eksempler, hvor man har forhånet oprørere ved at brænde lig af, selv om

det er i stærk modstrid med den tro, som de pågældende oprørere har.

Kl. 16.15

Derfor er vi bange for, at det, vi hermed bi-drager til, vil øge konflikten og modstanden og øge opbakningen til de mere rabiate kræfter i Afghanistan, og der er noget, der tyder på det i den udvikling, der sker lige nu, for der bliver jo ikke mindre, men mere oprør i Afghanistan i øjeblikket.

Derfor bør man meget nøje gennemtænke, om det her er en korrekt vej at gå, og det skal vi selvfølgelig også gøre, for, som andre ordførere har været inde på, er det her jo en ekstremt farlig mission, vi bliver sendt ud i, hvor englænderne, som kommer til at lede missionen her, taler om meget alvorlige tabstal for deres vedkommende; nogle mener de største tabstal for England siden Falklandskrigen. De er virkelig bekymret over det i England.

Der kan man jo godt sige, at den debat har vi ikke haft i Danmark. Hvor mange i den danske befolkning er i virkeligheden klar over, at Folketinget her i løbet af 8 dage vedtager at sende 200 danske soldater til et område, hvor der er meget, meget alvorlig fare for, at det ikke bare drejer sig om et tal på en, to eller tre, men at det er ret store tabstal, der kan komme på tale.

Jeg mener i virkeligheden, at hvis man endelig skal ud i sådan nogle missioner her, så kræver det en langt mere omfattende debat end det, at vi bare – i gåseøjne – udvider en allerede eksisterende indsats i Afghanistan, fordi det er en helt anden type indsats end den, vi hidtil har været med til, som foreslås med det her beslutningsforslag.

Så vi mener altså, at i stedet for at gå den her vej må mulighederne undersøges meget mere for at få en civil udvikling i Afghanistan, få nedtrappet den voldsspiral, der er i gang, muligvis få en indsættelse af nogle fredsbevarende styrker i dele af Afghanistan, f.eks. for at sørge for, at de værste elementer fra Taleban ikke uden videre bare sætter sig på det hele igen. Men jeg tror altså ikke, at det kan blive under ledelse af USA, jeg tror, man må tænke i nogle andre baner med nogle styrker fra andre lande, som på en anden måde kan vinde tillid hos befolkningen.

Så vi er altså helt klar over, at der er nogle problemer, der skal løses og tages hånd om. Der er meget, meget stor brug for udvikling af Afghanistan, der er et af verdens allerfattigste lande, men vi mener altså ikke, at den her måde er den rigtige måde at gøre det på.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil gerne takke for den brede støtte til beslutningsforslaget.

Som det er blevet sagt af dem, der er imod, men jo også af dem, der er for, så er situationen i Afghanistan ikke nem, og det er ikke nogen søndagsudflugt at tage ned mod syd. Problemet er jo bare, at hvis ingen tør tage mod syd, så overdrager man hele syd til talebanerne, hvorfra de så kan prøve at genvinde magten i hele landet.

Vi er jo glade for, at det nye afghanske parlament er blevet valgt ved fredelige valg i september sidste år, og det var en ikke kun teknisk og logistisk, men også demokratisk bedrift. Der var 5.000 kandidater, der stillede op individuelt, og der var ikke vælgerlister og et valgsystem, som man kunne bygge på. Dette parlament trådte så sammen for første gang i december, og det markerede afslutningen på den såkaldte Bonnaftale om demokratisering og genopbygning af Afghanistan efter Talebans fald.

Ikke den kommende weekend – der har vi jo barnedåb – men den efterfølgende weekend kommer præsident Karzai til Danmark, og derefter, om mandagen, tager vi så videre til London, hvor der skal være konference om det nye grundlag for Afghanistan og det internationale samfunds genopbygning af Afghanistan og støtte til demokratiet.

For processen mod demokrati er vanskelig, ny, og den er ikke irreversibel. Der er stærke kræfter, ideologiske kræfter og også krigsherrekræfter, som vil prøve at destabilisere det afghanske samfund og derfor også har brug for at afspore demokratiseringsprocessen. Derfor er det vigtigt, at demokratiet kan sprede sin autoritet ud over landet, så vi kan få stoppet krigsherrene og talebanerne, og derfor må det internationale samfund fortsat vise den afghanske befolkning sin støtte.

Der er jo spirende stabilitet, der er brug for meget stor genopbygning, og der er et spirende demokrati. Bl.a. har vi jo lagt meget vægt på, at kvinderne nu fik muligheder i det nye Afghanistan. Der er det sådan, som hr. Troels Lund Poulsen sagde, at 27 pct. af pladserne i parlamentet i dag er besat af kvinder, og jeg kan nævne, at der f.eks. er 145 kvinder i hæren, hvad der var utænkeligt under Talebanstyret.

Kl. 16.20

Vi finder, at det er rigtigt at understøtte denne proces, og den samlede danske indsats vil fortsat, ligesom fra starten, bestå af tre spor, det hu-

manitære, det genopbygningsmæssige og det militære, altså sikkerhedsmæssige.

Jeg kan nævne nogle eksempler på den humanitære bistand. Den går til fødevarer-sikkerhed, til støtte af flygtninge, til støtte af fordrevne og særlig sårbare grupper af kvinder og børn samt naturligvis til minerelaterede aktiviteter, som gør det muligt igen at bo i områderne.

Også genopbygningsbistanden skal jeg nævne nogle eksempler på: Der er enighed mellem Danmark og Afghanistan om at prioritere menneskerettigheder og demokratisering, genopbygning og reform af den offentlige sektor, uddannelse, forbedring af levevilkårene for landbefolkningen, nærområdeindsatsen for flygtninge og internt fordrevne samt humanitære indsatser for at nævne overskrifterne.

Den indsats vil vi jo gerne kunne sprede ud også til det sydlige Afghanistan, og det er ikke muligt, hvis talebanerne får lov at gøre, som de har lyst til.

Der skal ikke herske tvivl om – og det er vigtigt, at Folketinget ved det, men også at befolkningen ved det – at indsatsen i det sydlige Afghanistan er vanskeligere og mere kompleks end det, vi hidtil har været med i i nord og i vest. Vi bevæger os derned, hvor Al-Qaeda og Taleban fortsat opererer. Men som oberstløjtnanten jo også gav udtryk for i morges i radioens program 1, er Danmark og de danske tropper godt rustede til opgaven. Det er bl.a. derfor, NATO netop har ønsket en robust dansk indsats.

Så det er vigtigt at understrege, at udvidet militær støtte til stadig større dele af Afghanistan er en forudsætning for, at den afghanske regering med tiden som nævnt vil kunne overtage myndighedsudøvelsen i hele Afghanistan, og dermed også – for nu at adressere hr. Holger K. Nielsens synspunkter om valmuerne – at den afghanske regering og den afghanske hær kan sørge for at få ryddet valmuemarkerne og sørge for, at landbefolkningen, som dyrker valmuier, har et andet eksistensgrundlag. Dette eksistensgrundlag er det, man kan hjælpe med, de skal selv rydde valmuemarkerne.

Med bidraget vil Danmark fortsat have en væsentlig placering i bestræbelserne på at stabilisere og normalisere Afghanistan, og så er jeg da som sagt glad for, at det er et bredt flertal i Folketinget, der medvirker til at fortsætte denne proces for det moderne Afghanistan, som så mange vil prøve at forhindre bliver født.

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg vil gerne have lov at knytte nogle bemærkninger til udenrigsministerens afsluttende bemærkninger.

Først vil jeg sige til hr. Holger K. Nielsen, at afbrænding af opiumsmarker ikke er en opgave for danske soldater. Jeg har også sagt i NATO-sammenhæng, at det er en opgave for afghanske myndigheder i samarbejde med andre internationale organisationer, idet der, som hr. Holger K. Nielsen siger ganske korrekt, jo skal sættes noget andet i stedet for opium, hvis ikke man skal få civilbefolkningen imod sig, så det er jeg meget bevidst om.

En bemærkning til opgaverne, som de danske soldater i den sydlige provins skal løse:

Der vil være et dansk bidrag til det britiske PRT, altså det, der hedder Provincial Reconstruction Team, det vil være et element. Det er som led i regeringens samtækningsinitiativ, og det vil have fokus på gennemførelse af mindre civile indsatser i området.

Spejdereskadronen, som vil udgøre hovedbidraget i Kandaharprovinsen, vil indgå i en britisk kampgruppe. Spejdereskadronens primære opgave består i at tilvejebringe den nødvendige sikkerhed som en forudsætning for PRT's virke. Det samlede danske bidrag skal altså bane vejen for en styrket civil genopbygningsindsats i den sydlige del af Afghanistan.

Så har der også her i dag været en del tale om trusselsvurderingen, og der vil jeg gerne slå fast: Vi har på intet tidspunkt prøvet at skjule, at det er en farlig opgave, vi har påtaget os. Det er sådan, at der i Forsvarets Efterretningstjenestes trusselsvurdering står, at truslen fra angreb og terrorhandlinger fra oprørsstyrker og terrorgrupper er høj i hele Afghanistan, at truslen fra miner og ueksploderet ammunition kan variere fra område til område, fra det, der hedder lav, til høj, og at risikoen for, at oprørs- og terrorgrupper gennemfører indhentning mod styrkerne dernede, også er høj. Så vi er meget, meget bevidste om, at det er en farlig opgave, og at vi uddanner os bedst muligt.

Derfor vil jeg også godt knytte en kommentar til det, som hr. Holger K. Nielsen sagde, nemlig at der havde været en oberstløjtnant i fjernsynet i går, som stort set sagde, at intet fungerede og intet var på plads i forbindelse med udsendelsen af styrken til Afghanistan. Det kan jeg på det kraftigste afvise og tage afstand fra.

Det er således, at ingen af vores soldater har så lille en uddannelse som den, oberstløjtnanten

omtalte i går i fjernsynet, og det er sådan, at jeg har stor tiltro til, at de soldater, vi udsender, har den bedst mulige uddannelse til de meget farlige opgaver. Der er jo ikke nogen der har større interesse i at få den bedst mulige uddannelse end soldaterne og forsvaret selv, og det er der taget hånd om. Den kritik, som blev fremført i går i TV-avisen, vil også blive imødegået senere.

Kl. 16.25

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Så er det i hvert fald på plads, at danske tropper ikke direkte skal være med til at afbrænde valmuemarker. Men må jeg forstå det sådan, at alternativet er at sørge for, at det er de lokale myndigheder, der afbrænder de marker, og at der bliver alternative eksistensmuligheder for de pågældende bønder? Og hvilken sikkerhed har vi for det? Det sidste er vel noget, der først skal være på plads på længere sigt, og jeg har forstået, at det også er noget, der skal drøftes i London, og at det vil vare adskillige år, før der er et alternativt eksistensgrundlag.

Er regeringen ikke bange for, at man gennem denne aktion i hvert fald skaber forudsætninger for, at de lokale afghanske myndigheder går i gang med at undergrave eksistensgrundlaget for de lokale bønder, og at der så bliver øget modstand mod både den afghanske centralregering og de udenlandske tropper, fordi deres eksistensgrundlag simpelt hen bliver taget fra dem?

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Det, hr. Holger K. Nielsen nævner her, er netop udfordringen. Det er sådan, at der er en international konference om Afghanistan den 31. januar og 1. februar i år, og her vil man netop fokusere på det problem. Det er jo sådan, at der skal fokuseres på alternativer til opiumproduktionen, samtidig med at man er nødt til at tage opiumproduktionen alvorligt.

Man forventer vel også i Europa, hvor tusindvis af unge mennesker dør af opium produceret i Afghanistan, at der tages fat om problemet. Det kan gøres på flere måder, bl.a. ved at støtte de afghanske myndigheders muligheder for at udøve kontrol, samtidig med at der gøres en massiv international indsats. De bønder, som producerer opium, skal have noget andet at dyrke, så det ikke ender med, at de og deres familier er

(370)

Torsdag den 19. januar 2006 (B 64)

2953

ved at dø af sult, fordi man fjerner deres eksistensgrundlag.

Der er ingen tvivl om, at narkobaronerne ikke vil være tilfredse med situationen. De er også mennesker, der har penge, så derfor kan man godt forestille sig en vis modstand fra den gruppe. Men hvis man sørger for, at den enkelte bonde i området får noget andet at leve af, tror jeg sådan set, at den enkelte bonde er ligeglad med, om det er opium eller noget andet, han dyrker. Han ønsker bare at kunne opretholde livet for sig selv og sin familie.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Ja, det sidste er fuldstændig rigtigt, og jeg er også enig i, at vi skal gøre, hvad vi kan, for at undergrave grundlaget for den eksport af opium til Vesten, som jo i høj grad er årsag til, at narkoen flyder hos os; det er jeg fuldstændig med på. Men det er også derfor, det er utrolig vigtigt, at man tænker sig godt om i de operationer. Vi kan jo godt forestille os, at man farer frem på en sådan måde, at man i realiteternes verden får lokalbefolkningen mere imod sig, end man havde, da man startede.

Så vil jeg godt spørge i forlængelse af, hvad jeg tidligere har sagt: Hvad med de sprogkulturer, vores soldater har? Jeg kan forstå, at der ikke er nogen, der kan de lokale sprog, og jeg kan forstå, at man tager nogle tolke med, men er forsvarsministeren kendt med de problemer, der har været andre steder med brug af tolkene? Vi er nødt til at håndtere spørgsmålet på en sådan måde, at vi ikke kommer i den situation, vi har set i Irak og tidligere i Afghanistan.

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg er enig med hr. Holger K. Nielsen i, at udfordringen ligger i, at vi ikke får vendt de civile imod os, men at vi sammen får løst problemet, og det vil jeg være meget bevidst om i forbindelse med vores opgaveudførelse dernede.

Angående spørgsmålet om tolke kan jeg love hr. Holger K. Nielsen, at jeg har set og lært af, hvad der er sket andre steder. Det er sådan, at vi er meget bevidst om, at der skal bruges tolke, og vi har også set på tolkeuddannelsen. Men det er korrekt, at der er sprog i Afghanistan, som tales af mange, men som vi ikke umiddelbart mestrer, og derfor har vi også civile tolke. Jeg har selv besøgt Afghanistan flere gange og har mødt nogle af de civile tolke, vi har sendt ude. De føler sig

klædt på til opgaven, men det er ganske rigtigt et fokusområde for forsvaret.

Må jeg så knytte en lille bemærkning til hr. Frank Aaens indlæg. Jeg vil sige til hr. Frank Aaen, at den operation, vi diskuterer her, altså ISAF-operationen, ikke er en amerikansk ledet operation. Enduring Freedom, der også er en operation, som kører i Afghanistan, er amerikansk ledet, men ISAF – og det er den, vi behandler her i dag – er en NATO-ledet operation.

Kl. 16.30

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Ja, men det ændrer jo ikke ved, at den samlede militære indsats i Afghanistan er domineret af USA, også efter at det her er sket.

Men mit spørgsmål er et andet. Jeg vil spørge, hvilken kapacitet forsvaret har, hvis det nu skulle ske – hvad vi ikke håber – at man vedtager at sende i alt 360 soldater til Afghanistan efter uddannelsen. Kan forsvaret magte at have 360 højt kvalificerede soldater i Afghanistan, samtidig med at man eventuelt fortsætter med at have 530 soldater i Irak? Vil der være kapacitet til det? Det har jeg i hvert fald hørt mange udtrykke stor skepsis over for.

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Det er et relevant spørgsmål, hr. Frank Aaen stiller her.

Det er sådan, at i forbindelse med indgåelsen af forsvarsforliget af 10. juni 2004 har jeg forpligtet mig til, at vi under visse forudsætninger skal kunne stille med 2.000 mand ved udgangen af 2009, og det betyder, at vi i perioden fra den 1. januar 2005 frem til den 31. december 2009 gradvis udbygger antallet af kvalificeret personel, som kan udsendes. Det ligger i direkte forlængelse af det, jeg har committet mig til, og det betyder, at vi inden for rammerne af det kan udsende et yderligere bidrag til Afghanistan uden at gå på kompromis med uddannelseskvaliteten. Det vil stadig være inden for rammerne af § 35-midlerne, altså de 900 mio. kr., som er til rådighed for internationale operationer.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Sådan som jeg forstår det, forsvarsministeren siger, vil det til sommer være muligt for Danmark at have i alt 1.000 soldater udstationeret i henholdsvis Afghanistan og Irak uden at gå på

kompromis med kvaliteten af uddannelsen og kvaliteten af den styrke, vi har sendt af sted.

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg kan bare sige til hr. Frank Aaen, at det faktisk er sådan, at i øjeblikket har vi, så vidt jeg husker, i alt ca. 1.150 soldater udsendt, og det tal skal øges gradvis, så vi vil have mulighed for at have op til 360 soldater udsendt til Afghanistan, når og hvis Folketinget vedtager det, vi behandler her i dag.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 100: Forslag til lov om ændring af lov om hjemmевærnet. (Ændring af reglerne om uddannelse, udpegelse til distriktsudvalg m.v.).

Af forsvarsministeren (Søren Gade).
(Fremsat 9/12 2005).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Marion Pedersen (V):

Danmark er så heldig at have en engageret befolkning, hvor mange frivillige gerne vil hjælpe til, når det gælder forsvaret og beskyttelsen af samfundet. Det kan man se i redningsberedskabet og i hjemmевærnet, hvor mange frivillige aktivt deltager.

Med den ændring af loven, som vi i dag behandler, skabes der et klart og fremtidssikret grundlag for hjemmевærnets nye opgaver i Danmark. Lovforslaget skal altså være med til at sikre, at Danmark bliver bedre i stand til at imø-

degå fremtidens trusler mod det danske samfund.

Hjemmевærnets indsats skal centreres om at yde assistance til de øvrige aktører i totalforsvaret, nemlig det almindelige forsvar, politiet og redningsberedskabet. Hjemmевærnet vil således kunne være med til at skabe robusthed i det samlede beredskab; hjemmевærnet vil komme til at spille en rolle, både i fred og i krig, og det vil kunne hjælpe i tilfælde af særlige hændelser, herunder terror, ulykker og katastrofer.

Konkret præciserer lovforslaget, at hjemmевærnets militære uddannelse skal tilpasses totalforsvaret; at hjemmевærnet opdeles i en aktiv styrke og en reserve; at der skal ydes mindst 24 timers funktionsrelevant tjeneste for at kunne være i den aktive del; at hjemmевærnssoldaterne årligt skal aflægge skydeprøve for at få udleveret våben, og at hjemmевærnets indsatsstyrke oprettes med op til 600 mand pr. region. Alt sammen ting, som giver hjemmевærnet de kompetencer, den styrke og den troværdighed, som gør hjemmевærnet til en attraktiv partner for det danske totalforsvar.

Kl. 16.35

Hjemmевærnet bygger på frivillig deltagelse. De frivillige hjemmевærnssoldater får ingen løn for det arbejde, de udfører, selv om de faktisk ofte bruger en stor del af deres ferie og fritid på at bidrage til beskyttelsen af det danske samfund. Dette engagement for det danske samfunds sikkerhed og sammenhæng skal påskønnes i allerhøjeste grad, og derfor er det også vigtigt for Venstre at få slået klart fast, at der er behov for hjemmевærnets indsats og kompetencer, og at vi forventer, at hjemmевærnet inddrages aktivt som støtte for politiet, forsvaret og redningsberedskabet. Inddragelsen skal udmøntes både ved fælles uddannelse og øvelsesaktivitet og i den almindelige hjælp, som hjemmевærnet yder til samfundet.

Det giver dette lovforslag mulighed for, og derfor støtter Venstre, at det vedtages.

Per Kaalund (S):

Afslutningen af den kolde krig og Berlinmurens fald osv. ændrede jo på dramatisk vis trusselbilledet mod Danmark i en mere positiv retning, nemlig at der ikke længere var nogen egentlig trussel mod dansk territorium.

I den kolde krigs periode ydede hjemmевærnsfolkene en god og fin indsats, og det skylder det danske samfund dem megen tak for. Men det er klart, at de ændrede forudsætninger

har bevirket meget store omstillinger af det danske forsvar, senest med forsvarsforliget for 2005-2009. Hjemmeværnets fremtidige rolle og opgaver har været diskuteret siden afslutningen på den kolde krig, men først med det nye forsvarsforlig er der indgået aftale om den fremtidige indretning af hjemmeværnet.

Fra Socialdemokratiets side har vi lagt afgørende vægt på, at såfremt hjemmeværnet skulle bevares, var det nødvendigt med en reform. Hjemmeværnet har haft op til 60.000 medlemmer, og det har været tydeligt gennem flere år, at ikke alle har været lige aktive. Det er derfor helt i tråd med forsvarsforliget, at hjemmeværnet deles i en aktiv styrke og i en reserve. Med denne opdeling kan der stilles større krav til de aktive om uddannelse, øvelser m.v., og på samme måde kommer der en klar skillelinje mellem dem, der kan tildeles våben, og dem, der ikke kan.

Det har ligget i sagens natur, at hjemmeværnsfolk skulle gøre tjeneste i nærheden af bopæl eller arbejdssted. Denne regel ophæves nu, og med nutidens samfærdselsmuligheder og kommunikationsmuligheder anser vi det ikke for at være noget problem, at denne regel ophæves.

Med hensyn til reserven, der kommer til at omfatte omkring 31.000 medlemmer, vil de stadig kunne bevare tilknytning til hjemmeværnet uden at være i aktiv tjeneste, men de kan i givne situationer selvfølgelig udføre lettere opgaver.

Hjemmeværnets økonomi er beskåret fra ca. 700 mio. kr. til ca. 430 mio. kr. årligt i 2004-priser. Det skal ses i lyset af en vis integration af visse opgaver i forsvaret i øvrigt, men det har også været vigtigt at opretholde hjemmeværnet som selvstændig enhed med eget budget og egen identitet.

Hjemmeværnet bliver en del af totalforsvaret, og dets opgaver vil typisk være at yde assistance ved særlige hændelser, ulykker og katastrofer, også i forbindelse med terrorhandlinger. Hjemmeværnets indsats skal ses i sammenhæng med politiets, forsvarets og redningsberedskabets opgaver, og vi forventer, at man finder ud af fornuftige samarbejdsformer i givne situationer. Kommunalreformens gennemførelse medfører en ændring af hjemmeværnets distriktsopdeling, og den folkelige forankring, som er vigtig, sikres bl.a. ved, at kommunalbestyrelsesmed-

lemmer udpeges som medlemmer af distriktsudvalgene.

Praksis med opbevaring af ammunition i hjemmene blev ændret for nogle år siden, og denne praksis videreføres, så ingen hjemmeværnsfolk fremover opbevarer ammunition hjemme.

Socialdemokraterne kan støtte lovforslaget med forventning om, at hjemmeværnet går ind i en ny tid med relevante opgaver.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er et opklarende spørgsmål.

Nu er vi jo fundamentalt imod, at man skal opretholde en institution som hjemmeværnet. Men når der er flertal for at opretholde det og give det nye opgaver, vil jeg gerne spørge hr. Per Kaalund, om Socialdemokratiet er enig i, at hjemmeværnet også skal udføre politiopgaver – altså ikke kun optræde ved katastrofer og måske dirigere trafik, når nogle synes, det er godt, at de står ved et ungske og sådan noget, men også udføre almindelige politiopgaver som f.eks. spirituskontrol af bilister.

Kl. 16.40

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Altså, det ligger i oplægget her, at hjemmeværnet skal kunne støtte forskellige myndigheder, herunder politiet, i visse opgaver, men dermed ligger jo ikke, at de skal udføre egentlige politiopgaver. Man kan bistå politiet, f.eks. med nogle bevogtningsopgaver eller lignende.

Jeg forstår, at hr. Frank Aaen refererer til bl.a. det, der er fremme nu om de jyske politikredse, der har trukket noget på hjemmeværnet. Da jeg læste det, troede jeg umiddelbart, at det var fornuftigt, og at det var i forbindelse med fartkontrol, som jo er et meget stort problem her i landet, specielt i det jyske, hvor de kører meget stærkt. Men der tror jeg ikke, hjemmeværnets kapacitet vil række, der tror jeg næsten vi skulle sætte specialstyrkerne ind, hvis vi skulle have kontrol med hastigheden på de jyske veje.

Men bortset fra det skal det altså klart være under politiets myndighed, i givet fald de rekvirerer assistance, og det er politiet, der har myndighedsudøvelsen. Hjemmeværnsfolkene arbejder kun efter instruks fra politiet på stedet, og det bliver lettere opgaver.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg er lidt bekymret over, at Socialdemokratiet ikke har en lidt mere principiel holdning i den her sag. For vi har jo som stat udstyret politiet og militæret med den ret og mulighed, at de kan udøve vold over for andre, at de kan indgribe over for andre, og de er uddannet til eller bør i hvert fald være uddannet til at kende alle de regler, der skal overholdes, når man udøver en eller anden form for magt over for andre mennesker.

Men her er der jo tale om frivillige i en helt anden organisation, som inddrages i operationer sammen med dem, der har autoriteten og uddannelsen, hvor de helt givet vil kunne blive bragt i en vanskelig situation ude på en landevej i Jylland, hvor det også bliver korporligt, og hvor vi så altså lige pludselig har en hjemmeværnsmand, der ikke er uddannet til det, som skal finde ud af, hvordan han optræder i den situation. Hvor politiet jo har magtbeføjelsen og uddannelsen til at bruge sin magt, har vi altså her en hjemmeværnsmand, som ikke kan antages at have den uddannelse. Jeg synes, det er meget problematisk, at man begynder at uddelegere retten til at udøve magt over andre til folk uden for politi og militær.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg kan kun sige – og måske gentage – at det bliver efter instruks fra politiet, og jeg kan ikke forestille mig, at hjemmeværnsfolk vil komme ud for, havde jeg nær sagt, korporlighed af forskellig art. Men jeg har set hjemmeværnet fungere meget udmærket mange steder i forbindelse med trafikregulering, i forbindelse med store arrangementer, dyrskuer og fodboldkampe og indkøbscentre osv. Det synes jeg de gør ganske udmærket.

Så jeg tror nok, den instruks, der gives til hjemmeværnsfolkene, er tilstrækkelig til at sikre, at vi ikke kommer i konflikt med vores politilov og de myndigheder, der ligger hos politiet vedrørende deres udøvelse.

Formanden:

Tak til hr. Per Kaalund. Så er det hr. Bent Bøgsted som ordfører.

Bent Bøgsted (DF):

Da vores ordfører, hr. Hans Kristian Skibby, desværre var nødt til at tage af sted nu her, har jeg lovet at læse ordførertalen op.

Det fremsatte lovforslag er en logisk konsekvens af det nuværende forsvarsforlig fra 2005-2009 og det implementeringsgrundlag, der efterfølgende har været en udmøntning af forsvarsforliget.

Dansk Folkeparti ser positivt på, at hjemmeværnets overordnede struktur fremover opdeles i en aktiv styrke og en reservestyrke. Hermed bliver det efter vor opfattelse nemmere at stille skarpt på opgavevaretagelsen og dermed sikre, at hele tanken bag totalforsvaret bliver positivt udnyttet. Således har man med den ændrede struktur lagt op til skærpede krav til indholdet af den årlige tjeneste som frivillig i hjemmeværnet og ligeledes skærpede krav til den lovpligtige uddannelse.

Med lovforslagets vedtagelse sker der således en kvalitetssikring af hele den uddannelse, som de frivillige i hjemmeværnet gennemgår.

De foreslåede ændringer indebærer dels en udvidelse af den lovpligtige uddannelse så vel tidsmæssigt som indholdsmæssigt, dels et krav om, at 24-timers-tjenesten skal være funktionsrelateret.

Med hensyn til sikkerheden omkring udleverede våben skærpes proceduren, ved at de, der har fået udleveret våben, skal bestå en årlig færdighedsprøve i våbenbetjening samt en kontrolskydning.

Ligeledes tilrettelægges reglerne således, at et medlem fremover kan søge optagelse i hjemmeværnet alt efter ønske om eventuelt at være i specialiserede enheder, og dermed ophæves kravet om enten at anvende bopæl eller arbejdssted som krævet kriterium.

Kl. 16.45

I 2002 ændrede man de administrative sikkerhedsprocedurer vedrørende udlevering af ammunition, således at man ikke kan opbevare ammunition på bopælen. Denne praksis blev med den modificerede hjemmeværnslov indskrevet i selve formuleringen i hjemmeværnsloven.

Dansk Folkeparti har også med tilfredshed kunnet konstatere, at man med de foreslåede ændringer af hjemmeværnets distriktsudvalg får ajourført distriktsudvalgenes opbygning til den nye kommunestruktur.

Så alt i alt ser Dansk Folkeparti positivt på det fremsatte lovforslag, men vi forbeholder os retten til at foreslå enkelte detailreguleringer, så-

fremt det videre udvalgsarbejde giver anledning hertil, frem til forslagets endelige vedtagelse.

Allan Niebuhr (KF):

Også fra konservativ side skal der lyde stor ros og anerkendelse til det arbejde, som frivillige udfører i hjemmeværnet. Vi er meget tilfredse med, at der med det nye forsvarsforlig er foretaget en ændring i indsatsen, således at man laver en opdeling i en aktiv tjeneste og en passiv reservestyrke i hjemmeværnet. Dermed mener vi også, at der bliver mulighed for, at de ressourcer, der bruges på hjemmeværnet, bruges optimalt der, hvor de gør mest nytte, og det synes vi er en god ting.

Opdelingen sker jo også som følge af den ændring, der sker i hele forsvaret vedrørende mobiliseringsstyrker og arbejde på territorialområder, og hjemmeværnet indarbejdes nu til at indgå i totalforsvaret. Det er en fornuftig og god indsats, en god ting, at hjemmeværnet arbejder tæt sammen med det øvrige forsvar, med politi og beredskab i fredstid i forbindelse med både terrorhandlinger, uheld, ulykker og andre særlige omstændigheder.

Vi finder, at hjemmeværnets indsats er rigtig god, og vi finder også, at der i den nye ordning ligger en yderligere uddannelse af den aktive styrke med bl.a. årlige skydeøvelser, der viser, at man har færdigheden til at behandle de våben, som man nu er sat til at bruge i sit virke i hjemmeværnet. Også det finder vi rigtig godt.

Vi har ikke set de store problemer i, at politihjemmeværnet arbejder tæt sammen med politiet. Vi synes, det er en god øvelse at gøre i forbindelse med arbejdet med henblik på totalforsvaret og samarbejdet i en tilspidset situation.

Vi skal bare huske på, at når vi snakker arbejdsfordeling mellem politiet og politihjemmeværnet, er det sådan, at det sker efter en klar fordeling, således at det er politiet, der tager sig af de politimæssige opgaver, og at det er en assistance, politihjemmeværnet yder under kyndig ledelse og under ansvar af politienheden. Det er jo sådan, at politiet kan uddelegere en opgave, men de kan ikke uddelegere ansvaret. Det ligger stadig væk hos politiet. Det er selvfølgelig vigtigt, at man dér har en klar skelnen mellem, hvem der laver hvad, så vi ikke snakker om, at politihjemmeværnet indgår som en reservepolitistyrke. Det er ikke det, der er meningen med opgavefordelingen.

Sidst, men ikke mindst, må vi også huske på, at der ved at lave den fordeling jo altså gives

mulighed for, at politifolk kan bruges til andre og mere krævende og uopsættelige opgaver.

Vi støtter fuldt ud forslaget, som det foreligger, og vi er rigtig godt tilfredse med det forslag.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg synes, det er meget besynderligt, at et lov og orden-parti som Det Konservative Folkeparti her støtter, at man skal have frivillige politibetjente. Det må jeg sige undrer mig meget, men jeg havde et andet spørgsmål.

Det var om de her årlige skydeøvelser, hvor hjemmeværnet skal vise, at de er i stand til at kunne betjene våbnene og skyde. Hvem skal de skyde? Hvad er det, de øver sig på? Kan vi ikke bare få et eksempel på, hvad den her evne, de skal opretholde, skal bruges til?

Kl. 16.50

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Det var jo et humoristisk indlæg, men i hvert fald må vi konstatere, at hjemmeværnsfolk, som er i besiddelse af et våben, selvfølgelig også skal være i stand til at håndtere det våben, og det er derfor, det er på sin plads at have skydeøvelser. Det ville være fuldstændig uforsvarligt, hvis man forsynede dem med våben og ikke lod dem afprøve dem. At årligt afprøve dem synes vi er den helt rigtige måde at gøre tingene på.

Med hensyn til at være et lov og orden-parti: Vi er slet ikke så bange for, at politi og politihjemmeværn, som i øvrigt er uddannede under ledelse af politifolk, ikke skulle være i stand til at håndtere de opgaver og fordele dem imellem sig. Det er vi slet ikke spor i tvivl om, og som sagt er det meget vigtigt, at politiet har de ressourcer, der skal til, for at klare de opgaver, de skal klare.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det var ikke spor humoristisk. Jeg er enig i, at hvis de skal have våben, skal de også vide, hvordan de skal betjenes, men det, der er kernen i spørgsmålet, er: Hvorfor skal de have våben? Hvorfor skal vi opretholde hjemmeværnet i Danmark med våben? Hvad er det for en fjende, vi taler om? Hvad er det for en situation? Hvorfor skal vi have sådan et spejderkorps, der er udstyret med våben? Kan vi ikke få en forklaring på det?

Det er muligt, man kunne finde en forklaring i den kolde krigs tid, men hvorhenne er der nogen som helst forklaring på at have en frivillig militær styrke i dagens Danmark?

(Kort bemærkning):

Allan Niebuhr (KF):

Nej, jeg var udmærket klar over, at det ikke fra Enhedslistens side var ment som et humoristisk indlæg. Det var mere min opfattelse af indlægget, jeg betragtede som den humoristiske del.

Det er jo klart, at hjemmeforsvaret indgår i totalforsvaret, også i fredstid og også i forbindelse med eventuelle terrorhandlinger og lignende, og der er det selvfølgelig klart, at også der vil der være behov for, at hjemmeforsvarsfolk er forsynet med våben, når de har med den slags opgaver at gøre.

Det var ikke i forbindelse med trafikkontrol sammen med politiet. Der er man uden våben, men det er i særlige situationer, hvor man indgår i et totalforsvar.

(Kort bemærkning):

Holger K. Nielsen (SF):

Nu bliver det jo sådan lidt mere konkret. Nu kan jeg forstå, at man skal skyde terrorister. Er det rigtigt opfattet, at Det Konservative Folkeparti mener, det er hjemmeforsvarets opgave at skyde terrorister? Så vil jeg sige, at hvis det er det, som er terrorbekæmpelsen i det her land, så vil jeg bede til min Herre om, at der ikke kommer nogen terrorister.

Men det kan jeg jo desværre ikke være sikker på. Derfor er det da dybt bekymrende, hvis formanden for Folketingets Forsvarsudvalg, et medlem af et regeringsparti, mener, at grunden til at hjemmeforsvaret skal have våben, er, at man skal skyde terrorister.

(Kort bemærkning):

Allan Niebuhr (KF):

Jamen hvis hr. Holger K. Nielsen er utryg ved formanden for Forsvarsudvalgets holdning til den her sag, så kan jeg sige, at jeg da kan være lige så utryg ved, at et medlem af Forsvarsudvalget, der har været med til forhandlinger om hjemmeforsvarets indsats i forbindelse med totalforsvaret og de forventninger, man stiller dertil, ikke også er klar over, at det indgår på den måde.

Det er ikke sådan, at hjemmeforsvaret skal ud at skyde terrorister, men det er jo meningen, at hjemmeforsvaret under ledelse af politiet bl.a. skal

være med i bevogtningsopgaver og rekognosceringsopgaver i forbindelse med terrorindsatser. Så at man skal ud og jage terrorister, var ikke det, jeg sagde. Jeg siger bare, at de indgår i totalforsvaret, hvori også terrorindsats indgår.

(Kort bemærkning):

Holger K. Nielsen (SF):

Jo tak, men det, som debatten jo går på, er: Hvad skal man bruge de der geværer til? Vi er jo alle sammen enige om, at der kan være nogle fornuftige opgaver i forbindelse med det ikke-militære, men hvad skal man bruge de der våben til? Og jeg vil godt have et lidt mere konkret svar end noget med totalforsvar og alle de der ting, som man er blevet enige om. Hvem er det, hjemmeforsvarsfolkene skal skyde? Det var det, hr. Frank Aaen spurgte om, og det har vi da krav på at få et svar på.

(Kort bemærkning):

Allan Niebuhr (KF):

Jeg synes jo ikke, at det kan blive mere konkret, end at den sag vi behandler nu, jo netop drejer sig om hjemmeforsvarets omstilling til den nye struktur, hvori hjemmeforsvaret indgår i det kommende totalforsvar. Derfor er jeg nødt til at gentage det med totalforsvaret, som jo er en væsentlig del af det, som hjemmeforsvaret skal arbejde efter i situationerne, og derfor kan jeg kun sige, at hjemmeforsvaret er våbenbærende. Jeg ved godt, der er nogle, der har noget imod det, men hjemmeforsvaret er våbenbærende, og når man er våbenbærende, skal man selvfølgelig også kunne håndtere og bruge de våben, man har. Derfor øvelserne.

Formanden:

Tak til hr. Allan Niebuhr. Så er det hr. Morten Helveg Petersen som ordfører.

Morten Helveg Petersen (RV):

Lovforslaget er en konsekvens af forsvarsforliget og indebærer, at hjemmeforsvarets overordnede struktur opdeles i en aktiv styrke og i en reserve, og den opdeling betyder bl.a., at der stilles skærpede krav til indholdet af den årlige tjeneste, som frivillige, der ønsker at forblive medlem af den aktive styrke, skal gennemføre.

Kl. 16.55

Dertil kommer, at den lovpligtige uddannelse skærpes for frivillige i hjemmeforsvaret. Forslaget medfører også, at som konsekvens af kommunalreformen ændres reglerne om udpegelse af

medlemmer til distriktsudvalgene; der laves en ny distriktsinddeling, som bliver tilpasset den nye kommunestruktur.

Det Radikale Venstre har i mange år været meget kritiske over for hjemmeværnet. Det her indgår i det forsvarsforlig, som vi i øvrigt er utrolig glade for. Vi finder, jævnfør den kritik, der har lydt eksempelvis fra Rigsrevisionen omkring uddannelsens indhold, uddannelsens længde, dokumentation for afholdt uddannelse og den slags, at der har været grund til virkelig at stramme effektivt op, og der finder vi, at lovforslaget her er et skridt i den rigtige retning.

Samtidig vil jeg også gerne sige, at vi efter vores opfattelse ikke er færdige med at diskutere hele det område omkring totalforsvar. Vi ved jo, at der er aktører både inden for beredskabsarbejdet, inden for hjemmeværnet og inden for politiet, og de præcise grænser for, hvem der gør hvad, er, jævnfør artiklen i Ekstra Bladet i dag, mildest talt heller ikke altid afklaret, kan man få fornemmelsen af, og derfor er det også en ting, som vi kommer til at vende tilbage til løbende.

Men som sagt er vi rigtig glade for forsvarsforliget. Det her indgår i forsvarsforliget, og derfor støtter vi også lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Bare to spørgsmål. Jeg er godt klar over, at det ikke er, fordi hjertet banker varmt hos De Radikale for det her, men alligevel: Hvad er begrundelsen for, at vi skal have en bevæbnet frivillig styrke, og mener Det Radikale Venstre, at det er i orden, at hjemmeværnet begynder at lave politimæssige opgaver?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Med hensyn til den sidste del af spørgsmålet forstår jeg, at der også er flere nuancer i den sag, men det kan være, forsvarsministeren vil komme nærmere ind på det i sin besvarelse. Men pointen her er vel, at efter anmodning fra politiet kan hjemmeværnet indgå i løsning af opgaver.

Med hensyn til den første del af spørgsmålet vil jeg sige, at det er min opfattelse og mit indtryk, at i eksempelvis bevogtningsopgaver kan der være behov for at have den type kompetencer, om man vil, og der indgår det så i lovforslaget, at man i øvrigt skærper kravene til uddannelse, skærper kravene til dokumentation og

den slags, og det er jo fornuftige skridt i den rigtige retning.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det principielle er jeg ikke enig i, altså at man skal have frivillige bevæbnede styrker, der render rundt med våben. Jeg kan ikke se nogen som helst form for begrundelse for det.

Med hensyn til det med det politimæssige vil jeg gerne høre, om Det Radikale Venstre på baggrund af det, der nu er kommet frem, på en eller anden måde vil sikre sig, at der ikke sker et skred, sådan at et nogle gange hårdt presset politi begynder at overlade flere og flere opgaver til et hjemmeværn, der ikke er uddannet og heller ikke er bemyndiget til at udføre de opgaver, som politiet har. Vil Det Radikale Venstre sikre sig, at der ikke sker et skred her, sådan at politiet er politi, og at hjemmeværn – heldigvis – er noget helt andet?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Jamen vi finder det vigtigt, at det er Rigspolitichefen, der har det afgørende ord her, altså om Rigspolitichefen ønsker den form for assistance. Og hvis Rigspolitichefen måtte ønske det – det kan være i tilfælde af bevogtning, og der kan være noget trafikregulering, eller hvad ved jeg, der kan være alle håndte typer opgaver – er det Rigspolitichefen, der har og skal have det afgørende ord. Det er klart, at det er et princip, som vi virkelig vogter over og agter at være meget opmærksomme på, for selvfølgelig må det være udgangspunktet for det hele.

Formanden:

Tak til hr. Morten Helveg Petersen, og så er det hr. Holger K. Nielsen som ordfører.

Holger K. Nielsen (SF):

Det her er jo en del af forsvarsforliget, som vi ikke er med i, og jeg kan afsløre, at vi ikke kan støtte det her forslag. Jeg synes generelt, at det er noget rod med den måde, man håndterer hjemmeværnet på, også i forsvarsforliget.

Der er nogle gode intentioner om totalforsvar, om, at man ændrer hele måden at tænke forsvar på i forlængelse af det nye trusselsbillede. Det er sådan set noget, vi er helt enige i. Man er også godt klar over, at der ikke længere er en militær trussel imod Danmark som nation, som der var tidligere, og at sikkerhedspolitik og forsvarspo-

litik skal tænkes helt anderledes bredt. Derfor begrebet totalforsvar.

I den sammenhæng kommer hjemmeværnet lidt skævt ind, for hjemmeværnet er jo et barn af den kolde krig. Det var jo efter anden verdenskrig, at man startede opbygningen af det, og det er bygget op som en del af et frivilligt forsvar i forhold til en militær besættelse af Danmark. Det er den tænkning, hjemmeværnet er bygget op omkring, og det er jo det trusselsbillede, som ikke er der længere.

Kl. 17.00

Derfor kunne man jo godt efter min mening bruge de positive erfaringer, som også er i hjemmeværnet i forbindelse med civile opgaver, men så burde man tage konsekvensen af det og sige, at der ikke længere skal være tale om et bevæbnet frivilligt korps; der skal være tale om en udvidelse af beredskabskorpset eller en udvidelse af det civile beredskab, hvor man så siger, at de folk ikke skal have våben, fordi det ikke længere er en del af forsvaret i traditionel forstand, men en del af et beredskabsforsvar, som jo ligger som begreb for den nye måde at tænke forsvarspolitik på.

Men det har man ikke gjort. Jeg kan ikke sige noget om årsagerne, men der er jo en meget stor veneration, ved jeg, mange steder for hjemmeværnet, og derfor har det måske været svært at tage fat på det – men det kommer man til.

Når det er noget roderi, så bliver det jo yderligere et problem med den sag, vi så her for nylig, hvor de går ind i politiopgaver: Der er sket en forbrydelse et sted, og så står der en bevæbnet hjemmeværnsmand og agerer politimand. Jeg ved godt, at man siger, at det bare er et enkelt tilfælde, men man kan vel ikke udelukke, at tilsvarende tilfælde kommer op igen. Og det skyldes jo denne her sammenblanding, der er.

Når det er så svært at få en ordentlig diskussion af, hvordan man kan samtænke politiindsatsen med andre måder at bekæmpe terrorisme på og gå ind i det, hvis der kommer terrorhandlinger, så skyldes det jo i høj grad, at politiet og andre ikke vil have de her bevæbnede hjemmeværnsfolk løbende rundt. Det er de simpelt hen utrygge ved. Man er overbevist om, at hvis de løber rundt med geværer, vil det kunne gøre mere skade end gavn.

Derfor er man altså nødt til på et eller andet tidspunkt at få en anden diskussion om hjemmeværnets rolle. Jeg synes, de gør mange udmærkede ting i forbindelse med civile opgaver, at hjælpe til med f.eks. trafikregulering, og hvis

der sker katastrofer, kan de gå ind der, afgjort. Men det er bare ikke opgaver, hvor de har brug for våben; det kan jeg ikke se. Derfor er man nødt til at tænke hjemmeværn i sammenhæng med det civile beredskab frem for at tænke det i sammenhæng med det militære forsvar. Og det er hele fejlen ved den her konstruktion.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Nu skal vi selvfølgelig ikke have nogen historieudveksling, men jeg har ganske kort et spørgsmål til hr. Holger K. Nielsens bemærkning om, at hjemmeværnet skulle være et barn af den kolde krig. Det er rigtigt, at de havde rigtig mange opgaver under den kolde krig, men jeg mener egentlig, man skal en tak længere tilbage, for der var jo også tale om anden verdenskrig og hele modstandsbevægelsen og hele opbygningen med en kommitteret og et folkeligt islæt osv. Der kan hr. Holger K. Nielsen jo bare bekræfte, at sådan var det.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Ja, det er korrekt. Men den kolde krig startede så lige derefter, ikke? Men det er rigtigt, at det var anden verdenskrig og modstandsbevægelsen, aldrig mere 9. april, der var grundlaget for det. Det har jo været grundlaget for meget dansk forsvarstænkning igennem mange år. Men det er jo den tænkning, der ikke længere er relevant med det nye trusselsbillede, og derfor er vi nødt til at tænke anderledes.

Formanden:

Tak til hr. Holger K. Nielsen. Så er det hr. Frank Aaen som ordfører.

Frank Aaen (EL):

Det er helt korrekt, at hjemmeværnet stammer fra frihedsbevægelsen og anden verdenskrig og dengang også havde deltagelse af mange kommunister, men så blev det jo hurtigt koldt, og alle kommunisterne blev verfet ud, og siden da har hjemmeværnet ikke været særlig venstreorienteret.

De afgørende spørgsmål, vi står over for, er: Hvorfor skal vi have en bevæbnet frivillig styrke i dagens Danmark? Hvorfor skal der være civile, der hjemme i deres klædeskab stadig væk har våben stående hele året rundt? Hvad er begrundelsen for at have sådan en institution? Hvorfor skal de holde skydeøvelser?

Vi fik ikke noget svar på: Hvem er det, man skal øve sig i at skyde på? Det kan godt være, det lyder som et morsomt spørgsmål, men det er det jo ikke. Det er jo dybt alvorligt, at man har nogle mennesker i en frivillig organisation, som går og øver sig på, at de kan skyde på nogen, uden at vi ved, hvem det er, de eventuelt skal skyde på.

Vi fik at vide, at det var noget med at bekæmpe terror. Jeg har forstået, at politiet stærkt har frabet sig at have bevæbnede hjemmeforsvarsfolk rendende rundt i forbindelse med den slags opgaver. Og jeg vil da gerne have et klart svar fra ministeren på, at det under ingen omstændigheder kan komme på tale, at vi har bevæbnede hjemmeforsvarsfolk rendende rundt til at lave den slags politiopgaver, som bekæmpelse af terrorister og den slags er.

Kl. 17.05

Er der overhovedet en situation, vil jeg gerne spørge ministeren, hvor man kan forestille sig, at man vil bruge hjemmeforsvaret, hvor hjemmeforsvarsfolkene er bevæbnede? Kan det tænkes? Så vil jeg da gerne have det at vide. Så kan vi jo tage stilling til, om det er klogt.

Så tales der om civile opgaver. Det har vi bo- ret i tidligere. Nu var det selvfølgelig i forbindelse med en omlægning af hjemmeforsvaret, men tidligere har det jo vist sige, at den samlede tid, hjemmeforsvaret bruger på civile opgaver, er nogle få procent af den samlede arbejdstid, der ligger i hjemmeforsvaret. Jeg ved ikke, om det har ændret sig. Jeg tror det næppe.

Jeg er da helt med på, at det er godt at lave en organisation, hvor civile frivilligt kan organisere sig og deltage i forskellige beredskabsopgaver, altså komme ud og hjælpe, når der er brug for det. Jeg er meget tilhænger af, at man giver civilsamfundet mulighed for at organisere sig og udføre opgaver for fællesskabet, herunder også opgaver i forbindelse med brand og opgaver, når der sker en ulykke et eller andet sted. Men hvorfor skal det være klistret ind i noget militært? Man kunne da også rekruttere langt flere og langt bredere, hvis ikke det havde lidt for mange latterlige militære præg, og at det i stedet var en organisation, der ligesom Beredskabsforbundet går direkte ind i civile opgaver.

Det er jo 700 mio. kr., vi taler om. Sådan har jeg læst finansloven. Jeg kan se, at ministeren ry- ster på hovedet, men så kan vi få det rigtige tal senere. Det er jo mange penge, vi taler om, som vi bruger på den her organisation, hvor beredskabet i Danmark i almindelighed lider under, at

det ikke får penge nok. Vi har jo fået mange bre- ve om, at de har for lidt penge at gøre godt med.

Så har jeg bare lige til sidst et spørgsmål til forsvarsministeren: Er det rigtigt, at vi stadig væk har sådan en ordning, hvor den kommitte- rede for hjemmeforsvaret får samme aflønning og har samme form for begunstigelser fra samfun- det som Folketingets formand? Er den kommitte- rede for hjemmeforsvaret lige så fornem og bli- ver aflønnet i samme grad med fri bil til rådigh- ed og al den slags som Folketingets formand, som i øvrigt – undskyld, jeg ved ikke, om det er tilladt at sige det – får for meget? Det er i hvert fald helt vildt for meget, hvis det, jeg har hørt, er rigtigt.

Formanden:

Tak til hr. Frank Aaen. Og så er det forsvarsmini- steren.

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg vil starte med at sige tak for de generelt posi- tive indlæg til det lovforslag, vi behandler her. Jeg vil understrege, at lovforslaget i hovedtræk er en konsekvens af den nye aftale om forsvars- ordning 2005-2009. Det er en udmøntning af for- svarsforliget.

Som det fremgår af forsvarsforliget af 10. juni 2004, omfatter totalforsvaret udnyttelse af alle ressourcer for at opretholde et organiseret og funktionsdueligt samfund, at beskytte befolk- ningen samt samfundets værdier.

Som et led i regeringens ønske om at styrke totalforsvaret samles løsningen af en række af det statslige redningsberedskabs og forsvars- opgaver i en struktur, der sikrer synergieffekt og forenkling. Tilsvarende gælder for hjemmefor- svaret, der under bevarelse af dets identitet integre- res i forsvarsrets operative og støttende strukturer.

Hjemmeforsvaret fokuseres derfor mod total- forsaret på en lang række områder. Hjemme- varet skal fortsat støtte hæren, søvaret og flyvevåbnet og kan i fredstid efter anmodning løse lokale, regionale eller landsdækkende op- gaver i form af bistand til politiet, redningsbe- redskabet m.fl.

Hjemmeforsvarets medlemmer opdeles i en ak- tiv styrke og en reserve. Kravene til medlem- mernes lovpligtige uddannelse skærpes. Indhol- det fokuseres mod totalforsvaret. Der er bl.a. en udvidelse med uddannelse inden for brand og redning. Nye medlemmer optages og placeres i en funktion i hjemmeforsvarets aktive styrke og kan således tidligt overføres til hjemmeforsvarets

reserve efter at have gennemført den lovlige uddannelse.

Ca. 23.000 frivillige medlemmer indgår i den aktive styrke, og 31.000 medlemmer indgår i hjemmeværnets reserve pr. 1. januar 2006. For at fortsætte tjenesten i den aktive styrke er der krav om mindst 24 timers funktionsrelateret tjeneste årligt. Det er endvidere et krav, at den frivillige i den aktive styrke, som har fået udleveret våben, skal bestå en færdighedsprøve i våbenbetjening samt en kontrolskydning. Indførelsen af den årlige prøve er en forbedring af uddannelsesniveaue og en kvalitetssikring af de frivilliges skydefærdigheder. Ved overførsel til reserven afleveres våben og funktionsudrustning.

Kl. 17.10

Lovforslaget, vi behandler i dag, indebærer desuden, at kravet om at anvende bopæl eller arbejdssted som kriterium for, hvilken enhed et medlem kan søge optagelse i, ophæves. Herved fremmes hjemmeværnets fokusering på totalforsvaret, herunder rekruttering til specialiserede enheder.

Som en konsekvens af kommunalreformen foreslås reglerne om udpegning af kommunale medlemmer til hjemmeværnets distriktsudvalg ændret, idet der bl.a. laves en ny distriktsinddeling, som bliver tilpasset den nye kommunestruktur. Samtidig vurderes det formålstjenligt, at det fremover bliver kommunerne i de enkelte distriktsudvalgsområder, der indstiller medlemmer til hjemmeværnets distriktsudvalg.

Med hensyn til distriktsudvalgenes sammensætning foreslås det, at udvalgene som udgangspunkt fremover består af en formand og fire til ti medlemmer. Jeg skal nævne, at ændringerne vedrørende distriktsudvalgene først træder i kraft den 1. januar 2007 samtidig med kommunesammenlægningerne.

Så var der en lang række spørgsmål, bl.a. foranlediget af den artikel, der har været i Berlingske Tidende i dag, og de fokuserer meget på de opgaver, som politihjemmeværnet løser.

Jeg vil gerne sige indledningsvis, at politihjemmeværnet altså er sat i verden for at støtte politiet, at politihjemmeværnet bliver uddannet af bl.a. politifolk, og at politihjemmeværnskompagnerne oftest er under ledelse af en politimand, der er chef for de her politikompagner.

Vi har et politisk flertal, der så sent som i sommeren 2004 besluttede at fokusere hjemmeværnet mod totalforsvaret, altså at hjemmeværnet skal kunne yde relevant støtte til forsvaret,

redningsberedskabet og politiet. Ifølge lov om forsvarets formål, opgaver og organisation skal forsvaret, herunder også hjemmeværnet, også i dagligdagen og efter anmodning kunne yde bistand til bl.a. Told og Skat, redningsberedskabet og ikke mindst politiet. Politihjemmeværnet er, som jeg har nævnt, primært oprettet til støtte for politiet, og der er i dag ca. 6.000 frivillige i politihjemmeværnet.

I de konkrete eksempler, der er nævnt i medierne i dag, har hjemmeværnet efter anmodning fra de stedlige politimestre støttet politiet i opgaveløsningen, og der vil jeg gerne understrege, at det ikke er hjemmeværnsfolk, der udpeger, hvilke bilister der er blevet stoppet. Der er tale om, at hjemmeværnet har bistået politiet med den konkrete opgave efter anmodning fra politiet.

Det er også vigtigt at sige, at hjemmeværnet ikke bliver brugt i situationer, hvor der kan være en konfrontation med civile. Det er sådan, at indsættelser, der indebærer risiko for konfrontation mellem hjemmeværnets personel og befolkning, skal godkendes af Forsvarsministeriet. Jeg har ikke kendskab til, at det på noget tidspunkt har været lagt op til nogen som helst forsvarsminister. Hjemmeværnet består af civile mennesker i Danmark, som ønsker at gøre en indsats for kongeriget. Politihjemmeværnet skal støtte politiet, og det gør det efter anmodning fra politimestrene, og det er altså politimestrene, der afgør, hvornår de mener at have behov for støtte.

Det er vigtigt at sige, at når man kan fjerne nogle opgaver, som hjemmeværnet kan løse, så vil politiet jo få endnu mere tid til reelle politiopgaver.

Jeg vil gerne sige, at i forbindelse med fyrværkerikatastrofen i Seest var der langt over 1.000 hjemmeværnsfolk, som frivilligt var engageret i afspærringen af det store område, som var berørt af ulykken. Det er en indsats, som jeg ved også politiet har værdsat, fordi man ikke havde ressourcer til både at koncentrere sig om alle de andre opgaver og også afspærre området, hvilket jo var vigtigt, dels for at folk ikke bevægede sig derind og kom i fare, dels selvfølgelig også for at passe på seestborgernes ejendele, således at de ikke blev tyvstjålet i den forfærdelige situation, folk stod i.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er oplagt, at hjemmeværnet nogle gange løser opgaver, som er vigtige at få løst, jeg har al-

drig påstået andet. Det er bare en meget, meget stor organisation til 700 mio. kr. om året at have stående, når vi kigger på, hvor tit det er, at der løses vigtige civile opgaver.

Vi fik svar fra forsvarsministeren for nogle år siden, men vi kan jo stille det spørgsmål igen, hvor mange timer der rent faktisk udføres civilt arbejde. Så tror jeg, vi får sat det nogenlunde på plads.

Nu fik jeg ikke noget svar på det andet spørgsmål, jeg havde, som jeg synes er meget vigtigere: Hvad er det, hjemmehæren over sig på og skal skyde på i en given situation?

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Det er således, at i aftalen om forsvaret af 10. juni 2004 bliver hjemmehærens støttefunktioner inkorporeret i – hvad skal vi sige? – det traditionelle forsvar. Det betyder, at den bevilling på 700 mio. kr. gradvis er faldende til 430 mio. kr., idet der nu er et fællesskab mellem forsvaret og hjemmehæren.

Kl. 17.15

Med hensyn til den bevæbnede del er hjemmehæren jo en militær organisation. Ifølge lov om forsvarets formål skal hjemmehæren ligesom resten af forsvaret også i dagligdagen kunne yde støtte.

Så spørger hr. Frank Aaen om et helt konkret eksempel.

Der må jeg sige, at det er sådan, at hjemmehæren i en situation ville kunne støtte politiet, f.eks. hvis man nu kunne forestille sig en større terroraktion, hvor de 10.500 betjente, vi har i Danmark, kom under hårdt pres. I den konkrete situation kunne man bede hjemmehæren om f.eks. at bevogte et givent objekt eller et givent område, og hvis det sker, ja, så skal de hjemmehærnsfolk, som bliver bedt om at deltage i den bevogtning, jo også være uddannede til at bruge deres våben.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg tror nok, at vi bør tage det op til en nærmere diskussion, om vi forestiller os, at det er den måde, vi skal bekæmpe terror på i Danmark.

Jeg vil også sige, at det forsvar for, hvad politihjemmehæren må have af opgaver, tror jeg altså også trænger til en mere principiel diskussion, end jeg erindrer at Folketinget har haft.

Lad mig så bare sige til sidst: Det er korrekt, at beløbet til hjemmehæren falder fra 2005 til

2006 og videre frem, men det er immer væk sådan, at det beløb stadig væk har en størrelsesorden, så vi kunne fordoble bevillingen til det civile beredskab, hvis vi nedlagde hjemmehæren.

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Se, nu er jeg klar over, at hr. Frank Aaen aldrig har været tilhænger af hjemmehæren og ej heller er det i dag.

Men det er altså sådan, at hjemmehæren for mig at se er en meget stærk ressource, der består af frivillige, som ønsker at gøre en indsats. Nu målretter vi hjemmehærens opgaver mod det nye totalforsvar så at sige og mod det trusselsbillede, der er.

Det kan aldrig nogen sinde være et problem i det danske samfund, at der er mange frivillige. Der kan være nogle forkerte opgaver, men det er aldrig et problem, at der er mange frivillige, og hvis der er forkerte opgaver, så er det vores ret og pligt som politikere at sørge for, at de bliver målrettet mod det trusselsbillede, samfundet står over for, og det mener jeg helt klart at forsvarsforliget af 10. juni 2004 er udtryk for, og jeg mener, at det lovforslag, vi behandler i dag, er en udmøntning af det forlig, vi indgik den 10. juni 2004.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Forhandling om redegørelse nr. R 6:

Familie- og forbrugerministerens familiepoltiske redegørelse af 25/11 2005.

Af familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed).

(Redegørelsen anmeldt 25/11 2005. Redegørelsen givet 25/11 2005. Meddelelse om forhandling 25/11 2005).

Forhandling

Inger Støjberg (V):

Der var engang en statsminister, der i en nytårstale spurgte, om vi ikke bare kunne gøre det lidt bedre for den unge mor, som i den tidlige, mørke morgenstund cykler sit barn hen til daginstitutionen. Svaret er: Jo, det kan vi. Men svaret er også, at der skulle en anden regering til, og så blev det ikke bare lidt bedre, men meget bedre.

Vi skriver i dag familierpolitisk historie. Det er første gang, en regering har haft en så klar og samlet strategi for familierpolitikken, og det er i øvrigt også første gang nogen sinde, at en regering har givet en familierpolitisk redegørelse.

Der er iværksat en lang række tiltag, som giver frihed til den enkelte familie til at indrette sig, som den ønsker. Vi har indført 1 års fleksibel barselorlov og forbedret fædrenes mulighed for at tage barsel. I går havde vi jo første behandling af barselfonden, som ud over at være et kvantespring for ligestillingen også giver familierne større fleksibilitet til at indrette sig, som de ønsker. Vi har sikret kommunerne mulighed for at yde tilskud til familier, der selv passer deres børn; siden den 1. januar 2004 har forældrene frit kunnet vælge dagtilbud over kommunegrænserne; den maksimale forældrebetaling til pasning af børn under 3 år er blevet sænket fra 33 pct. til 25 pct.; og vi forhøjer fra år 2008 børnechecken med 2.000 kr. årligt for børn under 3 år.

Det er blot for at nævne nogle af de mange tiltag, der er iværksat for at gøre hverdagen lettere og mere fleksibel, og hverdagen er blevet lettere og mere fleksibel for familierne.

Kl. 17.20

I Venstre er vi meget optaget af, at alle børn har lige muligheder. Børn skal have lige adgang til de mange tilbud, der gives inden for daginstitutioner, uddannelse og fritidsaktiviteter. Men vi er godt klar over, at der er nogle børn, der af den ene eller af den anden grund skal have ekstra støtte. Derfor har vi og regeringen sat fokus på at hjælpe de børn og unge.

Det at sætte ind over for den negative sociale arv er ikke noget, man gør uden en fast og konkret strategi, og arbejdet skal i fremtiden bl.a. rettes mod tidlig indsats i dagtilbuddene. Forældreansvaret skal i fokus, øget ansvar for skolegangen – også for de udsatte børn.

Indsatsen for at bryde den negative sociale arv er et langt og sejt træk, men det er af afgørende betydning for den enkelte unge eller barnet, at det får mulighed for at bruge de menne-

skelige ressourcer, som de er udstyret med, for først når man får mulighed for at udvikle sig og bevise sit værd, kan man mærke, at man er noget værd. Det vil vi i Venstre være med til at fremelske.

Alt for mange børn oplever desværre, at deres mor og far skilles. Det er altid en smertelig oplevelse, men det er ikke en smerte, vi kan fragte børnene. Men reglerne kan og skal derimod indrettes på en måde, så der bliver sat mere fokus på børnenes situation. Det er derfor utrolig vigtigt, at regeringen har nedsat et udvalg, som skal se på nogle af reglerne om forældremyndighed og samvær. Anbefalingerne fra det udvalg bliver lagt frem her engang i foråret, så kan arbejdet med reformen gå i gang, og det er naturligvis et arbejde, som vi i Venstre meget aktivt vil tage del i.

I valgkampen lovede vi at afsætte 2 mia. kr. til at bedre kvaliteten i børnepasningen, og når vi lover noget, ja, så overholder vi det selvfølgelig. Derfor indgik regeringen og Dansk Folkeparti tidligere på ugen en aftale om at udmønte de første 400 mio. kr., så vi kan få gennemført nogle konkrete forbedringer for børnene. Pengene bliver bl.a. brugt på at forbedre indsatsen for de udsatte børn og deres læring, at forbedre systematisk evaluering og indsamling af viden, der skal omsættes til praksis, og til at etablere projekter om god praksis for mad, ernæring og bevægelse i dagtilbuddene.

Netop hele spørgsmålet om kost og ernæring er i høj grad centralt, når vi taler børn og unge. Vi ved, at flere og flere børn og unge bliver overvægtige. Tal fra 2003 viser, at 21 pct. af de 6-8-årige piger var overvægtige her i Københavns Kommune, og hos drengene i samme aldersgruppe var det 15 pct. Tallene for de lidt større børn var stort set de samme.

Det er helt nødvendigt, at vi tager fat på problemet med de overvægtige børn. Det er afgørende, at børn og unge får en ordentlig kost, og at de kommer til at bevæge sig mere. Det er vigtigt, at forældrene tager ansvaret for, at deres børn får en god og sund kost. Derfor skal madordninger, om det er i dagtilbud eller i skoler, være frivillige og forældrebetalte. I Venstre er vi derfor meget tilfredse med, at vi allerede har forbedret mulighederne for at etablere frivillige forældrebetalte madtilbud i daginstitutionerne.

I Venstre sætter vi familierpolitikken højt. Det er helt afgørende, at familierpolitikken er indrettet til det moderne samfund, som vi lever i. Moderne familierpolitik er for Venstre i høj grad fri-

hed og fleksibilitet til at skabe egen hverdag. De offentlige tilbud skal være til for familiernes skyld og ikke omvendt. Det skal være muligt at vælge og at fravælge tilbud. Det er familierne selv, der bedst ved, hvilke tilbud der understøtter netop de behov, de har. Derfor er frihed og valgfrihed et centralt element i borgerlig-liberal familiepolitik.

Der er, som jeg nævnte i begyndelsen af min tale, gennemført vel historisk mange initiativer for at gøre familielivet bedre og mere fleksibelt. Ja, der er tilmed nedsat en kommission, der skal give regeringen gode råd om, hvad der skal til, for at de danske børnefamilier kan få familielivet og arbejdslivet til at hænge bedre sammen.

Familiepolitikken er for alvor sat på dagsordenen, og det er på en helt anden måde, end dengang en statsminister på årets første dag spurgte sig selv og hele den danske befolkning, om ikke vi bare kunne gøre det lidt bedre. Vi har nu vist, at det kunne gøres meget bedre, og det er vi selvfølgelig rigtig godt tilfredse med i Venstre.

Kl. 17.25

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det er nogle meget forskellige verdener, vi lever i, tror jeg.

Mener Venstres ordfører virkelig, at det er blevet bedre for de børn, der oplever, at deres forældre ikke har råd til at holde fødselsdag for dem, fordi de f.eks. er blevet ramt af kontanthjælpsloftet?

Mener Venstres ordfører virkelig, at de børn har fået det bedre, end de havde det tidligere, fordi de nu oplever, at deres forældre ikke har penge til de mest basale nødvendigheder?

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Nu er det sådan, at vi netop har sat meget ind over for den gruppe børn, som måske har det lidt svært. Hvis man læser familieredegørelsen igennem, og det går jeg ud fra fru Line Barfod har gjort, vil man vide, at 16 ud af de 31 forslag, som er nævnt i familieredegørelsen, lige præcis er forslag, der skal gøre livet lidt bedre for de udsatte grupper.

Når fru Line Barfod bringer kontanthjælpsloftet på bane, vil jeg gerne sige, at kontanthjælpsloftet jo er med til, at det kan betale sig at arbejde. Det skal kunne betale sig at komme i ar-

bejde. Derfor synes jeg faktisk, at det er en helt omvendt diskussion, fru Line Barfod starter her.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg kan godt forstå det, hvis fru Inger Støjberg ikke har lyst til at tage diskussionen om kontanthjælpsloftet. Men jeg stillede faktisk et helt konkret spørgsmål om, hvorvidt Venstres ordfører virkelig mener, at de børn, hvis forældre er ramt af kontanthjælpsloftet, f.eks. fordi de har været ude for en arbejdsskade eller på anden måde er blevet syge og derfor ikke kan arbejde, har fået det bedre, end de havde det tidligere, hvor deres forældre havde råd til at holde børnefødselsdag for dem.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Der er blevet truffet en lang række foranstaltninger for de børn, som netop har det lidt svært.

Det er i erkendelse af, at der også er børn i Danmark, som har det lidt svært.

Men jeg vil gerne sige, at mobiliteten i lavindkomstgruppen er utrolig stor, og det er lige præcis den gruppe, som fru Line Barfod henviser til. 60 pct. af de personer, der er i lavindkomstgruppen, udgøres af studerende og selvstændige, og det er altså folk, der meget hurtigt kommer ud af den her gruppe.

For de børn, der er tilbage i den gruppe, er der taget en lang række initiativer. Der er f.eks. taget et initiativ med gratis fritidsaktiviteter, og jeg kunne nævne langt, langt flere.

(Kort bemærkning).

Lene Hansen (S):

Det er muligt, at Venstre har taget en lang række initiativer, der skal gøre livet lettere for de danske familier, men det er vel initiativer, som mest består af ord. Samtidig med at de initiativer bliver søsat, strammer man grebet om kommunernes økonomi, og det er jo derude, velfærden bliver forvaltet.

Hvad vil ordføreren sige til Socialpædagogerne Landsforbunds undersøgelse af tendenserne på børn og unge-området, hvor de påpeger, at der har været en nedgang i indsatsen over for de allersvageste børn og unge med behov for særlig støtte? Der ses endda et lille fald i antallet af anbringelser.

Det er bare for at nævne noget af det, som efter deres mening er ved at gå helt galt.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Først vil jeg gerne sige til fru Lene Hansen, at det jo ikke er et mål i sig selv at få mange anbringelser.

Derudover vil jeg gerne anfægte, at det med de mange initiativer bare skulle være snak og tomme ord. Jeg vil derfor gerne spørge fru Lene Hansen, om det bare er snak, når der rent faktisk er gennemført en anbringelsesreform; når der er gennemført læreplaner i samtlige børnehaver for at være med til at bryde den negative sociale arv; når der gøres ekstra indsatser over for netop de daginstitutioner, der har mange børn med en svær social baggrund; når der igennem de næste 4 år afsættes 2 mia. kr. – 2 mia. kr.! – på daginstitutionsområdet.

De første 400 mio. kr. er allerede afsat, og de har netop en meget, meget præcis social profil.

Jeg kunne nævne mange flere ting. Jeg vil bare sige til fru Lene Hansen: Det er ikke snak, det er konkret. Det kan godt være, at det gør ondt at høre, men det er sandt.

Kl. 17.30

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det fru Lene Hansen for den sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Lene Hansen (S):

Nej, det gør såmænd ikke ondt. Jeg tror, at det gør ondt ude i kommunerne i øjeblikket, især fordi man nu er blevet pålagt en massiv besparelsesrunde på 2 mia. kr. Det svarer jo nogenlunde til det tal, som ordføreren nævner.

Jeg refererer fra nogle undersøgelser, der viser, at nedgangen i indsatsen for de svageste børn i det her land er blevet alarmerende stor. Der er simpelt hen en faglig vurdering, der siger, at der er økonomitænkning i kommunerne, hvilket betyder, at indsatsen for de svageste børn er i fare. Det synes jeg ikke rimer med de selvrosende ord fra Venstre om alt det gode, man har gjort for de svageste børn i det her samfund.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Nu tror jeg ikke, at det er de økonomiske forhandlinger med kommunerne, vi skal diskutere. Men der er rent faktisk indgået en fuldstændig frivillig aftale mellem Kommunernes Landsforening, den nuværende Amtsrådsforening og Finansministeriet og dermed regeringen. Det er en

frivillig aftale, vil jeg bare gerne sige til fru Lene Hansen.

Derudover er det rent faktisk sådan, at væksten sker i kommunerne, så det er simpelt hen ikke sandt, at vi sidder herinde og skærer ned på kommunerne.

Så vil jeg gerne igen spørge: Er det bare snak, og er det bare nedskæring, når vi afsætter 2 mia. kr. til at forbedre daginstitutionsforsørene; når de 400 mio. kr. allerede er afsat; når vi laver læreplaner; når vi giver flere dansktimer for at knække læsekoden noget før og sikre, at alle børn kan læse; når vi giver bedre forhold for den enlige mor, der nu får dobbelt SU, hvis hun er under uddannelse? Det kan jeg ikke se som forringelser. Det ser jeg som forbedringer og udelukkende som forbedringer.

Hvad var det nu lige, SR-regeringen lavede i 1990'erne, da man så, at uligheden startede og det skred? Der skete ikke rigtig noget.

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Jeg synes, det er mærkeligt at måtte høre på, at der er sket nye og historisk store tiltag under den her regering. Jeg vil nærmere sige, at der er sket historisk store besparelser. Det er retorik og fine ord, og man kan som socialdemokrat kun mere sig og næsten få latterbåndet i gang, når man læser, at regeringen går ind for at give alle børn lige muligheder, for den arbejder for det stik modsatte.

Mener ordføreren ikke, at de 30.500 børn, der i dag lever med forældre, der er ramt af kontanthjælpsloftet, har dårligere muligheder for at blive hele mennesker og kunne klare sig i samfundet med alle de mange krav, der bliver stillet? Mener ordføreren ikke, at de 30.500 børn oplever en fattigere og dårligere opvækst, der ikke rimer på lige muligheder, men som rimer på elendighed og fattigdom i Danmark?

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Ordføreren mener, at man skal kigge på statistikken og se, hvor hurtigt folk kommer ud af de her lavindkomstgrupper. Der er en enorm stor mobilitet på 60 pct. Langt over halvdelen af de personer, som er i lavindkomstgrupperne, er studerende, der kan se frem til om meget kort tid at have en god uddannelse bag sig, der er betalt af det offentlige. Sådan skal det også være. De har forhåbentlig et rigtig godt job at se frem til.

Ellers udgøres de i høj grad af selvstændige, nemlig folk, der starter egen virksomhed. Man må jo acceptere, at når man starter egen virksomhed, er det ikke sikkert, at millionerne vælter ind på kontoen fra begyndelsen.

Det er dem, der udgør lavindkomstgruppen, og mobiliteten er enormt stor i den gruppe. Det synes jeg man skulle erkende, og så skulle man glæde sig over, at det rent faktisk er fakta. Det er i høj grad studerende og selvstændige, der udgør lavindkomstgruppen i Danmark.

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Jeg interesserer mig ikke lige så meget for statistik, som jeg interesserer mig for levevilkår og betingelser for de børn, det her drejer sig om. Jeg må sige, at det er gået den forkerte vej på rigtig mange stræk under den her regering.

Hvis man f.eks. har et barn, som er psykisk syg, skal man vente i over 1 år på, at det kan komme i behandling og få en diagnose. Er det at give lige muligheder? Er det at prioritere og ville børnene det godt? Nej, det er det ikke. Det er et udtryk for, at der i kommunerne er for få penge til at yde den velfærd, børnene og familierne har brug for.

Man kunne sige det samme om fjernelser af børn. Nu siger ordføreren, at det ikke er et mål i sig selv, at der bliver fjernet mange. Nej, det ville sådan set være et bedre mål, hvis man satte tidligere ind og fik samlet stumperne i familien, for det er aldrig lykkeligt, når man fjerner et barn.

Men alligevel siger socialpædagogerne og socialrådgiverne i dag, at de ikke har ressourcer nok. De opdager ikke svigt i tide. De har ikke penge nok på kontoen til at følge de familier op, der virkelig har det skidt.

Kan ordføreren ikke se, at de store beskæringer, der har været, påvirker børnene i en retning, der er dårligere og ikke bedre?

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Jeg er utrolig glad for, at fru Karen Hækkerup netop siger, at man skal sætte tidligere ind. Det er lige præcis det, den her regering gør, og det må fru Karen Hækkerup da være utrolig glad for.

En tidligere indsats er f.eks., når der er hyppigere hjemmebesøg af sundhedsplejersken; når der er en indsats over for særlig sårbare gravide;

når der er forberedende forældrekurser; det er pædagoguddannelsen, som vi kigger på; styrkelsen af daginstitutionerne; læreplanerne i daginstitutionerne. Det at gøre en tidligere indsats er at tage et opgør med den negative sociale arv, og det er jeg hermed glad for at fru Karen Hækkerup også kan være med på, for det er lige præcis det, fru Karen Hækkerup søger.

16 ud af de 31 konkrete forslag, der ligger i den redegørelse, som vi rent faktisk diskuterer i dag – nu er diskussionen ved at bevæge sig væk fra redegørelsen – er lige præcis forbedringer for de udsatte grupper. Det må selv fru Karen Hækkerup og Socialdemokraterne da kunne glæde sig over.

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Jeg vil gerne være konkret, som jeg bliver opfordret til, og som ordføreren nævner ville være rart. Jeg vil godt være så konkret at nævne, at kommunerne faktisk oplyser, at der siden 2001 er 800 millioner færre kroner til daginstitutionsområdet. Det er faktisk nogle tal, som vi har. Det er rigtig, rigtig mange penge.

Når man siger, at der er taget nogle initiativer, hvordan kan de så opleves som andet end lap-peløsninger, hvis man et andet sted i systemet dræner det for ressourcer? 800 mio. kr. i hvert af årene siden 2001, hvordan kan det kompenseres af de andre beløb, som ordføreren nævner?

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Jeg er bange for, at fru Lise von Seelen skulle have læst lidt længere ned i de her statistikker, for så ville hun faktisk være klar over, at der også er blevet færre børn at passe. Det er sådan set en ret væsentlig ting, når man kigger på daginstitutionstilbuddene.

Derudover vil jeg gerne nævne, at vi jo rent faktisk har nedsat forældrebetalingen fra 33 pct. til 25 pct. Jeg ved så godt, at SR-regeringen førhen hævdede den fra 30 til 33 pct., og jeg ved også godt, at Socialdemokraternes nye forslag er et takststop på daginstitutionerne. Nu er det sådan, at vi ikke går ind for takststop, vi går ind for takstnedsættelser, så der må man sige, at Socialdemokraterne har en rigtig, rigtig dårlig sag.

Men det er simpelt hen notorisk forkert, at der er blevet skåret ned på daginstitutionsområderne.

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Det er ikke forkert, men man kan jo altid bruge tallene på en måde, så de passer. Jeg synes bestemt, at ordføreren får dem til at passe meget hensigtsmæssigt og får dem til at se ud som et skønsmaleri af, hvordan det er.

Hvis man nu forestiller sig, at de her 800 mio. kr., som daginstitutionerne har mindre at gøre godt med, er årsagen til, at Børns Vilkår i dag også siger, at de er rigtig bekymrede over de tendenser, de kan se, nemlig at børn ikke får den mulighed tids nok, så har det bestemt noget med redegørelsen at gøre.

Det er ikke at snakke væk fra den, for der blev jo nævnt alle mulighederne, alle de lige muligheder og alle de frie valg. Der er jo ikke noget, der er mere hult end at høre det, hvis man har et system, som udvandes på den måde.

Men vil ordføreren virkelig mene, at Børns Vilkår simpelt hen bare laver tom bulder?

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Der er blevet færre børn at passe. Derfor vil det også give sig udslag i tallene.

Når det er sagt, er det sådan, at vi har afsat 2 milliarder ekstra kroner til daginstitutionsområderne for at hæve kvaliteten. De første 400 mio. kr. er allerede udmøntet.

Kl. 17.40

Det kan man da kun se som en forbedring. Jeg tror endda, at man, selv om man er socialdemokrat, vil kunne se, at de her 2 mia. kr. vil gøre gavn.

Derudover vil jeg gerne nævne nogle af de andre forslag, som ligger i den familierpolitiske redegørelse, som jeg håber man har læst, selv om noget tyder på, at man ikke har det, for så ville nogle af de her spørgsmål simpelt hen ikke komme frem.

Det er sådan, at vi selvfølgelig går ind og reformerer pædagoguddannelsen, som vi metodeudvikler med hensyn til målgruppen af udsatte børn, så vi hurtigere kan få fat på dem. Vi styrker børneperspektivet på alle mulige måder, også når det gælder forældremyndighedssager og samværssager. Vi har endda nedsat et udvalg, som kommer med et oplæg om ikke særlig lang tid.

Vi har gjort utrolig mange ting på børneområdet, og det er jeg meget glad for.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg undrede mig meget, da jeg hørte det svar, som Venstres ordfører gav fru Line Barfod, nemlig at det gik godt. Der blev nærmest i selve indlægget sagt, at det går ufattelig godt, når det gælder børnene og børnefamilierne.

Så vil jeg godt spørge: Hvordan kan man mene, at det går ufattelig godt, når flere og flere børn oplever, at deres forældre bliver sat ud af deres bolig, fordi deres indkomst falder, samtidig med at huslejen stiger?

Flere og flere oplever, at kongens foged må komme og sætte dem ud. Det vil sige, at børn oplever en grad af utryghed og usikkerhed. Der er i den grad en oplevelse af, at det går den gale vej med den negative sociale arv, og at de virkelig kommer længere og længere ud.

Hvordan kan man sige, at det ikke er børnene, der kommer til at betale prisen? Hvordan kan man sige, at det går godt?

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Nu er jeg ikke typen, der tager de ord i min mund, at det går ufattelig godt, for jeg er jo jøde. Men jeg har sagt, at det går rigtig godt, og på jysk er det måske nogenlunde det samme.

Spørgsmålet om, hvor mange der bliver sat på gaden af kongens foged, ved jeg faktisk er noget, man har koncentreret sig ret meget om ovre i Socialministeriet. Jeg ved også, at svaret fra kommunerne ikke helt var det, som fru Lissa Mathiasen måske ønskede det skulle være, nemlig at det var, fordi folk havde fået det værre. Jeg ved faktisk, at det er kommunerne, der har ændret praksis.

Så kan man sige: Hvad hjælper det, når man står på gaden? Det hjælper måske ikke så meget, men jeg kan i hvert fald sige, at vi gør utrolig meget for lige præcis den her gruppe. Vi gør utrolig meget for netop at bryde den negative sociale arv. Vi har sat det på dagsordenen. Vi har endda sat det højest på dagsordenen, og det ved fru Lissa Mathiasen udmærket godt.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Så vil jeg godt spørge meget kontant: Vi oplever i stigende grad, uanset hvor meget Venstres ordfører prøver at sige noget andet, at familier bliver sat ud, fordi kommunerne rent faktisk er nødt til at sige til boligforeningerne, at de skal leve op til de krav, der er til dem. Hvad har man

gjort fra regeringens side og fra Venstres side for at hjælpe de familier? Jeg beder bare om nogle få eksempler.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Jeg kan sige, hvad man har gjort for mange af de udsatte familier. F.eks. er det sådan, at vi har uvidet hele fripladsbegrebet. Der er fripladser i SFO, i idrætsfaciliteterne, der er fripladser sådan helt generelt. Hele vejen igennem har vi gjort rigtig meget for de her familier, netop for at deres børn også kan få en ordentlig og god barndom. Det er med til at bryde den negative sociale arv, og det er det, vi gerne vil, vil jeg sige til fru Lissa Mathiasen.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren. Undskyld, der er en markering fra fru Lone Dybkjær. Fru Lone Dybkjær for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg har i hvert fald trykket på den knap, der hedder »Ønsker ordet«, men jeg skulle måske også have ...

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Ja, man skal markere, så formanden ser det.

Lone Dybkjær (RV):

Undskyld, jeg beklager.

Alt det der med, om der er kommet færre børn i daginstitutionerne og det derfor berettiger til en 800-millioner-kroners-besparelse, som det har været nævnt i dag, kan vi jo få afklaret i udvalget, så vi ikke står her med påstand mod påstand, også om, hvordan det fordeler sig.

Så der er en række af de her ting, ordføreren har sagt, som jeg synes vi bare kan gå igennem, også hvad det rent konkret er for tilbud, der er givet til de socialt udsatte grupper, i stedet for det med, at man har gjort en hel masse med nogle fritidspladser og sådan noget. Det er altså ikke nødvendigvis det, der redder familierne.

Men jeg vil spørge, om ordføreren kan bekræfte, at det, der er sket med regeringens 2 mia. kr. til bedre kvalitet i dagtilbud, er, at der på de kommende 4 års finanslove er afsat 100 mio. kr. hvert år. Det er realiteten. Det, der er sket med finansloven for 2006, er, at der er afsat 100 mio. kr. for hvert af de kommende 4 år. Kan ordføre-

ren bekræfte det? For det står sådan set i regeringens egen redegørelse.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Det er sådan, at vi op til folketingsvalget sidste år lovede at afsætte 2 mia. kr. til børneområdet. Det har vi gjort, det vil vi selvfølgelig følge op på, og det vil selvfølgelig ske.

Det er fuldstændig korrekt, at det kun er de første fire gange 100 mio. kr., der konkret er udmøntet, men det betyder ikke, at de 1,6 mia. kr. ikke kommer. For det er jo sådan med en borgerlig regering, at når vi har lovet noget, så gennemfører vi det.

De næste 1,6 mia. kr. vil blive udmøntet på lige fod med de første 400 mio. kr. Nogle af de første 400 mio. kr. er netop brugt på indsatsen for de udsatte børn og deres læring. De er også brugt på at screene hele det her område, så derfor vil der selvfølgelig komme yderligere tiltag. Det kan jeg love, og det kan jeg bekræfte. Så det med de 2 mia. kr. står fuldt til troende.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Selv ordføreren må vel bekræfte, at VK ikke udgør 90 mandater i Folketinget, og at den borgerlige regering derfor er afhængig af, at støttepartiet går med til, at de her penge bevilges. Ordføreren kan jo trods alt ikke love mere, end mandattallet tilsiger. Men jeg indrømmer gerne, at støttepartiet Dansk Folkeparti har været meget villig til et langt stykke ad vejen at støtte den borgerlige regering på de her områder.

Kan ordføreren også bekræfte, at noget af det, som ordføreren bryster sig af blandt regeringens initiativer, faktisk er led i satspuljeforhandlingerne og dermed er en bred aftale indgået med alle andre og altså ikke noget, regeringen bare kan stå og bryste sig af helt alene?

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Det kan jeg simpelt hen ikke bekræfte. Det er sådan, at de 4 gange 100 mio. kr. blev afsat i mands, så papiret er knap nok tørt endnu. Men det betyder ikke, at aftalen ikke holder, tværtimod. Det er nye penge, og de er ikke afsat i en bred satspuljekreds. De er udmøntet af V, K og Dansk Folkeparti, og det er de, fordi det er de tre partier, der tager ansvaret på det her felt. Så det er klart, at det er de tre partier, der i første omgang har udmøntet de 4 gange 100 mio. kr.

Det er lige så klart, at de næste 1,6 mia. kr. også vil blive brugt i den her kreds. Sådan må det jo være, når man går til valg på noget. Det er selvfølgelig den kreds, der går til valg på det, der også må udmønte det. Sådan er det.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren. Så går vi videre i ordfører-rækken med fru Karen Hækkerup.

Karen Hækkerup (S):

For Socialdemokraterne har familiepolitikken altid været vigtig og omsorgen for børn og deres udvikling et meget vigtigt omdrejningspunkt i vores politik. Vi har altid arbejdet for, at alle børn skal have lige muligheder, uanset hvilket ophav de har.

Vi er hos Socialdemokraterne glade for, at regeringen med den her redegørelse vil markere, at familier og børn også er kommet på dagsordenen hos regeringen. Det er der et voldsomt behov for, efter at man siden 2001 har skåret voldsomt ned på hele området.

Vi har hos Socialdemokraterne læst redegørelsen med stor interesse. Vi synes, at der står noget godt i den. Men der er lige så meget, vi savner. Det vil jeg nævne her i et håb om, at det vil komme i det arbejde, som Familie- og Arbejdslivskommissionen skal udføre.

Regeringen ønsker med egne ord, at redegørelsen skal starte en debat om, hvordan der skabes en afbalanceret sammenhæng mellem familie-, fritids- og arbejdsliv.

Hvad blev der af børnelivet? Socialdemokraterne ønsker, at rapporten, vi nu venter på, vil forholde sig til det gode børneliv. For vist er børn sammen med deres forældre og øvrige netværk en familie, men bør en familiepolitik i 2006 ikke have et selvstændigt sigte mod børnene?

Det mener vi, og det gør vi, fordi vi ønsker at sætte fokus på børns rettigheder som selvstændige individer, der har holdninger, og som myndighederne skal lytte til og medinddrage i beslutninger, bl.a. når det drejer sig om sager, hvor familien er blevet brudt, og hvor forældre og børn ikke mere nødvendigvis har den samme interesse.

Men det er ikke kun, når familien er blevet brudt, at vi mener, at børn skal have rettigheder. Vi mener ganske enkelt, at tiden er kommet til at anerkende, at en familie er rammen om individers liv i fællesskab. Naturligvis er børnene selvstændige individer, der kan have helt andre

interesser end dem, der gælder i f.eks. forældrenes arbejdsliv.

Derfor mener vi, at det vil være fuldstændig uacceptabelt, hvis den politik, der skal komme ud af den her proces, ikke bliver set i børnehøjde.

Vi er ikke uenige med regeringen i, at der skal tages mange andre hensyn, til de voksne, fritidslivet og arbejdslivet, men det er simpelt hen ikke godt nok at have en familieredegørelse, uden at man prøver at se på en familie fra børnenes side.

Socialdemokraterne ønsker, at kommissionen vil fremsætte konkrete forslag, som kan sikre, at forældrene får mere tid sammen med deres børn, også selv om det måtte stride imod tidens ønsker om, at alle voksne for at sikre fremtidens velfærd skal arbejde endnu mere og altid stå til rådighed. Velfærd for børn er nemlig først og fremmest at kunne være sammen med mor og far, vel at mærke en mor og en far, som har tid og overskud til børnene.

Socialdemokraterne har tidligere fremsat forslag her i Folketinget om, hvordan børn får mulighed for at have flere fridage sammen med deres forældre, enten når barnet er sygt, eller når det bare er det, familien, børnene eller de voksne sammen har brug for.

Konkret drejer det sig om at indføre valgfrihed for forældrene til at veksle nogle uger i barselorloven med nogle ugers omsorgsdage, som forældrene kan tage, hovedsagelig på de tidspunkter, hvor børn har ekstra meget behov for deres forældre.

Hos Socialdemokraterne mener vi, at sådan en model vil give begge forældre mulighed for at have et attraktivt arbejdsliv, samtidig med at deres børn oplever, at forældrene er der, når børnene har brug for dem. Det er frihed og fleksibilitet, som vi mener familierne kan bruge til noget, modsat det, vi frygter at regeringen har bestilt, nemlig forslag om flere weekend-, aften- og natåbne institutioner.

Vi er godt klar over, at arbejdsmarkedet er sultent efter fleksible medarbejdere. Men den higen efter fleksibilitet støder ofte sammen med børnefamiliernes ønske om mere tid hjemme, og resultatet kan nogle gange være stress, flere sygedage og måske også unødvendige brud i familien. Men hverken weekend- eller natbørnehaver er svaret på den udfordring, familierne står over for. Det viser erfaringerne fra eksempelvis Københavns Kommune meget tydeligt. Der er simpelt hen ikke efterspørgsel efter den institutionstype.

I dag tilbringer hovedparten af alle 0-6-årige børn de fleste af deres vågne timer i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Et liv som barn i Danmark hænger derfor uløseligt sammen med pædagoger og hverdagen i pasningstilbuddet.

Det politiske fokus på børns første leveår har været koncentreret om pasning. I dag virker det fokus snævert og uden perspektiv. Vi har opnået en landsdækkende pasningsgaranti, og udfordringen er ikke længere opbevaring af vores børn, men udvikling.

Det overordnede mål må være, at alle børn gøres robuste i familien og i relationer med pædagoger og andre børn, så de kan klare de udfordringer, som skoleliv og senere en globaliseret verden vil stille dem over for.

Vi ved, at der er flere unge end tidligere, der trods økonomisk velstand i familierne har det skidt som individer. De er ensomme. Der stilles mange krav til børn og unge, også i familierne. De skal kunne stille op og være så perfekte, kunne leve op til utrolig mange krav, og der forventes meget af dem hele tiden.

Derfor håber vi, at rapporten også vil se på, hvad vi som samfund bør gøre for at levere en målrettet indsats for de udsatte børn, der ikke magter det ræs, som barndommen for mange har udviklet sig til.

Blandt andre ting, vi kunne foreslå kommissionen at arbejde med, er, hvordan vi ved at satse på kost og motion kan få rettet op på den ulighed, der eksisterer blandt børn. Den sociale arv lader sig tydeligt afspejle i børnenes madpakker eller manglende madpakker. Vi ønsker, både for at lette det i forvejen stressede familieliv og for at sikre børn bedre opvækst og indlæringsvilkår, at børn skal gives et gratis – skattefinansieret – måltid mad i vuggestuer og børnehaver.

Også en madordning i skolerne ønsker vi rullet ud over landet, for det vil være god familiepolitik.

Regeringens redegørelse beskæftiger sig med, hvad forældrene gør, når deres børn er syge. Vi kunne godt tænke os at få undersøgt, hvad man kan gøre, for at børnene generelt bliver mindre syge.

Socialdemokraterne ønsker flere kvadratmeter pr. barn, når barnet er i dagtilbud, for ligesom burhøns bliver mere syge end fritgående høns, bliver børnene også mere syge, når der er for lidt plads. Her har de sidste års udvikling, siden regeringen kom til, trukket i den helt forkerte retning.

Regeringen skriver i sin redegørelse, at overgangen fra fødsel til hjem er vigtig for barnet. Det er vi fuldstændig enige i. Men vi forstår ikke, hvordan en regering, der har skåret så meget på svangreomsorg, og som har skåret barselophold på hospitalerne ned til 1 dag for mange fødendes vedkommende, kan tillade sig at skrive det.

Kl. 17.55

Førstegangsfødende sendes i dag hjem, før amningen er gået i gang, og af og til bliver børn og mødre genindlagt, fordi det, den nybagte mor troede var et stille og tilfreds barn, i virkeligheden er et barn, der sulter. Vi håber, at kommissionen vil kigge på området og også vil inddrage de mange jordemødre, der råber vagt i gevær, fordi forholdene for de nybagte børnefamilier er blevet så dårlige.

Vi håber også, at kommissionen vil kigge på de lange ventetider, børn og deres familier må finde sig i, hvis barnet mistrives psykisk. Regeringen har givet garantier til patienter med stær, men børn, der skal have stillet en psykiatrisk diagnose, må som regel vente langt over 1 år på at komme til. Det er uværdigt, at et velfærds-samfund behandler sine børn sådan, og det håber vi også kommissionen vil tage med i sit arbejde.

Endelig håber vi, at kommissionen vil bidrage med en undersøgelse af de fattigste familiers forhold. Jeg nævnte tidligere, at 30.500 børn lever i familier, der er ramt af kontanthjælpsloftet, og vi vil gerne have en undersøgelse af, hvordan de børns levevilkår og muligheder er. De er nemlig ikke uændrede, de er blevet forringet.

Den stigende ulighed i samfundet gør forholdene for de udsatte børn endnu vanskeligere, og vi mener, der også er behov for en analyse af, hvor meget gruppen af fattige børn er vokset. Vi kræver ikke, at kommissionen når frem til, at lighed er det, der giver mest dynamik i samfundet, og at det er det, en god børne- og familiepolitik bør handle om, men jeg vil hellere sige det sådan, at vi tror på det, uanset hvad kommissionen eller regeringen mener.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Nu er det jo ikke nogen hemmelighed, at Socialdemokraterne altid har haft et forholdsvis lemfældigt forhold til penge, og at det i øvrigt ikke altid har været til gavn for samfundet, men jeg har hæftet mig lidt ved en kommentar fra fru

Karen Hækkerup til Morgenavisen Jyllands-Posten i dag.

Fru Karen Hækkerup siger, at regeringen har sparet 1 mia. kr. om året på daginstitutionerne, men nu hører vi et andet tal fra min kollega, nemlig 800 mio. kr., og en forskel på 200 mio. kr. er jo noget. Men hvis vi f.eks. kigger på, hvad der bruges pr. barn i dagplejen, brugtes der i 2000 79.500 kr. årligt, og i 2004 brugtes der 83.300 kr. I vuggestuerne brugte man i 2001 113.900 kr., og i 2004 brugte man 115.200 kr. Sådan kunne jeg blive ved, og derfor har jeg svært ved at se, at man bruger færre penge og dermed har fået dårligere kvalitet, når det gælder pasningstilbuddene.

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Jeg er sådan set meget villig til også at tage en økonomisk snak, for efter de tal, ordføreren nævner, er det ganske vist rigtigt, at det lyder, som om der er sket en stigning, men det er ikke meget. Kan det blive 1.300 kr.?

Men ordføreren bør måske mærke sig, hvad der i øvrigt er sket siden 2001. Det er faktisk blevet dyrere for institutionerne at købe bleer, og det er blevet dyrere for institutionerne at aflønne deres personale, så den pris- og lønudvikling, der i øvrigt har været i samfundet, afspejler sig jo slet ikke i de tal.

Med hensyn til det første, ordføreren bemærkede, altså at Socialdemokraterne altid er utro-værdige, når det drejer sig om økonomi, synes jeg bare, man skal tænke på, at i 1980'erne gik skattetrykket op, hvorimod det i 1990'erne gik ned, så angående det med, at Socialdemokraterne ikke passer ordentligt på pengene, tror jeg, man skal meget længere tilbage i fortiden, før nogen virkelig gider tage sig af det.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jamen det er da dejligt, hvis det er den nye stil hos Socialdemokraterne, at de vil begynde at bruge samfundets midler ansvarligt. Men jeg mener også, jeg kan huske, at de grønne afgifter, som rammer alle grupper her i samfundet og vender den tunge ende nedad, steg ganske betragteligt i 1990'erne, og det er i hvert fald ikke noget, som gavner de svagestes rådighedsbeløb, vil jeg sige.

Fru Karen Hækkerup var inde på omsorgsda-ge: Der skal være mulighed for at kunne bruge barselorloven mere fleksibelt. Men er der med

den fleksible barselorlov, vi har nu, noget til hin-der for, at arbejdstageren kan aftale en periode på f.eks. 14 dage i forbindelse med sygdom?

Som jeg ser loven, kan jeg ikke se, at der er no-get, der skulle være til hinder for det.

Kl. 18.00

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Jeg er glad for spørgsmålene om økonomi, for det giver mig lejlighed til at nævne, at det godt kan være, regeringen har givet skattelettelser til de rigeste, men det ændrer ikke ved, at det er blevet dyrere for den enlige mor at bo og køre hverdagen for sin familie. Lad mig bare tage pri-sen på at få passet børn. Siden denne regering kom til, er den i gennemsnit steget med 19 pct., og i nogle kommuner – jeg tror, det er Vejle, der topper – er prisen faktisk steget med over 40 pct.

Ordføreren snakkede om grønne afgifter. Si-den regeringen kom til, har vi godt nok haft et skattestop, men man har jo ikke villet indføre et takststop. Det vil sige, at det, de rigeste har fået ind mange gange, har folk med små indtægter kun fået ganske lidt af, og det er virkelig blevet ædt op af dyrere busbilletter, dyrere voksenun-dervisning og dyrere alt muligt andet. Man kan bare se på, hvad en almindelig familie har, så vil man vide, hvad den rigtige økonomiske model ville være.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Det er nærmest et opklarende spørgsmål. Det kan godt være, jeg har misforstået det, men jeg hørte det i hvert fald sådan, at fru Karen Hække-rup går ind for bedre valgmuligheder til børne-familierne. Men efterfølgende sagde fru Karen Hækkerup, at man er imod fleksible åbningsti-der, og det hænger bare ikke sammen, så jeg vil gerne spørge: Går man ind for bedre valgmulig-heder til børnefamilierne?

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Som jeg sagde i mit indlæg, synes jeg, at man også bør se familiepolitikken fra børnenes øjen-højde. Det er ikke nødvendigvis i børnenes inte-resse at skulle afleveres i en natinstitution eller skulle passes i weekenderne, og jeg tror egentlig heller ikke, der er ret mange på arbejdsmarke-det, der kan vælge anderledes, der arbejder på de tidspunkter. Der er simpelt hen ikke nogen

forældre, der ønsker at arbejde på skæve tidspunkter, for det går ud over familielivet.

Det kan godt være, man taler om fleksibilitet, men hvem er det for? Det er for arbejdslivet. Det er ikke for børnene, men jeg troede faktisk, vi lige præcis skulle diskutere, hvordan vi sikrer, at børnenes liv bliver bedre, og ikke hvordan vi sikrer, at arbejdsmarkedet får nogle bedre vilkår.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Nu kan det jo være nødvendigt at arbejde på skæve tidspunkter. Der er jo nogle, der skal have natarbejde – det tror jeg ikke vi kommer uden om – og så er det da rimeligt, at der er et tilbud om, at børnene kan blive passet på fleksible tidspunkter. Det må vel være ligetil.

Men så vil jeg bare gøre ordføreren opmærksom på, at når ordføreren sagde, at der skal foretages en undersøgelse af kontanthjælpsloftet, har Dansk Folkeparti jo netop fået en aftale med beskæftigelsesministeren om, at der kommer en undersøgelse af kontanthjælpsloftet, og at de forskellige konsekvenser af det bliver vurderet. Arbejdet er altså sådan set allerede i gang, og det er den socialdemokratiske ordfører vel ganske godt tilfreds med.

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Jeg kunne godt tænke mig, at man fokuserede på børnene i en sådan undersøgelse, og derfor er jeg selvfølgelig ikke tilfreds.

For at vende tilbage til natarbejdet: Ja, det er da rigtigt, at der er masser af mennesker her i samfundet, der har natarbejde, for ellers kunne samfundet jo ikke fungere. Men det betyder bare ikke, at det er særlig rart for børnene, at forældrene tager natarbejde. Det er selvfølgelig bedst i en familie, hvor en af forældrene altid er hjemme og kan tage over, men man kan også blive nødt til at finde andre pasningsmuligheder, enten hos bedsteforældre eller af en pige i huset. Men man skal ikke bilde nogen ind, at forældre ønsker sig natarbejde. Kig på sygehusene og kig på de steder, hvor der virkelig er meget natarbejde. Her vil man lige præcis se, at kvinderne fra børnefamilierne løber væk fra stillingerne, fordi arbejdet går ud over deres familieliv og ud over deres børn, og derfor ønsker de ikke den slags arbejde.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Nu bragte fru Karen Hækkerup selv takststoppet ind som emne, og bare for lige at få tingene ind i et historisk perspektiv, var det jo rent faktisk sådan, at SR-regeringen satte taksterne for daginstitutionerne op, så forældrene ikke kun skulle betale de 30 pct. af prisen, som de gjorde før, men 33 pct. Nu har denne regering sænket procentsatsen fra 33 til 25, i første omgang for de 0-2-årige, og fra 2007 vil vi sænke priserne fra 33 pct. til 25 pct. for de 3-6-årige.

Jeg er godt klar over, at det takststop, som Socialdemokraterne nu har lanceret, er et led i en større skatteplan, som jo har det med at kunne blive ændret hen over natten; det er jeg udmærket klar over. Men jeg vil gerne have fru Karen Hækkerup til at bekræfte, at det takststop reelt set er en forhøjelse i forhold til det, regeringen vil. Vi vil jo ikke lave et takststop. Nej, vi vil sætte taksterne ned.

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

På en enkelt post vil regeringen og Venstre nedsætte taksterne, men lad mig bare minde om, at prisen for at få sit barn passet i 1990'erne slet ikke var sammenlignelig med, hvad den er i dag.

Kl. 18.05

Det er jo intet kunststykke for en kommune, der siden 2001 har hævet brugerbetalingen 40 pct., nu at sige: O.k., nu skal forældrebetalingen nedsættes fra 33 til 25 pct. Men det sker vel at mærke uden at kommunerne får penge med ud, hvilket betyder, at kommunerne må spare andre steder eller eventuelt bare nedsætte kvaliteten i de dagpasningstilbud, der allerede findes, og det er faktisk også stik imod det, forældrene vil. Forældrene vil nemlig gerne have kvalitet i deres børns liv, men det giver denne regering dem ikke mulighed for at få.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Forældrene vil gerne have kvalitet i deres børns daglige liv. Ja, det vil de gerne, og derfor har vi også afsat 2 mia. kr. netop til at hæve kvaliteten på hele børneområdet. Det vil jeg for det første gerne have fru Karen Hækkerup til at sige ja til, for sådan er det jo.

Jeg vil også gerne have fru Karen Hækkerup til at bekræfte, at det takststop, som Socialdemokraterne lancerede her lørdag eller søndag i sid-

ste uge med store armbevægelser og fanerne højt løftet, reelt set er en forringelse i forhold til det, regeringen vil. Vi vil nemlig sætte taksterne ned.

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Socialdemokraternes takststop blev lanceret i forbindelse med vores finanslovudspil. Her kan man læse, hvordan det vil indvirke på familiernes økonomi, og det er ikke korrekt, at det vil stille familierne dårligere.

Så nævner fru Inger Støjberg igen, at regeringen har valgt at afsætte 2 mia. kr. ekstra til børneområdet. Men det er jo morsomt med denne regering, for »ekstra« lyder i mine ører, som om det er noget, der ikke var der før. Men regner man tilbage og ser på, hvilken økonomi der ville have været til at skabe kvalitet i dagpasningstilbuddene, hvis regeringen ikke havde skåret så meget ned, som den har, er der altså ikke 2 mia. kr. ekstra, og endnu er der i øvrigt ikke udmøntet mere end 400 mio. kr., hvoraf der kun er udmøntet 100 mio. kr. om året. Der er ikke afsat 2 mia. kr. ekstra, hvis man måler på, hvordan økonomien i dagpasningstilbuddene ville have været, hvis regeringen ikke havde høvlet så ekstremt af på området, siden den trådte til.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og næste ordfører er hr. Martin Henriksen.

Martin Henriksen (DF):

Det er glædeligt, at Danmark har en regering, der sætter fokus på familiepolitik. Jeg synes, familieredegørelsen indeholder mange rigtige og relevante betragtninger og opridses nogle af de initiativer, der er taget.

Det er vigtigt, at Folketinget er opmærksom på familiepolitik, og at vi hele tiden arbejder på at skabe de bedste vilkår for familierne. Dansk Folkeparti lægger vægt på, at alle familier nyder godt af velfærdssamfundets goder, og at vi målretter samfundets ressourcer mod de dårligst stillede børn og unge.

Der er gennem de senere år iværksat en række initiativer, som har til formål at bryde den negative sociale arv, og Dansk Folkeparti konstaterer med tilfredshed, at regeringen i familieredegørelsen forpligter sig til en styrket indsats med henblik på at bryde den negative sociale arv. Som der står i redegørelsen, skal vi have et sammenhængende og effektivt program til bekæm-

pelse af negativ social arv, og det skal vel at mærke være en indsats, som i højere grad end i dag bliver koordineret på tværs af de forskellige ministerier. Det lyder godt, og jeg kan sige, at Dansk Folkeparti er parat til at drøfte, hvordan det skal ske i virkelighedens verden.

Dansk Folkeparti er ligeledes tilfreds med, at regeringen lægger vægt på de problemstillinger, vi oplever med indvandrerbørn og -unge i det danske samfund. Sprogkundsaber og kulturel forståelse er vigtige elementer i daginstitutioner, skoler og i det videre forløb ud i beskæftigelse, og der er ingen tvivl om, at hvis vi skal have en ordentlig integrationsproces op at stå, kræver det en indsats over for de helt unge, så de fra starten får en fornuftig indgangsvinkel til det danske samfund. Dog stiller jeg mig undrende over for, at familieredegørelsen ikke i højere grad lægger vægt på det ansvar, indvandrerforældrene har over for deres børn og deres pligt til at tale dansk til børnene i hjemmet, for det synes jeg er et vigtigt element. Det er helt fint, at redegørelsen nævner en tidlig sprogstimulering, men det at tale dansk i hjemmet er simpelt hen så centralt og afgørende, at det burde være med i redegørelsen, at det faktisk er her, den egentlige nøgle til integration ligger gemt. Sproget er udgangspunktet for ethvert fællesskab, og det element synes jeg mangler i familieredegørelsen.

Derudover er der to alvorlige mangler i regeringens familieredegørelse. For det første stiller jeg mig uforstående over for, at en konservativ familieminister ikke med ét ord nævner kernefamilien. Det traditionelle familiemønster er ubetinget det bedste udgangspunkt for ethvert barn, og det er i øvrigt også ethvert samfunds fundament. Her mangler jeg klare holdninger og nogle bud på, hvordan vi kan understøtte dette mønster, og man kan passende spørge ministeren, om regeringen er indstillet på at gøre parrådgivningsordningen permanent og landsdækkende. Som beskrevet i Kristeligt Dagblad i sidste uge er der stor interesse for dette initiativ, som Dansk Folkeparti og regeringen satte i værk for få måneder siden.

Vi mener, der er behov for en opstramning af den danske befolknings moral og etik, og at der er behov for et opgør med trangen til at være sig selv nærmest, når kriserne opstår i parforholdet eller ægteskabet. Der er behov for, at politikerne og i høj grad regeringen tør sige, at kernefamilien er det bedste udgangspunkt, og at vi ønsker, at det skal tilstræbes, så vidt det er muligt. Det er ærgerligt og en skam, at en familieredegørelse

fra en borgerlig regering ikke bliver brugt til at videregive dette budskab til danskerne, men jeg kan garantere, at Dansk Folkeparti fortsat vil føre en familierpolitik, der ikke bare lægger vægt på politik og økonomiske midler og mål, men i lige så høj grad på værdier og kultur.

Kl. 18.10

Der er en anden alvorlig mangel i familieredegørelsen. Der står en del om forældremyndighed i forbindelse med en skilsmisse og om de vanskeligheder, der er forbundet med denne dybt beklagelige hændelse. En skilsmisse kan i yderste konsekvens være en nødvendighed, men når en skilsmisse har fundet sted, opstår der en ny udfordring, dels for de skilte forældre, dels for de offentlige myndigheder, når der er børn involveret.

Det er beklageligt, at problemstillingerne i forbindelse med skilsmisser og forældremyndighedssager ikke nævnes. Her tænker jeg naturligvis på det faktum, at fædrene er kørt ud på et sidespor med det resultat, at alt for mange børn er afskåret fra deres far og dermed afskåret fra deres biologiske ophav. Så længe en far er i stand til at drage omsorg for sit barn, er det kun rimeligt, at han får lov til det. Det er udmærket, at redegørelsen kommer ind på initiativer, som bliver iværksat i forbindelse med kommunalreformen. Disse initiativer er en forbedring, men jeg tror desværre ikke, at problemet bliver løst bare med dem.

Jeg håber, at ministeren her fra Folketingets talerstol vil give mig ret i, at fædre er kørt ud på et sidespor, og at der er desperat brug for politisk opmærksomhed rettet mod dette alvorlige emne, som jo efterlader mange børn i en situation, hvor de i realiteten er afskåret fra deres far. Det er ikke barnets tarv, der er i centrum, når statsamtet og Familiestyrelsen træffer beslutninger, i hvert fald ikke i alle sager, og det burde indgå i en familieredegørelse, men det gør det ikke. Det er trist, og jeg håber ikke, det er udtryk for, at regeringen ikke anerkender denne alvorlige problemstilling.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren. Vi har et par korte bemærkninger, og den første er fru Line Barfod.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det er jo klar tale, må man sige – et klart moralsk opgør med alle dem, der ikke lever op til nogle bestemte normer.

Efter Dansk Folkepartis opfattelse er det bedste en kernefamilie. Her skal alle leve på en bestemt måde, de skal oven i købet tale et bestemt sprog og opføre sig på en bestemt måde i hjemmet, og hvis de ikke lever op til det, er der noget galt, og så skal samfundet gribe ind. Det var meget klar tale.

Så kan vi andre jo prøve at diskutere, også ude i samfundet: Er det virkelig det, vi ønsker? Eller vil mange af os faktisk gerne have et samfund, hvor der er frihed – frihed til at være anderledes; frihed til at indrette os på en måde, som vi synes vi selv og vores børn har det godt med, og frihed til at sætte nogle andre værdier i højsædet end lige de værdier, Dansk Folkeparti måtte lægge vægt på, herunder at alle børn f.eks. skal have ret til at få en god opvækst, hvor de er sikret mod den allerværste økonomiske nød?

Jeg vil sådan set gerne bede ordføreren forklare, hvordan det, at Dansk Folkeparti har støttet kontanthjælpsloftet og dermed, at nogle børn virkelig lever i fattigdom i dag, harmonerer med, at ordføreren mener, der skal lægges vægt på, at alle børn skal nyde godt af samfundets goder.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

I Dansk Folkeparti mener vi faktisk, at der skal være frihed til at være anderledes. Men når jeg bl.a. talte om kernefamilien, var det, fordi jeg inderst inde tror, den er det bedste. Så vidt jeg husker, har en artikel i Kristeligt Dagblad refereret til en undersøgelse i Norge, som bl.a. viste, at nogle af de børn, hvis forældre er blevet skilt – det er selvfølgelig ikke alle børn – faktisk oplever alvorlige problemer, når de kommer op i teenageårene.

Jeg tror, at en stabil og tryk familie efter det traditionelle familiemønster er det bedste udgangspunkt for et barns videre færd ude i samfundet; det kan vi forhåbentlig også alle sammen blive enige om. Jeg er godt klar over, at det ikke er noget, man kan eller skal lovgive om, men jeg mener også, at man som politiker må påvirke folk med holdninger, og det er det, jeg forsøger at gøre.

Med hensyn til ret til en god opvækst er det jo netop derfor, vi – som Venstres ordfører også var inde på – så sent som i mandags har afsat 400 mio. kr. til en forbedring af kvaliteten i daginstitutionerne, herunder penge til udsatte børn.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

At man laver nogle forskellige midlertidige puljer, som jo stopper på et tidspunkt, og som skal finansiere nogle forskellige projekter, kan være meget godt, når barnet er i børnehaven. Men det opvejer jo ikke, at Dansk Folkeparti har stemt for kontanthjælpsloftet og ikke vil være med til at ophæve det og dermed er skyld i, at der er børn, der lever i fattigdom i Danmark og oplever, at deres forældre ikke har råd til at holde fødselsdag, ikke havde råd til at holde jul og må rundt og tigge hos familien for at have til det aller mest nødvendige. Det er ofte forældre, som f.eks. har været udsat for en arbejdsskade og derfor er for syge til at arbejde, og jeg kan simpelt hen ikke få det til at harmonere med, at ordføreren påstår, at Dansk Folkeparti lægger vægt på, at alle børn skal nyde godt af samfundets goder. Hvis Dansk Folkeparti virkelig mener det, burde man jo støtte, at kontanthjælpsloftet bliver ophævet.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Med hensyn til kontanthjælpsloftet har vi i første omgang bedt om en undersøgelse af konsekvenserne af kontanthjælpsloftet, og det ved jeg at beskæftigelsesministeren er gået med til, så det kan man jo sige er første skridt i den proces. Derudover kommer folk jo nu i arbejde, og jeg vil påstå, at i og med at folk kommer i arbejde – forhåbentlig også nogle svagt stillede forældre – er det med til at give også børnene et løft, fordi forældrenes indkomst stiger. Jeg ved godt, at regeringen tit fremfører argumentet om, at det skal kunne betale sig at arbejde, men jeg synes faktisk, det er et reelt argument.

Kl. 18.15

Med hensyn til de 400 mio. kr., som er blevet afsat, er det jo netop en del af aftalen, at kommunerne skal være med til at finansiere projekterne, netop i et forsøg på at integrere dem i kommunernes budgetter, så det er noget, der kan fortsætte i fremtiden. Det er selvfølgelig også en af tankerne bag aftalen, at kommunerne skal høre erfaringer fra de projekter, som bliver iværksat, og bruge dem, når de skal se på, hvordan de kan gøre det bedre i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg må indrømme, at det gibbede en smule i mig under ordførertalen, da ordføreren kom med et

krav om, at indvandrerfamilier skal have pligt til at tale dansk i hjemmet. Hvis vi skal begynde at snakke forskellighed og ret til forskellighed, har ordføreren så et bud på, hvordan det krav skal kunne overholdes i dagens Danmark?

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Det er selvfølgelig ikke noget, vi kan lovgive om, men det, jeg sådan set ønskede at påpege i min ordførertale, var, at jeg synes, det er vigtigt at understrege, at forældreansvaret generelt er meget relevant.

Jeg synes også, det må stå meget klart, at sproget er en vigtig del af fundamentet for ethvert fællesskab, og derfor mener jeg, det er meget, meget logisk, at hvis man f.eks. vokser op i et hjem, hvor man op gennem opvæksten taler tyrkisk med sine forældre, føler man selvfølgelig et naturligt fællesskab med det sprog og dermed med den kultur, forældrene er kommet fra. Men jeg vil mene, det er et problem i forbindelse med integrationen, for hvis man fra barnsben får et forhold til det danske sprog og taler det, er der større chance for, at man føler et naturligt fællesskab med det danske samfund.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

O.k., jeg kan forstå på ordføreren, at det faktisk var en fortalelse fra talerstolen. Der kommer ikke et lovforslag om pligt til, at indvandrerfamilier skal tale dansk i hjemmet, og at det simpelt hen forbydes dem at tale deres eget sprog, så jeg forstår, at der er grænser for, hvor meget Dansk Folkeparti vil stramme.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Nej, der var ikke tale om en fortalelse. Men som sagt synes jeg bare, det er vigtigt, at man som politiker godt må sige, hvad man mener, der er godt og rigtigt, også for integrationen.

Det kan vel være sådan, at bl.a. udsatte børn måske føler sig uden for et fællesskab. De vokser måske op i et område, hvor der er mange fremmedsprogede børn, det er da et problem, og jeg mener faktisk, mange integrationsproblemer kunne løses, ved at man simpelt hen talte dansk i hjemmet. Derfor synes jeg også, det er ganske rimeligt, at jeg fra Folketingets talerstol opfordrer indvandrerforældre til at gøre det, så det var ingen fortalelse. Men jeg mener ikke, jeg sagde, at der ville komme et lovforslag.

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Jeg synes, udtalelserne modereres lidt. Der er jo stor forskel på at sige, at man vil opfordre nogle til at gøre noget, eller at man vil sige det, man selv synes, som ordføreren gjorde i sin ordførertale, nemlig at der skal være pligt til at tale dansk i hjemmene. Synes ordføreren ikke, det vil være en meget høj pris at betale for den personlige frihed, hvis der skal være pligt til at tale dansk i alle danske hjem?

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Hvis man som forældre gerne vil have, at ens børn bliver en del af samfundet; hvis man regner med, at børnene skal vokse op og selv få børn i samfundet; hvis man vil det bedste for børnene, og hvis man kan forstå, at sproget er en vigtig indgangsvinkel til et fællesskab – ja, så mener jeg altså, det er en pligt for forældrene at tale dansk til deres børn i hjemmet.

Men det er jo ikke ensbetydende med, at jeg vil fremsætte et lovforslag, der gør det til en pligt. Det er bare min personlige holdning, at det ville være godt for integrationen og godt for børnene, hvis de fra barnsben simpelt hen talte dansk med deres forældre og deres familie. Det tror jeg ville være et kvantespring, og jeg har i øvrigt fået at vide af en SF'er, at et kvantespring også kan være et spring fremad.

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Jeg er ret sikker på, at i den landsdel, jeg kommer fra, nemlig Sønderjylland, er en del af det tyske mindretal glade for, at man ikke skal blande sig i, hvilket sprog de taler inden for hjemmets fire vægge.

Kl. 18.20

Jeg vil godt vende tilbage til kontanthjælpsloftet. Det blev nævnt, at der siden 2001 er givet 800 mio. kr. mindre om året til daginstitutionsområdet, og samtidig siger ordføreren, at nu vil der blive taget nogle initiativer, som bliver delvis finansieret af regeringen med Dansk Folkepartis støtte, og så skal kommunerne bidrage med resten. Har ordføreren fuldstændig overset, at der er en læk i budgettet for børneområdet på 800 mio. kr.? Hvad nu, hvis kommunerne rent faktisk ikke kan finde de penge? Så bliver projekterne måske ikke til noget?

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Nu har vi jo i hvert fald i en vis udstrækning kommunalt selvstyre her i Danmark, og derfor må jeg sige, at jeg er overbevist om, at der er rigtig mange kommuner og rigtig mange kommunalpolitikere rundtomkring, som faktisk er indstillet på at gøre en indsats for udsatte børn. Derfor tror jeg også – ja, jeg er overbevist om – at der er nogle, der vil søge de puljer.

Med hensyn til det tyske mindretal tror jeg ikke ligefrem, man kan påstå, at der er et integrationsproblem med det tyske mindretal i Danmark. Det ville i hvert fald være en overdrivelse, og derfor er det jo en anden situation, der gør sig gældende her. Sådan er det.

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Jeg synes, ordføreren sagde det meget flot: Vi har kommunalt selvstyre, i hvert fald i en vis udstrækning. Det er i hvert fald sandt, at det er i en vis udstrækning.

I kommunerne lægger man budgetterne, og man skal selv sørge for, at man over et helt år har penge nok til det, man gerne vil, og til at løse de opgaver, man skal løse. For nylig var der kommunevalg, men først da det lige var overstået, og politikerne havde sagt, hvad de gerne ville, og hvad man som borger kunne forvente, hvis man stemte på dem, fandt regeringen ud af, at nu skulle der spares over 2 mia. kr., og så havde vi hele balladen med tekstanmærkningen. Det kommunale selvstyre er vist på retur.

Ordføreren siger, at der skal gennemføres nye projekter, og at kommunerne skal medfinansiere dem. Ordføreren siger også, at Dansk Folkeparti arbejder imod ulighed, men forstår ordføreren slet ikke, at det, Dansk Folkeparti gør, er at skabe ulighed? Når man lægger stemmer til denne regering, der år efter år hiver penge ud af børneområdet, skaber man ulighed. Er det ikke korrekt? Man får ikke mere lighed for færre penge.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg er grundlæggende uenig i det, den socialdemokratiske ordfører siger, og jeg synes i øvrigt, det ville klæde oppositionen og dem, som ikke har flertallet i dag, hvis de ville starte med at erkende, at i 1990'erne, da de havde magten, steg uligheden mere, end den gør i dag.

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Nu synes jeg, vi er ved at bevæge os ud på et overdrev. I dag bliver børnefamilier sat på gaden, flere og flere familier har behov for julehjælp, og 30.500 børn lever i familier, som har mindre end kontanthjælpsloftet at leve af, så kom ikke her og sig, at der ikke er flere børn i Danmark, der lever ringere, end de gjorde i 1990'erne!

Men ikke nok med det: Deres kammerater har fået det meget bedre, og derfor sker der det, at når de mødes med andre børn i institutioner eller skoler, bliver de meget mere udsatte og meget mere sårbare, fordi de slet ikke kan følge med det i øvrigt meget stigende forbrugerræs, som resten af samfundet har del i.

Der er ulighed i Danmark. Der er fattige børn i Danmark, og selv om regeringen ikke kan lide det, og selv om den ikke rigtig kan finde ud af, om den synes, uligheden skaber dynamik eller noget andet, er der altså børn i dette land, der har fået det værre, og Dansk Folkeparti lægger stemmer til det år efter år, også selv om man går rundt og prædiker noget andet.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Nu bliver der jo alene på satspuljen afsat, så vidt jeg lige husker, 2,7 mia. kr. over de næste 4 år. Det er Socialdemokraterne også med til, og så må Socialdemokraterne vel også anerkende, at der selvfølgelig bliver gjort en indsats for de udsatte grupper i samfundet.

Men jeg synes ærlig talt, at det ville klæde Socialdemokraterne, hvis de bare ville erkende, at i 1990'erne steg uligheden altså mere, end den gør i dag, og i øvrigt synes jeg ikke, det er rigtigt, at der ikke bliver gjort en indsats for udsatte grupper i samfundet. Jeg har ikke noget imod at indrømme, at der er udsatte grupper i samfundet – det har jeg ikke – men jeg vil ikke anerkende, at der ikke bliver gjort en indsats, og at man ikke kigger på problemet og prøver at løse problemet. Det mener jeg er ukorrekt.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil godt køre lidt videre i det spørgsmål, jeg også stillede til Venstres ordfører.

Vi ser, at flere og flere familier bliver sat ud af deres bolig, fordi de simpelt hen ikke har råd til at betale huslejen. Det er klart, at det er en meget, meget stor belastning for børnene, og jeg vil

godt høre, hvad Dansk Folkepartis svar til de børn er, og hvordan man vil hjælpe dem.

Er man enig med Venstres ordfører, der svarede, at de kan få en friplads til et eller anden fritidstilbud? Er det den måde, man vil hjælpe dem på, eller har man et andet bud? Vil man rent faktisk være med til at hjælpe de her børn, så de kan blive i deres boliger og blive sikret en tryk barndom, også i form af at de ved, at de ikke lige pludselig står uden tag over hovedet?

Kl. 18.25

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg synes faktisk, det er trist, at der er børnefamilier, der bliver sat på gaden, men jeg synes også, at kommunerne har et ansvar her. De skal jo henvise til en passende bolig. De har også muligheden for at henvise til steder, hvor der er mulighed for, at firmaer kan komme ind og bygge nye boliger. Det vil jeg da stærkt opfordre til at kommunerne gør, absolut. Men jeg synes også bare, man må gøre sig klart, at kommunerne altså også har et ansvar i den her forbindelse.

Jeg har lige nævnt, at der jo bliver afsat midler til at gøre noget for udsatte grupper i det danske samfund. Det skal der også gøres, ingen tvivl om det.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil da godt bede om, at Dansk Folkepartis ordfører fortæller, hvilke indsatser der rent faktisk bliver gjort over for de her familier set i forhold til at bevare deres bolig. Der er intet i de tiltag, der ligger her, som på nogen måde kan hjælpe dem, tværtimod, man har indtil videre kun gjort forholdene værre for dem.

Så vil jeg godt høre, om man fra Dansk Folkepartis side mener, at en kommune, hvis den synes, det er synd for en familie, kan få lov til at sige: Vi synes, det er synd, at der er et kontanthjælpsloft; I skal sandelig have noget mere. Har kommunen ret til det? Det tror jeg der er mange familier der ville synes var interessant. Men jeg tror faktisk også, at der er mange af vores borgmestre, der ville synes, at det var ret interessant, hvis det var sådan, klaveret skulle spille.

Men hvad er der rent faktisk lavet af tiltag ud over de mange, der har forringet børnefamiliernes vilkår og dermed altså også børnenes vilkår, i form af at de mister deres bolig, står uden tag over hovedet og dermed er med til i den grad at cementere den skæve sociale arv i en negativ ret-

ning? Hvad har man gjort? Og hvad vil man gerne fra Dansk Folkepartis side gøre?

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg synes, som jeg har sagt før, at man skal passe på med at puste det her meget, meget stort op. Og så skal man selvfølgelig erkende, at alt heller ikke var perfekt, dengang man selv havde magten. Det var det jo ikke. Så havde man jo nok løst alle de her problemer, som der også var dengang. Sådan er det jo.

Jeg synes ærlig talt, at man må gøre sig klart, at hvis man bl.a. tager Københavns Kommune, så har kommunen jo et ansvar for at finde en bolig til de her familier. Det har kommunen et ansvar for. Så må den socialdemokratisk styrede kommune i København selvfølgelig leve op til sit ansvar og så gøre en indsats der.

Hvis Socialdemokraterne har en gylden løsning på det hele, så vi vil da godt være med til at lytte til den. Men jeg synes altså også, man må gøre opmærksom på, at vi jo ser mange af de her problemer i de store kommuner, og hvis man tager nogle af de største kommuner her i landet, så er det jo kommuner, som i mange år har været under bl.a. socialdemokratisk styre. Der er jo altså også et medansvar, og der kunne Socialdemokraterne passende tage kontakt med deres lokale folk derude og høre, hvad kommunen gør for at leve op til sit ansvar.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil gerne spørge, om ordføreren mener, hvis der er tale om en engelsksproget mor eller far, at man også bør tale dansk i det hjem.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Nej, det mener jeg som udgangspunkt ikke. Jeg synes ikke, det er nogen hemmelighed, at vi har et problem i forbindelse med at integrere bl.a. muslimske indvandrere og efterkommere. De kommer selvfølgelig fra en kultur, som er meget forskellig fra den danske kultur og fra andre kulturer, som er i Vesten, og derfor er der en forskel der. Det er der.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Mener ordføreren ikke, at det kan være et problem, hvis man de facto ikke kan tale dansk eller taler meget ubehjælpeligt dansk, og at det om-

talte måske så slet ikke var en klog strategi, men at det måske var en klog strategi at udvikle barnet tosproget, selv om det så tilfældigvis var tyrkisk, der var det andet sprog?

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg har sagt det før, og jeg vil godt sige det igen: Jeg mener, at forældrene har et ansvar for at lære at tale dansk og dermed også et ansvar for at lære deres børn at tale dansk og give deres børn en god indgangsvinkel til det danske samfund.

Når vi taler om bl.a. muslimske indvandrere, så mener jeg, det er helt grundlæggende, for at de kan føle et fællesskab med det danske samfund, at der bliver talt dansk i hjemmet, og at forældrene gør sig umage med bl.a. at få børnene ind på en skole eller en daginstitution, hvor der er mange danske elever, sådan at de på den måde får en indgangsvinkel til det danske samfund. Det mener jeg er helt grundlæggende for, at vi kan få en vellykket integrationsproces.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er hr. Per Ørum Jørgensen.

KL 18.30

Per Ørum Jørgensen (KF):

I Det Konservative Folkeparti er vi jo som bekendt ikke bange for at sige, at det går ufattelig godt. Jeg vil næsten gå så langt som til at sige, at det går bedre end ufattelig godt, og jeg vil egentlig også gerne takke ministeren for at have taget initiativ til denne redegørelse, som vi i Det Konservative Folkeparti kun kan bakke op om.

Redegørelsen sætter fokus på en lang række problemstillinger og understreger også, at regeringen er opmærksom på de udfordringer, som vedrører os alle, for at sikre familierne i Danmark de bedst mulige vilkår.

Det at være en del af en familie er jo et privilegium, der følger os fra vugge til grav, et udgangspunkt og en base, som er helt central og vital for det enkelte menneskes udvikling, perspektiv og dannelse. Det kan virke paradoksalt, at selv om udgangspunktet rummer tilfældighederens præg, så bliver familien det naturlige, det nære, det trygge fællesskab for langt de fleste mennesker.

Familien er samfundets vigtigste kulturbærer. Det er det sted, vi får vore manerer, uanset om de er gode eller dårlige, hvor vi nysgerrige, vi-

debegærlige og legesyge får lov til at boltre os som børn. Det er det sted, hvor vi får en ansvarsfuld livsopgave med at præge og tage vare på vores børn, når vi bliver forældre. Det er det sted, hvor vi får mulighed for at viderebringe de gode og de dårlige erfaringer, som livet bringer, når vi bliver ældre.

Når man stiger op i helikopteren og kigger ned over vort samfund, så finder man ikke entydige svar på, hvad begrebet kernefamilie rummer. Man kan ikke længere tale om en traditionel familieform som en formel, hvorfra lovgivningen skal tage sit udgangspunkt. For os Konservative er det væsentligt at tilrettelægge vores politik på en sådan måde, at der tages hensyn til de forskellige familiemønstre.

Familiepolitikken bør indrettes på en sådan måde, at der er gode rammer for alle, uanset om det er familien med far, mor og børn, den enlige forælder eller den sammenbragte familie.

Familiepolitikken bør indrettes på en sådan måde, at der er den rette balance og ansvarsfordeling imellem den enkelte familie og det offentlige.

Familiepolitikken bør indrettes på en sådan måde, at det altid er barnets tarv, der vejer tungest, uanset om vi taler pasningstilbud, undervisning, sociale ordninger, adoption, samværs- og spørgsmål osv.

Familiepolitikken bør indrettes på en sådan måde, at der tages hensyn til, at den enkelte familie får mulighed for at skabe sammenhæng i hverdagen mellem arbejdsliv og familieliv.

Familiepolitikken bør indrettes på en sådan måde, at der tages hensyn til de svageste i samfundet, at de, der falder ved siden af i det lotterispil, som livet nu engang er, får redskaber og perspektiv til at skabe en tilværelse ud fra de drømme og visioner, som de rummer.

Den enkelte familie bør respekteres i en sådan grad, at man fra det offentliges side ikke udvander forældreansvaret. For os Konservative betyder det f.eks., at det skal have en konsekvens, hvis man som forældre *kan* leve op til forældreansvaret, men *ikke vil*. De forældre skal mærke en konsekvens. Det kan være i aftaler om at følge deres børn i skole, hvis børnene har for meget fravær, eller hvis børnene er ved at påbegynde en kriminel løbebane og forældrene ser passivt til.

Andre eksempler på, hvor forældreansvaret kan blive udvandet, er, hvis oppositionen får gennemført ønsket om, at det offentlige skal sørge for børnenes madpakker, i stedet for at det er

forældrene. Vi Konservative bidrager ikke til den glidebane, men mener derimod, at man politisk bør stimulere og fastholde forældrene på deres ansvar.

Udgangspunktet i den konservative familiepolitik vil altid være: Hvad tjener barnet bedst?

Vi har i årevis talt om at styrke fagligheden i folkeskolen, ikke for at straffe eleverne, men for at sikre, at alle uanset udgangspunkt får nøglen til de rette kompetencer og muligheder og på den baggrund kan sikre sig et perspektiv for fremtiden.

Vi mener endvidere, at barnets tarv må være det altoverskyggende princip i sager om f.eks. forældremyndighed og samvær, at man sikrer, at børnene ikke bliver gidsler i en rettighedskamp mellem kønnene, at hensynet til barnets hverdag og trivsel må veje tungest, når forældrene er splittede.

KL 18.35

Vi lever i en ofte hektisk hverdag, hvor det kan være svært for mange at få sammenhæng mellem familie- og arbejdsliv. Vi Konservative ønsker at sikre en solid ramme, så karriere og familieliv ikke bliver modsætninger, at familierne får valgmuligheder, gode ordninger i forbindelse med barsel og stærke pasningstilbud. Den fleksible barselorlov er et godt eksempel herpå, og vi ser med forventning frem til, at Familie- og Arbejdslivskommissionen kommer med flere konkrete bud på, hvordan vi også i fremtiden kan bidrage til, at hverdagen hænger sammen.

De fleste familier i Danmark har gode kår, men desværre er der familier, hvor hverdagen er ekstra svær. Sociale problemer af forskellig art betyder, at ikke alle børn får den bedste start på livet. Vi har en fælles forpligtelse til at drage omsorg for de udsatte børn. Vi har en fælles forpligtelse til at intensivere kampen mod den negative sociale arv.

Vi Konservative er stolte over, at vi er med i en regering, der i handling tager denne udfordring alvorligt. Der er allerede søsat adskillige initiativer fra regeringens side, som det har været nævnt flere gange i debatten, senest med aftalen om at hæve kvaliteten i pasningstilbudene, hvor der er sat særligt fokus på de udsatte børn og deres muligheder.

Vi har i dagspressen i dag kunnet se, at mange kommuner desværre ikke er sig deres ansvar bevidst, når børn er udsat for omsorgssvigt. Vi mener, at meget af svaret ligger i anbringelsesformen, hvis primære formål er at sikre bedre og tidligere anbringelser uden for hjemmet for små

børn udsat for omsorgssvigt. Reformen vil også give mulighed for at anvende netværksanbringelse for større børn. Formålet er jo netop at sætte tidligt ind og hjælpe udsatte børn. Redskaberne er der, kommunerne må altså nu være modigere og i højere grad fokusere på barnets tarv.

Det virker helt forkert, at børn, der er ofre for f.eks. voldelige forældre, selv opsøger myndighederne for at få hjælp, og at der så ikke sker noget. Det er altså et svigt fra myndighedernes side og vil for barnet blot blive føjet til rækken af svigt. Det kan vi simpelt hen ikke være bekendt i et moderne Danmark.

Så vil jeg også gerne i relation til debatten her få aflivet den myte fra Socialdemokraternes side om, at vi har skåret kraftigt ned på pasningstilbuddene. Det passer ikke, tværtimod er der flere penge til det enkelte barn i vores pasningstilbud.

Nej, det, der er alvorligt, når det kommer dertil, er faktisk grønne afgifter og andre skatter, som netop rammer rigtig skævt i vores samfund, som rammer de svageste. Det var, hvad vi så under den tidligere regering, men vi har altså en ny linje i den her regering. Vi har sat skatten ned, og vi har et skattestop, og der er altså ingen grønne afgifter, der vender den tunge ende nedad. De stiger ikke under den nuværende regering.

Så har kontanthjælpsloftet også været inde i den her debat i flere sammenhænge. Jeg mener, det er sådan – nu må man undskylde mig, hvis jeg husker forkert – at både Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre deltager i forliget, der hedder »Flere i arbejde«, og også derfor har støttet kontanthjælpsloftet. Det virker ikke sådan i dag, men jeg mener faktisk, at det er sådan, det forholder sig.

Grundlæggende er vi meget positive over for de mange initiativer, som den her regering har skabt på familieområdet. Der er kommet ekstra fokus på det her område, og vi glæder os også over den debat, vi har her i dag.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Jeg har noteret fire, der ønsker korte bemærkninger, og den første er fru Line Barfod.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det er altså utroligt at skulle høre en ordfører stille sig op og sige, at det går ufattelig godt, og først langt henne i talen kommer der så lidt om,

at der er nogle udsatte børn, man skal tage sig lidt af.

Kunne ordføreren slet ikke overveje, at man i stedet for at starte med at lave kontanthjælpsloft og andre nedskæringer, som gør, at nogle børn bliver udsatte, og så bagefter lave lidt lappeløsninger, så de kan få lov til at gå gratis til fodbold, skulle starte med at sikre, at de ikke fik så dårlig en økonomi, men tværtimod havde nogle ordentlige økonomiske rammer derhjemme, der gjorde, at de kunne leve et godt børneliv? Ville det ikke være bedre frem for at have en masse projekter?

Jeg kan godt se, at det kan man ikke bryste sig lige så meget af. Der er ikke lige så mange børn, man kan gå ud og klappe på hovedet, som hvis man laver nogle fine projekter. Men kunne ordføreren slet ikke overveje, om det måske var bedre for børnene, at de levede i en familie, der havde råd til at betale normale udgifter frem for at skulle hen at søge med hatten i hånden, om børnene kunne få lov til at gå gratis til fodbold – og så kan de samtidig blive udstillet lidt som nogle, der skal have noget særlig hjælp, og så kan der være nogle borgerlige, der så kan glæde sig lidt over, at de har gjort noget for nogle udsatte børn?

Kl. 18.40

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jamen jeg er da sådan set enig i, og sådan ønsker vi det også fra konservativ side, at familierne skal have så stort et råderum som muligt, at man har en god hverdag og kan få hverdagen til også at hænge sammen økonomisk. Det er også derfor, vi har indført det her kontanthjælpsloft, nemlig for at det kan betale sig at få et arbejde og skabe sin tilværelse. Det er jo faktisk det, det handler om. Vi kan jo ikke bare sprede offentlige ydelser ud over det hele og så sige, at det nok skal gå alligevel. Det er da en form for ansvarlighed, at man giver folk et incitament til at arbejde.

Og så vil jeg gerne sige med hensyn til de udregninger, vi har hørt: Det holder altså ikke med et rådighedsbeløb på omkring 3.000 kr. Jeg har set et eksempel, hvor en familie med to børn altså har et rådighedsbeløb på omkring 11.000 kr., men der er måske nogle omkostninger, som vi ikke har hørt om fra fru Line Barfods side. Det kunne da være interessant at høre, hvad det var for nogle omkostninger.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu er det konkrete eksempel med familien, der havde 3.000 kr., jo en familie af kød og blod, som har været inde over i Arbejdsmarkedsudvalget, og der kan ordføreren jo så se nærmere på, hvordan deres budget hænger sammen. Ordføreren kan også gå ind på hjemmesiden om loftsramte eksperter og læse beretninger fra nogle af dem, der er blevet ramt af kontanthjælpsloftet.

Jeg forstår simpelt hen ikke, at man kan blive ved med at fremføre den myte, at det ikke skulle kunne betale sig at arbejde. Hvis man rent faktisk får tilbudt et arbejde og er i stand til at arbejde og ikke tager det, så mister man kontanthjælpen. Men en meget, meget stor del af dem, der er på kontanthjælp, kan ikke arbejde. De har været udsat for en arbejdsskade, er psykisk syge eller på andre måder ikke i stand til at påtage sig et arbejde. Alligevel bliver de ramt af kontanthjælpsloftet, og kontanthjælpsloftet rammer deres børn.

Det er her, jeg spørger, om det slet ikke var en mulighed for den konservative ordfører, at det ville være bedre for de børn, at deres forældre havde penge nok til at betale de daglige fornødenheder, og at det kunne hænge sammen, frem for at der først skal skæres så meget, at de ikke har råd til det mest basale og derefter kan gå hen med hatten i hånden og søge om at komme gratis til fodbold.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jeg har stor respekt for fru Line Barfods medfølelse i den her sag. Jeg vil bare sige, at når man tager én familie og sætter det her billede op med 3.000 kr. om måneden som rådighedsbeløb, så må vi altså også forlange, at man uddyber det lidt nærmere. For hvis du tager en gennemsnitlig familie med to børn, hvor begge forældre er på kontanthjælp, så har man altså et rådighedsbeløb på omkring 11.000 kr., oven i købet når man har betalt vand, varme, el, ATP, a-kasse osv., altså de faste omkostninger.

Men der kan være nogle andre omkostninger, som jeg ikke har hørt om, og derfor vil jeg godt stille mig lidt tvivlende over for, at det eksempel er det rigtige i hvert fald som gennemsnit for den gruppe, som fru Line Barfod nævner.

Så vil jeg også godt sige noget andet, med hensyn til at det skal kunne betale sig at arbejde. Et eller andet sted synes jeg faktisk, det er rimeligt for kassedamen i Netto, at der er forskel på

at gå derhjemme og så passe sit arbejde dag efter dag. Jeg mener faktisk, der skal være incitamenter til, at det kan betale sig at arbejde, og det står vi helt fast på.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Ja tak. Jeg skal sige til ordføreren, at man ikke tiltaler hinanden med »du« herinde.

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Jeg kunne tænke mig at spørge lidt ind til forældresvaret, som De Konservative ikke vil udvande. De Konservative siger, man måske endda gerne vil straffe forældrene, hvis børnene ikke opfører sig ordentligt. Nu tror jeg sådan set ikke selv, at det vil være en model, der vil virke særlig godt ude i familierne. Jeg tror ikke så meget på straf, som jeg tror på støtte og omsorg, men det er selvfølgelig også derfor, jeg ikke er konservativ.

Hvad angår den økonomidebat, som ordføreren forsøger at rejse igen, synes jeg egentlig, det er helt utroligt, at vi skal blive ved med at tage præcis de samme debatter, men jeg vil bare foreslå, vi måske får lagt tallene på bordet, får lavet nogle udvalgte spørgsmål, for de her tal er jo ikke nogle, man kan rende fra. Man kan jo ikke komme med statistikker og sige: Jamen der er faktisk mange flere penge, og vi har slet ikke skåret ned.

En helt anden ting, man også burde have taget ind i sine overvejelser, er, hvordan de har reageret ude i kommunerne. Er ordføreren ikke klar over, at man ude i kommunerne i de sidste mange år har forsøgt at kompensere for, at man ikke har måttet bruge så mange penge på børneområdet, ved at fjerne alle mulige andre ting? Det kan så være, at ordføreren mener, at de var overflødige, men der er ikke længere ting at fjerne ude i kommunerne, og derfor er det direkte på børneområdet, at nedskæringerne finder sted.

Kl. 18.45

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Der er åbenbart meget stor forskel på, hvordan vi og Socialdemokraterne ser samfundet. Jeg kan sige om de tal, som jeg nævnte, at det faktisk er den tidligere familieminister, der i forbindelse med et § 20-spørgsmål her i Folketinget har offentliggjort dem. De er frit tilgængelige på Folketingets hjemmeside, så det skulle jo borge

for, at det er de rigtige tal, og det er Danmarks Statistik, der står bag.

Så kommer det med at straffe børnene: Vil vi virkelig altid straffe børnene? Nej, vi vil faktisk gerne gøre forældrene en tjeneste, så de ikke gør deres børn en bjørnetjeneste. Vi er i gang med at arbejde med et forslag nu, hvor vi sætter en masse redskaber til rådighed for forældrene, så man ligesom understøtter forældreansvaret. Det er simple ting, som at man tager ansvar for at hjælpe sine børn med at læse lektier, følge dem i skole, hvis de pjækker for meget osv. Den gruppe, som man fra myndighedernes side skønner godt kan leve op til deres forældreansvar, men som ikke gør det, er lige præcis den gruppe, til hvem vi går ind og siger: Jamen så har det en konsekvens.

Tidligere var det jo sådan, at det bare sejlede: Skidt med en aftale, vi laver bare en ny. Det kommer man ingen vegne med.

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Ordføreren spurgte tidligere mig, da jeg selv var på talerstolen, om økonomien og nævnte, at en plads, der tidligere havde kostet 13.900 kr., nu kostede 15.200 kr., altså en stigning på 1.300 kr.

Kan ordføreren ikke bekræfte, at den generelle prisudvikling i samfundet i samme periode, som de her tal er taget ud fra, har været 6 pct.? Hvis man måler pærer op mod bananer, så er det klart, at man kan få det til at give, hvad man vil. Men hvis man som kommune skal betale den løn, pædagogerne nu engang skal have, og skal betale for, hvad det koster at drive institutioner, så kan man jo altså ikke komme med pærer, når staten gerne beder om æbler. Derfor må man betale med kroner og øre, og dem er der bare blevet færre af. Hvorfor er det så svært at forstå?

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

I de tal, der ligger her fra Danmarks Statistik, er der taget højde for de ting. Derfor er det altså ganske korrekt, hvad vi siger her. Men jeg kan da blive virkelig forurologet, når jeg hører Socialdemokratiet i dag. Først siger man 1 mia. kr. om året, så siger man 800 mio. kr. om året, og så angriber man et kontanthjælpsloft, man selv har været med til at stemme for, og som er en del af en aftale, man har indgået.

Jeg synes faktisk, at det er ved at være problematisk og i hvert fald ganske svært at finde ud

af, hvad det er, Socialdemokraterne vil, men det kunne være sjovt at høre fra Socialdemokraternes side, om f.eks. boligejerne skal beskattes hårdere, hvis man får mulighed for at komme til magten. Det er vi så nogle der håber på at man ikke gør, men hvad hvis nu det sker? Og hvad med de grønne afgifter? Vil man opnå, at de tordner opad igen?

(Kort bemærkning).

Lene Hansen (S):

Ja, jeg tror ikke, det er så almindeligt, at ordføreren fra talerstolen stiller spørgsmål til os, der sidder.

Jeg fik i dag en kulturkanon ind på mit skrivebord, det var sådan en lidt uofficiel ting, tror jeg, der er kommet fra Berlingske Tidende. Jeg synes, jeg kan høre på De Konservatives ordfører, at man er parat til at indføre en familiekanon. Hvis ikke man ligesom opfylder nogle bestemte kriterier, hvis ikke man opfører sig på en bestemt måde i det her samfund, så vil sagsbehandlerne ude i kommunerne komme efter familierne, og så skal der sandelig straffes.

Ordføreren starter sit indlæg med at sige: Familierne skal have de bedst mulige vilkår. Er det at forbedre vilkårene for familierne at omlægge børnefamilieydelsen for de 15-17-årige, så den kun udbetales for unge, der er i gang med en uddannelse?

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jeg synes, det lyder ganske flot: en familiekanon. Ja, hvorfor ikke? Det kunne da måske være ganske interessant. Vi har bare ikke rigtig tid lige nu, for vi har altså rigtig mange initiativer, vi er ved at iværksætte til glæde og gavn for børnefamilierne i Danmark, men det kan vi da måske se på senere.

Kl. 18.50

Med hensyn til det med at straffe børnene: Straffer vi børnene, hvis vi hjælper dem til at få et reelt, godt uddannelsesforløb? Hvis vi hjælper dem på rette spor? Hvis vi, hvad angår børn, som har meget fravær, som ikke deltager i undervisningen, går ind og laver en aftale med forældrene og siger: Vil I ikke godt være søde at følge jeres børn i skole, når nu vi ved, at de har et konkret problem, nemlig at de ikke kommer til undervisningslokalet, men løber rundt i byen?

Er det at straffe børnene? Nej, det er det nemlig ikke. Det er det helt modsatte. Det er nemlig at varetage barnets tarv.

(Kort bemærkning).

Lene Hansen (S):

Det er da muligt, at De Konservatives ordfører synes, det er at varetage børnenes tarv at straffe familierne økonomisk. Vi er mange, der er meget usikre på, om det nu også er den rigtige fremgangsmåde.

Der findes, så vidt vi ved, ikke nogen dokumentation for, at straf og andre tvangsforanstaltninger overhovedet virker motiverende på at få familierne til at ændre adfærd. Det kan være, ordføreren kan oplyse mig om, om ordføreren er bekendt med, at der findes en videnskabelig, holdbar dokumentation for, at det skulle være tilfældet.

Igen vil jeg gerne høre, om ordføreren virkelig mener, at det er at yde familierne de bedst mulige vilkår at fjerne børnechecken fra familier, der ikke magter den store opgave, det er at op-dage børnene.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Om det er holdbart at straffe børn? Om der er internationale undersøgelser? Det har vi ikke konkret set. Der er selvfølgelig nogle undersøgelser, men vi har ikke prøvet det før i Danmark, i samme grad som da den her regering kom til, for man havde en socialdemokratisk-radikal regering, som bare lod tingene sejle.

Her taler vi altså om en gruppe forældre, hvor man fra myndighedernes side skønner, at de godt kan leve op til deres forældreansvar, men som ikke vil leve op til deres forældreansvar. Det er en ganske lille gruppe. Skal det så ikke have en konsekvens, hvis ikke de overholder den aftale, og de oven i købet får tilbudt nogle programmer, som alle her, forventer jeg egentlig, mener er gode programmer til at løfte den opgave?

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Ordføreren lagde i sin ordførertale ud med at sige, at det går ufattelig godt, ja næsten mere end ufattelig godt.

Betyder det, at ordføreren mener, at folk fra Børns Vilkår bare er nogle sludremikler og bare ikke har fundet ud af, hvor godt det går, når de i dag siger, at de er utrolig betænkelige ved, at de

ser flere børn, som ikke får hjælp på det rigtige tidspunkt, hvilket betyder, at de faktisk kommer derud, hvor de kommer i reel mistrivsel?

Eller når Dansk Socialrådgiverforening siger, at der er mange socialforvaltninger, hvor de enkelte sagsbehandlere har så mange sager, at de faktisk ikke har en jordisk chance for at følge sagerne så tæt, som det er nødvendigt for at lave det gode familiearbejde, er det også bare en fagforening, som ikke har fattet, hvor godt det går? Er de folk bare nogle sludremikler?

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jeg håber, fru Lise von Seelen en anden gang vil høre efter, hvad jeg siger i mine ordførertaler, for jeg var faktisk inde på de her ting, at der altså er nogle svigt i øjeblikket, som vi fra konservativ side tager meget, meget alvorligt, netop hvor børn, hvor der er mistanke om svigt i hjemmet, selv henvender sig til kommunen i forskellige sager, og som ikke får hjælp.

Det kan vi selvfølgelig ikke være tilfredse med fra konservativ side, uanset om det er socialdemokratisk eller borgerligt ledede kommuner. Det er simpelt hen for dårligt, og der må vi altså indskærpe over for kommunerne, nu hvor de med anbringelsesreformen har redskaberne, at de får det her på plads. Det kan vi da selvfølgelig ikke være tjent med.

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Når ordføreren siger, at nu må kommunerne altså tage ansvar og gøre sig deres ansvar bevidst, så lyder det jo, som om der er nogle kommuner derude i det ganske land, som ikke passer deres arbejde, eller nogle kommunalpolitikere, som ikke passer på det, de er sat til at tage vare på.

Kl. 18.55

Vi kunne godt være nysgerrige med hensyn til tendensen til, at der er flere børn, der har brug for hjælp, og det ser ud til, at de har brug for mere hjælp, og vi vil egentlig gerne have mere viden om hvordan og hvorledes. Man kunne forstå, at der er en stigende tilbøjelighed her, og vi vil gerne have en undersøgelse af det, en fokusering på det.

Jeg forstår, at Det Konservative Folkeparti også er optaget af det. Vil De Konservative være med til, at vi laver sådan en undersøgelse, så vi kan blive klogere på det her, så vi kan få truffet nogle bedre beslutninger, og så kommunalpoliti-

kerne også har et bedre grundlag at træffe beslutninger på?

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jeg synes faktisk, situationens alvor i hvert fald gør, at det bør være helt rimeligt, at De Konservative tager en snak med socialministeren om de her forhold, for vi vil altså ikke finde os i, at det finder sted, at børn, der måske har været seksuelt misbrugt og /eller udsat for vold, går ned til kommunen, og 2 måneder efter er der ingenting sket.

Det vil vi altså ikke være med til, og det er vi klar til at tage en snak med socialministeren om.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg glædede mig i hvert fald over det, der blev sagt fra den konservative ordførers side, at barnets tarv altid må veje tungest. Det er jeg meget enig i, og det synes jeg er en meget god indfaldsvinkel til den her debat.

Så vil jeg godt spørge, om det også betyder, at man fra konservativ side vil støtte de anbefalinger, som nu gentagne gange er kommet fra FN's Børnekomité, om at sikre barnet retten til at kunne klage, retten til selv at kunne få lov til at klage. Betyder det, at man vil støtte den opfordring, der ligger fra FN's Børnekomité, til, at der bliver oprettet et egentligt klageorgan, underforstået, som det også er foreslået derfra, en særlig status under Ombudsmanden?

Er det sådan, at man fra konservativ side vil sige, ja, det vil vi godt, for nu har vi altså konstateret, at det er barnets tarv, der vejer tungest? Eller hvordan skal jeg forstå det?

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jamen jeg synes ikke, at det er så enkelt, som fru Lissa Mathiasen gør det til, at bare vi indfører det her, så er den hellige grav vel forvaret. Det er jeg faktisk ikke helt enig med fru Lissa Mathiasen i.

Jeg vil sige det på den måde, at vi jo har taget nogle initiativer, som gør, at der er bedre rådgivning omkring klagemuligheder. Det er jo ikke sådan, at vi lever i et land, hvor børnene ikke har klagemuligheder. Vi har altså egentlig et ganske godt system på det område. Det mener jeg faktisk er mere konstruktivt, end at vi har

børn, som måske kan risikere at blive presset af venner eller pårørende af forskellig art til at føre nogle sager.

Jeg mener, at vi faktisk har redskaberne til at imødekomme børns ønsker.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Det er jo egentlig interessant at høre. Hvorfor skulle man så fra FN's Børnekomité både i 2001 og nu her igen i oktober 2005 blive ved med at fastholde, at danske børn altså ikke har de rettigheder, som de bør have i kraft af den børnekonvention, som Danmark har skrevet under på i 1991? Nu har de to gange sagt det til os, og det, det altså drejer sig om, er at give et barn muligheden for at få partsstatus, dvs. retten til selv at kunne klage.

Hvis der skal være logik i det, der blev sagt før fra hr. Per Ørum Jørgensens side om, at barnet skal kunne gå til kommunen, nytter det jo ikke noget, hvis ikke barnet har retten til at klage. Derfor er det helt afgørende, at vi giver børn den mulighed og også, at hvis en kommune rent faktisk gør noget forkert, har barnet mulighed for at kunne få rejst det problem, f.eks. via Ombudsmanden.

Det er såmænd bare det, og det er derfor, jeg spørger: Vil man nu være med til at leve op til, at barnet skal have det her, for det er jo soleklart, når Danmark har skrevet under på den her konvention.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jeg føler faktisk, at jeg har besvaret spørgsmålet, og jeg synes egentlig ikke, der er så meget yderligere at føje til de her ting andet end at fastslå, at det jo ikke er en bananrepublik, vi lever i. Der er altså i det system, vi har, masser af klagemuligheder, som tilgodeser børnene i det her tilfælde. Jeg frygter altså, at hvis vi får en børneombudsmand, vil vi få nogle situationer, hvor børnene måske bliver presset til at klage over nogle ting, som måske ikke er hensigtsmæssige, og derfor mener jeg, at det måske ikke er den helt rigtige vej at gå.

Kl. 19.00

Første næstformand (Svend Auken):

Den sidste er hr. Martin Henriksen.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg kunne godt tænke mig at høre Det Konservative Folkepartis holdning: Mener Det Konservative Folkeparti som udgangspunkt, at hvis man har en tryk og stabil kernefamilie, så er det det bedste udgangspunkt for barnet?

Jeg siger det, fordi ordføreren var inde på andre familieformer osv. Jeg kunne aldrig finde på at påstå, at en enlig forælder ikke tog sig godt af sit barn, elskede sit barn og drog omsorg for sit barn, men jeg mener godt, at man kan påstå, at det ene udgangspunkt nødvendigvis er bedre end det andet.

Mener Det Konservative Folkeparti, at kernefamilien er det bedste udgangspunkt for et barns videre færden ude i samfundet?

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Nu kan det jo godt være, at vi Konservative efterhånden er ved at være lidt mere moderne end Dansk Folkeparti, også når det gælder vores familiepolitik.

Jeg mener, at det er ganske fornuftigt at kigge på, hvordan samfundet reelt ser ud, hvordan familiemønstrene ændrer sig, og så sige: I dag kan man jo ikke sige, at der ubetinget skal være en far og mor og to børn, som lever op til nogle forskellige normer, og at forældrene er bedre end f.eks. en enlig mor eller et sammenbragt par med delebørn.

Jeg mener, det er at gå for vidt at sige, at en form skulle være mere rigtig end en anden. Man kan egentlig bare kigge ud i samfundet og se, at sådan er virkeligheden jo ikke.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg tolker det som et nej.

Derudover kunne jeg godt tænke mig at spørge: Den her parrådgivningsordning, som blev iværksat for få måneder siden, det var Dansk Folkeparti og regeringen, som iværksatte den som et forsøg i 12 kommuner, vil Det Konservative Folkeparti i hvert fald på sigt være med til at gøre den landsdækkende og permanent, ikke mindst i betragtning af, at der faktisk er en stor interesse for den? Børnefamilier, folk, der lever i parforhold eller ægteskab med børn under 18 år, søger hen til det her tilbud, de vil gerne have det her tilbud. Det viser jo, at folk gerne vil give det en ekstra chance, men at de måske mangler nog-

le redskaber, og den her parrådgivning kan så give de redskaber.

Hvordan er Det Konservative Folkeparti indstillet over for tanken om i hvert fald på sigt at gøre den her ordning landsdækkende og permanent?

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Nu er Dansk Folkepartis ordfører jo meget hurtig til at konkludere, men jeg mener faktisk, at Dansk Folkepartis ordfører gav svaret på spørgsmålet tidligere, nemlig at man vel ikke kan sige, at en kernefamilie, som Dansk Folkeparti kalder far og mor og to børn, er bedre forældre end den enlige mor med et barn. Det svar kom jo egentlig fra Dansk Folkeparti, og det vil jeg da gerne kvittere for.

Om vi vil være med til at kigge på ordningen? Det er jo klart, at vi lever i et samfund, hvor vi må sige, at der er nogle problemer på det her område, hvor der er behov for rådgivning, og vi er sådan set åbne over for at kigge nærmere på de ting.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren. Så går vi videre i ordførerrækken, og det er fru Lone Dybkjær som ordfører.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil godt starte med tre sådan lidt rosende bemærkninger til ministeren, hvis han er til sinds at høre efter, for ellers er det måske lidt absurd. Jeg accepterer gerne, at han hellere vil tale med sin partifælle, men så er der jo i hvert fald ingen grund til rosende bemærkninger.

Regeringen skal i hvert fald ikke have utak for, at den er kommet med en familiepolitisk redegørelse. Det er altså godt at få diskuteret de familiepolitiske rammer, sammenhængene mellem familie og arbejdsliv, og det er også udmærket, at regeringen kommer med de rent faktuelle oplysninger i en lang række sammenhænge, som jo altså også viser, at familien nu engang ikke er helt, som familien engang var, men en mere broget forsamling, og det er jeg glad for at regeringen også har taget udgangspunkt i.

Jeg synes, det er forståeligt, at regeringen opremser alle sine gode gerninger, det vil mange regeringer nok gøre. Så godt nok med det.

Jeg synes også, det er udmærket, at man har nedsat en Familie- og Arbejdslivskommission, for vi, der har arbejdet med de spørgsmål i man-

ge år, har jo længe ønsket, at der blev diskuteret nogle større sammenhænge i det. Jeg skal så komme tilbage til nogle af de kritiske bemærkninger, jeg har til det.

Jeg synes også, det er fint, at man nu snart har et færdiggjort arbejde omkring skilsmisse, forældremyndighed og alt det der. Det har længe været vores opfattelse, at man trængte til en modernisering her, og jeg er enig med den ordfører – jeg kan ikke huske, om det var hr. Martin Henriksen, det tror jeg faktisk det var – der sagde, at faren ofte er ladt meget i stikken i de her sammenhænge, og at der kan være grund til at se, om der ikke er brug for, at vi kan gøre tingene på en anden måde.

Kl. 19.05

Det, jeg så vil sige, som man kan opfatte som en håbefuld eller kritisk bemærkning, er, at jeg håber, at regeringen også vil sådan smålæse, hvad kommissionen når frem til, og ikke bare i løbet af to timer konkludere, at nu vil man tage en lille del ud, men at man faktisk er villig til at få hele de der to kommissioner diskuteret på en ordentlig måde. Ellers synes jeg også, at det må være ret surt at sidde og arbejde i sådan en kommission, selv om jeg gerne indrømmer, at Velfærdskommissionen er temmelig optimistisk på den måde, at de siger, at det sådan set er ligegyldigt, hvad politikerne gør, for det bliver gennemført alligevel. Det er jo selvfølgelig også en holdning til tingene.

Lige en indledende bemærkning om alt det her med familien: Altså, jeg synes, det bliver meget idyllisk i dag. Det er minsandten, som om der overhovedet ikke er nogen problemer i familien, altså i den såkaldte brede normalfamilie, og så enkle er tingene jo ikke.

Hvis man skal tage børnene som udgangspunkt, så må man jo sige, at de sådan set ikke vælger deres familie. De fødes ind i en familie, og det kan være en god familie, det kan være en dårlig familie, det kan være en besværlig familie, og hvad ved jeg, og netop fordi det er et fuldstændigt lotteri, hvad det er for en familie, man fødes ind i, har man jo også med hele velfærdstankegangen, som jeg tror vi alle sammen står bag, også sagt, at familien i sig selv ikke er nok. Det skal altså også være muligt at skabe sig nogle rammer, selv om man måske er på kant med sin familie, eller der har været andre ting. Så jeg synes, man skal lade være med at være alt for idyllisk. Jeg synes, at hvis man sådan snakker lidt med folk rundtomkring i landet, så er idyllen i hvert fald ikke altid så stor.

Det, som jeg gerne vil kritisere regeringen for, er, at jeg synes, det kun er de 70-80 pct. af familierne, som regeringen faktisk tager sig af. Man omtaler ikke de svageste familier – jeg ved godt, at man snakker om nogle udsatte familier, men det er så i regeringens optik ofte nogle helt specielle familiegrupper – men der er nogle svage familier; der er nogle fattige familier; der er familier med syge børn, som man ikke nævner; der er altså også børn med syge forældre, som kan være i en meget vanskelig situation; der er familier med handicappede børn, som har brug for støtte; der er også børn med handicappede forældre, som har brug for støtte; der er familier med kronisk syge forældre eller børn.

Det er meget vigtigt, at vi ikke glemmer dem, for det er faktisk også der, at der er behov for en stor samfundsindsats, hvis de familier skal komme af sted på en nogenlunde ordentlig måde. Derfor er det ærgerligt, at regeringen ikke har dem med, og jeg kan faktisk overhovedet ikke finde de ord, jeg nævnte her. Jeg indrømmer gerne, at ordene udsatte familier er der, men det her er jo ikke sådan udsatte familier. Det er bare familier, der er ramt af nogle måske lidt ulykkelige omstændigheder og derfor har meget brug for, at samfundet kan gå ind og støtte dem på forskellige leder og kanter.

Derfor er vi jo heller ikke enige i den måde, som regeringen prioriterer på. Jeg har noteret, at regeringen har afsat 100 mio. kr. i de næste 4 år på finansloven. Vi ved ikke noget om de 2 mia. kr., men det er faktisk V og K, der har sagt, at det gik de til valg på, og vi kan jo håbe på, at de kan finde et flertal. Strengt taget må man vel stadig anse Dansk Folkeparti for at være et selvstændigt parti, og mig bekendt har de altså kun taget stilling til én finanslov ad gangen, sådan har jeg forstået deres politik. Samtidig har regeringen altså garanteret 0,5 mia. kr. til nedsættelse af taksterne, og der synes vi, at de penge kunne være bedre anvendt.

Hvad angår kommissionen, og det er så min kritiske bemærkning til den, synes vi, at den er meget begrænset, kommissoriet er faktisk meget begrænset. Den kan godt få lov at beskæftige sig med noget omkring det fleksible samfund og den slags, men kommissionens forslag skal give øget fleksibilitet og mulighed for individuelle løsninger, og de må ikke være i strid med målsætningen om at øge arbejdsudbuddet, og beskæftigelsen må samlet set ikke medføre offentlige merudgifter. Så skal den også foretage en vurdering af sine forslag og fortælle, hvad kon-

sekvenserne af forslagene er for finanserne, og hvad ved jeg.

Kl. 19.10

Jeg synes, det er en meget stor begrænsning. Jeg indrømmer gerne, at når det drejer sig om kommissioner, kan vi jo håbe på mirakler, men jeg hører måske ikke til dem, der håber på mange mirakler for de familier, der ikke er på den grønne gren, når det er regeringen, der er på banen. Men jeg er ked af, at denne Familie- og Arbejdskommission ikke har taget fat i nogen af alle de problemer, jeg har nævnt, for der skal også tages hensyn til de familier. Det er ikke bare de brede normalfamilier, vi skal tage os af, det er alle familier og alle mennesker i samfundet, vi skal tage os af.

Så vil jeg sige, at når vi er meget kritiske over for regeringen, er det jo, fordi vi synes, regeringen siger et og gør noget andet. Regeringen taler meget om sammenhængskraft, og det er jo også rigtigt, men personlig synes jeg, begrebet fællesskab må være målet – altså det, at man har noget tilfælles, er fælles om noget. Det er det, jeg tror skaber sammenhængskraft, og så kan det altså ikke nytte noget, at man kommer med alle mulige tiltag, der gør, at man ikke kan skabe fællesskab.

Når vi er imod den måde, regeringen f.eks. går ind for med hensyn til madordninger, er det jo, fordi regeringen ikke har villet tage nogen sociale hensyn. Vi forstår ikke, at de madordninger ikke kan kombineres med dem, der er i forvejen til lavere betaling, fordi forældrene ikke har en høj indtægt, altså i forbindelse med fripladsgrænser og den graduering, der findes her. Regeringen har bare sagt: Nej, det skal være fuldstændig individuelt. Men hvis det skal være sådan, kommer der jo ikke det fællesskab, som jeg tror vil være meget vigtigt, hvis man rent faktisk vil forbedre fritidstilbuddene.

Hvis man vil gøre en mere sundhedsorienteret indsats, og hvis man også vil gøre en mere idrætsorienteret indsats, er det meget vigtigt, at det er noget, børnene er fælles om, og så kan det ikke nytte noget, at børnene kommer med nogle mere eller mindre gode madpakker. Uanset hvor dygtige forældrene er, er det altså svært for en eller anden madpakke, som i bedste fald er smurt tidligt om morgenen, at konkurrere med mad, der er fremstillet på det tidspunkt, hvor man skal spise den.

Jeg er ærgerlig over, at regeringen er så rigid på de felter, for jeg synes, at netop her havde der været mulighed for at skabe et sammenhold,

som man ellers ikke finder, og det gælder sådan set for en lang række af de tiltag, som regeringen gør. Der tages hensyn til de mest velbærgede familier. Det er rigtigt, at taksterne nedsættes, men hvis der sker nogle besparelser på nogle daginstitutioner, er de forældre sådan set ligeglade, for så kan de bare etablere nogle velhaverbørnehaver.

Hvad er realiteterne i de daginstitutioner, som man nu har pålagt en masse opgaver med læreplaner og alt muligt andet? Lad mig tage et meget konkret eksempel fra det sted, jeg kommer. Her er der et opslag, hvor man spørger forældrene, om de har mulighed for at komme med noget papir, for børneinstitutionerne har ikke noget papir, når de små børn skal tegne. Det er realiteterne for en lang række børnehaver, og så kan det altså ikke nytte noget, at man skærer ned og ikke giver dem nogle muligheder for at lave de mest basale ting.

Hvis der skal rettes op på daginstitutionerne, og hvis der skal rettes op på de tilbud, daginstitutionerne skal give, så de kan leve op til alle de ting, der står om bedre sundhed, fritidsinteresser, besøg i det fri, udflugter og al den slags, kommer man altså ikke uden om, at det kræver øgede bevillinger og muligvis også øget mandskab. Det er sådan i daginstitutionerne i dag, at de, der arbejder i dem, er utrolig pressede, bl.a. med alle de der opgaver, de har fået, og i det hele taget fordi der stilles de store krav til dem. Det er ikke muligt for dem bare at udvide med alle de ideelle tiltag, som regeringen nævner. Daginstitutionerne har meget ofte skåret kolonierne væk, fordi der ikke er tid til dem. Det er noget, pædagogerne skal gøre frivilligt, og det kan vel ikke være meningen, at de skal det. Det må vel være en del af deres arbejde – eller mener regeringen, at alt det, der står her, er noget, som pædagogerne skal gøre for egen regning? Det synes jeg faktisk ikke vil være rimeligt.

Regeringen benægter, at der er kommet mere ulighed i samfundet. Men jeg mener, at de tiltag, regeringen har gjort med hensyn til skattestop, de høje friværdier og indførelse af starthjælp osv., er med til at skabe øget ulighed og også en relativt større ulighed, end vi har set før, og derfor er jeg ærgerlig over, at man – når man nu snakker om familiernes forhold – i det mindste ikke har gjort noget mere for de svagere familier. Jeg vil godt spørge ministeren, hvad han egentlig har tænkt sig at gøre for nogle af de udsatte familier med kronisk syge medlemmer, handi-

cappede børn og syge og eventuelt handicappede forældre.

Kl. 19.15

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Man får næsten ondt af ordføreren, så jeg skal nok lade være med at være alt for grov i mine spørgsmål, og jeg synes faktisk også, fru Lone Dybkjær fortjener ros for at forholde sig reelt til redegørelsen i sin ordførertale. Det har vi måske manglet lidt fra oppositionens side her i aften.

Men jeg vil godt vende tilbage til det punkt, hvor vandene virkelig skiller mellem Det Konservative Folkeparti og De Radikale, nemlig forældreansvar og læreplaner. Jeg mener ubetinget ikke, at børn ikke er særlig videbegærlige og ikke gerne vil dygtiggøre sig på nogle områder i en forholdsvis tidlig alder. Det betyder jo ikke, at man skal have matematik og alle den slags fag som 3- eller 4-årig, men jeg kunne godt tænke mig at høre fru Lone Dybkjærs holdning til, at vi reelt står med det problem, at næsten hver femte elev, der forlader folkeskolen, ikke er i stand til at læse og skrive ordentligt. Er det ikke klogt nok at tage fat på det problem?

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil gerne sige, at der er ingen som helst tvivl om, at det er nødvendigt med en indsats. Spørgsmålet er bare, hvordan den skal gøres, og hvilke metoder vi skal anvende. Vi har ikke sagt, at der ikke er et integrationsproblem, og vi har heller ikke sagt, at der ikke skal sættes ind, vi er bare ikke enige i den måde, regeringen gør det på. Vi er f.eks. ikke enige i, at børnechecken skal fjernes, fordi forældrene ikke kan magte deres børn. Der har alle dage været forældre, der ikke kunne magte deres børn, og jeg tror også, jeg kender nogle konservative, som ikke har kunnet magte deres egne børn, så jeg synes, det er en forkert måde at gribe tingene an på.

Angående kravene til pædagogerne tror vi faktisk, at netop fordi det er det, de er uddannet til, er det bedre at give pædagogerne mulighed for at gøre det, de tror er rigtigt, frem for at sende en stribe planer med dertil hørende kontrolforanstaltninger ned over dem. Jeg synes simpelt hen, det er forkert. Vi hører til dem, der mener, man skal slippe de offentlige løs, og vi tror på, at de mennesker, der er gået ind i den offentlige sektor, rent faktisk også er gået derind, fordi de ønsker at gøre et ordentligt stykke arbejde.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jeg synes måske, det er påfaldende, at man ikke tager de historiske kendsgerninger mere alvorligt, altså at rigtig mange unge mennesker faktisk ikke er i stand til at læse og skrive, når de er kommet igennem hele forløbet med både børnehaven og folkeskole. Men det er jo her, vandene skiller, og jeg har fuld respekt for, at der kan være forskellige holdninger til det.

Jeg vil gerne ind på noget andet, nemlig indsatsen over for de udsatte børn. Jeg håber da, at Det Radikale Venstre kan kvittere for, at vi i forbindelse med de 4 gange 100 mio. kr. for at hæve kvaliteten i pasningstilbuddene netop har sat ekstra fokus på de udsatte børn og har taget nogle initiativer til at foretage screening, altså skabe mere viden og mere forskning på området. Det må da være noget, som De Radikale også synes er gode initiativer, og som absolut også vil få en positiv effekt.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

For det første vil jeg sige, at vi tager problemerne alvorligt. Vi kan se, at der er problemer, og vi mener også, at der skal en indsats til, vi er bare ikke alle steder enige i metoderne. Vi tror på, at pædagogerne selv er i stand til at gøre en indsats, uden at de behøver at have centralt dirigerede planer fra oven til at fortælle dem, hvad det er, de skal. Vi tror simpelt hen, det fratager de mennesker, der arbejder på området, engagementet, og sådan tror jeg faktisk også det ville være for hr. Per Ørum Jørgensen. Det er en meget god model at prøve det på sig selv.

For det andet tror jeg selvfølgelig på, at hvis man giver 100 mio. kr. nogenlunde målrettet, kan selv regeringen ikke klumre så meget i det, at der ikke kommer noget fornuftigt ud af det.

Første næstformand (Svend Auken):

Så går vi videre i ordførerrækken.

Kl. 19.20

Poul Henrik Hedeboe (SF):

SF's ordfører på området, hr. Thomas Krog, kan desværre ikke være her i aften. Han har den ulempe, kan man sige, at han er familiefar med små børn, og pasningen svigtede, så han blev simpelt hen nødt til at tage hjem. Det er rørende, men det er rigtigt, og derfor er jeg den, der oplæser, hvad han har skrevet, og tilføjer en lille smule.

For at starte med de pæne overordnede ord kan vi sige, at det, at familierne skal understøtte og udvikle familiernes rammevilkår, så de selv kan træffe deres valg og tage ansvaret for de valg, de træffer, er SF som udgangspunkt helt enig i. I den familierpolitiske redegørelse er der også mange flotte ord om, hvordan det offentlige ikke skal overtage familiens forpligtelser, men være til stede og hjælpe i de tilfælde, hvor familiens egne ressourcer ikke slår til, og det kan vi også tilslutte os, for det er rigtige ord.

Synspunktet om, at det kun er hele mennesker, der kan leve op til de udfordringer, den globale konkurrence rummer, og at indsatsen derfor netop skal sigte mod at skabe og bevare hele mennesker helt fra barndommen som noget centralt i arbejdet for at udvikle det hele samfund, er en rigtig god indledning, og vi tror faktisk også, at de pæne ord er velmente.

Det lægger op til, at vi snart kommer til noget andet, for kigger vi lidt ud i virkeligheden, er der heldigvis mange familier, der har det godt, men der er også mange familier, der har brug for samfundets hjælp. De har brug for vores hjælp, det er altså dem, vi skal rette vores opmærksomhed imod, og det vil jeg komme med nogle eksempler på.

Ordføreren, som altså passer børn derhjemme, har snakket med mennesker på krisecentre, og her er det sådan, at der er en stigende tilstrømning af kvinder i krise. Der er en tilstrømning så stor, at mange bliver afvist, og det viser med al ønskelig tydelighed, at mange familier faktisk har brug for en langt bedre hjælp, end de får i dag, hvis de skal blive robuste familier. Det er et område, som vi ikke bare kan lade ligge.

Ordføreren bor i Nordjylland og har oplevet en offentlig akutinstitution for familier i krise. Den har i flere år kørt med 100 pct.s belægning, men den er blevet lukket for at spare penge, og det siger altså noget om, at der er et pres på kommunerne. En anden offentlig døgninstitution, hvor udsatte familier kunne flytte samlet ind, og hvor de voksne kunne lære at drage omsorg for deres udsatte børn, er også blevet lukket, igen på grund af kortsigtede sparehensyn fra pressede kommuner, og det er et forfærdende billede af virkelighedens Danmark i år 2006.

Det er også en kendsgerning – nu er vi altså gået i gang med de områder, hvor det kniber – at der det seneste tiår er kommet flere børn pr. pædagog i vores børnehaver og vores skolefritidsordninger. Det betyder ifølge pædagogerne selv, at de ikke magter og ikke har overskud til at

sætte ind over for de børn, som har sociale problemer, og det betyder faktisk, at vi mister en gylden mulighed for at sætte tidligt ind med nyttig hjælp. Det er virkeligheden, og så hjælper det ikke, at regeringen smykker sig med en nødvendig udbygning af antallet af pladser gennem de seneste år. Selvfølgelig skal den nødvendige udbygning ske, men hvis det ikke er godt nok, er det bare ikke godt nok, og alle de, som til daglig kommer i en børnehave, ser ganske vist søde og engagerede pædagoger, men de har meget svært ved at skjule deres stress, for der skal simpelt hen løbes hurtigt.

Vi kan se, at der gives 2 mia. kr. til området. Nu er det jo sådan med gaver, at somme tider kan man give gaver ved først at tage noget og give noget bagefter. Så har man opnået at give noget, men hvis man har taget mere, end man giver, er det altså ikke gaver, der nytter noget som helst i virkelighedens verden, og sådan er det nok også her.

Kl. 19.25

I virkelighedens verden har vi f.eks. for et par dage siden set undervisningsministeren stå her i salen og afvise at forbedre pædagoguddannelsen ved at indføre SU-finansieret praktik. Ministerens begrundelse var, at der ikke er ekstra penge, altså 0 kr. til at forbedre uddannelsen for de pædagoger, som spiller en meget stor rolle i mange familiers hverdag.

Det siger desværre en hel del om sammenhængen eller mangelen på samme i regeringens politik.

Her i Folketinget skal indsatsen ikke kun handle om at hjælpe udsatte familier til at komme på fode; den skal også skabe rammer eller i det mindste medvirke til ikke at ødelægge vel fungerende familier og allerhelst forebygge.

Når det handler om at skabe sammenhæng mellem mange familiers stressede hverdag og selve familielivet, bliver redegørelsen over initiativer tynd. Der skal nedsættes en kommission og fyldes op på reservebedsteforældreordningen. Det giver ikke de stressede forældre bedre mulighed for at være sammen med og stimulere deres børn i hverdagen.

Det er på tide, også i virkelighedens verden, at der kommer noget fokus, der skifter fra ikke kun at være erhvervsorienteret, men som også handler om at styrke familiernes muligheder for at være familier.

Vi ser mennesker, der går ned med stress. Der er f.eks. familiefædre, der kan blive udsat for piskesmæld, mødre, hvor ryg og skuldre ikke kan

holde, når de skal gøre rent i takt 120 – og det er lidt for meget. Så bliver de sygemeldt, og det tager nemt 2, 3, 4 år, før de er klar til at træde ind på arbejdsmarkedet igen. Efter 52 uger kommer de sygemeldte på kontanthjælp. Når ægtefællen arbejder, betyder det en indkomst på 0 kr. Og hvad skal der så ske? Jamen så skal huset sælges. Problemerne med økonomien kan så kombineret med frustrationer over den kommunale sagsbehandling give psykiske problemer. Når både det økonomiske og menneskelige overskud er væk, så ender vi – nu er det en rædsels-historie, ikke? – i skilsmisse med de konsekvenser, det har. Og hvor er børnene henne i alt det her? Hvor er hjælpen til de mennesker?

Det er en social deroute, og det er et skræmmebillede, men det er faktisk også dagens Danmark anno 2006.

En del af billedet er også det, vi havde før med kommunerne, som er økonomisk meget pressede, så pressede, at de i stigende omfang uberettiget stopper folks sygedagpenge. Det bliver en stadig større opgave for familier med handicappede eller sindslidende børn at få de nødvendige hjælpemidler – ombygninger, køretøjer, hjælp i øvrigt – og det er familier, der i forvejen er hårdt pressede. De skal så i stort omfang bruge tid på at kæmpe med det offentlige. Det går ud over familien, og når det går ud over familien, så går det ud over børnene.

På ordførerens skrivebord ligger der en række enslydende sager om pasning af for tidligt fødte børn. Lægelige eksperter anbefaler af forskellige grunde, at børnene bliver passet i hjemmet ud over den almindelige barsel. Det kan ske ved, at forældrene bliver betalt for tabt arbejdsfortjeneste. Kommunerne er pressede og siger af økonomiske hensyn nej. De risikerer dermed at skade børnenes udvikling. Det er også år 2006.

For de familier, der er tale om her, er det ikke vigtigt med skattelettelser på 10 og 20 mia. kr. Det er simpelt hen vigtigt, at der er en ordentlig offentlig service, som fungerer. Det er det, der er vigtigt, sådan at de også kan komme tilbage og være med i samfundet og ikke blive parkeret ude på samfundets sidespor. Det er ikke det, vi har brug for, når vi skal have familierne og samfundet til at fungere.

Jeg tror, det bliver omkring her, jeg stopper.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren blive stående et øjeblik. Hr. Per Ørum Jørgensen for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jeg synes, SF's ordfører startede ganske lovende, men piben fik hurtigt en anden lyd, om man så må sige.

Jeg vil godt spørge hr. Poul Henrik Hedeboe, om ikke han mener, at det er ganske fornuftigt med de her 400 mio. kr., som regeringen og Dansk Folkeparti jo i første omgang har prioriteret til, at vi sætter ekstra fokus på de udsatte børn, børnemiljøet, at vi med screening skaber mere viden om området og så efterfølgende er klar til på baggrund af den viden, vi indsamler, at målrette de sidste 1,6 mia. kr. til at sikre bedre kvalitet i daginstitutionerne.

Kl. 19.30

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Nu hørte jeg jo hr. Per Ørum Jørgensen, da han selv var på talerstolen, opfordre til, at man lyttede til den, der havde sagt noget. Det skulle hr. Per Ørum Jørgensen også have gjort med det, jeg sagde. Jeg kom faktisk ind på det emne dér. Det er fint at give en gave, det er fint at komme med noget, men hvis man har taget mere først, så er det ligesom lidt hult. Det er da o.k., at man reparerer på noget af det, man har gjort galt, det er fint nok, men man skulle have ladet være med at gøre noget galt først.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Nu ved jeg ikke, om vi tager noget først. Jeg synes, vi har illustreret i vores lille talkrig her i aften, at der reelt ikke er taget penge fra det enkelte barn i daginstitutionen. Vi har oven i købet også gjort det billigere for forældrene – de sparer altså nogle penge – og så hæver vi oven i købet kvaliteten med et meget, meget stort beløb, 2 mia. kr. Det må SF da synes er ganske positivt.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg vil sige, at det ikke lige er mit stofområde, men jeg har lyttet så meget både før den her debat og til den her debat, at jeg kan sige, at der jo er et helhedsbillede at tage hensyn til, og med til det helhedsbillede hører, at der også er nogle omkostningsstigninger i samfundet, som gør, at der faktisk er sket en udhuling, som er større end den her reparation, der kommer. Det er det, der er virkeligheden.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så går vi over til den sidste ordfører, fru Line Barfod.

Line Barfod (EL):

Jeg vil også gerne starte med at sige, at jeg synes, det er godt, at vi kommer til at diskutere familiepolitik og diskutere børns vilkår i Danmark. Det er der i den grad brug for. Jeg synes, det er rigtig godt, hvis vi også bruger det til at diskutere: Hvad er det så for nogle værdier, vi synes skal være grundlæggende? Hvad er det for nogle værdier, vi hver især lægger til grund for den politik, som vi kæmper for at få igennem i det danske samfund?

Jeg vil gerne sige, at jeg synes, det kunne være rigtig skønt, hvis vi gav os lov til at drømme om, at det, som vi mente var grundlaget for en familiepolitik, var, at der skulle være tid og overskud til kærlighed og omsorg; at vi faktisk mente, det var det, der var vigtigt for vores familier og vores børn; at det var det, der var det vigtigste, og ikke produktivitet og effektivitet, og hvad man ellers kan stille op af krav fra arbejdslivet; at omsorg var i højsædet.

Det har vi jo råd til i Danmark. Vi er et af de rigeste lande i verden, og pengene fosser ind i statskassen. Der er adskillige i dette land, der har masser af penge. Vi kan se, hvordan flere og flere får råd til flere og flere fjernsyn og computere og biler og nye køkkener og badeværelser og alt muligt andet.

Men samtidig kan vi se, hvordan der er virkelig meget brug for flere penge i vores børns børnehaver og folkeskoler, ligesom mange af os også oplever, at de ældre har brug for, at der er mere tid til dem, mere omsorg for dem. Derfor synes jeg, det kunne være godt, hvis vi begyndte at diskutere: Hvordan er det, vi fordeler ressourcerne? Hvordan fordeler vi tiden? Nogle løber alt, alt for hurtigt og bliver slidt ned alt for tidligt af at skulle løbe alt for hurtigt, mens andre ikke får lov til at deltage på arbejdsmarkedet.

På samme måde med rigdommen: Nogle har rigtig meget, og nogle, som vi også har været inde på under debatten i dag, har næsten ikke penge til det mest basale. Derfor synes jeg, vi skulle gå ind og diskutere, hvordan vi fordeler tingene på en anden måde, end vi gør i dag.

Hvis vi nu fordelte arbejdet, så kunne vi sætte tempoet ned. Så var der ikke nogen, der blev slidt op af at skulle løbe alt for hurtigt. Så kunne man holde til et helt arbejdsliv og kunne endda, når man en dag gik på pension, stadig væk have

kræfter til at løfte sine børnebørn. Det synes jeg da kunne være et godt perspektiv for en familiepolitik.

Faktisk regnede vi ud under folketingsvalgkampen, at vi kunne ansætte samtlige 7.000 arbejdsløse pædagoger og pædagogmedhjælpere i dette land, og det ville kun give en nettoudgift på 100 mio. kr., fordi vi ville spare dagpengene og få flere penge ind i skat.

Så hvis nu regeringen for alvor ønskede at give en bedre kvalitet i daginstitutionerne, ønskede at gøre noget for børnene og for børnefamilierne, så kunne man straks den dag i morgen gå ud og sige: Vi ansætter samtlige 7.000 arbejdsløse pædagoger og pædagogmedhjælpere, og det er det, vi bruger lidt af de 2 mia. kr., vi har lovet i valgkampen, til. Det ville virkelig være et løft, der kunne mærkes. Og 100 mio. kr. ville der også være råd til efter de 4 år. Det er altså ikke det, der vælter statsbudgettet.

Kl. 19.35

I det hele taget kunne vi, hvis man begyndte at tænke anderledes og ikke var så bundet af kassetænkning, få råd til at få sat vores daginstitutioner i stand, leve op til at have nogle ordentlige arbejdsmiljøregler for børnene, så de ikke skulle leve under en motorvej, hvilket man kan opleve i København. Der ligger en børnehave under en motorvej, selv om det lyder som noget fra et Monty Python-show.

Der er børnehaver, hvor der virkelig er alt for mange børn på alt for lidt plads. Der er børnehaver, som ikke har ordentlige legepladser, ikke har råd til de mest basale ting. Der er folkeskoler, der er slidt alt for meget ned.

Vi ved det godt. Sådan er det, når vi går ud og ser virkeligheden, og der var faktisk råd til at gøre noget ved det, hvis vi fordelte arbejdet og rigdommen på en anden måde end i dag; hvis vi gav nogle flere penge til kommunerne, i stedet for, som regeringen og Dansk Folkeparti lige har gjort, at give dem et pålæg om, at de skal skære ned. På trods af at de faktisk har pengene ude i kommunekasserne, har de fået at vide, at de ikke må bruge dem. De må ikke gøre noget for, at familierne, børnene, de ældre får det bedre. Det synes jeg er en besynderlig politisk holdning at have, at man ikke må forbedre velfærd, men at man tværtimod skal lade være med at gøre det.

Så synes jeg, som det sikkert er fremgået klart af debatten, at det er fuldstændig uacceptabelt, at man har skåret så meget på nogle familier, som man har gjort det med kontanthjælpsloftet

og de andre nedskæringer på kontanthjælpen. Det er fuldstændig afgørende for at have et godt børneliv og en god familie, at der er penge nok til at betale huslejen, penge nok til at købe mad hver dag hele måneden og penge nok til at holde børnefødselsdag.

Hvis nogen er i tvivl om, at det er der familier der ikke har råd til i dette land, så kan de jo gå ind på den nye hjemmeside loftramteeksperter.dk og læse beretningerne fra nogle af de familier, som er ramt af kontanthjælpsloftet, og som oplever, hvor hårdt og hvor ydmygende det er. For det er jo næsten det værste af det hele: Det er en enorm ydmygelse at være fattig, især i et samfund, hvor så mange har rigeligt.

Derfor risikerer vi altså, at der vokser børn op, som for alvor føler sig sat uden for samfundet, og som for alvor synes, at de ikke er en del af samfundet.

I december var vi et par stykker fra Enhedslisten i Paris og snakke med nogle af de unge dernede om baggrunden for optøjerne. De følte sig i den grad sat uden for samfundet; de følte, at de ikke havde nogen muligheder for at råbe nogen op, og at ingen lyttede til dem og tog dem alvorligt. Og jeg er meget bange for, at det kan gå ligesådan herhjemme, hvis ikke vi begynder at tage det alvorligt, at vi skal have et samfund for alle, hvor alle er med, og hvor der ikke er nogen, der i den grad bliver sat udenfor, sådan som vi oplever det.

Så er der det andet perspektiv, der handler om, at børn skal have lov til at være børn. Jeg synes, det er så uhyggeligt, at vi oplever, at der skal sidde en minister og bestemme, hvad børn, lige fra de er 6 måneder gamle, skal lære, og når de kommer i skole, så er der ikke længere tid og rum til, at de bare kan lege. Der kunne være nogle fastlagte frikvarterer indimellem i løbet af dagen, men nu skal de altså til at have en hel dag, hvor formålet primært er at lære, frem for at de også skal have lov til at være børn.

Vi har et folketingsflertal, som vil gå helt ind i familierne og bestemme: Du skal læse med dit barn hver dag; du skal følge dit barn i skole; du skal smøre madpakker; hvis ikke, du gør det, trækker vi dig i børnechecken.

Så bliver det ekstra absurd, at man oven i købet kalder det forældreplæg, når man snakker om, at der skal smøres madpakker, men det går jeg ud fra er utilsigtet.

Men jeg synes faktisk, det er uhyggeligt, at vi i dag har et folketingsflertal, der vil gå helt derind og blande sig i den grad i familielivet og

straffe de forældre, der har nogle problemer, frem for at støtte dem i, hvordan de kan blive bedre og få det bedre.

Måske ville de, hvis de fik lidt penge til at købe mad for, også sørge for at smøre madpakker, eller også kunne man overveje, at der skulle være et godt madtilbud på skolen, i stedet for at forlange, at forældrene skulle smøre madpakken.

Så synes jeg, at ministeren skulle overveje at se på starten af livet. Der står lidt om det i redegørelsen, men faktisk viste det sig jo, da vi spurgte ind til det og sundhedsministeren satte en undersøgelse i gang i Danmark, at hver femte fødende kvinde i Danmark har mindre end 50 pct. sandsynlighed for at have en jordemoder til stede under fødslen.

Noget, der er fuldstændig afgørende, når man føder, er, at der er en kompetent jordemoder, der kan hjælpe en. Og det kan man altså ikke være sikker på. Faktisk er der indimellem børn, der dør ved fødslen, fordi jordemoderen skal passe flere fødsler på én gang. Det kunne være et godt sted for familieministeren at gå ind og sige: Der skal altså være ressourcer nok til, at vi har jordemødre nok på fødestederne til at tage sig af kvinderne. Der skal være en god fødselsforberedelse. Vi skal sikre, at amningen kommer i gang. Vi skal sikre, at der bliver taget hånd om børnene lige den allerførste tid.

Kl. 19.40

Vi har råd til det. Vi lever i et af de rigeste samfund i verden. Der har vi også råd til, at der er nogle, der kan hjælpe os, når vi skal ind i verden, hjælpe os til en god start på livet og også hjælpe os til at have et godt børneliv, et godt familieliv.

Det kunne være spændende, hvis det var det perspektiv, man brugte, frem for kun at kigge på produktivitet og effektivitet og på, hvordan man kan skære ned rundtomkring; at man også så på, hvordan vi kunne sætte omsorg og tid og en anden fordeling af arbejde og ressourcer i højsædet.

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg vil gerne starte med at sige tak for en god debat. Jeg synes, der var mange spændende indlæg, og der var mange positive ord til redegørelsen, selvfølgelig blandet med nogle mere kritiske bemærkninger. Det vil jeg vende tilbage til, når jeg kommenterer nogle af de indlæg, der har været.

Generelt synes jeg, at de kritiske bemærkninger og en stor del af den debat, der har været i dag, meget har drejet sig om det, man måske snarere kan kalde – selv om jeg indrømmer, at man ikke sådan kan adskille tingene helt – en kritik af nogle af de socialpolitiske aspekter, snarere end de egentlige familiepolitiske aspekter. Indrømmet: Tingene hænger jo sammen et eller andet sted, men jeg synes måske nok, at der fra nogle sider er blevet malet et billede af Danmark som en socialpolitisk jammerdal, og det er måske nok et lidt overdrevent billede, nogle forsøger at mane frem. Ikke mindst synes jeg jo nok, at flere af de socialdemokrater, for ikke at tale om alle de socialdemokrater, der har deltaget i debatten, har haft en noget sur tilgang til livet i Danmark.

Jeg synes ikke, at Socialdemokraterne skal være så sure. Det er måske vinteren, der har grebet Socialdemokraterne lidt, og at man derfor er kommet i en lidt sur stemning. Jeg ved ikke, hvad det er, der præger Socialdemokraterne, men den der sure tilgang til tingene synes jeg ikke der er nogen grund til. Op med humøret! Der er jo mange ting, der går godt i Danmark, og det skal man glæde sig over. Der bliver taget mange familiepolitiske tiltag, som man kan glæde sig over, men det er, som om den sure stemning har bredt sig lidt hos Socialdemokraterne. Det synes jeg er lidt ærgerligt for debatten.

Jeg skal som sagt vende tilbage til nogle af de konkrete aspekter.

Det er jo faktisk første gang, en regering fremlægger en samlet familiepolitisk redegørelse, og det synes jeg da i sig selv er noget, man skal glæde sig over. Flere har jo også sagt, at det er godt, at debatten er rejst. Det er da også mig selv, der har bedt om at få den her debat i dag, fordi jeg gerne vil have en debat med Folketinget om den samlede familiepolitik, og derfor er jeg selvfølgelig også selv ude om de kritiske bemærkninger, der er kommet, og dem vil jeg også kommentere på et lidt senere tidspunkt.

Det er sådan, at familien faktisk får en stigende betydning. Vi lever jo i en verden af forandring og usikkerhed, og det præger mange ting. Vi oplever terror og naturkatastrofer; vi lever i en globaliseret verden, hvor vi hver dag bliver bombarderet med nyheder og mange valgmuligheder, og forandringer sker hurtigt. Det er en foranderlig og urolig verden. I sådan en verden får det nære og det kendte og det trykke for den enkelte en stadig større betydning, og for mange indebærer familien netop alt det. Familien er jo

den sikre base. Man fødes ind i en familie, man vokser op, man præges, og man knytter stærke bånd i sin familie.

Familien har stor betydning, både for den enkelte og for samfundet. Som politikere må vi forholde os til den betydning, som familien har, og også forholde os til, hvordan vi bedst muligt kan sikre, at familierne i Danmark trives og er så stærke som muligt. Og regeringen har jo netop med oprettelsen af et familieministerium anerkendt familiens betydning i Danmark – et ministerium, som i bredden beskæftiger sig med familiernes hverdag og familiernes daglige udfordringer.

Kl. 19.45

Regeringens familiepolitik har til formål at styrke familierne. Stærke familier er en forudsætning for trivsel og vækst. Men det er vigtigt at understrege, at familiepolitik ikke handler om – i hvert fald ikke for regeringen – at definere, hvordan den danske familie skal indrette sig selv og sit liv, for det skal familierne selv afgøre. Politikere og offentlige myndigheder skal respektere den personlige frihed og det personlige ansvar for de valg, man tager. Vi skal ikke umyndiggøre familierne, tværtimod skal familierne have frihed til at forme deres eget liv og træffe deres egne valg.

Med det følger selvfølgelig også et ansvar. Den enkelte og familien har selv et ansvar for at skabe et velfungerende liv, men rammerne skal være til stede, og de skal være ordentlige, så familierne kan træffe oplyste valg om, hvad der er det rigtige for dem.

Vi skal sikre, at familierne er rustede til at klare de udfordringer, de møder i hverdagen, og de knubs, som livets vej jo også giver os alle sammen. Derfor er det, jeg kalder familiernes robusthed, vigtigt.

Familiepolitik handler jo om mange ting. Vi skal bl.a. sikre, at når familier bliver ramt af voldsomme brud, arbejdsløshed, dødsfald og andre ting, så sættes familiernes robusthed ikke over styr, men bliver genopbygget. Og der skal det offentlige naturligvis yde en hurtig og effektiv og ordentlig hjælp ved siden af den hjælp, man kan få fra sit eget netværk i familien.

Men familiepolitik handler jo ikke bare om de alvorlige brud, den handler jo også om de overgange, der er i ethvert liv, overgange fra den ene rolle til den anden rolle, fra dagtilbud, måske børnehaven, til skolen og lignende overgange. Familiepolitik handler om familiernes hverdag,

hvor vi alle sammen bruger almindelige offentlige serviceydelser.

Det afgørende er, både når vi taler om de alvorlige brud og om de almindelige overgange og om dagligdagen, at familiepoltikken skal understøtte og udvikle familiernes rammevilkår og styrke familierne. Dermed bevæger familiepoltikken sig jo selvfølgelig også på tværs af mange politikområder, både social-, ligestillings-, beskæftigelses- og sundhedspolitik, ja, sågar transportpolitikken er vigtig for familierne. Derfor anerkender jeg naturligvis også, at socialpolitiske betragtninger, som mange af ordførerne i dag har været inde på, er en del af familiepoltikken.

Regeringens familiepoltik er – det synes vi da i hvert fald selv – udtryk for en fremsynet og moderne familiepoltik. En moderne familiepoltik beskæftiger sig ikke kun med den traditionelle kernefamilie og heller ikke kun med børnefamilierne. Regeringens familiepoltik afspejler en bred forståelse af familiebegrebet og af, at samfundet er kendetegnet ved en mangfoldighed af familietyper.

Der er kernefamilien med mor og far og børn, der er den enlige forsørger, den sammenbragte familie, det homoseksuelle par og mange andre familietyper. En bæredygtig familiepoltik skal rumme den variation og de forskellige behov, som de forskellige familier har.

Et vigtigt element i regeringens familiepoltik er også, at familien jo består af mere end den husstand, man lever i, den rækker ud over den husstand, man lever i. Vi er jo også i familie med vores søskende, når vi er vokset op, med vores olde- og tipoldeforældre, vores fætre og kusiner og andre, som vi indgår i et slægtskabsmæssigt netværk med. Derfor skal familiepoltikken ikke kun rette sig mod familierne inden for en husstand, den skal omfatte alle former for familier, også de familiemæssige netværk, der rækker ud over selve husstanden.

For det er jo netværk, som ofte er et fællesskab, der har stor betydning for os alle sammen i dagligdagen. Bare tænk på alle de muligheder, der egentlig er for støtte og omsorg og kærlighed på tværs af generationerne i en familie. Det er vigtigt at huske det, når vi taler familiepoltik.

Vi lever jo længere i dag, end man gjorde for år tilbage, og kommer sikkert til med årene at leve endnu længere. Og det betyder, at det er normalt, at man i flere familier både har bedsteforældre og oldeforældre, der er en aktiv del af ens liv i mange år. Det er en udvikling, som gi-

ver os muligheder, men det stiller også krav til en moderne familiepoltik.

Kl. 19.50

I denne første familiepoltiske redegørelse har vi fremlagt en samlet familiepoltik. Der er særligt sat fokus på børnenes vilkår og behov, og hvordan de som en del af familien kan klare de udfordringer, de møder, f.eks. i overgangen fra at blive passet i hjemmet til at starte i et dagtilbud, eller når far og mor bliver skilt. Og det har været oplagt at lade den første familiepoltiske redegørelse netop tage udgangspunkt i barndommen.

Den næste familiepoltiske redegørelse, som jeg agter at fremlægge for Folketinget i foråret 2007, vil have et bredere perspektiv. Vi har jo netop i december nedsat en Familie- og Arbejdslivskommission, som har et år til at se på sammenhængen mellem arbejdsliv og familieliv og ikke mindst udarbejde nogle konkrete ideer til forbedringer af familiernes muligheder for at finde den nødvendige balance i dagligdagen.

Jeg ser meget frem til at følge kommissionens arbejde, der vil danne en del af grundlaget for den næste familiepoltiske redegørelse. Og jeg kan allerede nu sige til fru Lone Dybkjær, som spurgte netop til det, at jeg ikke har tænkt mig at afvise Familie- og Arbejdslivskommissionens redegørelse 2 minutter efter, at den er afgivet.

I redegørelsen, som vi nu har fremlagt, nævner vi 31 konkrete initiativer, der i vid udstrækning relaterer sig til eksempler på brud og overgange i børns liv. Det er f.eks. overgangen fra dagtilbud til skole, og når barnets sundhedsmæssige trivsel udfordres. Der er altså masser af konkrete tiltag, der gavner børn og ikke mindst de børn, der er mest udsatte.

Initiativerne afspejler i virkeligheden fem overordnede temaer, som ligger regeringen meget på sinde.

For det første er det for regeringen meget højt prioriteret, at kvaliteten i dagtilbuddene skal forbedres. Derfor er det, vi har afsat de 2 mia. kr. i en 4-års-periode, foreløbig udmøntet med de 400 mio. kr., til netop at forbedre kvaliteten i dagtilbuddene, hvor en meget stor del af midlerne – som flere ordførere har været inde på – vil blive målrettet en indsats for de mest udsatte børn. Men der vil også være andre initiativer, herunder at der bliver sat fokus på børnemiljøet i form af børnemiljøvurderinger.

For det andet er regeringen meget optaget af, at alle børn så vidt muligt skal have lige muligheder, og derfor skal der bl.a. udvikles nogle

programmer, der kan styrke udsatte børns læring i dagtilbuddene, især med henblik på at styrke indsatsen for de udsatte børn.

Det kan godt være, at fru Line Barfod ikke bryder sig om det, men det betyder noget, at børn oplever en udvikling og en læring, mens de går i børnehave. Det betyder faktisk, at de børn, der er mest udsatte, har en chance for at udnytte de talenter og de evner, der er givet dem i livet, på lige fod med andre børn, kan få den uddannelse og det liv, som de fortjener. Men med den indstilling, fru Line Barfod har til læring i børnehaven, opnår man det jo ikke.

Det er også vigtigt, som det tredje, at vi sætter fokus på, at børn skal have en sundere livsstil. Derfor vil vi fremme etablering af flere idrætsstilbud, og Motions- og Ernæringsrådet vil udarbejde en handlingsplan om bekæmpelse af overvægt blandt børn.

For det fjerde er det vigtigt for regeringen, at børneperspektivet bliver styrket i skilsmisssager. I et landsdækkende projekt, hvor det tværfaglige samarbejde i højkonfliktsager bliver styrket, vil vi rette fokus på de mest udsatte børn i forældremyndigheds- og samværssager. Jeg har nedsat et udvalg, der i foråret skal fremlægge en betænkning om lovgivning og proces angående forældremyndighed og samvær for især at styrke børns stilling i de sager.

Og endelig, som det femte, vil vi arbejde for, at der bliver skabt en bedre sammenhæng mellem familieliv og arbejdsliv, der ikke mindst er til gavn for børnene, bl.a. vil vi udbrede gode praksiseksempler på, hvordan virksomheder og andre håndterer problemer omkring børns sygdom bedst muligt. For det er en vigtig diskussion, der er om balancen mellem arbejdsliv og familieliv. Vi lever jo i et samfund, hvor der af mange grunde vil blive stillet stigende krav til produktivitet og konkurrenceevne, og i den sammenhæng er familiepolitikken helt afgørende, hvis vi alle sammen skal være hele mennesker og leve et godt liv og kunne leve op til de udfordringer, vi bliver stillet over for.

I alt det her spiller familiepolitikken altså en afgørende rolle for, at vi kan være hele mennesker, og det er derfor, den er så højt prioriteret. Derfor er det også, at man kan sige, at en velfungerende familiepolitik og et godt arbejdsliv i virkeligheden ikke er hinandens modsætninger, men hinandens forudsætninger.

Kl. 19.55

Jeg synes som sagt, at det er vigtigt, at vi debatterer familiepolitik, og det er vigtigt, at vi de-

batterer, hvordan vilkårene er for danske familier i dag, om der er noget, vi kan gøre anderledes, og derfor synes jeg også, det er godt, at vi har haft den debat her i dag.

Jeg synes, der har været gode indlæg. Et par eksempler på gode indlæg er dem fra Venstre og Det Konservative Folkeparti, men jeg vil også gerne sige tak f.eks. for de positive bemærkninger, der trods alt var i fru Karen Hækkerups indlæg. Jeg vil nok sige, at da fru Karen Hækkerup kom længere ind i sit indlæg, begyndte den her surhed over livet i Danmark jo at brede sig, og den blev suppleret af andre socialdemokratiske debatdeltagere under de spørgsmål, der blev stillet.

Ikke mindst har jeg lagt mærke til, at Socialdemokratiet harcelerer ganske meget over kontanthjælpsloftet. Det er noget værre noget, mener Socialdemokratiet. Det var jo Socialdemokratiet selv, der var med til at indføre det, vil jeg bare erindre om. Vi har jo indgået en aftale om kontanthjælpsloft, og det var godt, vi indgik den aftale, for den betød, at det for en lang række familier i Danmark bedre kunne betale sig at arbejde.

Jeg lagde i øvrigt også mærke til, at fru Karen Hækkerup sagde, at fru Karen Hækkerup ville satse på omsorg og hjælp til de forældre, der ikke kunne klare det, i stedet for straf. Det er derfor, sagde fru Karen Hækkerup, og det synes jeg var interessant, at hun ikke er konservativ. Jeg vil sige til fru Karen Hækkerup, at hvis det bare er det, der skiller os, så kan vi nok finde ud af det. Det må vi tage en snak om en dag.

Hr. Martin Henriksen sagde, som jeg husker det, at der ikke i redegørelsen med et ord nævnes kernefamilien. Jeg skal gøre hr. Martin Henriksen opmærksom på, at det er det ottende ord, der bliver nævnt i redegørelsen. Ord nummer otte, når man begynder at læse redegørelsen, er kernefamilie. Så det passer altså ikke, at det ikke bliver nævnt.

Det, som hr. Martin Henriksen bekymrer sig meget om, altså fædrenes retsstilling ved skilsmisse, er – indrømmet – ikke nævnt eksplicit i redegørelsen, men der er gjort ganske meget ud af på side 24 og 25 i redegørelsen, at der skal lyttes mere til børnene i skilsmisssager, og at vi skal se på sager om samvær og forældremyndighed med børnenes øjne. I det ligger naturligvis, at børn har et krav på både en mor og en far, og det imødekommer i virkeligheden de synspunkter, som hr. Martin Henriksen havde.

Må jeg sige tak til fru Lone Dybkjær for de mange venlige bemærkninger, der var. Også der kan man sige, at der måske var flere af de venlige bemærkninger i starten end i slutningen af indlægget, men jeg synes faktisk, at det var et ganske godt indlæg. Det er jo sådan set rigtig nok, at store dele af den familiepoltiske redegørelse adresserer 70-80 pct., sagde fru Lone Dybkjær vist, af de familier, som er normalt fungerende. Men jeg synes jo retfærdigvis også, jeg vil sige, at den i høj grad fokuserer på de udsatte børn.

Selvfølgelig skal vi da adressere dem, som ikke har det godt. Vi skal ikke overse de familier og de børn, som har det dårligt i Danmark, dem har vi da alle sammen en forpligtelse til at gøre en særlig indsats for. Det er jeg fuldstændig enig i. Men det her er altså en familiepoltisk redegørelse, det er trods alt ikke en socialpolitisk redegørelse, og derfor beskæftiger store dele af redegørelsen sig selvfølgelig med almindelige familiers udfordringer i dagens Danmark, og det er vel også værd at adressere, bl.a. fordi hvis vi fører en familiepoltik, der over for den almindelige familie i Danmark skaber nogle gode rammevilkår, så forebygger vi jo, at nogle får store problemer, konflikter, brud, og hvad der ellers måtte være. Så det er i høj grad forebyggelse at føre en god familiepoltik for almindelige familier.

Hr. Poul Henrik Hedeboe havde også mange venlige ord til indledning, og dem takker jeg for.

Kl. 20.00

Fru Line Barfod sagde noget, som jeg er meget enig i, at kærlighed og omsorg må være nøgleord i familiepoltikken. Det kan vi i hvert fald være enige om. Så sagde fru Line Barfod også noget om, at ministeren vil bestemme, hvad børn skal lære, allerede fra de er 6 måneder. Jeg håber, fru Line Barfod inderst inde godt ved, at det er noget vrøvl, for regeringen bestemmer ikke, ministeren bestemmer ikke, hvad børn skal lære, fra de er 6 måneder, men udelukkende hvad det er for nogle læreplaner og dermed, hvad det er for nogle temaer, man burde fokusere noget på i børnehaverne, og det er jo netop for at skabe en udvikling, der sikrer, at de udsatte børn får lige muligheder i livet.

Så er fru Line Barfod imod, at vi siger, at forældre skal følge deres børn i skole, hvis de ikke møder oppe i skolen. Det er da underligt. Jeg mener, at det må være forældrenes ansvar at tage fat i deres børn, hvis de ikke kommer i skole. Her er vi altså uenige.

Så nævnte fru Line Barfod til sidst, og det skal være min slutkommentar, noget om heldagsskole, altså som om regeringen går ind for, at børn skal gå i skole og sidde på skolebænken hele dagen.

Jeg skal gøre fru Line Barfod opmærksom på, at det er noget, der står i Velfærdskommissionens betænkning, at man skal have SFO'er, som er obligatoriske. Det er jo ikke gjort til regeringens politik, men det skal vi nok diskutere en anden gang.

Kort sagt: Tak for en god debat. Vi blev jo ikke enige om alting, men jeg synes, det gennemgående har været en god debat med mange spændende indlæg, og jeg er sikker på, at vi vil finde nogle andre lejligheder til at fortsætte den glimrende debat om familiepoltikken. Jeg er glad for, at vi nu har taget hul på for alvor at diskutere en samlet familiepoltik her i Folketinget.

Første næstformand (Svend Auken):

Ministeren bedes blive stående. Der er fire, der har bedt om korte bemærkninger, nu er der fem, der har bedt om korte bemærkninger.

Jeg gør opmærksom på, at vi har tre førstebehandlinger efter denne redegørelsesdebat i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Tak for, at ministeren lige gjorde mig opmærksom på, at ordet kernefamilie stod der, dog ikke på en ottendeplads, det er faktisk først på en niendeplads, at ordet kernefamilie kommer.

Ikke desto mindre synes jeg stadig væk, det er trist, at De Konservative tilsyneladende ikke lægger så meget vægt på kernefamilien, som de i hvert fald traditionelt har gjort, men det skal jeg selvfølgelig ikke spørge mere om, det har jeg spurgt ordføreren om.

Jeg synes, det er positivt, at familieministeren anerkender, at der er et problem med fædres retsstilling, sådan forstod jeg det i hvert fald, og jeg vil også godt kvittere for, at Det Radikale Venstre anerkendte det.

Men jeg kunne godt tænke mig at høre ministeren, om ministeren vil rette henvendelse til statsamterne og gøre dem opmærksom på, at vi fra politisk side anser den sagsbehandling, der foregår, for i for mange tilfælde at være ganske enkelt utilstrækkelig.

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg bliver nødt til lige at kommentere det med kernefamilien, for når hr. Martin Henriksen siger en masse om, hvad De Konservative mener om kernefamilien, men at det i øvrigt ikke var et spørgsmål, hr. Martin Henriksen stillede, så synes jeg trods alt alligevel, at det fortjener om ikke et svar så en kommentar.

Det Konservative Folkeparti er da bestemt tilhænger af kernefamilien, vi er i det hele taget tilhængere af stærke familier, og det vil sige, at vi er tilhængere af de familier, som folk selv vælger at indrette sig i, derunder kernefamilier.

Men det er jo ikke os politikeres opgave at vælge familie for folk eller fortælle folk, hvordan de bedst kan leve sammen. Det næste skulle jo blive, at vi også fortalte familierne, hvor mange børn vi syntes de skal have, om det er mest ideelt, at de har to eller tre eller ét barn. Det skal vi politikere jo ikke bestemme. Vi skal understøtte de valg, familierne selv har truffet med hensyn til, hvordan de vil indrette sig, og så agere efter det.

Men jeg mener, at i hvert fald for børnene, og det må være afgørende, er de bedste familier dem, hvor børnene har en tæt og god og kærlig kontakt til begge deres forældre, både deres mor og far, uanset hvordan de så i øvrigt har indrettet sig i deres familie.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Det synes jeg faktisk var et ganske udmærket svar, specielt i betragtning af, at den konservative ordfører måske ikke ligefrem talte så varmt om kernefamilien. Nu sagde ministeren trods alt, at Det Konservative Folkeparti var tilhænger af kernefamilien, og det synes jeg er rigtig positivt.

Men jeg vil gerne høre, om familieministeren vil rette henvendelse til statsamterne med henblik på at gøre dem opmærksom på, at vi fra politisk side i Folketinget mener, at der er et problem med den sagsbehandling, der foregår, bl.a. at fædre er kørt ud på sidespor, og at man dermed i realiteten afskærer børn fra at have et forhold til begge forældre, selvfølgelig forudsat at begge forældre er velfungerende individer. Vil ministeren gøre det?

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Nej, det vil jeg ikke gøre. Jeg synes ikke, at det er det rigtige tidspunkt.

Jeg mener, at der skal være fuldstændig ligestilling mellem moderen og faderen i sager om separation og skilsmisse, ikke mindst for barnets skyld, for barnet fortjener og har krav på at have god kontakt både til sin mor og til sin far. Det er jo også udgangspunktet i lovgivningen.

Nu har jeg nedsat et udvalg, der skal se på samværs- og forældremyndighedsproblemer og se på, hvordan vi kan indrette os bedre med lovgivningen og de processer, der gennemføres, og der synes jeg lige, jeg vil afvente, hvad det udvalg når frem til, og så vil de betragtninger og hensyn, som hr. Martin Henriksen gør gældende, naturligvis indgå i overvejelserne om, hvad det er, vi skal gøre, om vi skal ændre i lovgivningen, eller vi skal rette henvendelse til statsamterne, som jo nu bliver nogle nye regionale enheder, eller hvad vi skal gøre.

Det vil jeg tage endelig stilling til efter også at have haft drøftelser med Folketingets partier om det i løbet af sommeren, med henblik på at vi kan iværksætte nogle tiltag i efteråret.

KL 20.05

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Ministeren var jo lidt inde på det her med, at ministeren kun er minister for nogle børn, eller som det er blevet sagt nogle gange, efter at Familieministeriet er oprettet, minister for de artige børn. De børn, der har problemer, hører jo så tilovre hos socialministeren.

Har ministeren haft nogen overvejelser om, at det måske kan være med til at give et forkert fokus, at vi ikke har en minister for alle børn i Danmark? Det kunne jo f.eks. betyde, at man så kiggede på, hvordan vi kunne sikre, at vores børnehaver og vuggestuer havde så gode ressourcer, havde så mange voksne til at tage sig af alle børnene, at de også havde lidt ekstra til at tage sig af de børn, der i perioder eller permanent havde brug for en ekstra indsats, i stedet for at man skal til at pege ud, at det barn og det barn skal der særlige ordninger til efter ansøgninger osv.

Det kunne give et andet fokus at have en minister for alle børn.

(Kort bemærkning)

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Nu ved jeg jo, at fru Line Barfod er en dygtig politiker, et intelligent menneske og flittig, så det kan ikke være mangel på nogen af de egenskaber, der er skyld i, at redegørelsen i den grad fejllæses. Det må være mangel på vilje til at læse den familiepolitiske redegørelse, sådan som den er skrevet, når fru Line Barfod overhovedet kan stille det spørgsmål.

Altså, det her med kun at være minister, jeg tror, der blev sagt for de artige børn, men ikke for dem, der har det svært, er dog noget af den værste fejlfortolkning, jeg nogen sinde har hørt af et skrift. Jeg ved ikke, hvor mange gange der står udsatte børn i den familiepolitiske redegørelse, men enhver, der har viljen til at læse den, sådan som den er ment, kan jo ikke få andet ud af den familiepolitiske redegørelse, end at hvis der er noget, som jeg som familieminister er optaget af, så er det lige præcis, hvordan vi kan gøre noget bedre for de udsatte børn. Det er dem, vi prioriterer i de indsatser, vi gennemfører nu i forbindelse med at styrke kvaliteten i f.eks. børnehaverne, og det er dem, som fru Line Barfod negligerer, når hun ikke vil være med til at sikre, at der er en fornuftig læring i børnehaverne.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det var ministeren selv, der flere gange i sin besvarelse gjorde opmærksom på, at der var en række ting, der hørte til under socialministeren og ikke under familieministeren, og at det, der handlede om børnenes sociale vilkår, hørte til under socialministeren og ikke under familieministeren. Det er ikke mig, der har lavet den ressortopdeling, at de børn, der er problemer med, hører under socialministeren, mens familieministerens område er, hvis ministeren så ikke kan lide udtrykket de artige børn, så de børn, der ikke har særlige problemer.

Jeg er fuldstændig klar over, at ministeren har lavet alle mulige puljer og ordninger for udsatte børn. Så er det, jeg igen spørger, om ikke ministeren bare kunne overveje, at hvis man nu så samlet på f.eks. en børnehave og sikre, at der var det fornødne antal voksne og gode ressourcer, til at man kunne give børnene en god hverdag, og måske stolede lidt mere på, at hvis der var pædagoger nok, så ville alle pædagoger i dette land også sørge for, at der blev læst med

børnene hver dag, gået tur og alle de ting, som ministeren nu i stedet har hjemmel til, at ministeren skal sidde og bestemme skal foregå i alle børnehaver.

Jeg kan simpelt hen ikke forestille mig gode veluddannede pædagoger, der ikke ville gå tur med børnene og læse højt for dem.

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg har ikke på noget tidspunkt sagt, at de børn, der har det dårligt, har jeg ikke noget med at gøre, at det er socialministeren. Det har jeg jo ikke på noget tidspunkt sagt.

Jeg har tilladt mig at sige, at store dele af debatten her har været fokuseret på noget, der mere var socialpolitik end familiepolitik, men samtidig, i øvrigt i samme sætning, understregede jeg, at jeg selvfølgelig godt kan se, der er en sammenhæng mellem de ting. I den familiepolitiske redegørelse bliver der i den grad gjort noget ud af at fokusere på de udsatte børn, og det viser altså, at det er noget, jeg rent faktisk som familieminister er temmelig optaget af.

Med hensyn til ressourcer vil jeg sige: Der har aldrig nogen sinde i dette land været brugt så mange penge på børn i daginstitutioner, som der bliver nu. Udgifterne, omkostningerne, ressourcerne pr. barn i daginstitutionerne har aldrig været større, end de er nu.

Kl. 20.10

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Tak for redegørelsen.

Jeg vil berolige ministeren med at sige, at Socialdemokraterne faktisk overhovedet ikke er spor sure. Vi kan godt være lidt bekymrede, men så er det jo rart, at ministeren har et roligt og mildt gemyt, som gør, at man måske alligevel kan blive lidt mere nuanceret. Jeg kan også godt forstå, at sådan et gemyt må være gavnligt at have i en regering med en sådan skrap regeringschef.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge om en ting, som ministeren sagde. Ministeren sagde, at regeringen vil arbejde for, at der så vidt muligt skal være lige muligheder for alle børn, men i redegørelsen står der, at regeringen vil arbejde for, at der skal være lige muligheder for alle børn. For mig at se gør ordene *så vidt muligt* en meget stor forskel, for de indikerer jo, at der er nogle grænser, nogle barrierer, som man ikke er villig

til at krydse, og vil ministeren uddybe, hvad det er for nogle barrierer eller grænser, der ligger i ordene så vidt muligt?

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Det vil jeg meget gerne. Det er jo rigtigt, at målet er lige muligheder for alle, og jeg anstrenger mig i hvert fald for at være nuanceret, når jeg skal sige noget til det ærede Folketing.

Hvis vi skal være helt ærlige: Selv om det er målet, at alle børn skal have lige muligheder, er det vanskeligt at forestille sig, at det kan nås. Jeg kender i hvert fald ikke noget samfund i verden, hvor alle børn har lige muligheder, selv om det ville være godt, hvis det var sådan, at vi kunne nå dertil.

For mig at se må meningen i hvert fald være, at ethvert menneske har ret til at få udnyttet de evner og talenter, man er født med, og at få det ud af sit liv, som man kan med de evner og talenter, der nu er givet en i retning af uddannelse, arbejde, familieliv, oplevelser, eller hvad det nu er. Men der er jo nogle, der i det miljø, de vokser op i, bliver bedre stimuleret til at udnytte deres evner og talenter end andre, og uanset hvor mange anstrengelser, vi gør os fra politisk side og med ressourcer osv., tror jeg ikke, vi kan opnå, at alle får fuldstændig de samme muligheder. Det er derfor, jeg siger så vidt muligt, for vi skal gøre, hvad vi kan, for at de får det.

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Ja, men jeg synes, der er forskel på, om man vil arbejde for, at alle børn *skal* have lige muligheder, eller om man *så vidt muligt* vil arbejde for det. Det har ikke noget at gøre med, hvad man hælder på børnene, og hvor megen omsorg og den slags man giver dem, og der er altså en meget stor forskel i forståelsen af, hvad det er, man vil med børnene. Synes man, de *skal* have lige muligheder, eller er det *så vidt muligt*?

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Nu skal man jo passe på, hvilke ord man bruger fra Folketingets talerstol; man må vist ikke sige flueknepperi, men så vil jeg i hvert fald sige ordkløveri, for det er vist at være ordkløver.

Jeg tror, jeg meget omhyggeligt har forklaret, hvad jeg mener med at bruge ordene så vidt mu-

ligt. Meningen er, at så vidt det er os muligt som politikere og myndigheder, skal vi gøre, hvad vi kan, for at alle får lige muligheder. Men så vidt muligt betyder, at vi nok aldrig når helt dertil, at alle virkelig har lige muligheder, fordi der er nogle omstændigheder, der gør, at det er svært at nå helt derhen, hvor vi egentlig gerne vil.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg synes, det er en meget interessant diskussion, men jeg noterer også, at familieministerens overhovedet ikke har svaret på de spørgsmål, jeg stillede.

Spørgsmålene var: Er familierne med kronisk syge børn også familier? Er de familier, hvor børnene har syge forældre, også familier? Hvad med handicappede forældre, der har børn, er det også familier? Eller hvad med forældre, der har handicappede børn, er det også familier? Det svarede ministeren overhovedet ikke på, så jeg vil godt spørge igen: Er det nogle særlige familier, der åbenbart skal have en særlig placering i det sociale regi, eller mener ministeren, at det også er en slags familier? Problemet er, at sådan som Familieministeriet er opdelt, risikerer vi, at vi får nogle sociale familier og nogle såkaldt almindelige familier.

Når ministeren siger, at der står noget om udsatte børn, bliver jeg nødt til at sige, at de eksempler, jeg har nævnt, i hvert fald ikke falder ind under begrebet socialt udsatte børn, som der skal gøres noget for i daginstitutionerne. Det er altså bare ikke nok for at få de familier til at fungere.

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg skal beklage, at jeg ikke nåede at få svaret på det, for det er jo rigtigt, at fru Lone Dybkjær spurgte om det, og jeg har endda noteret det ned. Men jeg tror, tiden var ved at være gået, og jeg var nervøs for at blive irrettesat af formanden for ikke at stoppe, inden tiden udløb.

Kl. 20.15

Selvfølge er de familier, hvor børnene eller for den sags skyld også forældrene er syge eller handicappede, også familier, og jeg har så stor respekt for mine politiske modstandere, at jeg ikke tror, der er nogen her i salen, som vil mene andet, end at de selvfølgelig også er familier. Jeg tror, at hvis der overhovedet er noget, vi kan blive enige om i denne Folketingssal på tværs af

alle partigrænser, er det da, at hvis der er nogen, vi skal støtte, er det de familier, hvor et eller flere medlemmer er syge eller handicappede. Naturligvis er de familier, og naturligvis skal vi også føre familiepolitik for dem og gøre en indsats for dem. Det er da helt klart.

Når vi taler børnehaver, er der nogle børn, som af forskellige grunde ikke kan få tilstrækkelig opbakning hjemmefra, måske fordi de har nogle forældre, der er ressourcetsvage på grund af sygdom, mens andre børn måske selv er handicappede eller syge. Det er i høj grad dem, vi skal tænke på, og jeg mener altså, de er omfattet af begrebet udsatte børn.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det er altså for billigt sluppet. Det er for dårligt, at ministeren overhovedet ikke har de familietyper med i denne familieredegørelse, og ministeren gør heller ikke særlig meget ud af de socialt svage familier rent økonomisk set. Men det er så, hvad det er, for det er ikke regeringens politik.

Men når ministeren oven i købet siger, at selvfølgelig skal vi have dem med, hvorfor er de handicappede så overhovedet ikke nævnt? Hvorfor er de forældre overhovedet ikke nævnt? Og hvorfor er det overhovedet ikke nævnt, at der kan være børn, hvis forældre er døde, eller hvad ved jeg? Der er mange, der overhovedet ikke er nævnt.

Det er kun de 80 pct. helt almindelige familier, som jeg kalder dem, der er nævnt. De sidste 20 pct. af familierne tager ministeren sig ikke af, og problemet med ressortopdelingen er, at vi – det har ministeren jo også været inde på – får en underlig socialpolitisk debat. Men tingene hænger jo sammen, hvis familierne skal kunne fungere, og derfor synes jeg faktisk, det er for dårligt.

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Fru Lone Dybkjær synes, det er for dårligt, og det er jo et legitimt standpunkt. Men jeg vil sige, at jeg ikke sagde noget om en underlig socialpolitisk debat; jeg talte om en socialpolitisk debat. Der er temmelig stor forskel på de to ting, og ordet underlig må stå for fru Lone Dybkjærs egen regning.

Der er mange ting, der ikke er nævnt i denne familiepolitiske redegørelse, som kunne have

været nævnt, men nu har vi altså valgt at bruge nogle generelle, sammenfattende ord, der omfatter de familier, som har nogle særlige problemer. Vi har bl.a. anvendt ordet udsatte, som dækker over børn, der har nogle særlige problemer, altså også syge og handicappede osv., og det er altså ikke for let sluppet. Sådan er det.

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Jeg vil undlade at give karakterer til andre, for det synes jeg ikke jeg vil bruge min tid på, og jeg er heller ikke sur.

Jeg har hæftet mig ved, at ministeren sagde, at det handler om at give gode rammevilkår. Sådan som jeg forstår ministeren, handler det egentlig om, at de flest mulige familier kan bevæge sig inden for den ramme, vi kan definere som den, de normalt fungerende familier bevæger sig inden for, og at det, vi skal tilstræbe, er, at de færrest mulige falder uden for rammerne. Er det rigtigt forstået? Jeg kan næsten se på ministerens øjne, at det er det.

Jeg har på baggrund af Dansk Socialrådgiverforenings svar spurgt nogle gange om børns vilkår: Hvad mener ministeren om, at de udsagn, vi får ind fra omverdenen, dvs. fra dem, der er meget tæt på de mennesker, faktisk fortæller, at man er i gang med en øvelse, som gør, at der ryger flere ud af de gode rammevilkår? Hvordan ser ministeren på de meddelelser, når man holder dem op mod redegørelsen?

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg synes da, vi skal tage det alvorligt, når de, der beskæftiger sig med folk, som er i krise og har problemer, fortæller os om det og også kvalificerer, hvad problemerne består i, og fortæller, at problemerne bliver større for nogle. Det er da noget, vi skal forholde os alvorligt til.

Jeg vil sige, at vi først og fremmest skal sætte ind fra det offentlige side over for netop dem, som falder uden for rammerne. Det er dem, vi i særlig grad skal målrette vores ressourcer mod, for det er jo dem, der har mest brug for hjælp.

Vi skulle jo gerne indrette os sådan her i samfundet, at de fleste selv kan bære ansvaret, og de fleste kan klare sig selv inden for deres egne familiemæssige rammer. Det vil være det lykkeligste, og det vil også give os muligheder for netop at fokusere vores indsats mod dem, som har særlige problemer, så det synes jeg da vi skal

tage alvorligt. Vi må have lov til at forholde os kritisk over for, hvad der nu er rigtigt, og hvad der er forkert, men vi skal tage det meget alvorligt.

Kl. 20.20

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Det glæder mig meget, at ministeren har den holdning, for der er faktisk ikke blevet kvitteret på den måde fra ordførerne for hverken Dansk Folkeparti, Venstre eller De Konservative. Men ministeren vil altså tage kritikken alvorligt og vil måske gerne kvalificere den, hvis det er det, der er brug for, for at man kan bruge den i det videre arbejde.

Det får mig så til at spørge, om ministeren vil være interesseret i at kvalificere netop den type udsagn, vi har modtaget, og komme lidt tættere på, så vi kan få nogle analyser, der kan gøre, at vi kan kvalificere vores beslutninger, og også giver kommunerne mulighed for at kvalificere deres beslutninger? Vil ministeren være med til det?

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Det er jo næsten umuligt at sige nej til sådan et spørgsmål, så det vil jeg da gerne. I det omfang det er noget, jeg har med at gøre, vil jeg altid gerne være med til at kvalificere de udsagn, der kommer, for det er jo sådan, at vi skal gøre tingene bedre ved at kvalificere vores opfattelse af virkeligheden og dermed også kvalificere løsningerne, så det kan jeg kun give tilsagn om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 91:

Forslag til lov om lønmodtageres ret til fravær fra arbejde af særlige familiemæssige årsager.

Af familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed).

(Fremsat 30/11 2005).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inger Støjberg (V):

Venstre støtter dette lovforslag om lønmodtageres ret til fravær fra arbejde af særlige familiemæssige årsager.

Lovforslaget implementerer force majeure-bestemmelsen fra EU's forældreorlovsdirektiv. Vi har dog i Danmark altid anset denne bestemmelse for værende gennemført ved overenskomster og gældende praksis, men da Europa-Kommissionen har fundet, at de individuelle rettigheder, som alle arbejdstagere har, ikke fremstår tilstrækkelig præcist til, at de pågældende personer kan kende deres fulde rettigheder, støtter vi i Venstre, at regeringen har fremsat forslaget.

Samtidig med at force majeure-bestemmelsen er indeholdt i L 91, omhandler lovforslaget også de eksisterende bestemmelser om orlov til lønmodtagere, der passer nærtstående døende, handicappede eller alvorligt syge. Det hele er nu samlet i ét lovforslag, altså L 91, og Venstre støtter forslaget.

Lene Hansen (S):

Socialdemokratiet kan også bakke op om dette forslag til lov om lønmodtageres ret til fravær fra arbejde af særlige familiemæssige årsager. Vi synes imidlertid, det er ærgerligt, at man fra Kommissionens side kræver lovgivning, når de frivillige aftaler på arbejdsmarkedet indtil nu har kunnet sikre retten til arbejdstageres kortvarige fravær fra arbejdet, når en pludseligt opstået sygdom eller ulykke rammer ens nærmeste og gør det tvingende nødvendigt at være til stede.

Det er Socialdemokraternes opfattelse, at vi skal være uhyre varsomme med politisk indblanding på traditionelle overenskomstområder. Den danske model med den frie aftaleret på arbejdsmarkedet er og skal fortsat være et af de grundlæggende kendetegn ved det danske arbejdsmarked. Det danske aftalesystem har sikret den enkelte veldefinerede rettigheder på arbejdspladsen og skabt et arbejdsmarked, der rummer tryghed og fleksibilitet på samme tid, og for Socialdemokraterne er det derfor vigtigt, at lovforslaget ikke bliver en glidebane frem mod en afskaffelse af forhandlingsmodellen på det danske arbejdsmarked.

På den anden side er det naturligvis vigtigt, at vi her i Folketinget sikrer, at Rådets direktiv også bliver implementeret fuldt ud i Danmark. Allerede i en rammeaftale fra 1995 blev vi i Det

Europæiske Fællesskab enige om at skabe mulighed for, at mænd og kvinder skal kunne forene deres erhvervsmæssige og familiemæssige forpligtelser, eksempelvis ved at tilstå en arbejdstager arbejdsfrihed som følge af force majeure-situationer, der gør arbejdstagerens umiddelbare tilstedeværelse påtrængende nødvendig.

Kl. 20.25

Her i Danmark overlod vi det til arbejdsmarkedets parter at lave de nødvendige aftaler, der kunne give lønmodtagerne ret til dette. Kommissionen har så ikke fundet, at det er nok.

Der må ikke herske nogen tvivl om, at de individuelle rettigheder, som alle arbejdstagere har, skal sikres, og at man skal have mulighed for at gøre dem gældende for de nationale domstole. Set i det lys kunne vi godt tænke os, at vi under udvalgsarbejdet ser nærmere på den lidt uklare situation, som sømænd kommer i, hvis lovforslaget vedtages i dets nuværende form.

Forslaget gør det nemmere for borgerne at dokumentere deres ret til fravær i en force majeure-situation. Det er en klar forbedring fra den nuværende situation, hvor man åbenbart i nogle tilfælde ikke har kunnet regne hundrede procent med denne ret. Vi ved jo alle, at det værste maredridt, man kan blive udsat for, er, hvis ens børn eller andre i den nære familie bliver ramt af pludselig sygdom eller anden ulykke. Så er det eneste, vi ønsker, at være hos dem, der har brug for os. Der må derfor ikke herske den mindste tvivl om, at man så har ret til at forlade sin arbejdsplads uden efterfølgende sanktioner.

Vi støtter, at lovforslaget samler de gældende rettigheder, der vedrører lønmodtagers fravær af familiemæssige årsager, der ikke vedrører graviditet, barsel eller adoption, i én lov og dermed øger gennemsigtigheden for den enkelte borger.

Martin Henriksen (DF):

Der er i forhold til gældende lov tale om at samle forskellige bestemmelser vedrørende ret til fravær fra arbejde som følge af familiemæssige årsager i én lov. Derudover implementeres force majeure-bestemmelsen, hvis jeg udtalte det rigtigt, via lovgivning.

Dansk Folkeparti er generelt positivt indstillet over for tiltag, som gavner det arbejdende folk. Indtil nu har det været opfattelsen i Danmark, sådan forstår jeg det i hvert fald, at denne ret allerede i dag er gældende i Danmark via overenskomster og gældende praksis. Derfor synes

jeg, det umiddelbart virker unødvendigt at bruge Folketingets tid og skatteborgernes penge på at behandle dette forslag. Vi vil i udvalget stille en række spørgsmål for at skabe mere overblik over situationen.

Der skal selvfølgelig ikke være tvivl om rettighederne i Danmark, og hvis der er det, så kan vi også støtte regeringens forslag, men det her er jo ikke kommet, så vidt jeg har forstået, fordi regeringen er i tvivl. Det er bureaukraterne nede i EU, der er i tvivl om, hvorvidt denne ret er gældende i Danmark, og jeg forstår det sådan, at det er den. Derfor ønsker vi belyst, om EU's tvivl berettiger til en lovændring. EU skal ikke blande sig i det danske arbejdsmarked, og det gør de alt for tit.

Den socialdemokratiske ordfører sagde, at det her ikke skal blive til en glidebane. Det her er en glidebane. Den har været i gang i et godt stykke tid, og nu fortsætter den så med det her påbud fra EU, og det er trist.

Så har jeg forstået det sådan, at sømændene allerede er dækket af sømandsloven, men det kunne ministeren jo bekræfte eller ikke bekræfte. Ellers skal vi selvfølgelig også have kigget på det.

Som udgangspunkt virker det unødvendig bureaukratisk, at man bruger tid på det her, hvis det i realiteten viser sig, sådan som jeg har forstået det, at denne ret allerede er gældende i Danmark. Så vi afventer svarene fra udvalget.

Per Ørum Jørgensen (KF):

I Det Konservative Folkeparti mener vi, at hvis der skal være tvivl om, at dette tiltag er en ret her i Danmark, så er det helt naturligt, at vi også indfører dette direktiv og det bliver gældende lov i Danmark.

Jeg føler ikke, der er så meget at føje til, andet end at Det Konservative Folkeparti støtter forslaget.

Lone Dybkjær (RV):

Da mit partis ordfører, hr. Martin Lidegaard, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne sige, at Det Radikale Venstre støtter forslaget.

Der er to ting i det. Vi forstår, at der kan skabes usikkerhed om retstilstanden i Danmark. Det er i hvert fald det, Kommissionen har påpeget, og så synes vi, det er udmærket, at regeringen gør, hvad jeg vil kalde kort proces, og gennemfører en præcisering af de retlige tilstande med dette lovforslag.

Vi synes også, det er udmærket, at regeringen vælger at samle de forskellige tilfælde, hvor man kan få fri fra sit arbejde, og derfor vil vi selvfølgelig, hvis der opstår noget under udvalgsarbejdet, deltage i det, men overordnet set er vi bare parat til at stemme for lovforslaget nu.

Kl. 20.30

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Poul Henrik Hedeboe som ordfører.

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Igen kunne SF's ordfører på området desværre ikke være til stede, og det passer jo meget godt lige præcis til det her forslag, for det er en ung familiefar, som passer børn, og vi snakker om lønmodtageres ret til fravær fra arbejde af særlige familiemæssige årsager.

Ganske kort skal jeg sige, at det her er implementering af EU-stof, og at samle rettighederne under én lov er absolut fornuftigt. Vi har også forstået, at det faktisk er rettigheder, som eksisterer nu, men der er så åbenbart sået tvivl om det.

Vi har også set et lille faresignal ved, at vi går ind i den frie aftaleret, og det skal man passe på med.

Men vi kan som sådan ikke være imod forslaget her.

Formanden:

Så er det fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Selve det, at man samler nogle forskellige bestemmelser om ret til fravær fra arbejde i én lov, kan jo gøre det lidt nemmere for folk at se, hvad det er for nogle rettigheder, de har. Vi har forstået det sådan, at der ikke er nogen forringelser overhovedet i forhold til de nugældende rettigheder, og det er jo svært at være imod, at man så samler det i én lov, selv om man kan spørge, som nogle gør, om det er det, vi skal bruge tid på, men det gør vi jo indimellem på forskellige områder.

Så er der spørgsmålet om EU, og der er vi som flere andre ordførere selvfølgelig også betænkelige, hvis EU blander sig i aftalemodellen for det danske arbejdsmarked. Der er ikke umiddelbart fremlagt noget, der viser, at der skulle have været nogen problemer, nogen lønmodtagere, som ikke har haft de rettigheder, som man vil sikre dem med denne lov.

Altså, jeg må indrømme, at jeg heller aldrig har hørt om en arbejdsgiver, der sagde til en arbejdstager, at han ikke måtte tage fri fra arbejde og tage af sted øjeblikkeligt, hvis en i den nærmeste familie var kommet ud for en ulykke, akut sygdom, indlagt på sygehuset osv., men det kan være, at der kan fremlægges nogle eksempler på, at der er et konkret problem.

Som sagt har vi svært ved at se, at man kunne have noget imod, at man får skrevet de her rettigheder sammen i én lov.

Formanden:

Tak til fru Line Barfod. Så er det familie- og forbrugerministeren.

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg vil gerne takke for de bemærkninger, der er kommet fra ordførerne på forslaget. Jeg opfattede det sådan, at der er en bred tilslutning til forslaget her i Folketinget. Jeg vil gerne understrege, at selv om forslaget jo bliver fremsat som et nyt, selvstændigt lovforslag, er der jo tale om en videreførelse af den i øvrigt gældende lov.

I forhold til den gældende lov er der dog tale om to nydannelser. Den ene er, at force majeure-bestemmelsen i EU's forældreorlovsdirektiv nu bliver implementeret ved lov. Den anden er, at de forskellige bestemmelser om ret til fravær fra arbejdet af familiemæssige årsager bortset fra barsel er sammenskrevet som én lov fra bunden, således at loven kan blive mere overskuelig, end hvis vi blot havde indskudt en ny fraværsbestemmelse som ændring til den bestående lov.

Forslaget om implementering af force majeure-bestemmelsen er fremsat, selv om det i vide kredse, herunder i regeringen, har været opfattelsen, at man igennem overenskomstmæssige aftaler og retspraksis har levet op til den bestemmelse i Danmark. Det er imidlertid regeringens holdning, at den tvivl, der har været rejst derom, ikke er acceptabel, og lovforslaget er fremsat, for at det skal kunne stå helt klart, at retstilstanden i Danmark er i overensstemmelse med forældreorlovsdirektivets bestemmelser.

Der har været fremsat en del ønsker om, at vi uddyber, hvad retten til fravær i force majeure-situationer indebærer. Der er det regeringens holdning, at formålet med implementeringen af force majeure-bestemmelsen ved lov alene er at sikre, at bestemmelsen også omfatter lønmodtagere, som ikke er dækket af en kollektiv overenskomst på området.

Regeringen har netop i den forbindelse ikke villet blande sig i den forståelse, der måtte være imellem de parter, som har indgået overenskomstsmæssige aftaler om implementering af direktivet, om, hvilken udstrækning direktivets force majeure-bestemmelser skal have. Derfor er der i lovforslagets bemærkninger alene nævnt nogle helt oplagte eksempler, hvor der vil være ret til fravær i force majeure-situationer. Den nærmere afgrænsning må bero på rettens fortolkning af lovens force majeure-bestemmelse, som svarer til direktivets force majeure-bestemmelse.

Kl. 20.35

Hvad i øvrigt angår de bemærkninger, der har været fremsat under debatten her, så noterede jeg mig bare hr. Martin Henriksens spørgsmål om sømænd, og der er det helt korrekt, at der på helt samme vis er taget højde for deres forhold i en særskilt sømandslov, og derfor er de undtaget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 23:

Forslag til folketingsbeslutning om nationalt forbud mod at tilsætte fytosteroler til rugbrød og pølser.

Af Per Clausen (EL) m.fl.

(Fremsat 1/11 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg vil gerne starte med at sige, at der ikke skal være nogen tvivl om, at min og regeringens principielle holdning er, at det ikke er nogen god idé at blande medicin og fødevarer sammen. Derfor synes jeg bestemt heller ikke, at det er hensigtsmæssigt at tilsætte fytosteroler og fytosteranoler til hverken rugbrød eller pølser.

Fytosteroler og fytosteranoler tilsættes fødevarer med henblik på at reducere optagelsen af kolesterol hos personer, som har et forhøjet kolesterolinhold i blodet, og det er jo et, kan man sige, rent medicinsk formål. Jeg finder det altså højest betænkeligt, at man blander fødevarer og medicin. Hvis man har brug for at indtage noget medicin, så skal man gå til lægen og få den ordineret under lægeligt tilsyn og få råd og vejledning om dosering og også om eventuelle bivirkninger.

Med hensyn til fødevarer er det jo sådan, at dem har man direkte adgang til i detailhandelen, og man er så henvist til at hente information om produktet på emballagen.

I oktober sidste år deltog jeg i ministerråds-mødet, og der var så forslag om markedsføring af rugbrød og pølser tilsat fytosteroler og fytosteranoler i henhold til reglerne i novel food-forordningen. Der var tale om to forslag om tilladelse til tilsætning til rugbrød og et forslag om afvisning af tilladelse til tilsætning til pølser.

Den danske regering stemte imod tilladelse til tilsætning til rugbrød og stemte for afvisning af tilladelse til tilsætning af stoffet til pølser. Afstemningen viste et kvalificeret flertal for afvisning, for så vidt angår pølserne, og derfor er det ikke rigtigt, når det af forslaget til folketingsbeslutning fremgår, at EU har besluttet sig for at tillade tilsætning af fytosteroler til pølser; det har EU rent faktisk ikke gjort og kan ikke gøre det, for det er afvist.

I Rådet kunne der imidlertid hverken samles kvalificeret flertal for eller imod tilsætning af fytosteroler til rugbrød, hvorfor det nu er op til Europa-Kommissionen at træffe en afgørelse om, hvorvidt tilsætning til rugbrød skal tillades, og der er således heller ikke, for så vidt angår rugbrød, givet nogen formel tilladelse.

Forbrugerne har selvfølgelig mulighed for, hvis det bliver tilladt, at fravælge brød, der er tilsat fytosteroler, idet der, hvis det bliver tilladt, vil være nogle mærkningsregler for disse pro-

dukter. De skal mærkes i henhold til Kommissionens forordning om mærkning af fødevarer og fødevaringredienser tilsat fytosteroler m.v. Det fremgår af det, at forbrugerne vil blive gjort opmærksom på virkningerne af produktet, og det skal fremgå, hvilken målgruppe produktet er til tænkt.

Produkterne skal desuden mærkes med en advarselmærkning, hvoraf det vil fremgå, at indtag over 3 g pr. dag af tilsatte plantesteroler og plantestanoler bør undgås, hvilket svarer til niveauet i anbefalinger fra Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler og Danmarks Fødevareforskning.

Kl. 20.40

Principielt er regeringen altså enig med forslagsstillerne i, at formålet med tilsætninger er medicinsk, og at det ikke er hensigtsmæssigt at sammenblande medicin og fødevarer.

Jeg kan imidlertid ikke støtte forslaget om en national regel om et forbud, idet det er et område, der er reguleret på EU-niveau. Derfor er det ikke muligt at indføre særskilte nationale regler. Vi kan altså ikke støtte beslutningsforslaget på grund af Danmarks forpligtelser i henhold til fællesskabet, og fordi forslaget om tilladelse til markedsføring af pølser med tilsatte fytosteroler allerede er behandlet i EU-regi.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det er jo rigtigt, som ministeren siger, at det med pølser ikke gik igennem, og det er jo selvfølgelig kun godt.

Men jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad ministeren vil gøre for at forhindre, at der bliver tilsat medicin til rugbrød i Danmark. Pointen er jo, at de her fytosteroler i forvejen bliver tilsat en række fødevarer. Og næsten alle de, der har udtalt sig om det her i Danmark, siger jo, at der er stor risiko for, at selv de, der har brug for det, får for meget, og så er det også skadeligt.

Det er ligesom, jeg står tilbage med den der opfattelse af, at alle i Danmark er enige om, at det her er en dårlig idé. Vi er så bare nødt til at indføre det, fordi det har EU besluttet. Og nu ligger det mig uendelig fjernt at give EU skylden for alt dårligt her i Danmark, men det er jo svært at finde en anden forklaring.

Jeg vil godt høre: Har ministeren slet ikke gjort sig nogen overvejelser om, hvordan man kan få den her udvikling stoppet?

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg vil da gøre alt, hvad der står i min magt for at stoppe det.

Jeg håber ikke, Kommissionen vil tillade muligheden. Hvis det kommer så vidt, vil jeg da håbe, at det i hvert fald vil være sådan, at de, som producerer og sælger rugbrød i Danmark, ikke vil benytte sig af muligheden. Og der er der i hvert fald et første skridt, man kan tage, nemlig ved med en dialog med branchen at sikre, at det ikke er noget, man rent faktisk vil benytte sig af i Danmark, selv om det måtte være en legal mulighed.

Og endelig, hvis det alligevel skulle komme så vidt, kan man gå meget ind i hele spørgsmålet om mærkning, således at forbrugerne får en tilstrækkelig mærkning af de pågældende produkter, altså en tilstrækkelig tydelig mærkning og en tilstrækkelig indikation af, at det rent faktisk ikke er noget, man overhovedet burde spise, hvis det ikke er, fordi man har nogle særlige problemer. Og har man det, bør man heller ikke spise det, for så burde man gå til sin læge og få ordineret noget medicin i stedet for at indtage det gennem noget rugbrød, man har købt hos bageren eller i supermarkedet.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg kunne godt tænke mig at høre, om ministeren ikke kunne være enig i, at det måske var en idé, at man brugte den her meget berømte tænkepause til at gøre sig nogle overvejelser om, hvorvidt hele den måde, vi har indrettet EU på, er fornuftig.

Jeg kan nemlig huske, at det i nogle debatter om EU er blevet fremhævet blandt tilhængerne af EU, at EU skulle være særlig godt for forbrugerne. Og når man ser på det her og også en række andre tilfælde, får man jo den modsatte oplevelse. Er det alligevel ikke lidt underligt, at når man skal ud og forklare, hvorfor det her bliver tilladt i Danmark, så er det eneste argument, ministeren har for det, at det har EU besluttet? Det synes jeg er en skidt situation at være i, når man nu er begejstret EU-tilhænger.

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Det er faktisk sådan, at det er en fantastisk fordel for Danmark, at der er EU-lovgivning på de

her områder. Danmark har sådan set selv ønsket, at der er EU-regler på de her felter. Det er i vores interesse og i danske forbrugeres interesse, at fødevarerlovgivningen i vid udstrækning finder sted på EU-plan, således at vi inden for det store fællesskab i Europa har nogle fælles regler om fødevarer sikkerhed m.v.

Så må vi acceptere, at der en gang imellem, og det er jo en sjælden gang imellem, er nogle regler, som vi ikke er helt tilfredse med i Danmark. Det meste af tiden får vi jo egentlig tingene nogenlunde sådan, som vi gerne vil have dem. Vi præger måske endda EU's beslutninger i ganske vid udstrækning på det her område, fordi vi ofte er foregangsland på området for fødevarer sikkerhed og fødevarer kontrol.

Kl. 20.45

Men jeg vil nu følge denne sag meget tæt. Og jeg skal gøre opmærksom på, at Danmark i øjeblikket har en skriftveksling med Europa-Kommissionen om en anden sag, nemlig om transfedtsyrer og det danske forbud mod tilsætning af transfedtsyrer. Og det er klart, at uanset hvad udfaldet af den sag bliver – jeg forventer, at det bliver sådan, at Kommissionen accepterer de danske argumenter – vil det jo danne grundlag for en overvejelse af, om EU's muligheder for at tillade særskilte regler på sådan nogle områder er tilstrækkelige eller ej.

Hvis det mod forventning ikke er sådan, at Danmark bliver imødekommet med hensyn til transfedtsyrerne, så må det give anledning til, at vi rejser debatten på EU-plan om, hvorvidt reglerne er tilstrækkelige, altså i retning af at give os mulighed for nationale særregler på områder, hvor vi finder det vigtigt.

Formanden:

Tak til familie- og forbrugerministeren. Så tager vi fat på ordførerrækken med fru Joan Erlandsen.

Joan Erlandsen (V):

I beslutningsforslag nr. B 23 lægges der op til at indføre et nationalt forbud mod at tilsætte fytosteroler til rugbrød og pølser. Venstre vil dog henlede opmærksomheden på, at det på Ministerrådets møde den 24.-25. oktober 2005 imidlertid blev vedtaget ikke at godkende tilsætning af fytosteroler til pølser. Derimod kunne der ikke med hensyn til tilsætning af fytosteroler til rugbrød træffes beslutning med kvalificeret fler-

tal, hvorfor Kommissionen kan godkende eller afvise dette.

Danmark har hidtil stemt imod alle ansøgninger om tilsætning af fytosteroler til fødevarer. Disse fytosteroler tilsættes nemlig fødevarerne med henblik på at reducere optagelsen af kolesterol hos personer med for højt kolesterolindhold i blodet; det er jo i realiteten en sammenblanding af medicin og fødevarer. Og der skal ikke herske nogen som helst tvivl om, at Venstre finder det yderst betænkeligt med denne sammenblanding, hvorfor der da også er stemt imod alle forslag.

Man skal huske på, at medicin for det meste indtages under en læges vejledning, hvor fødevarer indtages under helt andre betingelser. Her er der frit valg på alle hylder, hvor forbrugerne må forholde sig til den mærkning, der fremgår af produktet. Og det skal her præciseres, at produkter med tilsatte fytosteroler selvfølgelig skal mærkes med en advarselmærkning om, at indtag over 3 g pr. dag af disse produkter bør undgås.

Men nu forholder det sig jo sådan, at Danmark er fuldgældigt medlem af EU og via dette medlemskab naturligvis er forpligtet til at leve op til de regler, der udstedes i EU-fællesskabet. Det er derfor op til Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber at træffe en endelig beslutning om, hvorvidt man ønsker at tillade tilsætning af fytosteroler i rugbrød, også selv om det ikke umiddelbart er i overensstemmelse med de danske ønsker.

Med de givne bemærkninger skal det understreges, at Venstre ikke støtter forslaget.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

På en måde er det en meget enkel sag den her, for hvad angår indholdet i den sag, vi diskuterer, er vi jo rørende enige. Det, jeg bare sidder tilbage med, er en sådan lidt underlig fornemmelse, for mener Venstres ordfører, at det er rimeligt, at vi i Danmark, hvor rugbrød jo er en meget, meget basal fødevarer, skal tvinges til at putte medicin i den, vel vidende at det ikke er godt for nogen, men skadeligt for mange? Det kan jeg faktisk ikke helt forstå.

Og selv om man nu er EU-tilhænger, behøver man jo ikke at være tilhænger af alt, der sker i EU, og af alle de beslutningsprocesser, der er i EU. Så kunne det jo være, man kunne overveje, om noget af det skulle laves om.

(Kort bemærkning).

Joan Erlandsen (V):

Nu er det jo ikke sådan, at man tvinger folk til at spise det her rugbrød. Altså, man siger jo heller ikke, at det er noget, der skal tilsættes; det er jo noget, man kan. Men vi mener stadig væk, at det ikke er smart at gøre det her, og vi vil til hver en tid stemme imod nede i EU.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg er da meget enig i, at så langt er formynder-samfundet ikke kommet endnu, så vi bliver pålagt at spise et bestemt mærke rugbrød. Det er jo godt, også af hensyn til smagen.

Kl. 20.50

Men tilbage står bare det, som jeg gerne vil have et svar på: Er man i Venstre slet ikke i tvivl om, at de regler, man har for godkendelse af det her, er skadelige for både danskernes sundhed og EU's omdømme i den danske befolkning? Hvis nu begge dele er rigtige, var det så ikke en idé at bruge tænkepausen – den meget omtalte tænkepause, som må være en virkelig tænkepause, for der bliver jo ikke sagt meget i tænkepausen – til også at overveje, om de her regler måske burde laves om, sådan at man havde større mulighed for med udgangspunkt i de også forskellige kostvaner, der er i forskellige lande, at vedtage nationale regler?

(Kort bemærkning).

Joan Erlandsen (V):

Vi er nu engang fuldgældigt medlem af EU, og at lave en national handleplan for det her kan vi ikke gøre.

Men det er helt klart, at vi er meget betænkelige ved den tilsætning og sammenblanding af medicin og fødevarer. Det må vi fastholde, og det vil vi stadig væk kæmpe imod, når vi kommer til EU-afstemningerne om det.

Formanden:

Tak til fru Joan Erlandsen. Så er det fru Karen Hækkerup som ordfører.

Karen Hækkerup (S):

Socialdemokraterne er for så vidt enige med Enhedslisten og vel også med alle andre partier i Folketinget om, at vi ikke ønsker fytosteroler tilsat vores brød, heller ikke selv om det bliver mærket, og også vel vidende at Fødevestyrelsen ikke har vurderet, at der var en tilstrækkelig

sundhedsrisiko til, at man altså har kunnet gå op imod EU i denne sag.

Vi er altså enige i, at vi ikke ønsker fytosteroler i vores brød. Vi er sådan set også enige med Enhedslisten i, at tænkepausen inden for EU-området bør give anledning til, at nogle af de her sager, som vi jo har haft nogle af, kan gøre, at man kan tænke sig om. Det er jo godt med en tænkepause, at man kan bruge tiden til at tænke sig om, og jeg vil sådan set meget gerne bakke op om Enhedslistens tanker om, at lige præcis på det her område kunne man tænke sig rigtig godt om for måske også at få ændret reglerne fremadrettet.

Nu er sagen jo ikke tabt endnu, og for at det danske Folketing kan lægge et så stort pres som muligt på ministeren, som jo har mulighed for at påvirke den her proces og forhindre, at Kommissionen ender med at tiltræde, at fytosteroler kan tilsættes, synes jeg, at vi må spørge ministeren, hvad han vil gøre aktivt for at forhindre det – og ikke, som ministeren siger, at han ikke håber, at det bliver tilladt.

Det er nemlig ikke nok at håbe, når man kan tage arbejdshandskerne på og prøve at påvirke udfaldet, for sagen er jo sådan set ikke tabt endnu, selv om vi alle sammen er enige.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg skal bare have en bekræftelse på, at jeg har forstået fru Karen Hækkerup rigtigt. Socialdemokraterne er indstillet på at overveje, at Danmark skal forsøge at få rejst en debat i EU om de muligheder, der i dag er for at gå foran, når det handler om fødevarer og fødevarer-sundhed. Der mener Socialdemokraterne, at det var en idé at bruge tænkepausen til at få rejst en diskussion i EU med henblik på at få reglerne lavet om, så man fik bedre mulighed for at gå foran som en enkeltnation.

Det vil jeg bare gerne have bekræftet, for vi skal jo også bruge den her debat til andet end at bekræfte hinanden i, at fytosteroler er en skidt ting.

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Jeg vil meget gerne bekræfte, at man, som hr. Per Clausen formulerede det, i sager som disse her, hvor f.eks. rugbrød er et levnedsmiddel, man spiser meget i Danmark, men som man måske ikke spiser så meget i andre lande, godt kunne gå ind og se på, om det i virkeligheden er ri-

(377)

Torsdag den 19. januar 2006 (B 23)

3009

meligt, eller om man i EU kunne arbejde for at få ændret reglerne, for det nytter jo ikke noget, at vi hver eneste gang bare sender aben ned til EU. Hvis der er noget i vejen med EU-systemet, så må vi også få det ændret der.

Jeg synes, tænkepausen kunne være glimrende til at finde ud af, om der er nogle ting i EU-systemet, som det virker i dag, vi ønsker at få ændret. Der var noget her, jeg i hvert fald godt kunne bakke op om.

Formanden:

Tak til fru Karen Hækkerup. Så er det hr. Martin Henriksen som ordfører.

Martin Henriksen (DF):

Jeg skal gøre det ganske kort. Som hr. Per Clausen også har redegjort for, er det jo interessant, at man – nu har alle ordførere selvfølgelig ikke været på talerstolen endnu – i hvert fald kan konstatere, at regeringen støtter forslaget, men ikke må stemme for det, og at Socialdemokraterne støtter forslaget, men ikke må stemme for det.

Dansk Folkeparti støtter så også forslaget. Jeg ved ikke, om vi ikke må stemme for det, men hvis det kommer til afstemning, så stemmer vi i hvert fald for det.

Vi synes selvfølgelig, det er en glidebane, at man begynder at blande medicin og fødevarer sammen, og det er også trist, at Folketinget ikke har en handlemulighed her for at beskytte danske forbrugere og effektivt gå imod det her.

Ministeren og regeringen kan selvfølgelig gå ned til EU-Kommissionen og bede dem pænt om at lade være med at godkende det her, men det er jo ikke sikkert, de vil lytte. Så vi foretrækker, at et flertal i Folketinget gør det, som de ikke må for EU, nemlig støtter Enhedslistens forslag.

Formanden:

Tak til hr. Martin Henriksen. Så er det hr. Per Ørum Jørgensen.

Kl. 20.55

Per Ørum Jørgensen (KF):

Nu er det jo sjældent, at Enhedslisten forpasser en mulighed for at kritisere regeringen voldsomt.

Når man ser beslutningsforslaget, som jo er faktuel misvisende ved ikke at tage hensyn til, at der var den afgørelse om pølser, og for den sags skyld også ved at sige, at EU nu har besluttet at give tilladelse, når den sag om rugbrød

kører i Kommissionen, ja, faktisk går så langt som til at bekræfte, at rugbrød og pølser er nationalspiser her i kongeriget – det kan der jo også være forskellige meninger om – ville jeg faktisk sige, at man i den forbindelse måske lige skulle løfte en pegefinger over for Enhedslisten.

Når det så er sagt, kan jeg kun fra konservativ side sige, at vi er meget, meget skeptiske over for og imod, at man beriger fødevarer på den her måde. Vi mener faktisk, at vi gerne vil anerkende den indsats, som man fra regeringens side har gjort. Det er jo sådan med EU, at man somme tider må tage det sure med det søde, men jeg kunne godt tænke mig at høre hr. Per Clausen om, hvad han mener alternativet var. Hvis der på det her område overhovedet ikke var nogen form for regulering, som også bevæger sig over grænserne, er jeg bange for, at alternativet, de billeder, jeg ser, absolut ikke er særlig kønne.

Som sagt kan vi ikke støtte dette beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg synes da, det kunne være rart, hvis den konservative ordfører kunne forklare mig, hvilke ulykker det ville føre til for den danske forbruger, hvis vi i Danmark havde mulighed for at forbyde de her produkter, for det forstår jeg ikke.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Vi er da enige om, at det absolut ikke er positivt, at man skaber tvivl om produkterne på den her måde, som det sker. Nu er der selvfølgelig med mærkning en vis chance for, at forbrugerne kan gennemskue, hvad det drejer sig om, men vi så selvfølgelig helst, at det ikke var på hylderne i butikkerne i Danmark. Vi mener selvfølgelig også, at man fortsat skal arbejde for at gøre sin indflydelse gældende.

Jeg tror egentlig, at når alt kommer til alt, er hr. Per Clausen også klar over, hvordan forretningsgangen er i EU, og jeg mener faktisk, at man fra regeringens side har gjort de ting, man kunne forvente af regeringen.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Forretningsgangen i EU er mig bekendt. Undertiden går det langsomt, end selv jeg havde forventet, og det er tilfældet i denne sag. Det gør

så ikke så meget, den må sådan set godt trække ud i al evighed.

Men det, der står tilbage, og som hr. Per Ørum Jørgensen jo ikke svarer på, er: Hvad ville i grunden være problemet ved, at Danmark havde mulighed for at forbyde den her tilsætning til rugbrød; hvad ville problemet være?

Jeg er med på, at et stort flertal her i Folketinget har været med til at indgå aftaler, der gør, at EU-reglerne nu er, som de er, men ville der være nogen problemer i, at de regler blev lavet om, sådan at vi i Danmark fik mulighed for at forbyde de her ting?

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Nu er det jo meget sjældent, at vi er i en situation, hvor vi bliver pålagt nogle ting, som vi måske reelt ikke er interesserede i. Det skal retfærdigvis siges, at spørgsmålet om rugbrød jo er en afgørelse, der nu ligger i Kommissionen. Vi afventer den afgørelse, så derfor skal vi vel ikke drage for hastige konklusioner, så længe den sag endnu ikke er afgjort.

Men jeg mangler et svar fra hr. Per Clausen på, hvad alternativet reelt er til, at vi har et grænseoverskridende samarbejde på så vigtigt et område som fødevarer sikkerhed.

Formanden:

Tak til hr. Per Ørum Jørgensen. Så er det fru Lone Dybkjær som ordfører.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal, selv om den konservative ordfører som sædvanlig ønsker at snakke med ministeren, når jeg går på talerstolen, blot sige, at jeg denne gang er helt enig med ministeren, hvad jeg jo altså ikke var ved den sidste anledning.

Jeg synes, det er vigtigt at understrege, også over for forslagsstillerne, at EU faktisk ikke har givet tilladelse til anvendelsen af det her stof.

Når så ministeren siger, at han vil følge udviklingen, håber jeg, at ministeren gør det, som han er blevet pålagt i Europaudvalget, nemlig prøver at arbejde aktivt med den her sag for at forhindre, at Kommissionen går hen og træffer den ifølge vores opfattelse forkerte afgørelse, nemlig giver tilladelse til at putte fytosteroler i rugbrød.

Kl. 21.00

Det mener jeg meget alvorligt, for jeg tror stadig væk, at det kan være muligt i denne proces at påvirke Kommissionen. Kommissionen er jo

ikke forpligtet til at give en tilladelse. Kommissionen er forpligtet til at træffe en afgørelse på et tidspunkt, men ikke forpligtet til at give en tilladelse. Det er Kommissionens eget ansvar.

Så kommer jeg til det, som hr. Per Clausen også har nævnt ved nogle lejligheder: Er der noget i vejen for, at vi bruger denne tænkepause til netop at diskutere den her type af ting? Det synes jeg bestemt ikke der er.

Jeg har faktisk også rejst det spørgsmål i Europaudvalget, og netop i den her type sager synes jeg, man skulle spørge sig selv: Sig mig lige engang, har vi den rigtige kompetencefordeling, når det drejer sig om den her type sager? Er det klogt, at Kommissionen har så stor en magt, når det drejer sig om den her type sager, som Kommissionen har i dag? Og er der derfor nogle områder, hvor vi faktisk skal ændre på beslutningsgangene? Det er noget af det, jeg synes, vi skal vurdere i forbindelse med tænkepausen. Det synes jeg er meget vigtigt.

Jeg er sådan set også enig med hr. Per Clausen i, at der egentlig ikke bør være noget i vejen for, at man tillod landene – så ville det jo ikke kun være os – at få nogle undtagelser på nogle enkelte områder. Det synes jeg ikke der er noget i vejen for, og jeg synes oven i købet, det vil jeg også godt sige til ministeren, at der er gode argumenter for det.

Det er jo en kendt sag, at det kniber med den folkelige opbakning til EU-projektet; det står måske i virkeligheden ikke værst til i Danmark lige i øjeblikket. Vi kan godt snakke om den grænseoverskridende handel og alt det der, det kan være udmærket, men nogle af de her sager, hvor man absolut går ind på ømme områder, set med Danmarks øjne, er jo ikke med til at skabe opbakning til projektet. Der er jo ingen grund til, at vi belemres med det.

I forbindelse med denne tænkepause håber jeg også, at ministeriet overvejer lidt, om der er nogle sager af den her art, hvor man må sige, at det her må vi altså rette op på i forbindelse med en eventuel ny traktat. På en eller anden måde kommer der jo et eller andet, noget skal der jo simpelt hen laves. Vi udvider nu til 27 lande, og så skal der ske nogle ændringer i den eksisterende Nicetraktat. Og jeg synes, det her er et oplagt eksempel. Der er også andre eksempler, vi arbejder med i udvalget, men jeg synes bestemt, at denne tænkepause skal bruges til at se, om vi skal ændre procedurerne, og om der er steder, hvor vi ønsker undtagelser.

Jeg vil meget gerne opfordre ministeren til – det var også derfor, jeg meget gerne ville have, at han hørte efter, og det kvitterer jeg for at han gør – at man prøver at kigge på, om der er ømme sager på forbrugerområdet, hvor det simpelt hen er klogt at sige, her skal vi have undtagelser, uden at vi nødvendigvis får hele systemet til at bryde sammen.

Det er klart nok, at nogle vil opfatte det som tekniske handelshindringer, og hvad så? Gør det så meget? Det kan da godt være, vi skal have nogle enkelte tekniske handelshindringer. Hvorfor skulle vi ikke have en handelshindring her, der sagde, at vi altså ikke vil markedsføre sådan et rugbrød i Danmark?

Og så vil jeg godt komme med mine principielle betragtninger. Vi har hele tiden støttet regeringens holdning på det her område. Vi er imod at sammenblande medicin og mad; vi synes direkte, det er skadeligt, at man putter medicin i sund mad. Vi mener, at det simpelt hen er en rigtig syg cocktail, at man gør den slags. Og derfor vil vi gerne sige, at vi skal gøre, hvad vi kan, for at det ikke sker, og gøre, hvad vi kan, for at blokere en udvikling. Og kan vi ikke blokere en udvikling, så skal vi dernæst prøve at overveje, når vi nu har en tænkepause, hvad vi kan gøre for at ændre de her procedurer, sådan at vi kan få nogle undtagelsesbestemmelser.

Jeg synes, det ville være relevant, hvis ministeren sådan kiggede sit område igennem og sagde: Her er nogle ømme sager. Det ville være udmærket, hvis vi kunne få nogle undtagelsesbestemmelser. Jeg mener, der sker jo ikke noget ved, at ministeren gør det. Jeg har ikke dermed sagt, at vi skal revolutionere hele traktaten med det udgangspunkt.

Formanden:

Tak til fru Lone Dybkjær. Så er det hr. Poul Henrik Hedeboe som ordfører.

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg vil godt takke Enhedslisten for at have fremsat det her forslag; det synes jeg er meget passende. Jeg vil faktisk også takke ministeren for at have lagt an til en rigtig god holdning på det her felt, og jeg fornemmer, at det er noget, vi kan arbejde med.

Kl. 21.05

I SF er vi hårdt imod at tilsætte kolesterol-dæmpende medicin til fødevarer. Lad os nu sige det, som det er, i stedet for at give det et teknisk

ord: Det er kolesteroldæmpende medicin til fødevarer, og det gider vi ikke være med til. Det er simpelt hen en uting.

Når man skal have medicin, så lad en læge ordinere det. Det skal ind i nogle rammer, så det kan doseres ordentligt, det skal ikke spredes ud gennem fødevarer; det forvirrer. Motion og sund kost er et af midlerne, når man naturligvis skal bekæmpe et for højt kolesteroltal. Det skal ikke klares på den her måde, som går hen og skaber ubalancer.

Når vi så kigger på det her, og det er jo en EU-ting, vil jeg sige, at vores forhold til EU er sådan, at vi også skal være politikskabende dernede. Når der kommer nogle direktiver dernedefra, når der kommer nogle forslag dernedefra, skal vi ikke bare tage dem til os og sige: O.k., det blev sådan.

Nogle gange skal man sætte hælene i og slås, for det er den måde, demokratiet virker på, det er måden at skabe politik på. Det her er oplagt et område, hvor man skal sætte hælene i og sige, at her skal vi kæmpe rigtig meget for at få en anden holdning. Vi skal virkelig kæmpe der for at bryde grænserne lidt, vi skal slås hårdt for det. Det er måden at få sin politik igennem på, det er måden at få ændret nogle ting på, og det har vi pligt til at gøre i den her situation.

Jeg er klart også med på hr. Per Clausens spørgsmål om, hvorvidt vi kan bruge den her tænkepause til at tænke anderledes på sådan et område her. Det er vi helt med på, vi er helt med på at tage sådan nogle områder her ud og sige, at de er værd at slås for. Lad os få nogle andre procedurer ind på sådan et område her. Jeg kan ikke med min bedste vilje se sådan et produkt her som en teknisk handelshindring. Det er ikke det, der er definitionen på tekniske handelshindringer. Det er sådan en måde at smygge sig uden om nogle ting på.

At vores rugbrødsproduktion i Danmark ikke har lov til at tilsætte medicin, kan ikke falde ind under handelshindringer, og det må vi kunne fastholde i en dialog med EU. Så jeg er helt med på den linje, der sådan er tegnet her: Lad os gøre noget rigtig aktivt. Jeg fornemmer, at ministeren er kommet rigtig godt på vej, og i den videre behandling her skal vi have ham måske lidt længere på vej.

Formanden:

Tak til hr. Poul Henrik Hedeboe. Så er det hr. Per Clausen som ordfører for forslagsstillerne.

Per Clausen (EL):

Jeg skal da takke for mange positive udtalelser. For det første er jeg jo meget glad for, at der i Folketinget er fuldstændig enighed om, at det her med at tilsætte medicin til mad grundlæggende er dybt problematisk.

Der er nok i det her tilfælde særlig problematisk, fordi der er tale om konkret medicin, som, i hvert fald hvis man får for meget af den, er skadelig for alle, ikke kun for dem – måske inklusive mig selv – der har brug for at holde kolesteroltallet nede og derfor burde dyrke noget mere motion i stedet for at spise rugbrød af den her slags, men også skadelig for andre.

Det fremgår jo af meget af det materiale, der er lavet i forbindelse med den her sag, at selvfølgelig bliver det mærket, men det kan blive lidt uoverskueligt, hvis man hele tiden skal gå og kigge efter, hvad for noget medicin der er i de fødevarer, man spiser. Det er vi enige om, og det synes jeg er godt.

Jeg har også forstået, at ministeren vil arbejde hårdt for, at det, der står i det her beslutningsforslag som kendsgerninger, aldrig bliver det, og det er også godt. Jeg tror da også, at den debat, vi har i dag, selvfølgelig medvirker til at styrke ministeren i det synspunkt, at det er en vigtig sag.

Det andet, som jeg også synes har været meget positivt, har været, at der fra adskillige partiers side er blevet givet udtryk for det synspunkt, at det godt kunne være, at vi på forbrugerområdet – jeg vil så sige, at jeg også mener, at det i nogen udstrækning gælder på miljøområdet og enkelte andre områder – skulle overveje, om den måde, man har indrettet EU-reguleringen på, hvor det jo meget er det indre marked, der ligesom er det overordnede, styrende og bestemmende element, på alle områder er rigtig.

Kl. 21.10

Det er klart, at vi i Enhedslisten mener, det grundlæggende er forkert, men nu har det jo aldrig forhindret os i at lave politik sammen med folk, der kun var enige med os om mindre ting. Derfor synes jeg faktisk, det er meget positivt, at vi i dag kan konstatere, at der blandt de partier, der er i Folketinget, tilsyneladende er et flertal for, at der her var et område, man godt kunne overveje at gøre noget ved.

Det er i hvert fald en sag, som vi meget gerne medvirker til at forfølge, også på et mere generelt plan og med forståelse for og respekt for, at der blandt de partier, som giver udtryk for det synspunkt, selvfølgelig er partier, der grundlæg-

gende er EU-tilhængere. Nu vil jeg også sige, at hvis man ikke får gjort noget ved det her, så bliver livet som EU-tilhænger meget mere ubehageligt, end det allerede er nu, og selv om jeg selvfølgelig kunne glæde mig over det, så er det vist også meget rart, hvis man kunne opnå nogle resultater.

Det er så det positive i det, det er det fremadrettede, og det er jeg meget glad for. Det behøver selvfølgelig ikke at udelukke, at vi alligevel en dag her i foråret kommer til at stemme om det her konkrete forslag, og der må jeg jo så med beklagelse konstatere, at det nok bliver stemt ned. Men det vil selvfølgelig måske være et meget godt afsæt for den principielle diskussion, vi skal have om, hvordan vi skal indrette EU's beslutningsregler i fremtiden.

På den måde kan de her dårlige ting sammen med andre dårlige ting, der rammer de danske forbrugere, måske være med til at sætte gang i en hårdt tiltrængt diskussion, hvor vi kan få gjort op med den EU-konstruktion, vi har valgt at lave med det indre marked og den frie bevægelighed som det altoverskyggende og ene dominerende kriterium for, om ting er gode eller dårlige. Det ser jeg sådan set frem til.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning**Formanden:**

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 38:**Forslag til folketingsbeslutning om gratis og økologisk sund mad i skoler og daginstitutioner.**

Af Per Clausen (EL) m.fl.
(Fremsat 18/11 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kl. 21.15

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg vil da gerne takke forslagsstillerne for med det her forslag at give Folketinget en mulighed for en debat om, hvordan vi kan bidrage til, at vores børn får en sund og ernæringsrigtig kost.

Jeg skal allerede nu, for at hr. Per Clausen ikke bliver for urolig, sige, at selv om jeg har meget sympati for forslaget, så vil jeg dog alligevel ikke stemme for det. Men jeg anerkender de gode intentioner og er også enig i, at madordninger på skoler og daginstitutioner kan bidrage til at fremme de sunde kostvaner blandt børn og unge. Det gør det ikke alene, men det kan bidrage til det.

Så synes jeg i øvrigt også, at der er nogle gode familiepolitiske tanker i at give børnene noget god mad på skolen eller i daginstitutionen. F.eks. bidrager det jo til at lette familierne derhjemme for at skulle smøre alle de her madpakker, samtidig med at man skal have morgenmad og ud af døren, og alle har travlt om morgenen. Det giver lidt mere ro på den del af dagligdagen, at der er noget god mad henne i skolen eller i daginstitutionen.

Men så skal man selvfølgelig også være opmærksom på, at madordninger på skoler og daginstitutioner jo ikke ligefrem er en forudsætning for, at børn og unge kan spise sundere og få nogle sundere vaner. Det er som sagt heller ikke i sig selv tilstrækkeligt til at sikre det.

Så er det også sådan, at det er regeringens opfattelse, at det primære ansvar for børnenes kost skal være forankret hos forældrene og også i lokalområder hos de myndigheder og andre, der har ansvaret for skolerne og daginstitutionerne. Derfor finder regeringen ikke, at en statslig finansieret gratis, økologisk skolemadsordning er den rigtige vej, og det er på det grundlag, at vi altså må afvise det beslutningsforslag, som Enhedslisten har fremsat.

Det er sådan, at skolemadsordninger bør være en lokal beslutning. De bør etableres og finansieres med afsæt i lokale ønsker om det, og ved at man inddrager forældrene, lærerne, pædagogerne og også børnene i beslutningen lokalt. Det er der, man i fællesskab skal vælge frivilligt, om en madordning er den rigtige løsning, og også hvilken madordning man ønsker lokalt. Jeg tror, det giver den bedste udvikling af det også, at man lokalt føler et ejerskab af den ordning, der bliver gennemført.

Regeringen støtter jo meget den lokale dialog, der er med Alt om kost-rejseholdet, som regeringen har taget initiativ til, som giver gratis, i hvert fald statsbetalt rådgivning, og regeringen har også sikret, at der er nødvendige lovgivningsmæssige rammer for etablering af lokalt forankrede skolemadsordninger.

Så håber jeg også, at sådan nogle initiativer som f.eks. åbningen af Københavns Kommunes skolemadsordning for få måneder siden kan være med til at inspirere til at etablere flere gode lokalt forankrede skolemadsordninger rundt omkring i landet, og jeg ved jo, at der er mange initiativer rundt omkring netop på det her område.

Der er andre steder i verden også tæt på os, hvor man har forsøgt sig med statsbetalte skolemadsordninger. Jeg nævner bare Sverige og Finland. Der skal man jo så være opmærksom på, at det er mere nuanceret, end man måske umiddelbart forestiller sig, for det er faktisk ikke sådan, at man i Sverige og Finland er nået dertil, at der er færre overvægtige børn og unge dér, end der er i Danmark. Udviklingen og situationen dér er faktisk nogenlunde den samme, som den er i Danmark, og det understreger altså bare, at sådan nogle ordninger ikke gør det i sig selv.

Vi er jo alle sammen optaget af at undgå, at vores børn og unge kommer til at lide af overvægt. Der er desværre i øjeblikket for mange, der gør det, og udviklingen går i den forkerte retning. Derfor skal vi tænke os ganske grundigt om og undersøge ordentligt skridt for skridt, i hvilken retning vi skal præge udviklingen, og hvad det er, vi kan gøre for at få udviklingen præget i den rigtige retning.

Der er ingen tvivl om, at det selvfølgelig også er en god investering for samfundet at fremme gode kostordninger og en god livsstil for børn og unge, men etablering af statsligt finansierede madordninger, der jo ville koste, hvis man skulle følge forslaget, måske i størrelsesordenen 3,5 mia. kr. om året, er altså ikke en rigtig måde at investere pengene på på det her felt.

Men som sagt sker der en hel del ting og er der en hel del initiativer i gang rundt omkring. Der er mange forskellige lokale ordninger, der skyder frem – flere og flere. Som en udløber af det, der hed det fede topmøde, der blev arrangeret af Dansk Industri i foråret sidste år, er der tanker i gang om f.eks. at fremme etableringen af nye former for skolefrokostordninger, et partnerskab, som kalder sig Food Lab-konsortiet,

der samler både fødevareproducenter og distributører og forskere.

Der er også Børneboxen, der er en udløber af det fede topmøde, og som faktisk netop nu qua de 400 mio. kr., der er afsat til at styrke kvalitet i daginstitutionerne, er sikret penge. Fra regeringens side i samarbejde med Dansk Folkeparti gennemfører vi nu det projekt med Børneboxen, hvor daginstitutionerne altså kan få sådan en børneboks sendt ud nogle gange om året med nogle temaer til lege, der kan skabe motion, spændende nye opskrifter til retter, man kan lave i køkkenet, og aktiviteter i det hele taget, der kan samle børnene om nogle sjove ting, der styrker den sunde livsstil.

Så der er mange projekter i gang, og regeringen har jo også igangsat en lang række initiativer, der skal fremme sund kost og fysisk aktivitet også blandt børn og unge.

Jeg synes også, at vi med tilfredshed kan konstatere, at den indsats, der gøres under Alt om kost-ordningen, faktisk resulterer i, at der er flere og flere institutioner, som selvfølgelig etablerer madordninger, men også bare det, at de etablerer en mad- og måltidspolitik, er en god ting.

En ny rapport fra Institut for Folkesundhed, der netop er offentliggjort, viser, at hvor der i 1999 kun var 3 pct. af institutionerne, der havde en mad- og måltidspolitik, så er dette tal nu oppe på 17 pct., og der er hele 40 pct. af skolerne, som har nedskrevet retningslinjer for udbud af mad og drikke, og det tal tyder alt på også vil stige i de kommende år. Så vi bevæger os altså klart i den rigtige retning på alle de her områder.

Fødevarestyrelsen igangsætter i år i samarbejde med Danmarks Fødevareforskning et projekt, der skal vurdere den ernæringsmæssige kvalitet af maden i en række udvalgte skolekantiner. Jeg vil også gerne fremhæve sundhedstegnet, der jo er lanceret af Indenrigs- og Sundhedsministeriet, og som præmierer de skoler og institutioner, der gør en indsats for at fremme sundheden, herunder sunde kost- og motionsvaner.

Kl. 21.20

Så regeringen støtter allerede op med en lang række konkrete initiativer. Jeg har kun nævnt nogle få af dem her, men det er klart, at det er vigtigt, at vi fortsat også her i Folketinget har en dialog om, hvordan vi kan fremme den sunde livsstil blandt børn og unge. Men lige præcis det her forslag må vi altså afvise fra regeringens side, fordi der lægges op til en meget bekostelig statsfinansieret ordning, som der ikke er fornuft

i at investere så mange penge i. De penge kunne bruges bedre på anden vis.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg ved ikke, om jeg er sikker på, at ministeren har ret i, at de her penge kunne bruges bedre på anden vis. Jeg tror faktisk, at det er en investering, som godt kunne betale sig ikke kun i form af bedre sundhed blandt de unge og børnene, men også i form af en bedre indlæring. Nogle har i hvert fald sagt, at en af forklaringerne på, at man har bedre indlæringsresultater i Finland, også hænger sammen med, at man sørger for, at børnene faktisk får mad allerede fra morgenstunden, sådan at de er fit for fight.

Men der er et par ting, som jeg godt vil spørge ministeren lidt nærmere om. Det drejer sig om spørgsmålet om, at det er gratis, som ministeren jo svarede lidt på ved at sige, at det først og fremmest er forældrenes ansvar. Men er der ikke to grunde til, at det kunne være fornuftigt at sige, at tingene var gratis?

Det ene er det sociale. Børn vælger jo ikke selv deres forældre, og hvad enten det nu skyldes forældrenes sløvhed eller mangel på penge, at de ikke får sørget for, at børnene får ordentlig mad eller bliver tilmeldt en ordning, så rammer det jo børnene.

Det andet er det pædagogisk indlæringsmæssige. Det er jo faktisk vigtigt, at det at spise og spise sundt indgår i en pædagogisk sammenhæng, hvor det også er en del af undervisningen, og der kunne madordningerne lige præcis kobles godt sammen med det, men så er forudsætningen ligesom, at det ikke koster noget, så der ikke er nogen, der ikke er med.

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Med hensyn til investering mener jeg som sagt, at en investering i størrelsesordenen 3,5 mia. kr. vil være helt forkert i forhold til, hvad man ellers kunne bruge de penge til, ikke mindst at bruge pengene til mennesker, som har mere brug for det. Her ville der jo være tale om, at vi skulle sige til almindelige velfungerende familier med gode indtægter, at nu vil staten til at betale for deres børns mad, en mad, de jo selv betaler for i dag, også når de køber mad ind til madpakken. Der ser jeg altså ingen grund til, at vi flytter ansvar fra forældrene til staten på det her område. Tværtimod synes jeg, det er vigtigt at fastholde

forældrene i den rolle, de har over for deres børn.

Der kan være nogle sociale aspekter, og jeg vil for så vidt gerne også overveje fremover, om der er behov for at sætte ind i forbindelse med, at nogle ikke måtte have råd til det. Jeg vil dog sige, at alle jo betaler for deres børns mad i dag. Forskellen er bare, at i stedet for at købe ind til madpakken og smøre den selv betaler man for, at den bliver leveret henne i skolen på den ene eller den anden måde, afhængigt af hvordan man har indrettet sig.

Jo, jeg tror da bestemt, det har en stor betydning for indlæringen, at man får noget ordentlig mad, at man får noget morgenmad, der er ordentlig, og også at man får mad midt på dagen, der er ordentlig. Det er jo sådan set ikke til diskussion. Det, der er til diskussion, er, om vi skal etablere det som en statsfinansieret ordning, og det er lige præcis det, som vi i regeringen ikke kan tilslutte os.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg synes, at det er vigtigt at diskutere det indholdsmæssige i det tilbud, man skal give forældrene og børnene. Så er der selvfølgelig en anden del af det, som er fordelingen af udgiften, hvor der selvfølgelig også er den mulighed, at det er kommunerne, der selv er med til at betale, og jeg skal ikke her i aften genrejse en diskussion om kommunernes økonomi og regeringens ansvar for den. Den får vi nok anledning til at tage en anden gang, hvis vi ikke allerede har haft den mange gange.

Men der er en anden ting, jeg godt vil spørge ministeren om. Ministeren nævner jo nogle tiltag, som regeringen gennemfører, og jeg er enig med ministeren i, at der faktisk er nogle tiltag, som er ganske fornuftige, men mener ministeren ikke også, at det måske godt kunne være en idé at lave en eller anden form for økonomisk tilskyndelse til, at kommunerne satte gang i de her ting? Altså, problemet er, at ud over driften er der jo etableringsomkostninger, og det kunne måske være meget godt, hvis vi havde et statsligt perspektiv, der var, at vi gerne ville sikre sund mad til børnene i skolerne, og at vi på den måde forsøgte at opmuntre og hjælpe de kommuner, de skoler og de daginstitutioner, der vil i gang med det her, i gang.

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jo, der kunne være gode overvejelser om at skabe incitament til at fremme kostordninger på skoler og for så vidt også i daginstitutioner. Jeg synes da udmærket, man kan diskutere at skabe incitament til at gøre det. Det ville jo også være noget helt andet end at stille statsbetalte madordninger til rådighed for forældre, som udmærket selv kan betale for deres børns mad og betaler for den i dag.

KL 21.25

Så uden at tage stilling til nogen konkrete forslag synes jeg da, at man selvfølgelig godt kan diskutere gode kostordninger, for jeg synes bestemt, at vi skal fremme gode kostordninger, både i skolerne og i daginstitutionerne.

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Jeg vil godt spørge ministeren, hvad ministeren gør for at muliggøre eller sikre, at der bliver fripladsordninger i de frivillige ordninger, som ministeren selv er med til at sætte i værk rundt omkring i landet, for jeg mener faktisk, det er vigtigt, at der er fripladsordninger, hvis man skal bryde den sociale arv.

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg forstår godt den tanke, der ligger bag, og har også ved andre lejligheder haft mulighed for at tilkendegive, at jeg synes, vi meget tæt skal følge, i det omfang der udvikles, og de gør der jo, madordninger i børnehaver, skoler osv., om det giver anledning til nogle problemer med, at der er nogle, der ikke har råd til det.

Nu mener jeg som udgangspunkt, at de ordninger kan etableres temmelig billigt, altså så billigt, at det stort set er sammenligneligt med, hvad det koster at købe maden ind og smøre madpakken selv. Så jeg er sikker på, at de allerfleste udmærket vil være i stand til at betale det, som en fornuftig prissat madordning koster.

Der er jo også det forhold, at en kommune, når det gælder daginstitutioner i hvert fald, skal fastsætte et maksimumbeløb for, hvad det må koste, hvis man tillader sådan nogle madordninger i daginstitutionerne i den pågældende kommune. Men det er da helt klart noget, som vi skal have fokus på.

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Er det ikke rigtigt, at hvis det er private aktører, som skal tilbyde de her madordninger, så skal de jo have en profit, for ellers er der ikke noget marked for dem, og hvis der skal være en profit, hvordan bliver der så plads til både den her billige kost og til, at der bliver lavet fripladsordninger? Det har jeg svært ved at se hænger sammen på nogen som helst måde.

En sidste ting, jeg lige vil sige, er, at ministeren sagde, man kan overveje incitamenter. Altså, et rigtig godt incitament er jo at lave en pulje, som skoler eller institutioner kan søge, og i Socialdemokraternes finanslovforslag havde vi afsat 50 mio. kr. netop til at få etableret madordninger. Det fremsætter vi gerne igen næste år, og så kan ministeren jo til den tid trykke på den grønne knap.

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Nu ved jeg, at stemningen skifter noget fra dag til dag i den socialdemokratiske folketingsgruppe med hensyn til flere ting, skattepolitikken kunne jeg nævne, og muligvis også om det her er der sådan løbende forskellige meldinger om, hvad det egentlig er, man vil i Socialdemokratiet. Men på et tidspunkt havde man i hvert fald den opfattelse i Socialdemokratiet, at man helt på linje med Enhedslisten ville etablere det, man kaldte gratis madordninger i skoler og daginstitutioner.

Der er ikke noget, der er gratis. Det koster penge. Det er skatteyderne, der skal betale, og det koster 3,5 mia. kr. om året. Men det var det, man ville, så man kunne i hvert fald på det tidspunkt ikke nøjes med de 50 mio. kr. Det var faktisk 3,5 mia. kr., man ville have der skulle bruges, og det har vi altså ikke råd til.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Ministeren nævner 3,5 mia. kr. som prisen for at indføre gratis skolemad. Vi har altså også regnet på det i SF, og vi kommer faktisk frem til omkring det halve. Det er ud fra erfaringer med økologisk mad i københavnske daginstitutioner sammenholdt med, at når man ser på, hvor mange børn der er i skolen, så skal man ikke regne med 100 pct. hver dag. Det er beklageligt, men virkeligheden er sådan, at det ikke er alle, der kommer hver dag.

Hvis vi sammenstiller de to ting, så kommer vi til cirka det halve.

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Det synes jeg da kun er interessant. Jeg må bare henholde mig til de beregninger, jeg har kendskab til, og der beløber det sig altså til 3,5 mia. kr., men vi kan da udmærket få det belyst i udvalget, og i den forbindelse har Socialistisk Folkeparti jo så mulighed for at fremlægge sine beregninger, som vi så kan vurdere.

Men uanset om det er, jeg havde nær sagt det hele eller det halve, så er det for mange penge at bruge på det. Det må være rimeligt, at forældre har et ansvar for deres børns mad.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Det hele eller det halve. 1,75 mia. kr. er også mange penge.

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Det er også derfor, jeg siger, at uanset om det er det ene eller det andet, så har vi ikke råd til det.

Kl. 21.30

Formanden:

Tak til familie- og forbrugerministeren. Så er det fru Inger Støjberg som ordfører.

Inger Støjberg (V):

Der skal ingen tvivl herske om, at børns og unges kost er utrolig vigtig. Derfor er det også et emne, som vi i Venstre sætter højt på dagsordenen.

Alt for mange børn er overvægtige, fordi de spiser forkert eller for meget og rører sig for lidt. Derfor er børns kost kombineret med motion en yderst vigtig sag.

Det er også et problem, at ikke alle børn spiser frokost, og nogle endda ikke engang morgenmad, idet det rent faktisk svækker koncentrationen og dermed indlæringen. Men løsningen er altså ikke gratis økologisk mad på alle skoler og daginstitutioner, måske endda tværtimod, for forældrenes engagement er altafgørende. Hvad hjælper det, at børn får sund og nærende mad i skolen eller i daginstitutionen, hvis den kost ikke er sat på dagsordenen derhjemme? Derfor er det helt forkert at fratage foræl-

drene deres ansvar for den daglige kost til deres børn. Jeg tror i øvrigt også, at mange forældre vil betakke sig for at få fratrækt det ansvar.

I Venstre vil vi meget gerne, at der bliver oprettet flere madtilbud på skoler og daginstitutioner, og det er også derfor, vi er særdeles glade for, at det nu er blevet gjort nemmere at oprette dem på daginstitutionerne, men det skal altså være frivilligt, om forældrene vil have deres barn tilmeldt, og det skal selvfølgelig også betales af forældrene selv.

Må jeg så ikke lige anfægte Enhedslistens økonomiske betragtninger. Der findes altså ikke noget i den her verden, der er gratis. Der er ikke noget, der hedder gratis frokost. Der er altså nogle, der skal betale det. Det er altså den virkelighed, som selv Enhedslisten, måske trods modvilje, bliver nødt til at acceptere.

Venstre støtter ikke det her beslutningsfor-slag.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu er der jo ikke nogen tvivl om, at hvis samfundet stiller noget til rådighed for folk, så betales det af de skatteindtægter, som samfundet, staten og kommunerne, har. Det tror jeg nok at vi alle sammen er enige om. Det er også derfor, at Enhedslisten, når vi laver finanslovsforslag, er meget omhyggelig med at skitsere, hvordan vi skaffer pengene. Vi skaffer dem ikke altid de steder, hvor fru Inger Støjberg synes man skal skaffe dem, men vi skaffer dem.

Det, jeg godt vil spørge fru Inger Støjberg om, er, om det ikke er rigtigt, at det faktisk godt kunne have en god effekt, både sundhedsmæssigt og pædagogisk, at man på skoler havde en fælles madordning, som alle elever deltog i, selvfølgelig under den forudsætning, at den madordning tilrettelægges med inddragelse af så vel forældre som børn, sådan at man kan sige, at den, både hvad angår det, man spiser, og på andre måder, er organiseret i overensstemmelse med de ønsker, de har.

Det var bare, fordi fru Inger Støjberg havde sådan en særlig pointe med, at det var vigtigt, at man kunne melde sig ud. Det er også o.k., man kan melde sig ud, ligesom man kan slippe for kristendomstimerne, det er jeg sådan set helt med på, men grundlæggende er det vel en meget god idé, at alle er med.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Nu siger hr. Per Clausen, at det er klart nok, at når samfundet stiller noget til rådighed, så er det ikke gratis, pengene skal komme et eller andet sted fra, og at Enhedslisten jo altid finansierer deres forslag til finansloven. Dog erkender hr. Per Clausen, at Enhedslisten ikke altid skaffer pengene de samme steder som de borgerlige partier.

Nej, jeg har det nemlig sådan, at nogle gang mistænker jeg Enhedslisten for, om de skulle have sådan en satellitfunktion af Nationalbankens seddelpresse eller i hvert fald føle, at de har sådan en satellitfunktion, for økonomien hænger altså bare sjældent sammen.

Lad mig så sige om, hvorvidt det skal være tvungent at være med i sådan nogle madordninger: Jeg går ikke ind for tvang. I Venstre går vi ikke ind for tvang. Tværtimod går vi ind for frivillighed, vi går ind for engagement, vi går ind for, at forældre skal tage et ansvar, og det skal de altså også, når det gælder maden. Det er utrolig vigtigt, at forældrene går med og tager et ansvar, er engagerede i det her og kan tilmelde sig eller framelde sig de her madordninger og selvfølgelig også betale for det. Jeg synes, at det her helt grundlæggende og fundamentalt.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu får vi da den liberale tankegang for fuld ud-blæsning: Man skal kunne melde sig til og melde sig fra. Gælder det sådan i forhold til alle skolens tilbud, at det sådan er et frit valg, hvor man tager det, man gerne vil have, og melder man fra til det andet? Det tror jeg slet ikke fru Inger Støjberg mener. Derfor synes jeg, det er lidt underligt, at det er så vigtigt i denne sag, og det er vel i grunden kun vigtigt af en eneste grund, nemlig at det er det argument, fru Inger Støjberg hænger brugerbetalingen op på. Det synes jeg bare er et dårligt argument, for jeg mener, at meget taler for, at det er vigtigt, at alle er med, både af pædagogiske og sociale grunde, og at det netop er det, der kan gøre de her madordninger til en succes.

Kl. 21.35

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Lige før da hr. Per Clausen stillede spørgsmål til fru Joan Erlandsen om fytosteroler i rugbrød, kom hr. Per Clausen selv til – jeg tror måske ikke

engang, at det var noget, hr. Per Clausen kom til, men at det var ret bevidst – at sige, at nu var man jo så tvunget til at spise rugbrød tilsat fyto-steroler. Det måtte hr. Per Clausen dog så senere hen rette.

Nej, det er ikke et spørgsmål om at hænge en liberal hat op på en knage at sige, at det skal være frivilligt, og at man på den måde tvinger brugerbetaling ind ad bagdøren. Tværtimod synes jeg, at det er utrolig fundamentalt, at forældrene selv er med til at sætte den daglige kost på dagsordenen, selv er med til at vælge, om børnene skal spise den mad, som de tilbyder i skolen, eller om børnene skal have en madpakke med hjemmefra. Det er et spørgsmål, man skal tage op i familierne, det er et spørgsmål, som man bogstavelig talt skal diskutere hen over køkkenbordet.

Jeg synes faktisk, det er fundamentalt, at forældrene selv betaler for den daglige kost. Hvis det var madpakken, der skulle med hjemmefra, så skulle de jo også selv betale for den. Der er altså bare ikke noget, der er gratis i denne verden, og det er fundamentalt, at forældrene er engagerede, når det gælder den daglige kost.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

For at gå lidt videre i det.

Kunne fru Inger Støjberg ikke medgive, at den gruppe børn, som ville have gavn af det her, kan man sige, ville være dem, der var udsatte, ville være børn fra de familier, som fungerede dårligt?

Kan ordføreren medgive, at det præcis var dem, der ville få mest gavn af det her?

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Nu er det jo ikke sådan, at fordi man er et barn, der kommer fra en familie med måske sociale vanskeligheder, er det ensbetydende med, at forældrene ikke har lyst til at engagere sig i den daglige kost. Så jeg synes faktisk, det er svært at sætte lighedstegn mellem de to ting.

Når det så er sagt, så er det jo korrekt, at det har været et diskussionsemne, hvorvidt der f.eks. skulle laves friplads til dem, der nu har friplads i daginstitutioner. Som ministeren også nævnte, er det et spørgsmål, der bliver evalueret, og jeg har oven i købet set, at Aalborg Kommune, tror jeg det var, har søgt om at få dispen-

sation på det her felt. Så det er da et emne, man diskuterer.

Men jeg vil bare gerne sige, at selv om man har friplads i en daginstitution til sit barn, skal man jo stadig væk betale for den daglige kost, hvis det er en madpakke, der skal med. Derfor kan jeg egentlig ikke se begrundelsen for at indføre friplads, når prisen ikke er højere, når der ikke er større forskel på prisen på den madpakke, man sender med, og den mad, der bliver serveret på daginstitutionen eller måske i skolen.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Nu snakkede jeg faktisk ikke om fripladser, jeg snakkede alene om, at hvis vi kigger ud i den virkelige verden, så er der nogle familier og børn, der er velfungerende. Det behøver ikke engang at hænge voldsomt tæt sammen med økonomi.

Men der er nogle familier, som ikke fungerer særlig godt, og det kan såmænd også godt være rige familier. De børn, lad os kalde dem udsatte børn, vil jo være dem, der får gavn af det her. Kan ministeren, nej, det er ikke ministeren, det er ordføreren. Kan ordføreren ikke medgive det?

Det kunne jo være, at det blev til en minister.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Det ved man jo aldrig. Men jeg er bange for, at det ikke er hr. Poul Henrik Hedeboe, der i hvert fald for mit vedkommende bestemmer det.

Jeg synes egentlig, man skal betragte det sådan, at det sådan set er ligegyldigt, hvordan en familie fungerer, når man snakker daglig kost. Det kunne måske være sådan, at den daglige kost kunne være en måde at få familien til at fungere bedre på. Netop det med at sidde omkring spisebordet og tage stilling til, hvad der er god kost, hvad der er dårlig kost, er faktisk så fundamentalt for netop at få en familie til at fungere.

Jeg synes, at problemstillingen, om det kunne være med til at løfte familien, kunne være interessant nok. Man kunne måske også vende spørgsmålet hundrede firs grader og spørge, om ikke det netop kunne være med til at løfte familien og prøve at understøtte familien.

Vi har jo netop iværksat en række tiltag for udsatte familier, som også kan involvere det at tage stilling til den daglige kost.

Formanden:

Tak til fru Inger Støjberg. Så er det fru Karen Hækkerup som ordfører.

Karen Hækkerup (S):

Der er ikke nogen tvivl om, at rigtig kost er utrolig vigtig, især for børn. Hvis børn ikke får den rigtige kost, lærer de ikke nok og trives ikke, og det er på mange måder en glidebane at komme ind på. Vi ved også, at overvægt i barndommen tit resulterer i overvægt i voksenlivet, og det er noget, der er utrolig svært at gøre op med.

Det er for dårligt, hvis man bare siger, at det må være et forældreansvar. Ja, vist er det et forældreansvar, men vi har lige diskuteret familiepolitik, og vi ved, hvor pressede familierne er, og hvor hårdt spændt for de er. Derfor ville det være nemt for forældrene og også godt for børnene, hvis der var madordninger.

Ministeren spurgte tidligere, hvad Socialdemokraternes holdning er med hensyn til skolemad og mad i institutioner. Jeg kan svare, at vi ikke kan stemme for Enhedslistens forslag, men at grunden til det er, at det ikke er fuldt finansieret i vores eget finanslovudspil.

I vores finanslovudspil havde vi faktisk afsat 750 mio. kr., der netop skulle sikre et gratis – læs skattefinansieret – måltid mad til alle børn i vuggestuer og børnehaver. Det havde vi sat af i første omgang, men det er vores ambition på sigt at kunne sætte så meget af, at skoleområdet også kan blive dækket. Vi nøjedes dog med i det finanslovsforslag, vi lagde frem i efteråret, at afsætte 50 mio. kr. til at understøtte, at endnu flere kommuner kunne komme i gang med at etablere skolemadordninger. Vi er altså fuldstændig på linje med forslagsstillerne, for vi ønsker, at der skal gives gratis mad til børnene i både vuggestuer, børnehaver og skoler. Det er nemlig ekstremt vigtigt for deres indlæring og for fællesskabet, og det er ikke nok, at man snakker rundt om spisebordene i familierne. Det er altså også vigtigt, at kosten er rigtig, og at man ikke bare får penge med og så måske render til bageren og køber sin mad.

Når erfaringerne fra Sverige og for den sags skyld også fra England viser, at ungerne ikke trives bedre, skyldes det måske, at den mad, de får serveret, er forkert. Det nytter jo ikke noget, hvis man kun har under en femmer pr. barn til at tilberede maden for. Så får børnene ikke andet end fish and chips, og det er der altså ikke nogen der hverken bliver sundere eller lærer mere af. Ambitionen skal være, at de måltider, der serveres,

skal være sunde og gode og give børnene en god energi, børn, for det har de behov for.

Vi er altså fuldstændig på linje med Enhedslisten. Vi ønsker, at der skal serveres gratis mad, indtil videre i daginstitutioner og børnehaver. Det har vi sat penge af til i vores finanslovsforslag, men vi har også sat penge af til at komme videre på skoleområdet. Mange socialdemokratiske kommuner har allerede startet skolemadordninger, men vi har alligevel i finanslovaftalen – nej, ikke i aftalen, i vores forslag, som desværre ikke blev til nogen aftale – sat penge af til at få startet endnu flere ordninger. Vi ønsker, det skal blive sådan på sigt, men indtil videre må vi jo konstatere, at flertallet i Folketinget ikke er for det.

Vi genfremsætter selvfølgelig vores forslag til næste år og håber at finde et flertal for det til den tid. Det er der ikke indtil videre, men vi kan ikke stemme for Enhedslistens forslag, fordi der – som jeg sagde tidligere – ikke er dækning for det vores eget finanslovsforslag. Men intentionerne er helt rigtige.

Martin Henriksen (DF):

Fru Karen Hækkerup sagde, at der ikke er flertal i Folketinget for forslaget, og det har fru Karen Hækkerup jo ret i.

Dansk Folkeparti kan ikke støtte Enhedslistens forslag. Vi mener som udgangspunkt, at børnenes mad er forældrenes ansvar, men vi synes også, at det sådan set ville være glimrende, hvis forældrene benyttede sig af de forældrebetalte madordninger, der er mulighed for at udnytte i daginstitutioner. Jeg ved, at mange af Dansk Folkepartis lokale politikere arbejder for at indføre madordninger på lokalt plan, og det er sådan set også her, vi synes, de skal indføres. Men jeg ville være lidt radikal, hvis jeg stod her torsdag aften kl. 21.45 og sagde ja til at bruge de 4,9 mia. kr., det ville koste for etablering og drift alene på skoleområdet, hvis ordningen skulle træde i kraft i 2007.

Dansk Folkeparti kan ikke støtte Enhedslistens forslag, men vi synes selvfølgelig, at de tanker, der ligger bag forslaget, sådan set er positive nok.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg blev såmænd bare nysgerrig efter at høre, hvor de 4,9 mia. kr. lige pludselig stammer fra. Er der en konkurrence om at gøre tallene store?

Kl. 21.45

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Det kan godt være, vi har forskellige tal, men efter det talmateriale, jeg har, ville det på folkeskoleområdet koste 2,4 mia. kr. årligt, hvis det skal være gratis for forældrene, og det ville koste 2,5 mia. kr. at etablere de nødvendige faciliteter på skolerne. De 2,5 mia. kr. er altså et engangsbeløb, mens de 2,4 mia. kr. er et beløb, der skal gives hvert år. Det er derfra, jeg har de 4,9 mia. kr.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

O.k., det var en forklaring, men jeg vil nu sige, at i overblikkets interesse var det nok smart at adskille den faste investering som én ting og driften som en anden ting. Det er driften, vi snakker om, det var den, jeg spurgte til.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg sagde, at hvis ordningen eksempelvis skulle oprettes i 2007, var de 4,9 mia. kr. det beløb, som skulle bruges i 2007. Selvfølgelig har vi sympati for de intentioner, der ligger bag forslaget, men som jeg sagde, mener vi, at det er på lokalt plan, det skal ordnes.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu bliver alle de borgerlige ordførere ved med at snakke om, hvor vigtigt det er, at forældrene selv betaler, og så kommer jeg bare til at tænke på, at andre steder i samfundet har man jo accepteret, at for f.eks. at sikre, at medarbejderne er sunde og har det godt, skal der gives tilskud til kantinedrift. Det gør man i ministerierne, og det gør man i en lang række private virksomheder – ja, selv når vi spiser vores mad nede i Snapstinget, er der jo tilskud til den. Men hvad er så forklaringen på, at der ikke må gives noget tilskud til den mad, børnene får i folkeskolen, når det offentlige godt må give tilskud til de ansattes og de folkevalgte mad?

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Som sagt synes vi ikke, det skal være forbudt at give tilskud, men vi mener, at det er de lokale politikere ude i kommunerne, som må tage stilling til, om det er noget, de ønsker at tilbyde.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jamen hvis det nu er sådan – og det forstår jeg på hr. Martin Henriksen at Dansk Folkeparti er enig i – at det vil være godt for samfundet at få det sat i værk, hvorfor skulle staten så ikke kunne være med til at finansiere i hvert fald igangsættelsen og etableringen, altså opmuntre kommunerne ved at sige, at her afsætter vi en pulje penge, som er målrettet til det formål?

Det er jo ikke en metode, som er Dansk Folkeparti ubekendt, at afsætte penge fra statens side til nogle områder, man gerne vil gøre noget for. De går til de kommuner, som rent faktisk sætter gang i f.eks. udvikling af madordninger, hvor børnene får sund mad, og hvis maden ikke må være gratis, fordi man mener, det er vældig vigtigt, at familierne selv betaler noget, sørger man i hvert fald for, at priserne bliver holdt nede.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Som det blev sagt her fra talerstolen, før jeg kom herop, er der jo netop i forbindelse med udmøntningen af de 400 mio. kr., der blev indgået aftale om i mandags, også gjort tiltag, som er rettet mod daginstitutionerne, fordi man netop ønsker at fremme sund kost og ernæring og sådan set også motion. Der er altså tiltag i gang på området.

Formanden:

Tak til hr. Martin Henriksen. Så er det hr. Per Ørum Jørgensen som ordfører.

Per Ørum Jørgensen (KF):

Selv om der uden tvivl ligger gode intentioner bag dette forslag, skal jeg nok holde mig for god til at sætte pris på det. Det er en problemstilling, vi har drøftet flere gange i den konservative folketingsgruppe, og der er altså ikke noget, der har overbevist os om, at vi skal ændre standpunkt på dette område.

Vi mener – og det er en af de helt grundlæggende ting i den konservative familierpolitik – at når alt kommer til alt, har forældrene ansvaret for, at deres børn får sund og god kost. Dermed være ikke sagt, at man ikke kan skabe nogle gode lokale løsninger, og vi har også skabt mulighed for, at man på lokalt plan kan gøre det. Men det må, når alt kommer til alt, være forældrenes ansvar.

Så vil jeg godt kvittere over for hr. Per Clausen. Jeg føler faktisk, at der er en vis opbakning

til eller i hvert fald positive toner om mange af de initiativer, regeringen har taget på området med hensyn til information, og jeg mener faktisk, det er meget positivt, at vi har kunnet få den cadeau fra hr. Per Clausen her i dag.

Kl. 21.50

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu har vi jo haft en lang debat om ministerens redegørelse, hvor folk har haft anledning til at komme med al mulig relevant kritik af regeringens politik over for familierne, så det er ligesom afklaret.

Jeg anerkender, at man gennemfører nogle gode ting på området, for information er faktisk godt. Men hr. Per Ørum Jørgensen bliver i lighed med de andre borgerlige ordførere ved med at vende tilbage til, at forældrene har ansvaret, og man kan selvfølgelig godt sige, at det er o.k. Men det går jo ikke altid lige godt, og det kunne måske hænge sammen med, at på dette område fokuserer man enormt meget på, at forældrene har ansvaret, men når det handler om at lære børn andre ting, anerkender vi faktisk, at skolen og samfundet har en stor del af ansvaret, så hvorfor indgår motion og sunde madvaner osv. ikke også i de samfundsmæssige forpligtelser? Her har forældrene jo altid et medansvar.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Der er da ingen tvivl om, at der en samfundsinteresse i, at vore børn og unge spiser så sundt som overhovedet muligt og dyrker motion og de ting; naturligvis er der det. Men jeg er nu ikke helt enig med hr. Per Clausen i, at vi Konservative ikke fastholder princippet om forældrenes ansvar for bl.a. at sikre, at deres børn får sund mad, og at de ikke pjækker fra skolen, og jeg kunne blive ved. Jeg føler faktisk, vi fra konservativ side har sat en meget markant og klar dagsorden for, hvad der er forældrenes ansvar.

Jeg tror egentlig ikke, at den bekvemme og måske dyre løsning, som foreslås her, rent umiddelbart er den rigtige løsning. Man må selvfølgelig godt argumentere for at påvirke politisk, men efter min overbevisning er det, når alt kommer til alt, det rigtige, at forældrene har ansvaret for deres børn og skal tage vare på dem, specielt når det gælder noget så helt fundamentalt som den mad, de indtager.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg er ikke uenig med hr. Per Ørum Jørgensen i, at De Konservative gør meget ud af at fortælle om det personlige ansvar. Det er jeg helt med på at man gør, og jeg er sådan set heller ikke principielt uenig i, at alle mennesker har et personligt ansvar.

Men nu er vi jo bare i den situation, at vi kan konstatere, at uanset hvor meget folk selv påtager sig ansvaret, står vi med nogle sundhedsmæssige problemer. Vi ved, at de sundhedsmæssige problemer, som starter i barndommen på grund af forkert ernæring, faktisk fortsætter senere, så det er altså vigtigt at få gjort noget ved dem, og ville det så ikke trods alt være fornuftigt at foretage nogle økonomiske investeringer, så det blev attraktivt for forældrene at benytte sig af de ordninger, som skoler og daginstitutioner etablerer, og samtidig gøre det attraktivt for kommunerne at gøre noget ved problemet?

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jeg føler faktisk, at der er mange spændende ordninger på vej rundt omkring i landet, og at udviklingen tager fart, også uden etablering af en statsfinansieret løsning med gratis mad på skolerne. Jeg har ikke nogen problemer med, at kommunerne giver nogle tilskud eller skaber nogle lokale ordninger, men hvis det skal være en statsfinansieret løsning, hopper kæden altså af hos mig. Det kan vi ikke gå med til.

Formanden:

Tak til hr. Per Ørum Jørgensen. Så er det fru Lone Dybkjær som ordfører.

Lone Dybkjær (RV):

Da mit partis ordfører, fru Elisabeth Geday, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne fremsige følgende:

I mange år har det været god latin blandt danske politikere, at børnenes mad er forældrenes ansvar, og det er også Det Radikale Venstres udgangspunkt. Men forældrene skal have mulighed for at udmønte og forvalte det ansvar.

Vi må konstatere, at stadig flere børn er overvægtige. Det øger deres risiko for en lang række alvorlige livsstilssygdomme som type 2-diabetes og hjerte-kar-sygdomme, som tidligere kun ramte ældre mennesker, og samtidig er der en markant social skævhed indbygget i problemet,

idet der er langt flere overvægtige socialt dårligt stillede end socialt velstillede børn.

Stort set alle børn er, fra de er 1 til 16 år, i vuggestue, børnehave eller skole mere end halvdelen af deres vågne timer, og de spiser mindst ét hovedmåltid og op til flere mellemmåltider, mens de er i offentlig pasning eller i skole. Derfor er skolerne og daginstitutionerne oplagte steder at sætte ind med en sygdomsforebyggende indsats over for børnene.

Kl. 21.55

Enhedslisten mener, at indsatsen skal bestå af gratis økologisk mad. Vi mener, indsatsen skal være langt bredere; den skal indeholde bredere initiativer som f.eks. motion, flere og sjovere gymnastiktimer, som tiltaler både drenge og piger, adgang til frisk, koldt rindende vand, lækre omklædningsrum osv., og derfor mener vi, at tiden er inde til at supplere vort hidtidige synspunkt.

Børns kost er fortsat hovedsagelig forældrenes ansvar, men samfundet har også et medansvar for, at børn ikke bliver syge, fordi de får dårlig kost og for lidt motion, og vi vil derfor gerne arbejde for, at alle børn får tilbudt sunde madordninger i daginstitutionen og skolen. Meget tyder jo på, at det er her, de rent faktisk spiser, og i øvrigt er det rigtige tidspunkt at spise på formentlig midt på dagen og ikke nødvendigvis lige inden, børnene skal i seng.

Erfaringerne fra Sverige og England peger på, at børnene ikke nødvendigvis bliver sunde, bare fordi der etableres madordninger. Der skal mere til, og det skal udmøntes i et bredt samarbejde, hvor også børnene inddrages.

Det er afgørende for os, at opgaven naturligt ligger i kommunerne. Det vil vi ikke pille ved, og derfor er vi heller ikke tilhængere af en gratis finansiering, som Enhedslisten har foreslået. Men vi kunne jo godt prøve, om vi kunne lave nogle retningslinjer og fortælle kommunerne, at det er en god idé, og vi vil i hvert fald meget gerne have, at madordninger ikke skal være gratis for alle, men kun for de børn, som i forvejen har fripladser i daginstitutioner og SFO'er.

Jeg er glad for, at ministeren i dag har sagt, at man følger udviklingen for at se, hvordan det går, og om der skal foretages nogle sociale opretninger nogle steder. Det er også dejligt at høre, at der faktisk er nogle kommuner, der har tilskudsordninger under en eller anden form. Spørgsmålet er så, om der i dag er den nødvendige ramme for mulighederne, men det vil vi gerne diskutere.

Jeg vil gerne slutte med at opfordre ministeren til at prøve at etablere et bredt samarbejde på dette område. Det er meget vigtigt, når vi snakker om forebyggelse, for hvad enten vi kan lide det eller ej, er børnene jo meget længe væk fra hjemmet. Det vil også være en realitet i fremtiden, uanset hvad vi gør, og personlig er jeg ikke i tvivl om, at når man i dag har madordninger for voksne alle mulige steder, vil der på et eller andet tidspunkt selvfølgelig også komme madordninger for børn.

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg vil godt takke Enhedslisten for at fremsætte dette forslag. Det er et af de områder, hvor der er fuld overensstemmelse mellem Enhedslistens og SF's politik, og jeg har næsten hr. Per Clausen mistænkt for at have smugkigget på vores politik, men det har han nok ikke; det er også Enhedslistens politik.

Det kunne godt være, man skulle have skrevet statsbetalt økologisk sund mad i skoler og institutioner, for det er jo rigtigt, som det er blevet sagt: Tingene er ikke gratis. Det er et spørgsmål om, hvem de er gratis for, og hvem der betaler for hvad.

Jeg har en lidt ubehagelig fornemmelse af, at alle partierne her i Tinget sådan set godt er klar over vigtigheden af, at børn får sund mad – og motion kunne man tilføje, det tror jeg også alle kan være helt enige om. Men der er altså desværre nogle ideologiske barrierer, som gør, at vi ikke rigtig kan komme igennem med at få det gennemført. Der er nogle ideologiske barrierer for, hvad man må og ikke må, og det er lidt ærgerligt, for det er virkelig et område, hvor vi kunne udrette noget godt.

Jeg vil dele tingene lidt op ved dels at snakke sund mad, dels at snakke økologi, og jeg vil tage økologien til sidst.

Kl. 22.00

Ligesom skolerne har til opgave at lære vores børn dansk, regning og matematik osv., mener jeg også, det burde være en prioritet at sige, at det er et led i opdragelsen og et led i indlæringen at lære om sund ernæring og sørge for, at det bliver praktiseret. Undervisningen i de andre fag bliver praktiseret, det burde også ske her, og det ville være oplagt at gøre det ved at servere sund mad i skolerne. Det er rigtigt, som der er blevet sagt, at i voksenlivet sker det i stigende grad rundtomkring på arbejdspladserne, men læren om, hvad der er sund mad, og i det hele taget læren om mad – at der kan drikkes an-

det end cola, og at der kan spises andet end pomfritter – sidder bedst fast, hvis man lærer det som barn. Derfor er det meget oplagt at tage fat her.

Når vi anlægger en social profil, ved vi godt, at det halter mest de steder, hvor familien af en eller anden grund ikke rigtig fungerer; her er det børnene, der kommer i front og lider under det. Det er også i høj grad børnene i de familier, hvor økonomien ikke er så god, som hellere smider den kedelige madpakke i grøftkanten end tager den frem og viser den, og så lader de hellere være at spise noget. Sådan foregår det tit, så det vil være en særdeles god idé at fjerne de sociale forskelle, som madpakkerne udtrykker, og ligestille børnene ved at give dem den samme mad. Det vil være allermest til gavn for dem, der har det sværest, og det er vel også dem, som ødelægger undervisningen allermest.

Jeg kan se, at nu har jeg ikke meget tid tilbage, så jeg vil hurtigt sige lidt om økologi. Nogle steder, bl.a. i Nordjylland, er der lavet nogle forsøg, hvor man i 13 måneder har serveret økologisk kost i nogle institutioner og har oplevet, at når man gik fra almindelig kost til økologisk kost, fik specielt børn med sygdomsproblemer som f.eks. øreproblemer en meget bedre funktion.

Vi ved også, at der for nylig er gjort nogle forsøg med rotter. Rotter er jo ikke mennesker, men det er dem, der bruges, når det skal indikeres, om traditionel mad og økologisk mad gør en forskel, og man fik nogle overraskende resultater: Immunsystemet hos de økologisk fodrede rotter blev meget bedre. Sammen med det, vi har set i Nordjylland, siger det mig behageligt nok noget om, at der faktisk ligger noget fornuft i at servere økologisk kost. Det er meget fornuftigt at have det i tankerne, specielt når vi snakker børn, og vi støtter forslaget.

Formanden:

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Per Clausen.

Per Clausen (EL):

Nu er det jo lidt sent at starte en stor principiel debat om forskellen mellem vores opfattelse af, at ting skal finansieres solidarisk via skattebetalingen, hvor de, der har de bredeste skuldre osv., og de borgerlige partiers opfattelse af, at brugerbetaling i al almindelighed er det bedste. Det vil jeg derfor undlade, men bare sige, at det jo er rigtig, at der eksisterer en grundlæggende uenig-

hed, og at den selvfølgelig også stikker sit hoved frem her. Men den uenighed behøver jo ikke blokere for, at jeg har en klar opfattelse af, at vi er enige om, at den mad, vi får i barndommen, har afgørende indflydelse på, hvad vi vælger at spise som voksne, og at det også er meget vigtigt af hensyn til børnenes sundhedstilstand, børnenes indlæringsevne osv., at de får den rigtige kost.

Jeg tror sådan set også, at uanset hvor længe man bliver ved med at gentage mantraet om, at madpakken er forældrenes ansvar, ved vi godt, at i dag giver de ikke børnene den sunde og indbydende kost, de trænger til. Det er selvfølgelig et nederlag, men jeg tror på den anden side, at der er mange, som har måttet erkende, at det kan være svært at lave tilstrækkelig spændende madpakker til sig selv og børnene i en travl hverdag.

Så kan man selvfølgelig sige: Jamen forældrene kan godt beholde ansvaret, for de skal i hvert fald betale. Men det ændrer jo ikke noget ved, at det, der ligesom var det grundlæggende, ikke er der mere. I de velfungerende familier går stressen i arbejdet og stressen i familien mere på, at man ikke har tid nok, men mange familier er ikke så velfungerende. Nogle af de familier er ikke velfungerende, fordi de mangler penge, andre mangler penge, fordi de ikke er velfungerende, og atter andre er bare ikke velfungerende. Men børnene i de familier lider under, at deres familier ikke er velfungerende, uanset om vi bliver ved med at sige, at det er forældrenes ansvar, og det synes jeg i hvert fald taler for, at der etableres nogle kollektive madordninger i daginstitutioner og i skoler.

Kl. 22.05

Jeg vil bare sige, at jeg synes i hvert fald, det er svært at opretholde det principielle synspunkt, at det er meget vigtigt, at forældre og børnene betaler den fulde udgift i et samfund, hvor vi har accepteret, at arbejdsgivere betaler til de ansattes madordninger – ikke bare for privatansatte, men også for offentligt ansatte og, som jeg antydte, også for os, hvilket vi selvfølgelig er glade for. Det er et udtryk for, at man her i landet mener, det er vigtigt, at folketingspolitikkerne er kvikke og friske, også kl. 10 om aftenen, og derfor gerne giver et lille tilskud til dem, der arbejder køkkenet, så vi kan få god og sund mad. Det er penge, der er råd til at betale, og det er jo meget sympatisk.

Der er enighed om madens betydning, men jeg er også meget enig med fru Lone Dybkjær, når hun siger, at det handler om andet og mere

end mad. Det om det friske vand var jeg meget glad for at høre, for det er jo et stridspunkt mange steder, om man nu skal have en colaautomat. Man har for længst afskaffet muligheden for at få – ja, nu tør jeg næsten ikke bruge ordet – gratis vand, men da jeg gik i skole, havde jeg et klart indtryk af, at vand var gratis. Jeg ved, at det også dengang var en illusion, men vandet var i hvert fald til rådighed, og jeg tror, det er en vigtig ting – også opdragelsesmæssigt, hvis man tør bruge det udtryk, men det har i hvert fald et pædagogisk sigte – at få folk overbevist om, at det altså er muligt at drikke andet end det, man kan købe på flaske, og som koster penge.

Der er jo uenighed, for man kan enten mene, at det skal være gratis, eller at det skal koste penge, og det er også et spørgsmål, hvem der skal betale. Jeg har nok lidt på fornemmelsen, at folketingspolitikere af borgerlig observans er særlig fokuseret på, at det ikke skal være staten, der skal betale, men jeg kan sige, at en række kommunalpolitikere af borgerlig observans er meget fokuseret på, at det ville være rart, hvis staten gav nogle penge, så det er altså ikke så meget en principiel diskussion, men mere kasse-tænkning.

Jeg vil bare sige, at set fra Enhedslistens synspunkt er det ikke afgørende, om pengene kommer det ene sted eller det andet sted fra. Vi synes bare, det er fornuftigt, at staten involverer sig og giver kommunerne incitament til at etablere sådanne ordninger. Økonomisk kan det jo dreje sig om alt, lige fra et milliardbeløb, hvor staten betaler det hele, til meget mindre beløb, der fungerer som en opmuntring til at gå i gang, f.eks. tilskud til etableringsordninger.

Vi har tidligere – jeg ved godt, at man skal passe på med at sige det – haft en pulje, man kunne trække penge fra. Den var en meget stor succes, men man har jo næsten også sikkerhed for, at den borgerlige regering og de borgerlige partier ikke vil støtte genetablering af en sådan pulje. Man afskaffede den, fordi den blev indført i SR-regeringens tid, og onde tunger hævder endda, at Enhedslisten havde stor indflydelse på, at den blev oprettet, så den var jo pr. definition en skidt ting. Men det er jo en af de muligheder, man kan anvende, og Socialdemokraterne foreslog også i deres sidste finanslovudspil, at det kunne være en mulighed.

Jeg vil i hvert fald sige på Enhedslistens vegne, at uanset at vi nu kan konstatere, at beslutningsforslaget ikke glider nemt igennem Folke-

tinget, vil vi benytte de meget positive udtalelser, der er kommet om betydningen af disse ordninger. Også fra ministerens side hørte jeg forståelse for, at det godt kunne være fornuftigt at smide i hvert fald nogle statsmidler i ordningen, og det vil vi forsøge at fastholde fokus på og håbe, at vi kan komme igennem med nogle resultater, så vi kan få etableret de madordninger rundtomkring lidt hurtigere end ellers.

Jeg er såmænd ikke uenig med fru Lone Dybkjær, der sagde, at på et eller andet tidspunkt kommer de nok. Det er jo ligesom indlysende, at når de er indført på alle moderne arbejdspladser, vil de forældre, der arbejder på disse moderne arbejdspladser, selvfølgelig kræve, at de også kommer der, hvor deres børn er; det tror jeg ikke der er megen tvivl om. Men vi kan medvirke til at sætte øget fokus på sundheden i procesforløbet, og vi kan også medvirke til at sikre, at de børn, som kommer fra familier, som ikke er så velfungerende og ikke så stærke, i hvert fald heller ikke bliver tabt i processen, og det er jo meget vigtigt.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 20. januar 2006, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 22.10